

Редакція:

21.01.2019

02.10.2013

14.01.2000

МІНІСТЕРСТВО ПАЛИВА І ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНА КОРПОРАЦІЯ ПРОМИСЛОВОСТІ БУДІВЕЛЬНИХ
МАТЕРІАЛІВ ПРАВЛІННЯ УКРАЇНСЬКОГО КОНЦЕРНУ ТОРФ'ЯНОЇ
ПРОМИСЛОВОСТІ

ДОВІДНИК
кваліфікаційних характеристик професій працівників

ВИПУСК 5

Із змінами і доповненнями, внесеними
наказами Міністерства енергетики та вугільної промисловості України
від 2 жовтня 2013 року N 710,
від 21 січня 2019 року N 25

Добувна промисловість
Частина I

Розділ "Вугільна промисловість"

Керівники. Професіонали. Фахівці

**Загальні професії робітників гірничих і гірничо-
капітальних робіт**

**Загальні професії робітників збагачення, агломерації,
брикетування**

Професії робітників з видобування та збагачення

вугілля, будівництва вугільних шахт і розрізів

Професії робітників гірничорятувальної служби

Розділ "Видобування та оброблення матеріалів для будівництва"

Розділ "Видобування та перероблення торфу"

ВСТУП

Розділи "Вугільна промисловість", "Видобування та оброблення матеріалів для будівництва", "Видобування та перероблення торфу" випуску 5 Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників (ДКХП) переглянуті та доопрацьовані з урахуванням змін і доповнень до змісту та обсягу робіт, які виникли під впливом впровадження досягнень науки, техніки, технології, організації виробництва та праці, нових вимог до якості продукції (послуг). У розділах враховані нові вимоги щодо розроблення кваліфікаційних характеристик і одночасно збережені наступність, традиції застосування та особливості будови випуску 4 ЕТКС "Горнодобывающая промышленность".

До розділу "Вугільна промисловість" включені професії працівників, специфічні для підприємств і організацій з видобування та перероблення вугілля, будівництва вугільних шахт і розрізів, а також гірничорятувальної служби. Внесені відповідні доповнення та зміни до змісту окремих кваліфікаційних характеристик згідно із зауваженнями та пропозиціями підприємств і установ галузі.

Розділ "Вугільна промисловість" складається із підрозділів: "Керівники. Професіонали. Фахівці", "Загальні професії робітників гірничих та гірничо-капітальних робіт", "Загальні професії робітників збагачення, агломерації, брикетування", "Професії робітників з видобування та збагачення вугілля, будівництва вугільних шахт і розрізів", "Професії робітників гірничорятувальної служби".

До розділу включені кваліфікаційні характеристики професій робітників: *Машиніст підйомальної машини, Набирач проб у шахті, Оператор автоматичного газового захисту, Оператор сейсмопрогнозу, Респіраторник*.

При використанні розділу "Вугільна промисловість" необхідно керуватися наступним: виконавцю, який вперше здійснює обслуговування агрегатів, машин та іншого технологічного обладнання, а також повністю не оволодів усім комплексом робіт для самостійного ведення технологічного процесу чи не має необхідних навичок у налагодженні та регулюванні обслуговуваної техніки, адміністрація підприємства за погодженням з профспілковим комітетом має право встановлювати розряд, знижений на один, всупереч передбаченому кваліфікаційною характеристикою, терміном до шести місяців.

Після закінчення цього терміну присвоюється остаточний розряд в установленому порядку. Протягом зазначеного терміну адміністрація підприємства зобов'язана допомагати такому робітникові в повному оволодінні всім комплексом робіт, зазначених у кваліфікаційній характеристиці відповідного розряду.

Робітники, зайняті на підземних роботах, повинні знати правила замірювання газів у повітрі та в разі потреби проводити таке замірювання на своєму робочому місці.

Робітники, зайняті обслуговуванням агрегатів, машин та механізмів, повинні виконувати роботи з обслуговування іншого обладнання, пристроїв і оснащення, розміщених на одній чи

суміжних відмітках у комплекті з основним обладнанням; володіти слюсарною справою, знаннями та навичками в обсязі, необхідному для виявлення та усунення неполадок.

У зв'язку з впровадженням у виробництво технологій нових торфових виробів, в яких процеси сушіння торфу та пресування торфової маси аналогічні процесам під час брикетування торфу та пресування торфоплит, Укрторфом внесені зміни в найменуванні професій робітників *Апаратник сушіння торфу та торфових виробів і Пресувальник торфових виробів*.

Для ряду професій у характеристиці робіт нижчих розрядів, виходячи із умов чи характеру виробничої діяльності, зазначено, що виконання окремих робіт здійснюється під керівництвом робітника вищої кваліфікації, який у таких випадках повинен мати відповідний досвід і навички.

Крім робіт, передбачених кваліфікаційними характеристиками, робітники повинні також виконувати всі процеси та операції з приймання і здавання зміни, своєчасної підготовки робочого місця, обладнання, устаткування, інструментів, приладів та утримання їх у належному порядку; ведення установленної технічної документації, повинні знати різновиди браку, причини його виникнення, способи запобігання та усунення, передові методи і прийоми праці, виконувати та додержувати правил і норм охорони праці, правила внутрішнього трудового розпорядку.

Кваліфікаційні характеристики розроблені відповідно до шестирозрядної тарифної сітки. Розряди робіт установлені відповідно до їх складності без урахування небезпечних і шкідливих виробничих факторів, важких умов праці.

Порядок застосування кваліфікаційних характеристик, установлення і підвищення розрядів, внесення змін і доповнень вкладено в "Загальних положеннях Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників", які подані у випуску 1 ДКХП.

Розділи "Видобування і збагачення рудних та розсипних корисних копалин", "Агломерація руди", "Видобування і збагачення гірничо-хімічної сировини" складуть частину 2 випуску 5 ДКХП.

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом Міністерства палива і
енергетики України
від 14 січня 2000 р. N 62

ПОГОДЖЕНО

з Міністерством праці та соціальної
політики України

ВУГІЛЬНА ПРОМИСЛОВІСТЬ

КВАЛІФІКАЦІЙНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

КЕРІВНИКИ

1. ГОЛОВНИЙ ГЕОЛОГ

Завдання та обов'язки. Керує проведенням геологічних робіт на підприємствах (в організаціях), складанням геологічної характеристики шахтових полів, вугільних пластів та вмісних порід. Забезпечує: контроль за станом мінерально-сировинної бази та забезпеченістю шахт і розрізів розвіданими запасами вугілля та супутними корисними копалинами, здійснює

аналіз даних з цих питань й розроблення відповідних пропозицій; методичне й технічне керівництво геологічними, геофізичними і гідрогеологічними роботами; оброблення, узагальнення матеріалів розвідувань та експлуатації родовищ, коригування геологічних карт; підготовку техніко-економічних обґрунтувань доцільності промислового освоєння вугільних родовищ; випробування та паспортизацію корисних копалин; складання гірничо-геологічних прогнозів при веденні гірничих робіт, методики прогнозування гірничо-геологічних умов експлуатації корисних копалин з урахуванням водно-мінералогічного балансу регіону та екологічних наслідків проведення гірничих робіт; складання встановленої геологічної документації, її збереження та своєчасне подання. Забезпечує проекти з проведення гірничих робіт геологічною характеристикою пласта, порід, внесення до них відомості про небезпечні зони і чинники. Здійснює: геологічний нагляд за напрямом гірничоексплуатаційних та розвідувальних робіт, повнотою та якістю відпрацювання вугільних родовищ і разом з ним залеглих корисних копалин, за недопущенням понаднормативних втрат корисних копалин та вибіркового відпрацювання запасів; розгляд проектів на зміну технічних меж шахт, аналіз геологічних матеріалів шахт, що закриваються, щорічний розрахунок і прогноз існування небезпечних геологічних зон, зон з раптових викидів вугілля, породи, газу і проривів води. Організовує: розроблення основних напрямів та планів розвитку геологорозвідувальних робіт; вживання заходів щодо удосконалення методів проведення геологічних робіт та впровадження нової техніки і сучасних технологій; облік руху геологічних запасів вугілля; здійснення заходів щодо захисту гірничих виробок від впливу підземних та паводкових вод. Бере участь: у розробленні та розгляді проектів будівництва, реконструкції шахт (розрізів), підготовці нових горизонтів, дільниць, блоків, консервації та ліквідації шахт (розрізів), гірничих відводів, планів розвитку гірничих робіт, проектів і схем розроблення попутно залягаючих корисних копалин, проектів осушення та інших проектів, пов'язаних з користуванням надрами; прийманні-передаванні розвіданих родовищ (дільниць) для промислового освоєння, в розробленні норм втрат та збіднювання корисних копалин при їх видобуванні, в контролі за визначенням та обліком цих втрат; у розробленні заходів щодо боротьби з раптовими викидами вугілля і газу, проривами води і пульпи, обвалюванням покрівлі, заходів щодо охорони надр та навколишнього середовища будівель і споруд від шкідливого впливу гірничих робіт; у погодженні геологічного обґрунтування щодо списання запасів з балансу підприємств. Готує дані про запаси, гірничо-геологічні умови залягання вугілля; геологічні висновки для будівництва на території залягання корисних копалин. Повідомляє згідно з посадовою інструкцією не менш ніж за місяць про підхід до нестійких гірничих порід, підземних і поверхневих водоймищ, геологічних порушень, зон підвищеного гірничого тиску (ПГТ), свердловин тощо, а при підході гірничих робіт на 20 м до них - не пізніше ніж за 3 доби. Контролює: ведення геологічних робіт; достовірність вихідних даних для обґрунтування розмірів охоронних ціликів; виконання вимог щодо охорони надр; правильність розміщення добуваних із надр корисних копалин і гірничих порід та виключення їх шкідливого впливу на довкілля; витрачання коштів на геологорозвідувальні роботи, відповідність проектів гірничо-геологічним умовам і їх виконання під час відвідування гірничих виробок (робіт). Керує працівниками служби, координує діяльність підрозділів, пов'язаних з підготовкою та проведенням геологічних робіт. Забезпечує геологічні служби нормативними документами, готує необхідну документацію для отримання ліцензії за користування надрами, посібниками, матеріалами, інструментами, приладами; добір, розставлення та укомплектування геологічними кадрами шахт, розрізів, вуглебудівельних організацій, підвищення їх кваліфікації. Веде: облік руху розвіданих і готових до виймання запасів корисних копалин, видобування на дільниці та експлуатаційних втрат; гірничографічну документацію, встановлену звітність на різних носіях інформації та забезпечує їх своєчасне подання.

Повинен знати: накази, постанови та рішення органів державної влади і місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; накази, інструкції та інші настановчі і

нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства (організації), що стосуються геологічної служби; перспективи розвитку підприємства (організації); технологію геологорозвідувальних робіт; порядок проектування, планування та фінансування геологорозвідувальних робіт; порядок обліку родовищ та підрахунку запасів корисних копалин; вимоги до якості добувального вугілля; види геологорозвідувального обладнання та правила його експлуатації; екологічні програми розвитку регіону; порядок подання та затвердження геологічних звітів; правила обліку та зберігання геологічних матеріалів; основи економіки, організації виробництва, праці та управління; сучасний вітчизняний та світовий досвід проведення геологорозвідувальних робіт; основи трудового законодавства та законодавства про охорону довкілля й надр; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; правила роботи на персональному комп'ютері.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців відповідного професійного спрямування: для магістра - не менше 3 років, спеціаліста - не менше 5 років, у тому числі підземний стаж - не менше 1 року.

(пункт 1 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

2. ГОЛОВНИЙ ГІРНИК З БОРОТЬБИ З ВИКИДАМИ ВУГІЛЛЯ, ГАЗУ ТА ГІРНИЧИМИ УДАРАМИ

Завдання та обов'язки. Керує організацією робіт щодо боротьби з викидами вугілля, газу та гірничими ударами. Організовує розроблення та здійснює контроль за виконанням планів і профілактичних заходів щодо боротьби з викидами вугілля і газу на пластах, схильних до раптових викидів вугілля і газу; роботу служб щодо запобігання раптовим викидам; за виконанням вимог правил безпеки та інших нормативних документів з безпечного ведення робіт у шахті. Бере участь: в розгляді та погодженні проектів підготовки та відпрацювання виїмкових полів на пластах, небезпечних через раптовий викид вугілля, газу і гірничі удари; у визначенні потреб шахт у обладнанні, апаратурі та приладах для запобігання та прогнозування викидів вугілля, газу і гірничих ударів; у проведенні перевірок стану охорони праці; в проведенні промислових випробувань нового обладнання, апаратури і приладів; у розслідуванні аварій та нещасних випадків, пов'язаних з раптовими викидами вугілля, породи, газу і гірничими ударами. Готує проекти рішень за результатами науково-дослідних робіт щодо боротьби з викидами вугілля і газу, гірничими ударами; матеріали щодо віднесення пластів до небезпечних та загрозливих через гірничі удари, запобігання нещасним випадкам. Контролює: визначення параметрів захисної дії та зон опорного тиску, достовірність обліку впливу ціликів та крайових частин вугільних пластів; виконання заходів щодо прогнозу викидонебезпеки вугільних пластів і пісковиків, запобігання раптовим викидам вугілля, породи і газу, оцінювання ефективності застосовуваних способів боротьби з викидами; ведення обліку та аналіз викидів і гірничих ударів, випадків травматизму; відповідність проектів і паспортів відпрацьованих пластів, схильних до раптових викидів вугілля та газу, правилам безпеки та чинним інструкціям. Забезпечує ведення та своєчасне подання установленої документації та звітності.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства; технологію гірничого виробництва; гірничо-геологічні умови залягання вугільних пластів; характеристики, режими роботи та правила експлуатації обладнання, приладів та апаратури для запобігання та прогнозування викидів вугілля, газу та гірничих ударів; передовий вітчизняний та зарубіжний досвід підприємств щодо боротьби з викидами вугілля, газу і гірничими ударами; основи

економіки, організації виробництва, праці та управління; основи трудового законодавства; правила та норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців не менше 5 років.

3. ГОЛОВНИЙ ГІРНИК З БУРОВИБУХОВИХ РОБІТ

Завдання та обов'язки. Здійснює технічне керівництво організацією вибухових (буровибухових) робіт на підприємствах. Визначає: основні напрями, перспективи розвитку та впровадження раціональних схем буровибухових робіт; потреби у вибухових речовинах, матеріалах та обладнанні. Розробляє пропозиції щодо удосконалення технології, засобів механізації буровибухових робіт. Організовує: проведення випробувань та впровадження нових вибухових матеріалів і приладів. Впроваджує новітні методи, що підвищують безпеку та ефективність буровибухових робіт;. Поширює та організовує вивчення сучасного досвіду з питань ведення вибухових робіт та боротьби з пилом. Бере участь: у плануванні вибухових робіт та доведенні планових завдань до виконавців; у розгляді проектів шахт і розрізів, що будуються та реконструюються; в розробленні планів основних заходів з охорони праці; в розробленні заходів щодо зниження запиленості рудникової атмосфери, запобігання та локалізації вибухів вугільного пилу, запобігання та зниження захворюваності пневмоконіозом; у перевірці виробничих одиниць, підприємств та організацій з питань стану обліку, зберігання, транспортування, використання вибухових матеріалів та дотримання правил і норм охорони праці під час виконання вибухових робіт; у розробленні норм витрат вибухових матеріалів; у розподілі виділених фондів на проведення буровибухових робіт між виробничими одиницями, підприємствами та організаціями; у випробуванні нових видів вибухових матеріалів та засобів підривання, індивідуальних засобів захисту від пилу, матеріалів, приладів та обладнання, застосовуваних під час проведення буровибухових робіт та боротьби з вугільним пилом; у розслідуванні нещасних випадків і аварій, пов'язаних з порушенням правил безпеки під час виконання вибухових робіт та вибухом вугільного пилу; в розробленні заходів щодо їх запобігання; в складанні планів наукових досліджень щодо удосконалення буровибухових робіт; у прийманні іспитів персоналу дільниць вибухових робіт. Аналізує техніко-економічні показники буровибухових робіт. Розглядає і готує до затвердження чи погодження плани ліквідації аварій, заходи щодо боротьби з пилом, проекти комплексного знепилення. Контролює: ведення вибухових робіт; наявність та правильність ведення технічної документації при організації та проведенні вибухових робіт; виконання на підприємствах вимог Єдиних правил безпеки під час вибухових робіт та інших нормативних документів з вибухових робіт; своєчасне оформлення документації в органах державного нагляду за охороною праці та Управлінні внутрішніх справ на придбання, зберігання, транспортування та використання вибухових матеріалів строго за призначенням; організацію охорони складів вибухових матеріалів. Веде роботу з удосконалення паспортів буровибухових робіт. Планує роботи, програми і їх виконання на підставі нормативних вимог охорони праці та новітніх розробок з безпеки праці. Здійснює аналіз і веде облік випадків аварійності та травматизму за напрямом своєї діяльності. Бере участь у роботі з підготовки матеріалів розслідування смертельних випадків і групового травматизму, у розгляді та узгодженні програми розвитку гірничих робіт. Контролює забезпечення працівників нормативними актами про охорону праці і підвищення безпеки виробництва. Веде встановлену документацію і звітність на різних носіях інформації, та забезпечує їх своєчасне подання.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства з питань ведення буровибухових робіт та боротьби з вугільним пилом; технологією гірничого виробництва; інструкції та

правила експлуатації бурової техніки; Єдині правила безпеки під час вибухових робіт; положення та інструкції щодо розроблення технічної документації на бурові та вибухові роботи; правила зберігання та поводження з вибуховими матеріалами; передовий вітчизняний та світовий досвід у галузі ведення буровибухових робіт та боротьби з вугільним пилом; основи економіки та організації виробництва, праці та управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; систему управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості; правила експлуатації комп'ютерної та організаційної техніки, навички роботи на персональному комп'ютері; правила користування інформаційно-правовими базами.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців відповідного професійного спрямування: для магістра - не менше 3 років, спеціаліста - не менше 5 років, у тому числі підземний стаж - не менше 1 року.

(пункт 3 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

4. ГОЛОВНИЙ ГІРНИК З ВЕНТИЛЯЦІЇ ТА ДЕГАЗАЦІЇ

Завдання та обов'язки. Керує організацією робіт з поліпшення стану вентиляційного господарства та забезпечення встановленого пилогазового режиму в шахтах; розробленням технічної документації з вентиляції та пилогазового режиму. Розробляє: заходи щодо поліпшення провітрювання, впровадження та експлуатації контрольно-вимірювальної апаратури з охорони та безпеки праці, заходи щодо прогнозів газонасиченості вугільних пластів і їх дегазації, зниження зовнішнього та внутрішнього витікання повітря. Організовує: газові та депресивні знімання на шахтах; промислові випробування нових приладів, апаратів та індивідуальних засобів захисту; розроблення перспективних та річних планів удосконалення вентиляції шахт та підземних виробок, здійснює контроль за їх виконанням. Забезпечує і контролює виконання: заходів щодо поліпшення провітрювання і дегазації, заходів, розроблених комісіями з розслідування аварій та нещасних випадків; впровадження науково-технічних досягнень та рекомендацій науково-дослідних інститутів у сфері вентиляції і дегазації, виконання законодавчих актів і нормативних документів; провітрювання гірничих виробок; своєчасну розробку та затвердження плану ліквідації аварій; роботу дільниць вентиляції і техніки безпеки, профілактичних робіт з техніки безпеки; дотримання правил користування засобами протиаварійного захисту; якість підготовки гірників, фахівців і посадовців щодо усунення передаварійних ситуацій, запобігання і ліквідація аварій у початковій стадії; навчання працівників умінню користуватися засобами індивідуального і колективного захисту, засобами протипожежного захисту; виконання вимог нормативних та інших документів з охорони праці по маршруту пересування на об'єктах поверхні та у підземних виробках. Бере участь: у розгляді планів розвитку гірничих робіт; у підготовці проектів, доповнень та змін до чинних правил, інструкцій з охорони та безпеки праці, боротьби з пилом, вентиляції, веденні робіт та утриманні виробок на дренажних шахтах; у розробленні пропозицій щодо розподілу і перерозподілу фондів на обладнання, контрольно-вимірювальну апаратуру та прилади для вентиляції і дегазації; в підготовленні та проведенні перевірок стану безпеки та охорони праці; в розслідуванні аварій та нещасних випадків, у розробленні заходів щодо їх запобігання, розслідуванні випадків загазувань гірничих виробок, нещасних випадків і припинення гірничих робіт внаслідок порушень провітрювання, пилогазового режиму, дегазації. Аналізує ефективність заходів щодо поліпшення провітрювання і дегазації. Розглядає і погоджує плани ліквідації аварій, вентиляційні режими та подає на затвердження територіальному управлінню державного нагляду за охороною праці списки особливо небезпечних через метан вибоїв, підготовчих виробок; надає пропозиції щодо проектів підготування нових горизонтів і дільниць, будівництва та

реконструкції шахт, будівництва вентиляційних установок головного провітрювання та дегазації, установок обладнання шахт автоматичним газовим захистом. Готує матеріали щодо встановлення категорій з газу; проекти планів щодо впровадження нової техніки для вентиляції і дегазації. Здійснює контроль за: розрахунковим та фактичним розподілом повітря в гірничих виробках, роботою вакуум-станцій, пилогазовим режимом на шахтах; станом захисних пристроїв, виконанням шахтами вимог правил безпеки з пилогазового режиму. Бере участь у впровадженні і контролює роботу автоматизованих, уніфікованих телекомунікаційних систем захисту і контролю роботи гірничошахтового обладнання, аерогазового контролю шахти та автоматизованого диспетчерського керування гірничими машинами і технологічними комплексами. Забезпечує ведення та своєчасне подання встановленої документації та звітності на різних носіях інформації.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства з питань вентиляції і дегазації; технологію гірничого виробництва; основи аерогазодинаміки вугільних шахт; правила експлуатації гірничого, транспортного та енергетичного обладнання; обладнання, прилади і апарати для вентиляції та охорони і безпеки праці; сучасний вітчизняний та світовий досвід підприємств з питань вентиляції і дегазації; основи економіки та організації виробництва, праці та управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; принцип роботи уніфікованих телекомунікаційних систем захисту і контролю роботи гірничошахтового обладнання аерогазового контролю шахти та автоматизованого диспетчерського керування гірничими машинами і технологічними комплексами; правила експлуатації комп'ютерної та організаційної техніки, навики роботи на персональному комп'ютері; правила користування інформаційно-правовими базами.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців відповідного професійного спрямування: для магістра - не менше 3 років, спеціаліста - не менше 5 років, у тому числі підземний стаж - не менше 1 року.

(пункт 4 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

5. ГОЛОВНИЙ ГІРНИК З ГІРНИЧИХ РОБІТ ГРУПИ ШАХТ (РОЗРІЗІВ)

Завдання та обов'язки. Забезпечує правильну експлуатацію родовищ корисних копалин, рентабельну роботу гірничих дільниць, ефективну експлуатацію гірничо-шахтового обладнання. Організовує: роботу щодо своєчасного досягнення проектних техніко-економічних показників та освоєння виробничих потужностей, удосконалення технології ведення гірничих робіт; оперативний контроль за виробничою діяльністю закріпленої групи шахт (розрізів); своєчасну підготовку фронту очисних робіт; облік виконаної роботи та простоїв. Вживає заходів щодо підвищення продуктивності та ефективності використання обладнання; скорочення непродуктивних витрат робочого часу. Бере участь: у розробленні планів гірничих робіт і заходів з впровадження прогресивних технологічних схем, пропозицій щодо розподілу і перерозподілу основного гірничо-шахтового обладнання; у розробленні графіків монтажу механізмів в очисних вибоях; у цільових та комплексних перевірках виробничої діяльності шахт (розрізів); у прийманні до експлуатації очисних вибоїв; у розробленні та здійсненні заходів щодо поліпшення умов праці, впровадження у виробництво досягнень науки й техніки, передового досвіду; в проведенні промислових випробувань нового обладнання; у виявленні та визначенні на шахтах (розрізах) обсягів відходів видобування та збагачування вугілля, придатних для використання в народному господарстві; в перевірках дотримання правил

безпеки та охорони праці на шахтах (розрізах). Аналізує техніко-економічні показники виробничо-господарської діяльності закріпленої групи шахт (розрізів). Розглядає графіки передавання обладнання в капітальний ремонт. Контролює: виконання затвердженої річної програми розвитку гірничих робіт; виконання встановлених навантажень на очисні вибої, дотримання норм витрат та раціональне використання матеріальних ресурсів; виконання планів вантаження та перевезення вугілля, завдань щодо раціонального використання відходів видобування та збагачування; виконання графіка введення та вибуття лав; стан та ремонт гірничих виробок; виконання заходів щодо підготовки до роботи у весняно-зимовий період; дотримання правил технічної експлуатації, правил та норм охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту. Забезпечує ведення та своєчасне подання установленої документації та звітності.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства; перспективи розвитку шахт (розрізів); технологію гірничого виробництва; схеми розкриття та підготовки шахтового поля; правила експлуатації гірничого обладнання; методи розрахунку норм витрат матеріалів та нормативів використання обладнання; передовий вітчизняний та зарубіжний досвід, досягнення в галузі гірничого виробництва; основи економіки та організації виробництва, праці та управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців не менше 5 років.

6. ГОЛОВНИЙ ГІРНИК З ПІДЗЕМНОГО ТРАНСПОРТУ І ПОВЕРХНІ ШАХТ

Завдання та обов'язки. Забезпечує проведення єдиної технологічної політики, удосконалення та розвиток транспортної системи на шахтах; безперебійну роботу засобів внутрішньошахового транспорту; створення безпечних і здорових умов праці на підземному транспорті й транспорту технологічного комплексу поверхні шахт; утримання і експлуатацію гірничих виробок, рейкових колій, конвеєрних ліній, вагонеток відповідно до правил безпеки, правил технічної експлуатації та інших чинних документів; утримання транспортних засобів (локомотивів, конвеєрів, вагонеток тощо) у відповідності до вимог правил безпеки, правил технічної експлуатації та інших чинних документів; своєчасне проведення технічного огляду і налагоджувальних робіт стаціонарних конвеєрних ліній. Визначає умови, дільницю застосування шахтового транспорту та поверхневого технологічного комплексу і потребу в цьому обладнанні. Організовує заміну чи модернізацію, облік використання обладнання. Бере участь: у розробленні та впровадженні організаційно-технічних заходів, спрямованих на зниження трудомісткості робіт на внутрішньошаховому транспорті та технологічному комплексі поверхні шахт, усунення простоїв і повнішого використання робочого часу; у визначенні потреб у матеріально-технічних ресурсах для підземного транспорту та поверхні, його розподілу; в проведенні промислових випробувань експериментальних зразків обладнання та засобів шахтового транспорту; в плануванні розвитку гірничих робіт; у розгляді проектів і технічної документації з експлуатації нового шахтового обладнання; у розгляді та погодженні проектів шахт, які заново будуються та реконструюються; у розробленні та здійсненні заходів щодо запобігання аваріям на шахтовому транспорті; в перевірках дотримання правил і норм охорони праці. Аналізує роботу дільниць підземного транспорту і технологічного комплексу поверхні шахт та причини виробничого травматизму на транспорті. Контролює: роботу підземного транспорту та поверхні шахт; виконання планів і заходів щодо розвитку та удосконалення транспортної мережі; комплексність постачання на шахту

гірничотранспортного обладнання і його монтаж; дотримання норм, режимів та технічних умов експлуатації і ремонту гірничотранспортного обладнання; виготовлення запасних частин та капітальний ремонт обладнання на ремонтних заводах. Забезпечує ведення та своєчасне подання встановленої документації і звітності на різних носіях інформації. Керує працівниками відділу.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства; перспективи розвитку шахт; технологію робіт підземного транспорту, комплексу шахтової поверхні, виробничі потужності, режими роботи і конструкції гірничотранспортного обладнання та засобів механізації допоміжних робіт; правила технічної експлуатації обладнання; сучасний вітчизняний та світовий досвід удосконалення технологічних схем і організації праці на шахтовому транспорті та поверхневому комплексі; основи економіки і організації виробництва, праці і управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; знання та навички роботи на персональному комп'ютері.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців відповідного професійного спрямування: для магістра - не менше 3 років, спеціаліста - не менше 5 років у тому числі підземний стаж - не менше 1 року.

(пункт 6 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

7. ГОЛОВНИЙ ГІРНИК З ПРОТИПОЖЕЖНОГО ЗАХИСТУ

Завдання та обов'язки. Керує організацією робіт із забезпечення та поліпшення протипожежного стану шахт і розрізів. Організовує: роботу з проведення профілактичних заходів щодо запобігання пожеж на шахтах (розрізах); впровадження нових технічних засобів, що забезпечують протипожежну безпеку; роботу щодо випробування нової апаратури з протипожежного захисту; проведення навчальних тривог тощо. Розглядає і погоджує проекти, нормативні документи з протипожежного захисту; пропозиції щодо затвердження списку пластів, схильних до самозаймання; заходи щодо ведення вогняних робіт. Бере участь: у розробленні планів ліквідації аварій; у розгляді проектів реконструкції та будівництва шахт (розрізів); у визначенні потреб у розподілі протипожежного обладнання і матеріалів між шахтами і розрізами; в проведенні перевірок стану охорони праці та правил безпеки; в проведенні випробувань нових засобів пожежогасіння; в розслідуванні причин самозаймання вугільних пластів, аварій і нещасних випадків та розробленні заходів щодо їх запобігання. Здійснює: аналіз стану протипожежного захисту; контроль за протипожежним станом гірничих виробок та поверхневих споруд; методичне керівництво і контроль за правильним станом та своєчасним внесенням змін у плани ліквідації аварій; контроль за витратою матеріалів та засобів із запобігання і гасіння підземних пожеж, виконанням наказів і вказівок з питань протипожежного захисту, підготуванням звітних і довідкових матеріалів. Контролює: наявність і технічний стан протипожежних засобів на шахтах і розрізах: вентиляційних споруд, складів і пунктів зберігання вибухових матеріалів, обладнання, приладів, вибухових магістралей, сланцевих і водяних заслонів, водяних завіс, протипожежних поставів, засувки та рукавів до них, вогнегасників; повноту виймання вугілля при відпрацюванні пластів, схильних до самозаймання. Забезпечує ведення і своєчасне подання встановленої документації та звітності.

Повинен знати: укази, постанови, рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства; технологію гірничого

виробництва; конструктивні особливості, призначення, режими роботи протипожежних приладів, апаратів та обладнання, правила їхньої технічної експлуатації; новітні досягнення науки й техніки з питань охорони праці та протипожежного захисту; основи економіки і організації виробництва, праці і управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців відповідного професійного спрямування: для магістра - не менше 3 років, спеціаліста - не менше 5 років.

(пункт 7 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

8. ГОЛОВНИЙ ГІРНИК З ШАХТОВОГО (КАР'ЄРНОГО) БУДІВНИЦТВА

Завдання та обов'язки. Здійснює технічний нагляд за якістю будівництва об'єктів і споруд, монтажем обладнання і механізмів, виконуваних підрядними організаціями. Організовує: подання директорові з капітального будівництва планів проектно-пошукових робіт; отримання в проектних організаціях проектно-кошторисної документації та оформлення її до проведення робіт; підготовку і подання пропозицій щодо перспективного та поточного розвитку гірничо-капітальних робіт шахт (розрізів) з техніко-економічними обґрунтуваннями; подання вихідних для оформлення земельних відводів, позиційних списків по об'єктах будівництва; роботу комісії з питань передачі організації, що експлуатує, змонтованого обладнання і закінчених будівництвом об'єктів; підготовку і подання поправок до плану будівництва; претензійну роботу з підрядними організаціями; вивчення і впровадження передового досвіду в галузі гірничо-капітального будівництва. Розробляє пропозиції щодо прискореного введення в дію пускових об'єктів; графіки видавання проектної документації на шахтах (розрізах). Бере участь: у розробленні планів капітального будівництва; у розгляді та погодженні проектів об'єктів, що заново будуються і реконструюються, планів механізації гірничо-прохідницьких робіт; у розгляді проектно-кошторисної документації; в огляді потайних та спеціальних робіт; у визначенні потреби в обладнанні та матеріалах. Надає підрядним організаціям необхідні документи для укладання договорів. Розглядає договори підряду на капітальне будівництво; у складі комісії проводить приймання виконаних обсягів робіт на групі шахт (розрізів) і здійснює контроль за оплатою у банківських установах. Контролює: виконання планів капітального будівництва; комплектування об'єктів обладнанням та кабельною продукцією; правильність віднесення витрат на капітальне будівництво. Забезпечує ведення та своєчасне подання встановленої документації і звітності.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства з питань капітального будівництва; технологію будівельних гірничо-капітальних робіт; матеріали з розроблення та оформлення технічної документації; правила фінансування капітального будівництва; основи банківської справи, будівельні норми і правила; передовий вітчизняний та зарубіжний досвід підприємств у галузі капітального будівництва; основи економіки і організації виробництва, праці і управління; основи цивільного і трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців не менше 5 років.

9. ГОЛОВНИЙ ГІРНИК МЕХАНІЗОВАНИХ КОМПЛЕКСІВ

Завдання та обов'язки. Організовує роботу з комплектації, монтажу-демонтажу, ремонту та експлуатації механізованих комплексів. Розробляє: заходи щодо підвищення навантаження на вибій та діюче обладнання, плани обладнання лав механізованими комплексами, графіки монтажу та демонтажу механізованих комплексів і контролює їх дотримання. Бере участь у: складанні графіків капітального ремонту обладнання механізованих комплексів; проектуванні та впровадженні раціональної організації праці в комплексно-механізованих вибоях; розробленні пропозицій щодо розподілу і перерозподілу між шахтами механізованих комплексів та запасних частин до них; створенні безпечних умов праці та висуванні пропозицій щодо поліпшення режиму роботи комплексно-механізованих лав; розслідуванні аварій та нещасних випадків; здійсненні заходів щодо впровадження у виробництво новітніх досягнень науки і техніки, сучасного світового досвіду; в проведенні промислових випробувань нового обладнання; прийнятті в експлуатацію нових комплексно-механізованих вибоїв; проведенні інвентаризації механізованих комплексів. Аналізує: роботу лав, обладнаних механізованими комплексами, навантаження та продуктивність комплексів і робітників в механізованих лавах; причини аварійності та травматизму. Готує пропозиції щодо ефективного використання механізованих комплексів, забезпечення навантаження на них не менше галузевих нормативів; заходи щодо забезпечення нормативних термінів при їх монтажі і демонтажі. Розглядає матеріали щодо списання обладнання механізованих комплексів. Контролює: роботу комплексно-механізованих лав, експлуатацію механізованих комплексів; виконання заходів щодо збільшення навантаження і ефективного використання механізованих комплексів; виконання графіків з виконання капітальних ремонтів і своєчасного списання забійного обладнання, механізованих комплексів; дотримання правил і норм щодо охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту. Забезпечує ведення та своєчасне подання встановленої документації і звітності на різних носіях інформації.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства; технологію гірничого виробництва; характеристики та режими гірничошахтового обладнання; технологію ремонтних, монтажних-демонтажних робіт; досвід комплексно-механізованого видобування вугілля вітчизняних і зарубіжних підприємств; основи економіки та організації виробництва, праці і управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; правила роботи на персональному комп'ютері.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців відповідного професійного спрямування - не менше 5 років, у тому числі підземний стаж - не менше 1 року.

(пункт 9 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

9.1. ГОЛОВНИЙ ГІРНИК З БОРОТЬБИ З ГАЗОДИНАМІЧНИМИ ЯВИЩАМИ

Завдання та обов'язки. Керує організацією робіт щодо боротьби з викидами вугілля, газу, породи, суфлярним виділенням газу та гірничими ударами. Організовує: розроблення та здійснює контроль за виконанням планів і профілактичних заходів щодо боротьби з викидами вугілля, газу і породи на пластах, схильних до раптових викидів вугілля і газу; роботу служб щодо запобігання раптовим викидам; виконання вимог правил безпеки та інших нормативних документів з безпечного ведення робіт у шахті. Бере участь: в розгляді та погодженні проектів підготовки та відпрацювання виїмкових полів на пластах, небезпечних через раптовий викид

вугілля, газу і гірничі удари; у визначенні потреб шахт у обладнанні, апаратурі та приладах для запобігання та прогнозування викидів вугілля, газу і гірничих ударів; у проведенні перевірок стану охорони праці; в проведенні промислових випробувань нового обладнання, апаратури і приладів; у розслідуванні аварій та нещасних випадків, пов'язаних з раптовими викидами вугілля, породи, газу і гірничими ударами. Готує проекти рішень за результатами науково-дослідних робіт щодо боротьби з викидами вугілля і газу, гірничими ударами; матеріали щодо віднесення пластів до небезпечних та загрозливих через гірничі удари, запобігання нещасним випадкам. Контролює: визначення параметрів захисної дії та зон опорного тиску, достовірність обліку впливу ціликів та крайових частин вугільних пластів; виконання заходів щодо прогнозу викидонебезпеки вугільних пластів і пісковиків, запобігання раптовим викидам вугілля, породи і газу. Бере участь у координації і контролі роботи служб з автоматизованого газового захисту, сейсмоакустичного прогнозу, профілактичних робіт, уніфікованих телекомунікаційних систем диспетчерського контролю за аерогазовим станом рудникової атмосфери, роботою гірничошахтового обладнання та автоматизованого керування гірничими машинами, технологічними комплексами. Оцінює ефективність застосовуваного обладнання, апаратури і систем попередження та захисту від газодинамічних явищ, способів боротьби з викидами тощо. Веде облік, обробку інформації з різних носіїв та здійснює аналіз викидів і гірничих ударів, випадків травматизму. Встановлює відповідність проектів і паспортів відпрацьованих пластів, схильних до раптових викидів вугілля та газу, правилам безпеки та чинним інструкціям. Забезпечує ведення та своєчасне подання установленої документації та звітності.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства; технологію гірничого виробництва; гірничо-геологічні умови залягання вугільних пластів; характеристики, режими роботи та правила експлуатації обладнання, приладів та апаратури для запобігання та прогнозування викидів вугілля, газу та гірничих ударів; порядок функціонування автоматизованого газового захисту, сейсмоакустичного прогнозу, уніфікованих телекомунікаційних та інших систем захисту і попередження на різних носіях інформації; сучасний вітчизняний та світовий досвід боротьби з викидами вугілля, газу і гірничими ударами; основи економіки, організації виробництва, праці та управління; основи трудового законодавства; правила та норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту, правила експлуатації і користування персональним комп'ютером, знання основних програм, текстових редакторів, електронних таблиць тощо.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців відповідного професійного спрямування: для магістра - не менше 3 років, спеціаліста - не менше 5 років, у тому числі підземний стаж - не менше 1 року.

(розділ доповнено пунктом 9.1 згідно з наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

10. ГОЛОВНИЙ ЗБАГАЧУВАЧ

Завдання та обов'язки. Керує розробленням заходів щодо вдосконалення технології збагачення вугілля, механізації робіт на збагачувальних фабриках. Забезпечує: виконання планів збагачення, розсорткування вугілля та випуску сортового палива; дотримання технологічної і виробничої дисципліни на збагачувальних (брикетних) фабриках, поверхневих технологічних комплексах, установках. Організовує: освоєння виробничих потужностей збагачувальних (брикетних) фабрик, введення в дію нових машин і механізмів; розроблення і впровадження організаційно-технічних заходів, спрямованих на підвищення продуктивності праці, поліпшення якості перероблюваного вугілля, зниження собівартості продукції,

розроблення проектів стандартів та технічних умов на якість вугілля на підприємствах об'єднання; промислові випробування нового вуглезбагачувального обладнання та технологічних процесів вуглезбагачення; розроблення проектів нормативно-технічної документації на продукцію, що випускається із відходів видобування та збагачення вугілля; підготовку та впровадження заходів щодо збільшення ресурсів вугілля для коксування та іншої мети. Бере участь: у розробленні довготермінових програм розвитку об'єднання, планів збагачення вугілля, науково-дослідних робіт щодо збагачення та комплексного використання відходів видобування і збагачення вугілля; у плануванні сировинних баз збагачувальних (брикетних) фабрик; у визначенні потреби в збагачувальному обладнанні і матеріалах; у розробленні проектно-кошторисної документації на будівництво та реконструкцію збагачувальних фабрик; у погодженні технічних умов на якість відвантажуваних вугілля і продуктів збагачення; у перевірках дотримання на фабриках правил охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; в розслідуванні нещасних випадків і аварій та розробленні заходів щодо їх запобігання. Аналізує техніко-економічні показники роботи збагачувальних фабрик; баланс продуктів збагачення. Складає: графіки освоєння виробничих потужностей збагачувальними (брикетними) фабриками, установками та сортувальками; плани завезення рядового (несортованого) вугілля; план заміни та модернізації застарілого обладнання. Контролює: дотримання технології виробництва та використання збагачувального обладнання відповідно до затверджених норм; виконання заходів щодо поліпшення якості продуктів збагачення; забезпечення фабрик сировиною та залізничними вагонами, необхідними матеріалами та запасними частинами; дотримання режиму роботи фабрик та ефективне використання робочого часу. Забезпечує ведення та своєчасне подання встановленої документації і звітності.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства; перспективи розвитку та технологію гірничого виробництва і збагачення; виробничі потужності і режими роботи збагачувальних фабрик; технічні вимоги до сировини та продуктів збагачення; вимоги організації праці при проектуванні технологічних процесів; передовий вітчизняний та зарубіжний досвід підприємств у галузі збагачення корисних копалин; основи економіки та організації виробництва, праці й управління; основи трудового законодавства та законодавства про охорону природи, надр; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців не менше 5 років.

II. ГОЛОВНИЙ ІНЖЕНЕР ВУЗЛА ВИРОБНИЧО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО ЗВ'ЯЗКУ

Завдання та обов'язки. Здійснює технічне керівництво щодо експлуатації та розвитку засобів виробничо-технічного зв'язку (ВТЗ). Забезпечує: високоякісну і безперебійну роботу апаратури місцевого телефонного і далекого зв'язку, з'єднувальних ліній зв'язку, гучномовної апаратури, диспетчерського і радіозв'язку, електро- і радіовимірювальних приладів; розроблення планів і заходів щодо автоматизації процесів комунікації, контролю, вимірювань та налагодження засобів ВТЗ в об'єднанні, розслідування аварій і тривалого пошкодження засобів і ліній зв'язку та розроблення відповідних заходів щодо їх запобігання; створення здорових і безпечних умов праці для працівників, що обслуговують засоби ВТЗ. Організовує: розроблення основних напрямів перспективних і річних планів підвищення технічного рівня, капітального і поточного ремонту засобів ВТЗ; роботу щодо удосконалення загальної й технічної експлуатації засобів зв'язку, механізації та автоматизації виробничих процесів; розроблення графіків налагодження та ревізій апаратури зв'язку; впровадження нової техніки і технології; роботу щодо проведення

експлуатаційних випробувань зразків нової апаратури, обладнання і матеріалів, готує висновки щодо їх застосування; облік наявності технічних засобів, а також забезпечення цехів (дільниць) необхідною технічною і схемною документацією, інструкціями, посібниками і довідковими матеріалами; технічний нагляд за перебігом будівництва та введенням в експлуатацію об'єктів ВТЗ; роботу з раціоналізації та винахідництва. Бере участь: у розподілі між підприємствами й організаціями та об'єднаннями виділених фондів на апаратуру і матеріали виробничо-технічного зв'язку; у розгляді та погодженні проектів об'єктів ВТЗ, що заново будуються та реконструюються; у прийманні в експлуатацію споруд і об'єктів зв'язку; в списанні з балансу застарілих, спрацьованих і не придатних для подальшого використання засобів зв'язку, в розробленні комплексного плану соціально-економічного розвитку і колективного договору. Здійснює: контроль за розробленням та дотриманням норм використання та витрат обладнання, кабельної продукції та інших матеріалів ВТЗ; за складанням зведеного паспорта обладнання та споруд зв'язку; заяву претензій і оформлення рекламцій у зв'язку з порушенням постачальником умов договору про постачання апаратури і матеріалів ВТЗ; контроль за дотриманням працівниками вузла виробничо-технологічного зв'язку правил та норм щодо охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту. Розглядає пропозиції, заяви та скарги громадян. Забезпечує ведення та своєчасне подання встановленої документації та звітності.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства, що стосуються діяльності вузла виробничо-технологічного зв'язку; правила технічної експлуатації, проектування, будівництва та ремонту засобів виробничо-технологічного зв'язку; схеми організації та побудови зв'язків; основні технічні характеристики, скелетні і принципові схеми технічних засобів; технологічні процеси щодо обслуговування зв'язку, апаратури, обладнання та споруд; Закон України "Про зв'язок", статут про дисципліну працівників зв'язку; будівельні норми і правила при будівництві споруд зв'язку; порядок прийняття в експлуатацію нових, реконструйованих і після капітального ремонту споруд зв'язку; передовий вітчизняний та зарубіжний досвід підприємств в галузі виробничо-технологічного зв'язку; основи економіки та організації виробництва, праці та управління; основи цивільного та трудового законодавства; правила й норми охорони праці промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців не менше 5 років.

12. ГОЛОВНИЙ ІНЖЕНЕР ДИРЕКЦІЇ З КАПІТАЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА

Завдання та обов'язки. Керує шахтовим, промисловим та цивільним будівництвом; розробленням і здійсненням заходів щодо впровадження нової техніки, механізації гірничопрохідницьких і будівельно-монтажних робіт; випробуваннями нових машин і механізмів. Визначає основні напрями технічного розвитку капітального будівництва. Забезпечує: технічний нагляд за термінами і якістю виконання будівельно-монтажних робіт; своєчасне оформлення і затвердження земельних відводів для об'єктів, що заново будуються і реконструюються; підготовку та видання завдань на проектування зі всіма необхідними матеріалами; контроль за фінансуванням об'єктів, що будуються. Організовує: розроблення і виконання планів щодо розвитку власної бази будіндустрії; розроблення внутрішніх титульних списків; виконання заходів щодо удосконалення та розвитку будівництва; розроблення планів проектно-пошукових робіт, і впровадження нової техніки й технології; використання відходів видобування та збагачення вугілля у будівництві, на підприємствах будіндустрії. Розробляє і здійснює заходи щодо підвищення капітального будівництва та зменшення обсягів незавершеного будівництва, удосконалення технології та організації виробництва,

впровадження засобів механізації й автоматизації виробництва. Складає завдання на розроблення технічних проектів та затверджує їх. Бере участь: у розгляданні та погодженні планів капітального будівництва; у розгляданні проектно-кошторисної документації на будівництво; у складанні титульних списків будівництв і об'єктів виробничого, культурно-побутового призначення та житлового будівництва; в розподілі лімітів (фондів); у впровадженні та поширенні передового досвіду в технології та організації будівництва; в прийманні в експлуатацію закінчених об'єктів; у розробленні заходів щодо поліпшення протипожежного стану на об'єктах, що будуються і реконструюються; у розробленні норм запасів сировини і матеріалів, додаткових одиничних розцінок, кошторисних цін, погодженні та затвердженні їх. Розглядає раціоналізаторські пропозиції. Готує експертні висновки: документацію до затвердження норм витрат будівельних матеріалів. Контролює: раціональне використання капітальних вкладень; комплектність і якість проектно-кошторисної документації; якість виконання робіт генеральним підрядником; дотримання правил і норм, охорони праці та промислової санітарії під час ведення будівельно-монтажних робіт; своєчасне і якісне подання виробничими одиницями необхідних даних для проектування; оформлення земельних відводів під об'єкти, що заново будуються на стадії проектування.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства з питань капітального будівництва; технологію будівельних гірничо-капітальних робіт; організацію капітального будівництва і матеріально-технічного постачання, методи організації управління, планування, обліку та аналізу кількісних і якісних показників роботи; правила фінансування капітального будівництва; порядок складання проектно-кошторисної документації; будівельні норми і правила; економіку та організацію виробництва, праці і управління; методи визначення економічної ефективності від впровадження нової техніки і технології, раціоналізаторських пропозицій та винаходів; основи цивільного та трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців не менше 5 років.

13. ГОЛОВНИЙ МАРКШЕЙДЕР

Завдання та обов'язки. Керує виконанням маркшейдерських робіт у об'єднанні (на підприємстві, в організації), проведенні зйомок і замірів підземних і відкритих гірничих виробок, будівельних майданчиків. Забезпечує: виконання топографо-геодезичних і маркшейдерських робіт на шахті з позначенням їх результатів на планах гірничих робіт силами маркшейдерської служби і залучених організацій або фахівців; визначення раціональних та ефективних схем розвитку гірничих робіт на основі детального вивчення гірничотехнічних, гідрогеологічних та інших умов залягання родовищ корисних копалин; визначення та облік на основі маркшейдерської та геологічної документації обсягів розкривних і очисних робіт, підготовчих виробок, залишків вугілля на складах, видобування та втрат вугілля в надрах, а також стан розкритих, підготовлених і готових до виймання запасів вугілля; розроблення та дотримання нормативних і планових втрат вугілля під час його видобування; облік і контроль за станом гірничих виробок, правильність вибору, своєчасне погодження та затвердження заходів охорони існуючих об'єктів поверхні, що підлягають підробленню, та контроль за будівництвом об'єктів на гірничому відводі без конструктивних заходів захисту; планування капітальних маркшейдерських робіт, виконуваних бюро спеціалізованих маркшейдерських робіт і підрядними організаціями; своєчасне і якісне виготовлення, поповнення і подання у відповідні органи встановленої звітності та обмінної графічної документації. Надає виробничій службі прогнозу інформацію про наявність небезпечних зон під час розроблення запасів

вугілля. Організовує: своєчасне і високоякісне виконання маркшейдерських робіт для повного і комплексного використання вугільних родовищ; побудову і розвиток маркшейдерських та опорних знімальних мереж на земній поверхні та в гірничих виробках; проведення зйомок земної поверхні, її об'єктів і гірничих виробок, поздовжніх профілів, вертикальних профілів, вертикальних розрізів та іншої маркшейдерської документації, винесення в натуру геометричних елементів проектів гірничих виробок, технологічних споруд, будівель, комунікацій, межі безпечного ведення гірничих робіт, бар'єрних та запобіжних ціликів; проведення інструментального спостереження за процесами зсування гірничих порід, деформації земної поверхні, будівель та споруд, за стійкістю уступів, бортів розрізів та укосів відвалів; удосконалення організації та методів ведення маркшейдерських робіт на основі широкого впровадження новітніх досягнень науки, техніки та передового досвіду. Бере участь у: розробленні планів розвитку підприємств з видобування вугілля щодо забезпечення охорони надр та раціонального використання мінеральних ресурсів, оптимального і безпечного ведення гірничих робіт поблизу небезпечних зон; розробленні проектів відведення земельних ділянок під розроблення родовищ та рекультивації порушених гірничими роботами земель; розробленні та розгляді проектів будівництва, реконструкції, консервації або ліквідації підприємств з урахуванням повноти відпрацювання запасів та безпеки в межах компетенції маркшейдерської служби; в роботі з прийняття розвіданих родовищ корисних копалин, прийнятті в експлуатацію нових та реконструйованих шахт (розрізів); розробленні планів запобігання, ліквідації аварій, охороні будівель, споруд та навколишнього середовища від шкідливого впливу гірничих робіт, раціонального та комплексного використання запасів корисних копалин, роботі комісії з приймання і бракування гірничих робіт, здавання в експлуатацію нових горизонтів, блоків, списання запасів вугілля, що не підтвердилися, некондиційних і нерентабельних до відробітку. Контролює: відповідність фактичного розвитку гірничих робіт проектам і календарним планам їх проведення; виконання вимог щодо охорони надр, забезпечення найповнішого видобування вугілля з надр та інших сумісно з ним залеглих корисних копалин; виконання заходів щодо безпечного ведення гірничих робіт у небезпечних зонах охорони будівель, споруд та природних об'єктів від шкідливого впливу гірничих робіт та інших вимог, що стосуються діяльності маркшейдерської служби. Готує і отримує згідно з чинним законодавством необхідні документи на земельні ділянки, які зайняті шахтою. Керує працівниками служби, координує діяльність підрозділів, пов'язаних з проведенням маркшейдерських робіт; попереджує головного інженера про перетин гірничими роботами геологічних порушень, наближення до бар'єрних і запобіжних ціликів, старих і затоплених виробок, свердловин тощо (згідно з вимогами нормативно - правових актів). Забезпечує маркшейдерські служби необхідними нормативними документами, посібниками, вимірювальними, обчислювальними засобами; виконання робіт з ремонту та тарування маркшейдерських приладів і інструментів; добір, розставляння та укомплектування маркшейдерськими кадрами шахт, розрізів, вугільнобудівельних організацій, підвищення їх кваліфікації. Здійснює загальношахтовий контроль за веденням гірничих робіт відповідно до затвердженої програми їх розвитку. Організовує виміри зазорів і профілів армування вертикальних стволів. Контролює: проведення гірничих виробок в частині напрямку, профілю, перерізу; ведення гірничих робіт під затопленими і старими гірничими виробками; виконання заходів щодо якісної ізоляції (погашення) виробок, що мають вихід на поверхню; виконання вимог нормативних та інших документів з охорони праці по маршруту пересування на об'єктах поверхні та у підземних виробках. Організовує нівелювання рейкових колій, вимір зазорів і перерізу гірничих виробок. Здійснює перевірку геометричного зв'язку шахтного підйому і копра. Виконує розрахунки і побудову захисних (захищених) зон і зон підвищеного гірничого тиску. Веде встановлену документацію і звітність на різних носіях інформації та забезпечує їх своєчасне подання.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства, організацій, що стосуються маркшейдерської служби; перспективи розвитку підприємства, організації; технологію виконання маркшейдерських робіт, ведення гірничих та гірничо-капітальних робіт; конструктивні особливості, призначення маркшейдерського обладнання та правила його технічної експлуатації; сучасний вітчизняний та світовий досвід впровадження маркшейдерських робіт; основи економіки та організації виробництва, праці й управління; основи трудового законодавства і законодавства про охорону природи, надр; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; правила експлуатації комп'ютерної та організаційної техніки, основні вимоги до роботи на персональному комп'ютері; методи користування програмним забезпеченням, інформаційними базами.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією маркшейдера не менше 5 років.

(пункт 13 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

14. ГОЛОВНИЙ ТЕХНОЛОГ (ВНУТРІШНЬОКАР'ЄРНОГО ТРАНСПОРТУ, ЕКСПЛУАТАЦІЇ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ, РУХОМОГО СКЛАДУ ТА РЕМОНТНИХ БАЗ)

Завдання та обов'язки. Забезпечує: розроблення розрізами раціональних колійних схем із урахуванням перспективного розвитку гірничих робіт; правильну експлуатацію та утримання рухомого складу; виконання планів перевезення вугілля, розкривних порід та інших вантажів на розрізах; ефективне використання рухомого складу і транспортних засобів. Організовує: взаємодію промислового і магістрального залізничного транспорту, виконання єдиного технологічного процесу роботи під'їзних колій і станцій прилягання МШС, розроблення режимів рухомого складу, обладнання і апаратури; промислові випробування нових видів транспорту. Розроблює: пропозиції щодо поліпшення роботи внутрішньокар'єрного транспорту; збільшення термінів його служби та ефективного використання; перспективні і річні плани перевезення вантажів залізничним транспортом; заходи щодо використання внутрішніх резервів в експлуатаційній роботі. Забезпечує: розроблення та впровадження заходів щодо технічного удосконалення залізничного транспорту, підготовку всіх служб експлуатації для безперебійної роботи в зимових умовах; впровадження нової техніки, передового досвіду; розроблення та впровадження заходів щодо ліквідації простоїв, підвищення продуктивності праці; розроблення норм витрат паливо-мастильних матеріалів, електроенергії. Проводить експертизу науково-дослідних і проектно-конструкторських робіт, що стосуються залізничного транспорту. Бере участь: у розробленні довготермінових програм розвитку підприємств; у розробленні перспективних планів розвитку залізничних колій, збільшенні їх пропускної та перевізної здатності; в складанні планів ведення відкритих гірничих робіт; у розробленні планів впровадження нової техніки; в складанні планів капітального будівництва по об'єктах залізничного транспорту на діючих та реконструйованих розрізах; у підготовці договорів на експлуатацію під'їзних колій; у складанні планів матеріально-технічного постачання та розподілу виділених фондів по виробничих одиницях; у прийнятті в експлуатацію нових транспортних засобів; у виявленні та розслідуванні причин травматизму, катастроф, аварій та браку, в розробленні заходів щодо їх усунення; в перевітках дотримання правил охорони праці, промислової санітарії, протипожежного захисту та технічної експлуатації транспортних засобів. Аналізує результати застосування колійних схем; використання парку локомотивів. Контролює: роботу екскаваторів, які роблять нарізку і підготовку нових горизонтів на розрізах; технічний стан рухомого складу, який перебував в експлуатації; виконання планів та графіків екіпірування рухомого складу; списання непридатного обладнання; технічне навчання машиністів та їх помічників, працівників служб

експлуатації; своєчасне складання та перегляд техніко-розпорядчих актів станцій, місцевих інструкцій та іншої технічної документації. Готує висновки на технічні проекти та робочі креслення розрізів, що будуються і реконструюються, з питань, що стосуються промислового транспорту. Забезпечує ведення та своєчасне подання встановленої документації і звітності.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства; перспективи розвитку і технологію гірничого виробництва; правила технічної експлуатації і режими роботи гірничотранспортного обладнання; технологію ремонту рухомого складу залізничного транспорту; вітчизняні і зарубіжні досягнення науки і техніки в галузі гірничого транспорту; основи економіки, організації роботи залізничного і внутрішньокар'єрного транспорту, виробництва, праці та управління; основи трудового законодавства та законодавства про охорону природи, надр; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців не менше 2 років.

15. ГОЛОВНИЙ ТЕХНОЛОГ З ВАНТАЖНИХ РОБІТ

Завдання та обов'язки. Керує розробленням найекономічніших і найефективніших способів вантаження вугілля та використання залізничних вагонів, технології ведення вантажно-розвантажувальних робіт різних видів стосовно до типів місткості (вагони, думпкери, цистерни тощо) і з урахуванням певних умов зовнішнього середовища. Розробляє: річні і кварталні плани вантаження вугілля, доводить їх до розрізів та вантажно-розвантажувальних управлінь; річні і кварталні заявки на перевезення вугілля і подає їх міністерству, управлінню залізниці та вуглезбуту; разом з вуглезбутом місячні плани перевезення вугілля, включаючи перевезення маршрутами; заходи щодо поліпшення залізничних вагонів, підвищення рівня механізації вантажно-розвантажувальних робіт. Забезпечує розрізи і вантажно-транспортні управління вагонною нормою на вантаження вугілля та інших вантажів. Бере участь: у розгляді проектів будівництва та реконструкції вугільних і залізничних виробничих одиниць і об'єктів та підготуванні висновків про них; у підготовці та укладанні договору з залізницею на експлуатацію залізничних колій вантажно-транспортних управлінь, договорів на транспортне обслуговування між вантажно-транспортними управліннями та обслуговуваними підприємствами; в проведенні ревізій у вантажно-транспортних управліннях і на розрізах щодо дотримання ними договірних зобов'язань з залізницею та обслуговуваними підприємствами. Дає висновки арбітражній комісії на позовні заяви щодо стану виконання планів вантаження вугілля. Здійснює керівництво роботою вантажних служб вантажно-транспортних управлінь та оперативне керівництво ділянками вантаження розрізів. Забезпечує ведення та своєчасне подання встановленої документації і звітності.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства; перспективи розвитку і технологію гірничого виробництва, засоби механізації вантажно-розвантажувальних робіт, правила їх технічної експлуатації й організації ремонту; положення про поставки вугільної продукції; економіку та організацію залізничного транспорту та виробництва, праці й управління; передовий досвід, досягнення науки і техніки в галузі механізацій і автоматизацій робіт на залізничному транспорті, експлуатації залізничного транспорту; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців не менше 2 років.

16. ГОЛОВНИЙ ТЕХНОЛОГ З ЕЛЕКТРИФІКАЦІЇ ТА ЕНЕРГОПОСТАЧАННЯ

Завдання та обов'язки. Забезпечує розроблення та здійснення заходів щодо розвитку та технічного удосконалення устаткування електрифікації та енергогосподарства; планування та оперативне керівництво виконанням усіх видів обслуговування та ремонту контактних мереж; підготовку енергетичного господарства і мереж до роботи в зимових умовах; розгляд проектів будівництва і реконструкції об'єктів енергогосподарства, контактних мереж. Організовує: розроблення та затвердження вимог, правил та інструкцій з охорони праці, промислової санітарії і протипожежного захисту для структурних підрозділів електрифікації та енергетичного господарства об'єднання; проведення перевірок стану контактних мереж і енергогосподарства; контроль за розробленням технічної документації з експлуатації контактних мереж та її дотримання під час виконання робіт. Бере участь: у складанні завдань на розроблення технічних проектів; у розробленні організаційно-технічних заходів щодо ліквідації простоїв, підвищення продуктивності праці, продовження термінів експлуатації діючого обладнання, устаткування контактних мереж; у розподілі по вантажно-транспортних управліннях і розрізах обладнання, матеріалів і приладів устаткування контактних мереж; у розподілі лімітів і в розробленні планів на ремонт об'єктів мереж; у розслідуванні аварій; у впровадженні передового досвіду, найновіших досягнень вітчизняної та зарубіжної науки й техніки на залізничному транспорті. Контролює: утримання і технологічну експлуатацію устаткування тягових мереж, об'єктів і будівель служби електрифікації та енергопостачання; розподіл лімітів, що виділяються на ремонт об'єктів контактних мереж; відповідність заново розроблюваного та модернізованого обладнання, устаткування контактних мереж вимогам правил безпеки. Забезпечує ведення та своєчасне подання встановленої документації і звітності.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства; перспективи розвитку підприємств; основи технології гірничого виробництва, енергетики і електрифікації; технологію експлуатації залізничного транспорту; правила технічної експлуатації енергетичного обладнання; передовий вітчизняний та зарубіжний досвід підприємств у галузі енергетичного господарства та експлуатації залізничного транспорту; основи економіки, організації виробництва, праці і управління, основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців не менше 2 років.

17. ГОЛОВНИЙ ТЕХНОЛОГ (З ОЧИСНИХ, ПІДГОТОВЧИХ, РОЗКРИВНИХ РОБІТ)

Завдання та обов'язки. Забезпечує проведення єдиної технічної політики щодо виконання очисних, підготовчих, розкривних робіт шляхом впровадження та освоєння технологічних схем і карт проведення гірничих виробок та ведення відкритих гірничих робіт: розроблення та удосконалення технічних паспортів для ведення очисних, підготовчих і розкривних робіт, норм витрат матеріальних ресурсів; доведення до шахт (розрізів) планових завдань щодо навантаження на очисний вибій та посування, нормативів проходки підготовчих вибоїв і навантаження на розкривні екскаватори. Здійснює керівництво з розроблення заходів щодо:

удосконалення технології, розвитку комплексної механізації очисних, підготовчих і розкривних робіт, ефективного використання основного гірничошахового обладнання, впровадження нових економічно ефективних систем розробки; створення безпечних умов праці з урахуванням вимог правил безпеки та інших нормативних документів; розроблення спеціальних проектів (паспортів) для найбільш складних і відповідальних видів робіт з додатковими заходами, що забезпечують безпечні умови праці; підготовку переліку особливо небезпечних місць. Бере участь у: розробленні довготермінових програм розвитку виробництва; розробленні заходів щодо поліпшення техніко-економічних показників гірничих робіт, зниження рівня ручної праці, простоїв та втрат робочого часу, зниження втрат вугілля в надрах; розгляді та погодженні проектів на розкривання та підготовку нових горизонтів; визначенні потреби в лісових матеріалах та металокріпленні очисних, підготовчих робіт, у складанні заявок на машини та обладнання і готує пропозиції щодо розподілу фондів на них; розгляді проектів будівництва та реконструкції шахт (розрізів) та підготовці експертних висновків; розробленні заходів щодо технічного переоснащення шахт (розрізів) і нарощування їх виробничих потужностей; у розробленні організаційно-технічних заходів щодо зниження виробничого травматизму; розслідуванні аварій і нещасних випадків; визначенні тематики наукових досліджень щодо проведення очисних, підготовчих та відкритих гірничих робіт; промислових випробуваннях нової техніки. Визначає ефективність впроваджуваних технологічних схем. Контролює: розробку документації (проектів, технологічних схем та інструкцій з виробництва робіт) відповідно до правил безпеки, правил технічної експлуатації та інших нормативно-правових актів; забезпечення дільниць шахт затвердженою технічною документацією на ведення гірничих робіт, заходів щодо усунення передаварійних і аварійних ситуацій, ліквідації наслідків аварій, попередження аварій і нещасних випадків під час технологічних процесів і операцій. Аналізує роботу швидкісних прохідницьких бригад, високопродуктивних бригад з видобування вугілля. Контролює: впровадження і освоєння технологічних схем; виконання плану проведення гірничих робіт; відповідність розвитку гірничих робіт затвердженим планам і проектам; дотримання правил безпеки та технічної експлуатації під час ведення гірничих робіт. Забезпечує ведення та своєчасне подання встановленої документації і звітності на різних носіях інформації.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства; технологію гірничого виробництва; перспективи розвитку виробництва; виробничі потужності шахт (розрізів); методи визначення економічної ефективності від впровадження нової техніки і технології; сучасний вітчизняний та світовий досвід проведення гірничих робіт; економіку та організацію виробництва, праці й управління; основи трудового законодавства, законодавства про охорону навколишнього середовища, надр; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; систему управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості; основи та правила роботи на персональному комп'ютері.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців відповідного професійного спрямування: для магістра - не менше 3 років, спеціаліста - не менше 5 років, у тому числі підземний стаж - не менше 1 року.

(пункт 17 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

18. ГОЛОВНИЙ ТЕХНОЛОГ З ПРИРОДООХОРОННИХ РОБІТ

Завдання та обов'язки. Координує діяльність виробничих одиниць, підприємств і організацій щодо проведення єдиної наукової і технічної політики в галузі охорони та раціонального

використання водних і земельних ресурсів, охорони повітряного басейну; розроблення зведених перспективних і річних планів та заходів щодо охорони і раціонального використання водних і земельних ресурсів, охорони повітряного басейну та контролю за їх виконанням; розроблення та погодження тимчасових норм щодо охорони водних і земельних ресурсів, повітряного басейну та їх впровадження; розрахунків та отримання лімітів і дозволів на викиди і скиди забруднених речовин, а також платежів за них. Забезпечує: своєчасне проведення інвентаризації та паспортизації шкідливих викидів, відходів виробництва; розроблення та здійснення основних напрямів наукового і технічного розвитку; реалізацію планів впровадження нової техніки та технології природоохоронних робіт; розроблення техніко-економічних обґрунтувань для вирішення проблеми охорони природи; розроблення пропозицій щодо проведення науково-дослідних та проектно-конструкторських робіт у сфері охорони природи; розроблення довгострокових планів і заходів щодо запобігання шкідливого впливу виробничої діяльності на навколишнє середовище; розроблення перспективних та річних планів об'єднання щодо охорони і раціонального використання водних ресурсів і земель, охорони повітряного басейну та заходів, що забезпечують виконання встановлених планів і норм з усіх техніко-економічних і якісних показників охорони природи; розроблення виробничими одиницями норм якості промислових стічних вод, що поступають на очисні споруди та скидаються у водойми, та погодження їх з контролюючими органами; проведення комплексних обстежень стану охорони природи у виробничих одиницях, на виробництвах і в організаціях об'єднання та вживає заходів щодо усунення виявлених недоліків; розроблення проектної документації на рекультивацію порушених земель, виконувану за рахунок основної діяльності; виконання планів з рекультивації порушених гірничими роботами земель, гасіння і озеленення териконів. Здійснює методичне керівництво спеціалізованими управліннями, контрольно-налагоджувальними дільницями та санітарно-профілактичними лабораторіями, які виконують природоохоронні роботи. Організовує: перевірку роботи природоохоронних об'єктів та їх технічного стану; відомчий контроль за станом охорони навколишнього середовища на виробничих підрозділах, підприємствах і в організаціях. Бере участь у: проведенні аналізу техніко-економічних показників виконання планів та заходів щодо охорони природи та подає пропозиції щодо їх поліпшення; підготовці обґрунтованих потреб у матеріально-технічних ресурсах та розподілі виділених фондів; розгляді планів гірничих робіт, проектів будівництва і реконструкції промислових об'єктів та підприємств на предмет відповідності їх до вимог охорони довкілля; розробленні завдань на проектування будівництва, реконструкцію та розширення природоохоронних об'єктів, розробленні програм автоматизованого обліку та аналізу стану охорони природи. Вносить пропозиції щодо: розроблення та впровадження безвідходних і маловідходних технологій, спрямованих на зниження шкідливого впливу виробництва на навколишнє середовище; удосконалення технології очищення стічних вод, пиловловлювання, рекультивації земель, складування порід; удосконалення організаційної структури керування охороною природи; виконання природоохоронних заходів; будівництва та реконструкції природоохоронних об'єктів; передових і безпечних методів праці робітників, зайнятих на експлуатації водоочисних та пилогазоуловлювальних споруд та установок, породних відвалів, а також тих, хто виконує природоохоронні роботи. Погоджує: пускові комплекси будівництва (реконструкції) підприємств і об'єктів; плани і графіки будівництва (реконструкції) природоохоронних об'єктів; графіки очищення водовідливних водозбірників та режиму роботи водовідливних установок; технічні завдання, техніко-економічні розрахунки і проекти заново введених об'єктів і технологій на виробництві на предмет відповідності природоохоронному законодавству, санітарним нормам і вимогам, графіки розроблення оцінки впливу на навколишнє середовище (ОВНС) та проведення відповідних перевірок дотримання правил ОВНС на виробництвах. Контролює: виконання встановлених планів та заходів щодо охорони та раціонального використання водних і земельних ресурсів; будівництво природоохоронних об'єктів; дотримання прийнятої технології, виконання встановлених норм і вимог щодо

охорони природи; налагодження та ефективність роботи водоочисних споруд і пилогазоуловлюючих установок; впровадження технологічних схем для відновлення земель, порушених гірничими роботами; дотримання правил, норм безпеки та промислової санітарії під час виконання робіт з рекультивації земель, гасіння породних відвалів та очищення промислових стічних вод. Забезпечує ведення та своєчасне подання встановленої документації і звітності на різних носіях інформації.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства з охорони природи; перспективи розвитку виробництва; технологію очищення водного й повітряного басейнів від забруднень; основні положення про рекультивацію земель; вимоги до якості проведення очищення стічних вод; порядок проектування та планування очисних споруд; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; передовий вітчизняний та зарубіжний досвід підприємств у галузі охорони природи; порядок затвердження та подання звітів з охорони природи; нормативні документи щодо розміру оплати за шкідливі викиди і відходи виробництва та штрафні санкції за несвоєчасне або невиконання природоохоронних заходів; чинне законодавство про охорону природи, надр, водних ресурсів, атмосфери; основи цивільного та трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; правила експлуатації комп'ютерної та організаційної техніки; основи та правила роботи на персональному комп'ютері; правила користування інформаційно-правовими базами.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців відповідного професійного спрямування: для магістра - не менше 3 років, спеціаліста - не менше 5 років.

(пункт 18 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

19. ГОЛОВНИЙ ТЕХНОЛОГ З СИСТЕМ ЦЕНТРАЛЬНОГО БЛОКУВАННЯ ТА ЗВ'ЯЗКУ

Завдання та обов'язки. Забезпечує розроблення та здійснення заходів щодо розвитку та технічного удосконалення системи центрального блокування (СЦБ) та поїзного зв'язку; планування та оперативне керівництво виконанням усіх видів ремонту СЦБ та зв'язку, підготовку до роботи в зимових умовах, розгляд проектів будівництва та реконструкції об'єктів СЦБ та зв'язку. Організовує: розроблення та затвердження вимог, правил і інструкцій щодо охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту для структурних підрозділів СЦБ та зв'язку; контроль за утриманням та технічною експлуатацією штучних споруд, об'єктів і будівель служб сигналізації і зв'язку. Бере участь: у складанні завдань на розроблення технічних проектів, підготовці організаційно-технічних заходів щодо ліквідації простоїв, підвищення продуктивності праці, подовження термінів експлуатації діючого обладнання; в розподілі по вантажно-транспортних управліннях і розрізах обладнання, матеріалів та приладів; у розподілі лімітів і в розробленні планів на ремонт об'єктів СЦБ і зв'язку; в розслідуванні аварій; у впровадженні передового досвіду, найновіших досягнень вітчизняної і зарубіжної науки й техніки в службах СЦБ та зв'язку. Контролює: утримання та технічну експлуатацію об'єктів і будівель служби СЦБ та зв'язку; розподіл виділених лімітів на ремонт об'єктів СЦБ та зв'язку; відповідність заново розробленого та модернізованого обладнання вимогам правил безпеки. Забезпечує ведення та своєчасне подання встановленої документації і звітності.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства; перспективи розвитку та основи технології гірничого виробництва; технологію експлуатації залізничного транспорту; конструктивні особливості, призначення обладнання та засобів СЦБ і зв'язку, правила їх технічної експлуатації, передовий вітчизняний та зарубіжний досвід підприємств з видобування вугілля, експлуатації залізничного транспорту; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців не менше 2 років.

20. ГОЛОВНИЙ ТЕХНОЛОГ (МЕХАНІЗОВАНИХ КОМПЛЕКСІВ, МЕХАНІЗАЦІЇ ПІДГОТОВЧИХ РОБІТ, МЕХАНІЗАЦІЇ ДОПОМІЖНИХ ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ, ЕКСКАВАТОРІВ, МЕХАНІЗАЦІЇ КАПІТАЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА)

Завдання та обов'язки. Керує: розробленням технологічних схем, графіків і режимів роботи машин, механізмів, механізованих комплексів, екскаваторів та іншого обладнання, економічно обґрунтованих та безпечних умов його експлуатації; розробленням та впровадженням заходів щодо механізації та автоматизації виробничих процесів, трудомістких і ручних робіт у виробничих підрозділах, на підприємствах і в організаціях. Забезпечує: проведення єдиної технічної політики, заснованої на використанні науково-технічних досягнень та сучасного досвіду в галузі комплексної механізації; своєчасне введення в експлуатацію гірничошахтового обладнання, машин і механізмів; розроблення та виконання заходів щодо ощадливого витрачання запасних частин, палива, електричної і теплової енергії. Організовує: роботу із забезпечення правильної експлуатації обладнання; проведення науково-дослідних та експериментальних робіт; промислове випробування нових засобів механізації, створення резерву гірничошахтового обладнання. Розробляє: технічні напрями, перспективні і річні плани розвитку підприємств та виробничих підрозділів у галузі комплексної механізації і автоматизації виробничих процесів; пропозиції щодо створення і впровадження нових засобів механізації та розширення сфери їх застосування; заходи щодо поліпшення експлуатації, підвищення надійності та економічності обладнання, створення безпечних і здорових умов праці. Бере участь у: розробленні довгострокових програм розвитку виробництва; складанні планів і графіків капітального та планово-запобіжних ремонтів обладнання; прийнятті в експлуатацію нової гірничовидобувної техніки, закінчених будівництвом об'єктів, розміщенні замовлень на виготовлення засобів механізації виробничих процесів на ремонтних підприємствах; складанні заявок на обладнання, матеріали та в їх розподіленні; підготовці технічних нормативів і норм витрат матеріалів, запасних частин та інших матеріальних ресурсів, у розробленні заходів щодо зниження трудомісткості робіт, скорочення чисельності робітників за рахунок введення комплексної механізації; розробленні безпечних технологій, операцій, способів і методів робіт, заходів щодо усунення аварійних ситуацій, попередження аварій і нещасних випадків під час роботи; розслідуванні аварій та розробленні заходів щодо їх усунення та запобігання. Контролює: дотримання графіків монтажу механізованих комплексів і обладнання; виготовлення нестандартного обладнання, металоконструкцій для будівництва; правильність зберігання резервного і неустановленого обладнання; розроблення та здійснення заходів щодо зниження простоїв і витрат робочого часу. Надає підприємствам методичну допомогу у вирішенні технічних питань, пов'язаних з комплексною механізацією та автоматизацією виробничих процесів. Веде встановлену документацію і звітність на різних носіях інформації та забезпечує їх своєчасне подання.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства; перспективи розвитку та технологію гірничого виробництва; виробничі потужності шахт (розрізів); конструктивні особливості, призначення, правила технічної експлуатації механізованих комплексів і гірничого обладнання; сучасний вітчизняний та світовий досвід у галузі механізації та автоматизації виробничих процесів; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; основи трудового законодавства, правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; правила експлуатації комп'ютерної та організаційної техніки, основні вимоги до роботи на персональному комп'ютері; методи користування програмним забезпеченням, інформаційними базами.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців відповідного професійного спрямування: для магістра - не менше 3 років, спеціаліста - не менше 5 років.

(пункт 20 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

21. ДИРЕКТОР З ВИРОБНИЦТВА (ДОБУВНА ПРОМИСЛОВІСТЬ)

Завдання та обов'язки. Керує роботою з оперативного регулювання процесу виробництва, спрямованого на забезпечення виконання завдань щодо видобування вугілля, випуску концентрату та сортового вугілля встановленого асортименту при дотриманні стандартів і технічних умов на їх якість, виконання встановлених обсягів з вантаження та перевезення вантажів залізничним транспортом, зобов'язань щодо поставки вугілля в кількостях, термінах і в асортименті згідно з укладеними договорами та прийнятими до виконання нарядами; розробленням проекту договору на поставку вугілля. Забезпечує: підвищення продуктивності праці і ефективності виробництва, організацію та вдосконалення нарядної системи і диспетчерської служби в спецапараті управління; запровадження єдиного порядку в диспетчерському обслуговуванні, нарядній системі, веденні виробничо-оперативної документації на підприємствах; організацію збирання, оброблення і накопичення оперативної інформації з питань виробничої діяльності підприємств, розроблення та впровадження заходів щодо зниження витрат обігу за рахунок скорочення зайвих перевалок вантажів, механізації вантажно-розвантажувальних робіт і складських операцій, належного обладнання складів вугілля та збереження вугілля на складах; дотримання правил і норм охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту на шахтах, розрізах, збагачувальних фабриках, у вантажно-транспортних управліннях, на роботах з видобування вугілля, утримання і ремонт гірничих виробок, на розкривних роботах, при транспортуванні вугілля, породи, інших технологічних вантажів, при демонтажі та ремонті обладнання, збагачуванні, вантаженні та перевезенні вантажів залізничним транспортом. Координує роботу функціональних та виробничих підрозділів з оперативних питань, пов'язаних з виробничою діяльністю шахт, розрізів, збагачувальних і брикетних фабрик, вантажно-транспортних управлінь, шахтопрохідницького управління з проведення і ремонту гірничих виробок, керування монтажем, демонтажем та ремонтом гірничошахового обладнання. Вживає заходів щодо забезпечення ритмічності календарних планів виробництва, запобігання та усунення порушень перебігу виробничого процесу. Організовує: своєчасне проведення гірничих виробок та розкривних робіт, відтворення очисного фронту; підготовку ділянок для введення механізованих комплексів і стругових установок згідно з затвердженими графіками; впровадження технологічних схем на очисних роботах та освоєння техніко-економічних показників, передбачених цими схемами; функціонування системи управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості на шахтах, що входять до підприємства; своєчасне

забезпечення вибоїв внутрішньошахтовим і внутрішньокар'єрним транспортом, його розвиток і удосконалення; ефективне використання механізованих комплексів та іншого гірничошахтового, гірничотранспортного і збагачувального обладнання; виконання організаційно-технічних заходів щодо зниження витрат матеріалів, палива і енергії, скорочення відходів, ліквідації різноманітних втрат; контроль за проведенням гірничих робіт згідно з затвердженою програмою, за використанням робочого часу на очисних та підготовчих роботах, підземному транспорті та монтажно-демонтажних роботах; роботу щодо обміну досвідом та досягненнями передових колективів бригад і дільниць на шахтах (розрізах); розроблення положень про підрозділи дирекції та посадових інструкцій працівників. Бере участь у: розробленні довгострокових програм розвитку виробництва, розробленні заходів щодо поліпшення умов праці; розробленні та затвердженні проектів виробничих завдань; розгляді та погодженні проектів виробничих одиниць, що будуються та реконструюються; аналізі техніко-економічних показників роботи і результатів фінансово-господарської діяльності підприємств і організацій; проведенні заходів щодо удосконалення структури управління; визначенні потреби в матеріально-технічних ресурсах виробничих одиниць та підприємств; розподілі та перерозподілі між шахтами фондів на механізовані комплекси і кріплення, прохідницькі комбайни та інше шахтове обладнання; розгляді проектів розвідування родовищ і запасів вугілля на діючих шахтах (розрізах) та тих, що будуються і реконструюються; розробленні заходів щодо економії матеріальних ресурсів, підготовки шахт (розрізів) до роботи в зимовий період та під час паводка, комплексного плану соціально-економічного розвитку та колективного договору; розслідуванні аварій і нещасних випадків, пов'язаних з виконанням виробничих процесів. Аналізує ефективність застосування типових технологічних схем у конкретних гірничо-геологічних умовах, розробляє та вживає заходів щодо підвищення їх ефективності. Розглядає і погоджує подані виробничими підрозділами розрахунки потреб в обладнанні та матеріалах. Контролює: розробку планів розвитку гірничих робіт та інших виробничих програм; підготовку і приймання нових горизонтів, блоків підготовчих і очисних забоїв; виконання завдань з видобування, перероблення, вантаження та поставляння вугілля; своєчасне освоєння виробничих потужностей шахт, розрізів та збагачувальних фабрик; виконання заходів щодо поліпшення організації виробництва і режимів роботи шахт (розрізів), збагачувальних установок і виробничих дільниць, підвищення навантаження на вибій та діюче обладнання; виконання встановлених обсягів капітального ремонту гірничих виробок; дотримання нормативних термінів монтажу і демонтажу очисного, прохідницького, транспортного та збагачувального обладнання і термінів передавання його в капітальний ремонт; дотримання технологічної дисципліни та правил безпеки. Розглядає пропозиції, заяви та скарги громадян. Забезпечує ведення та своєчасне подання встановленої документації і звітності.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства з питань планування та оперативного керування виробництвом; перспективи розвитку і виробничі потужності підприємств; технологію гірничого виробництва; організацію виробничого планування, оперативного обліку процесу виробництва; організацію складського господарства, транспортних і вантажно-розвантажувальних робіт на підприємствах та виробничих одиницях; організаційну техніку та засоби механізації оперативного обліку і регулювання процесу виробництва; організацію виробництва, праці й управління; сучасний вітчизняний та світовий досвід досягнення в галузі гірничого виробництва; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників

нижчого рівня - не менше 5 років у тому числі підземний стаж - не менше 3 років (на підприємствах з видобування вугілля).

(пункт 21 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

22. ДИРЕКТОР З ЕКОНОМІКИ І ФІНАНСІВ (ДОБУВНА ПРОМИСЛОВІСТЬ)

Завдання та обов'язки. Керує фінансово-економічною діяльністю підприємств, спрямованою на досягнення високої економічної ефективності виробництва на основі зростання продуктивності праці, повного використання внутрішніх резервів, впровадження досягнень економічної науки, економіко-математичних методів та обчислювальної техніки; розробленням перспективних, річних та оперативних планів з виробництва, собівартості, прибутку та інших показників; щомісячних товарно-фінансових балансів, організацією внутрішньогосподарських стосунків та договірно-претензійної роботи; пропозицій щодо матеріального заохочування відокремлених підрозділів в досягненні високих кінцевих результатів їх діяльності. Визначає і доводить до відокремлених підрозділів завдання з основних техніко-економічних показників. Визначає: перспективи економічного розвитку виробництва; порядок поповнення нестачі власних обігових коштів; перелік та види договорів, які укладають шахти, розрізи та виробничі підрозділи. Організовує: економічно доцільне витрачання фінансових ресурсів; розроблення балансу витрат та прибутку з основної і підрядної діяльності, капітального будівництва, кошторису витрачання коштів у непромисловій групі і на роботи, пов'язані з охороною природи та раціональним використанням природних ресурсів; розрахунки з бюджетом за платежами в централізованому порядку з постачальниками, підрядниками, банками та з працівниками по заробітній платі; розроблення плану витрачання коштів на виконання завдань щодо забезпечення безпечних умов праці; визначення цін (тарифів) на продукцію (роботи), що випускається, послуги; розроблення норм виробітку (часу) і розцінок, нормативів обслуговування, чисельності та інших нормативів з праці. Проводить комплексний економічний аналіз техніко-економічних показників та результатів фінансової діяльності підприємств. Здійснює: контроль за витрачанням коштів підприємства (фонд оплати праці; винагороди за річні результати роботи, преміювання всіх категорій працівників шахт і спецапарату тощо), розроблення колективного договору; оперативний облік і аналіз виробничо-господарської діяльності підприємств; підготовку пропозицій щодо коригування планів виробничої і економічної діяльності підприємств при зміні кон'юнктури ринку, використання банківських кредитів на комерційній договірній основі; розроблення положень про підрозділи дирекції та посадових інструкцій працівників. Забезпечує: правильне співвідношення між темпами росту продуктивності праці та середньої заробітної плати; удосконалення планування, нормування й оплати праці, господарського розрахунку; фінансування заходів щодо впровадження нової техніки, механізації та автоматизації виробничих процесів, модернізації обладнання, інших заходів щодо технічного удосконалення та поліпшення організації виробництва, робіт з охорони навколишнього середовища; дотримання порядку внутрішньогосподарських відносин та розв'язання внутрішньогосподарських спорів; правильне використання лімітів короткотермінового і довготермінового банківського кредитування; організацію ведення статистичної, бухгалтерської та інших видів встановленої звітності і своєчасне подання її за призначенням. Здійснює контроль за відповідністю договорів, що укладаються на поставляння обладнання, машин та інших матеріальних цінностей до наявних на це коштів, включаючи банківський кредит. Бере участь у: розробленні довгострокових програм розвитку підприємств і організацій; розгляді плану розвитку гірничих робіт; розробленні комплексного плану соціально-економічного розвитку; визначенні потреби в матеріально-технічних ресурсах та паливі на власні потреби; проведенні заходів щодо поліпшення структури управління; розгляді

та погодженні кошторису витрат на утримання апарату управління; впровадженні сучасного світового досвіду в галузі удосконалення планування, нормування праці та матеріального стимулювання; в розробленні комплексного плану соціально-економічного розвитку. Контролює: виконання встановлених завдань щодо економічних показників; виконання фінансових зобов'язань перед державним бюджетом; використання коштів за цільовим призначенням; дотримання чинних умов оплати праці та преміювання; впровадження у виробничих підрозділах, на підприємствах і в організаціях господарського розрахунку та дотримання режиму економії; затрати на ведення гірничих робіт згідно з джерелом фінансування, організацію обліку гірничошахтового обладнання, оброблення інформації про його використання; списання гірничошахтового обладнання та інших основних коштів. Визначає джерела фінансування виробничо-господарської діяльності підприємства (бюджетне фінансування, короткострокове і довгострокове кредитування, випуск і придбання цінних паперів, лізингове фінансування, залучення позикових і використовування власних засобів тощо). Здійснює управління: активами підприємства (фінансування поточної виробничої діяльності; інвестування технічного розвитку підприємства; фінансовими інвестиціями; з реорганізації, ліквідації, реалізації окремих об'єктів майнового комплексу підприємства тощо). Організовує роботу з розроблення бізнес-планів в частині, що відносяться до його компетенції: основних показників фінансово-економічного стану підприємства, оцінки фінансового і виробничого ризиків і способів їх страхування, прогнозу прибутку і збитків від проекту прогнозу руху (поток) грошових коштів тощо. Визначає інвестиційну політику підприємства з урахуванням стану ринку продукції, обсягів її реалізації, фінансово-економічного стану підприємства, технічного рівня виробництва, фінансових умов інвестування на ринку капіталів, пільг, які одержує інвестор від держави, умов страхування некомерційних ризиків тощо. Здійснює методичне керівництво інформаційно-обчислювальним центром з питань, що входять до його компетенції. Розглядає пропозиції, заяви та скарги громадян. Забезпечує своєчасну підготовку і надання звітів, планів та встановлену документацію на різних носіях інформації.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства з виробничо-господарської та економічної діяльності; організацію фінансової роботи; порядок фінансування з державного бюджету, нарахування та внесення платежів у бюджет; основи технології та організації робіт основного і допоміжного виробництва; методи прогнозування, обліку та аналізу показників роботи виробничих підрозділів та підприємств; методику нормування та оплати праці, визначення економічної ефективності заходів щодо впровадження нової техніки і технології; оцінки соціальних та економічних явищ і процесів; сучасний вітчизняний та світовий досвід з питань виробничо-господарської та економічної діяльності; рекомендації в сфері організації та удосконалення економічної роботи; структуру і функції органів управління; економіку й організацію виробництва, праці та управління; організацію автоматизованого оброблення економічної інформації; способи управління фінансовими потоками, капіталом підприємства; умови короткострокового і довгострокового кредитування підприємства, джерела залучення інвестицій і позикових грошових коштів; способи використовування власних грошових коштів підприємства; правила випуску і процедуру придбання цінних паперів, порядок розподілу фінансових ресурсів; визначення ефективності фінансових вкладень; принципи фінансового контролю; галузевий стандарт Мінвуглепрому України "Систему управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості"; основи банківської справи, цивільного і трудового законодавства; можливості і сферу застосування сучасної обчислювальної і організаційної техніки; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; правила експлуатації комп'ютерної, організаційної техніки та користування інформаційно-правовими базами.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня - не менше 5 років.

(пункт 22 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

23. ДИРЕКТОР З КАДРОВИХ ПИТАНЬ ТА ПОБУТУ (ДОБУВНА ПРОМИСЛОВІСТЬ)

Завдання та обов'язки. Керує роботою щодо забезпечення підприємств і організацій висококваліфікованими кадрами. Забезпечує створення кадрового резерву керівників на висування. Стежить за розробленням та виконанням плану соціального розвитку колективу, заходів щодо зміцнення трудової дисципліни, зниження плинності та створення стабільних кадрів. Визначає потребу підприємств у спеціалістах з вищою освітою. Організовує роботу по оптимізації чисельності робітників і здійснює контроль за її виконанням. Проводить заходи щодо добору, розставлення, висунення та підготовки кадрів. Сприяє створенню та розвитку підсобних сільських господарств та керує їх роботою. Організовує: своєчасне оформлення прийому, переведення на іншу роботу та звільнення працівників згідно з трудовим законодавством; роботу з навчання новим професіям та підвищення кваліфікації робітників, проведення стажування випускників навчальних закладів, виробничої практики учнів і студентів, направлення робітників на навчання з відривом від виробництва у вищі навчальні заклади, а також підготовку та підвищення кваліфікації керівників, професіоналів, фахівців і службовців, їх атестацію; облік персонального складу, видачу довідок про теперішню та минулу трудову діяльність працівників; зберігання та заповнення трудових книжок; підготовку матеріалів для нагородження працівників урядовими та відомчими нагородами; розроблення положень про підрозділи дирекції, посадових інструкцій працівників. Забезпечує роботу щодо поліпшення житлових та культурно-побутових умов працюючих; розроблення плану прибутків та кошторису витрат на житлово-комунальне господарство; кошторису витрат на господарське утримання будівель, споруд, садів, парків, оздоровчих таборів, переданих у користування профспілковим організаціям; виконання заходів щодо поліпшення використання календарного фонду робочого часу; підготовку матеріалів для нагородження працівників урядовими та відомчими нагородами; розроблення положень про підрозділи дирекції, посадових інструкцій працівників. Забезпечує: правильне використання коштів, призначення на фінансування поточного і капітального ремонтів житлових будинків, об'єктів комунального господарства та культурно-побутового призначення. Забезпечує підготовку документів, необхідних для призначення пенсій працівникам, а також подання їх в органи соціального забезпечення. Розробляє заходи щодо широкого охоплення робітничої молоді формами вечірнього та заочного навчання. Бере участь: у розгляді питань про будівництво житлових будинків, будівництво та розширення об'єктів комунального господарства, сільськогосподарських об'єктів, медичних та дитячих закладів, оздоровчих таборів та інших об'єктів культурно-побутового призначення; у прийнятті в експлуатацію закінчених будівництвом будівель, споруд та інших об'єктів; у розподілі житлової площі; в розробленні колективного договору; в здійсненні заходів щодо поліпшення соціально-культурного обслуговування та організації відпочинку працівників. Вивчає ділові та моральні якості інженерно-технічного персоналу з метою виявлення перспективних працівників та підготовки резерву для висунення на керівну роботу. Підготовляє: пропозиції щодо розвитку мережі коледжів, навчально-курсівих комбінатів, зміцнення їх навчально-матеріальної бази, закріплення за коледжами, навчально-курсівими комбінатами баз для виробничої практики учнів, удосконалення організаційної структури правління кадровою службою; матеріали для списання з балансу старих будівель і споруд. Здійснює методичне керівництво діяльністю підвідомчих курсів підвищення кваліфікації працівників. Контролює: діяльність навчально-

курсів комбінатів, своєчасність прибуття молодих спеціалістів за призначенням, їх прийом, розподіл по підприємствах та використання згідно з отриманою спеціальністю, проведення їхнього стажування; своєчасне проведення атестації керівників, професіоналів і фахівців; дотримання встановленого порядку призначення, переміщення та звільнення працівників; облік та розподіл житлової площі; діяльність виробничих підрозділів, підприємств і організацій щодо набору робітників з числа військовослужбовців, звільнених у запас, та інших джерел покриття потреби в робітничих кадрах; дотримання законодавства про працю; діяльність відділу робітничого постачання підприємств громадського харчування у плані забезпечення працівників промисловими та продовольчими товарами; видавання працівникам палива на пільгових умовах; правильність використання праці підлітків та жінок. Розглядає пропозиції, заяви та скарги громадян. Забезпечує ведення та своєчасне подання встановленої документації і звітності. Організовує разом з іншими службами апарату управління підприємства розробку правил внутрішнього трудового розпорядку, здійснює контроль за їх дотриманням, підвищення кваліфікації працівників, зарахованих у резерв, і підготовку їх до роботи на керівних посадах. Забезпечує підготовку документів до Міністерства енергетики та вугільної промисловості, необхідних для рішення питань про призначення (узгодження), переведення та звільнення перших керівників підприємства і його відокремлених підрозділів згідно зі Статутом підприємства. Аналізує причини плинності, прогулів та інших порушень трудової дисципліни. Бере участь у працевлаштуванні вивільнених працівників. Здійснює зв'язок з навчальними закладами і службами зайнятості з питань добору кадрів. Координує роботу кадрових та соціально-побутових служб відокремлених підрозділів, надає їм методичну та консультативну допомогу. Керує працівниками відділів з соціальних питань і кадрів. Забезпечує виконання наказів, розпоряджень і вказівок органів влади з питань своєї компетенції. Контролює ведення та збереження особових справ. Володіє навиками роботи на персональному комп'ютері відповідно до займаної посади.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства щодо роботи з кадрами, використання молодих спеціалістів, обліку особового складу на підприємствах; перспективи розвитку виробництва та порядок розроблення планів комплектування підприємств кадрами; принципи добору та розставлення кадрів, порядок оформлення прийому, переведення та звільнення працівників, ведення та зберігання трудових книжок та особових справ, проведення атестації керівників, професіоналів і фахівців, підвищення їхньої кваліфікації; положення про порядок призначення та виплати державної допомоги; правила експлуатації приміщень не виробничого призначення; порядок укладання договорів з сторонніми організаціями на проведення робіт та послуг, розподіл житлової площі; основні положення щодо створення, реорганізації та ліквідації виробничих одиниць; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; основи цивільного і трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; знання та навички роботи на персональному комп'ютері.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня - не менше 5 років.

(пункт 23 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

24. ДИРЕКТОР З КАПІТАЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА (ДОБУВНА ПРОМИСЛОВІСТЬ)

Завдання та обов'язки. Керує діяльністю щодо виконання планів капітального будівництва; розробленням та здійсненням заходів щодо поліпшення економічних показників роботи будівельних підприємств і організацій; діяльністю внутрішньопідрядних будівельних організацій. Забезпечує: виділення, раціональний та ефективний розподіл і використання капітальних вкладень; підвищення ефективності капітального будівництва на основі зростання продуктивності праці, зниження термінів будівельно-монтажних робіт та скорочення об'єктів незавершеного будівництва; своєчасне розроблення та розгляд у встановленому порядку проектно-кошторисної документації на будівництво, реконструкцію та розширення підприємств і об'єктів; удосконалення організації праці в будівництві; створення здорових і безпечних умов праці; подання в банківські установи планів капітального будівництва, титульних списків та іншої необхідної документації для оформлення фінансування будівництва; дотримання законодавства про охорону навколишнього середовища; дотримання планової дисципліни в будівництві. Організовує: роботу щодо удосконалення форм і методів керування капітальним будівництвом; розроблення технічних інструкцій і нормативів, які застосовуються у капітальному будівництві; виконання робіт з рекультивації порушених земель, передбачених у проектах будівництва, реконструкції та розширення шахт, розрізів і збагачувальних фабрик; роботу щодо забезпечення земельними відводами для будівництва нових об'єктів; розроблення положень про підрозділи. Забезпечує і здійснює контроль за укладанням договорів підяду на капітальне будівництво та реконструкцію підприємств і об'єктів, укладанням з проектними організаціями договорів на проектно-пошукові роботи. Розглядає й затверджує в установленому порядку титульні списки будівництв і об'єктів виробничого та невиробничого призначення, підготовляє до затвердження плани введення потужностей та основних фондів, плани будівельно-монтажних робіт. Затверджує внутрішньо-будівельні титульні списки, плани проектно-пошукових робіт на будівництвах і об'єктах, техніко-економічні показники з капітального будівництва для виробничих підрозділів і підприємств. Погоджує питання користування банківським кредитом. Бере участь у: розробленні довгострокових програм розвитку виробництва, в підготовці перспективних і річних планів капітального будівництва та проектно-пошукових робіт на будівництвах і об'єктах; аналізі техніко-економічних показників роботи і результатів фінансово-господарської діяльності підприємств; роботі комісій з прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів; розробленні комплексного плану соціально-економічного розвитку та колективного договору. Контролює: дотримання встановлених норм тривалості будівництва та термінів введення в дію виробничих потужностей і основних фондів; витрачання фонду заробітної плати та виконання встановлених планів за економічними показниками в будівництві; забезпеченість об'єктів проектно-кошторисною документацією, обладнанням і матеріалами; роботу внутрішньопідрядних будівельних організацій, оцінює їх діяльність за результатами виконання плану будівельно-монтажних робіт, товарної продукції, введення об'єктів у експлуатацію, зниження собівартості будівельно-монтажних робіт, зростання продуктивності праці; дотримання правил безпеки під час проведення будівельно-монтажних робіт. Забезпечує: видачу матеріалів, необхідних для розробки проектно-кошторисної документації об'єктів будівництва і реконструкції; нагляд та контроль за відповідністю будівельно-монтажних робіт затвердженій проектно-кошторисній документації, будівельним нормам і правилам, стандартним і технічним умовам, нормам техніки безпеки, виробничої санітарії та протипожежного захисту, вимогам організації праці. Погоджує у встановленому порядку завдання на проектування. Контролює витрати коштів, виділених на будівництво, реструктуризацію, придбання устаткування відповідно до титульного списку, дотримання правил зберігання і якості консервації невстановленого устаткування. Керує роботою з питань закриття та ліквідації шахт, реструктуризації відокремлених підрозділів. Забезпечує організацію робіт із своєчасної підготовки технічної та іншої документації на підприємствах, що підлягають ліквідації. Контролює виконання заходів щодо розподілення устаткування, матеріалів із шахт, що закриваються. Бере участь у розслідуванні аварій та нещасних випадків

при веденні робіт на об'єктах капітального будівництва. Контролює дотримання правил і норм охорони праці, техніки безпеки, промислової санітарії та протипожежного захисту на об'єктах капітального будівництва. Розглядає пропозиції, заяви та скарги громадян. Забезпечує ведення та своєчасне подання встановленої документації і звітності.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості, капітального будівництва; накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства; технологію будівельних і гірничо-капітальних робіт; організацію капітального будівництва та матеріально-технічного постачання; своєчасні методи організації керівництва, планування, обліку та аналізу кількісних і якісних показників роботи будівельних підрозділів; правила фінансування капітального будівництва; порядок складання проектно-кошторисної документації; будівельні норми й правила; сучасний досвід, новітні досягнення науки і техніки в будівництві у вугільній промисловості; економіку та організацію виробництва, праці і управління; основи цивільного та трудового законодавства, законодавства про охорону навколишнього середовища; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; знання та навички роботи на персональному комп'ютері.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня - не менше 5 років.

(пункт 24 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

25. ДИРЕКТОР З МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ПОСТАЧАННЯ ТА ТРАНСПОРТУ (ДОБУВНА ПРОМИСЛОВІСТЬ)

Завдання та обов'язки. Керує організацією матеріально-технічного постачання і роботою автомобільного транспорту; розробленням нормативів споживання матеріалів для виробничих одиниць, підприємств і організацій; розробленням заходів щодо зниження витрат, пов'язаних з придбанням, доставкою та зберіганням матеріальних ресурсів; розробленням завдань щодо здавання металобрухту та інших вторинних ресурсів. Визначає потребу в матеріально-технічних ресурсах та паливі. Організовує: планомірне забезпечення виробничих підрозділів, підприємств і організацій матеріально-технічними ресурсами; розроблення і доведення планів матеріально-технічного постачання до виробничих підрозділів, підприємств і організацій; облік матеріальних цінностей, що знаходяться на базах і складах; виявлення та реалізацію зайвих і невикористаних матеріальних цінностей; розроблення та здійснення заходів щодо зниження понаднормативних запасів обладнання, матеріалів і запасних частин; укладання договорів на постачання матеріально-технічних ресурсів; транспортно-експедиційне обслуговування виробничих підрозділів, підприємств і організацій; роботу щодо збирання металобрухту та інших вторинних ресурсів і виконання планів їх відвантаження; складання балансу в натуральному і вартісному вираженні; списання обладнання, що стало непридатним; розроблення положень про підрозділи дирекції та посадових інструкцій працівників. Бере участь у закупівлі обладнання, матеріалів і послуг за державні кошти відповідно до законодавства та контролює процес проведення тендерних торгів. Забезпечує: виконання планів вантаження і перевезення вантажів, оформлення рекламацій та заяву претензій у зв'язку з порушенням постачальниками умов договору; розроблення проектів річних, кварталних і місячних планів перевезення вугілля та інших вантажів, планів розвитку автомобільного транспорту; розроблення і контроль за виконанням заходів щодо розвитку централізованих перевезень вантажів автомобільним транспортом; розроблення та впровадження заходів щодо поліпшення стану та використання автомобільного транспорту, підвищення продуктивності праці, зниження собівартості перевезень; розроблення норм

запасів сировини і матеріалів; розроблення та здійснення заходів щодо зниження витрат обігу за рахунок скорочення зайвої перевалки вантажів, механізації вантажно-розвантажувальних робіт і складських операцій; здійснення заходів щодо прискорення оборотності матеріально-технічних ресурсів і підвищення ефективності матеріально-технічного постачання; приймання обладнання, матеріалів за кількістю і якістю; складання заявок на матеріальні ресурси; отримання фондів на вибухові матеріали; доставляння вибухових матеріалів на базисні та витратні склади; організацію збирання, ремонту та відвантаження поворотної тари. Здійснює: розподіл обладнання і матеріалів по виробничих одиницях, підприємствах і організаціях; встановлення раціональних господарських зв'язків між споживачами і постачальниками; заходи щодо забезпечення безпечних умов праці на базах і автотранспорті; аналіз причин наявності невідновленого обладнання та понаднормативних виробничих запасів матеріальних цінностей. Розробляє: пропозиції щодо створення, реорганізації та ліквідації постачально-збутових організацій, удосконалення організації керування матеріально-технічним постачанням і складським господарством; заходи з механізації та автоматизації вантажно-розвантажувальних робіт та зниження трудомісткості складських операцій. Бере участь: у розробленні довгострокових програм розвитку і в розподілі фонду розвитку виробництва; в розробленні комплексного плану соціально-економічного розвитку і колективного договору. Контролює: реалізацію наявних фондів; схоронність матеріальних цінностей на базах; дотримання норм витрат матеріалів та їх використання; своєчасність вантаження обладнання, матеріалів, металобрухту та інших вантажів; стан складських приміщень. Бере участь: в організації виставок, ярмарок та інших рекламних заходів; у вивченні та прогнозуванні динаміки цін на ринках гірничошахтного устаткування, основних видів матеріально-технічних ресурсів; підготовці рекомендацій з ціноутворення. Координує роботу підлеглих служб. Контролює дотримання правил і норм охорони праці, техніки безпеки, промислової санітарії і протипожежного захисту у підпорядкованих йому підрозділах підприємства, в межах своєї компетенції. Володіє навиками роботи з персональним комп'ютером відповідно до займаної посади. Розглядає пропозиції, заяви та скарги громадян. Забезпечує ведення та своєчасне подання встановленої документації і звітності.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості, капітального будівництва; накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства з матеріально-технічного постачання та транспорту; організацію автомобільного транспорту; законодавчі акти, умови проведення закупівель обладнання, матеріалів і послуг за державні кошти і умови проведення тендерних торгів; перспективи розвитку та виробничі потужності підприємств; порядок розроблення перспективних і річних планів матеріально-технічного постачання, нормативів виробничих запасів споживаних матеріалів; порядок складання заявок, укладання договорів з постачальниками та контролю за їх виконанням; основи економіки та організації виробництва, праці й управління; основи цивільного і трудового законодавства; законодавства про охорону навколишнього середовища; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; правила експлуатації комп'ютерної, організаційної техніки, та користування інформаційно-правовими базами.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня - не менше 5 років.

(пункт 25 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

**26. ДИРЕКТОР З ТРАНСПОРТУ (ЗАЛІЗНИЧНОГО)*
(ДОБУВНА ПРОМИСЛОВІСТЬ)**

* При відсутності дирекції з залізничного транспорту названі функції виконуються директором з виробництва.

Завдання та обов'язки. Керує виконанням завдань із завантаження (вивантаження) та перевезення вугілля, розкривних порід та інших вантажів, доставлянням їх споживачам; розробленням та впровадженням заходів щодо удосконалення організації виробництва; розробленням планів розвитку залізничного транспорту, збільшення пропускної і провізної спроможності перегонів і станцій, продуктивності локомотивової ешелонів. Забезпечує: виконання завдання щодо зростання продуктивності праці, зниження собівартості перевезень; ефективне використання, монтаж, налагодження та ремонт залізничного транспорту, дотримання норм простою залізничних вагонів під завантаженням та розвантаженням; створення безпечних і здорових умов праці в структурних підрозділах залізничного господарства. Організовує: виконання заходів щодо удосконалення техніки і технології виробництва, механізації допоміжних і ручних робіт; цільові і комплексні перевірки виробничої і господарської діяльності вантажно-транспортних управлінь; роботу щодо обміну досвідом та досягненнями передових колективів бригад у вантажно-транспортних управліннях. Бере участь у: розробленні довгострокових програм розвитку виробництва, планів впровадження сучасного досвіду й новітньої технології; розробленні організаційно-технічних заходів щодо ліквідації понаднормативних простоїв залізничних вагонів, підвищення продуктивності та подовження термінів служби транспортного обладнання, поліпшенні умов праці, правил безпеки та промислової санітарії; розгляді та погоджуванні проектів виробничих підрозділів, що будуються і реконструюються; в аналізі техніко-економічних показників роботи та результатів фінансово-господарської діяльності підприємств; визначенні потреб у матеріально-технічних ресурсах підлеглих дирекції виробничих підрозділів; розробленні заходів щодо економії матеріальних ресурсів; розробленні комплексного плану соціально-економічного розвитку та колективного договору; в розслідуванні аварій і нещасних випадків та розробленні заходів щодо їхнього усунення. Розглядає і погоджує подані вантажно-транспортним управлінням розрахунки потреб у обладнанні та матеріалах. Контролює: виконання графіків вантаження та перевезення вугілля, порід розкриву та інших вантажів; дотримання безпеки руху; забезпечення безперебійного і своєчасного обслуговування підприємства залізничним транспортом. Розглядає пропозиції, заяви та скарги громадян. Забезпечує ведення та своєчасне подання встановленої документації і звітності.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства; перспективи розвитку виробництва; правила технічної експлуатації залізничного транспорту; основи технології гірничого виробництва; досягнення науки й техніки, сучасний світовий досвід у галузі залізничного транспорту; економіку та організацію виробництва, праці й управління; основи цивільного і трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; знання та навички роботи на персональному комп'ютері.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня - не менше 5 років.

(пункт 26 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

27. ДИРЕКТОР КОМЕРЦІЙНИЙ (ДОБУВНА ПРОМИСЛОВІСТЬ)

Завдання та обов'язки. Керує роботою з реалізації продукції, що випускається, її постачанням споживачам у терміни, обсязі, номенклатурі та якості, встановлених укладеними договорами; раціональним розміщенням, зберіганням та підготовкою до відправлення вільно реалізованого вугілля і продуктів збагачення. Здійснює формування взаємовигідних господарських зв'язків між споживачами та постачальниками через систему прямих угод, товарні біржі або інші посередницькі організації. Вивчає попит та проводить розрахунки нормативів запасів готової продукції. Здійснює залучення іноземних посередницьких фірм для надання послуг із укладання та використання зовнішньоекономічних угод на комерційних умовах. Організовує і контролює проведення закупівель обладнання, матеріалів і послуг за державні кошти відповідно до законодавства, контролює процес проведення тендерних торгів. Організовує проведення ділових переговорів, укладання угод і контрактів із закордонними та вітчизняними підприємствами, організаціями, фірмами чи товарними біржами на реалізацію вугілля, продуктів збагачення, а також поставок продукції матеріально-технічного забезпечення виробництва. Бере участь у: підготовці і встановленні договірних цін на продукцію, що випускається; розгляді претензій та позовів споживачів, що надходять, а також з питань залізничних перевезень; в оформленні та заявленні претензій і рекламацій споживачам при порушенні ними договірних умов. Забезпечує: дотримання комерційних інтересів підприємств при укладанні договорів; своєчасне надходження коштів за реалізовану продукцію; чітке виконання договірних зобов'язань сторін. Контролює: дотримання договірних зобов'язань; заміну постачальників, зміну термінів поставки та асортименту продукції; рівень цін на всі види продукції, матеріалів, обладнання і машин, що реалізуються та купуються підприємствами та організаціями. Бере участь в: організації виставок, ярмарок та інших рекламних заходів; вивченні та прогнозуванні динаміки цін на ринках гірничошахтного устаткування, основних видів матеріально-технічних ресурсів; підготовці рекомендацій з ціноутворення. Координує роботу підлеглих служб. Розглядає пропозиції, заяви та скарги громадян. Забезпечує ведення та своєчасне подання встановленої документації і звітності.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; законодавчі акти, умови проведення закупівель обладнання, матеріалів і послуг за державні кошти, накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства щодо організації збуту та постачання готової продукції; положення про поставки продукції виробничо-технічного призначення; порядок формування розрахункових цін на готову продукцію; основи банківської справи; перспективи розвитку та виробничі потужності підприємств; стан і кон'юнктуру світового і вітчизняного ринку; преїскуранти оптових цін на продукцію, що реалізується і купується; методи вивчення попиту на продукцію, що випускається, правила оформлення договорів на поставки; економіку і організацію виробництва, праці й управління; основи цивільного і трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту, правила роботи на персональному комп'ютері, експлуатації комп'ютерної та організаційної техніки, користування інформаційно-правовими базами.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня - не менше 5 років.

(пункт 27 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

28. ДИРЕКТОР ТЕХНІЧНИЙ (ДОБУВНА ПРОМИСЛОВІСТЬ)

Завдання та обов'язки. Керує інженерною діяльністю підприємств і організацій; розробленням перспективних і річних планів комплексного розвитку шахт, розрізів та збагачувальних фабрик

за всіма джерелами фінансування; роботою технічної ради; розробленням на основі наукових прогнозів довгострокових планів і заходів щодо створення здорових та безпечних умов праці, запобіганням шкідливого впливу виробництва на навколишнє середовище. Визначає: технічну політику та перспективи розвитку підприємства; першочергові напрями в розвитку шахт, розрізів та збагачувальних фабрик з усіх видів технічної діяльності; потреби шахт у засобах комплексної механізації, системах протиаварійного захисту, приладах і апаратурі контролю небезпечних і шкідливих виробничих чинників, засобах колективного й індивідуального захисту. Спрямовує: діяльність виробничих одиниць, підприємств і організацій на виконання встановлених завдань, впровадження нової техніки, сучасної новітньої технології, досягнень науки, що забезпечують зростання продуктивності праці. Розглядає і затверджує: плани розвитку гірничих робіт, проведення гірничих виробок; норми витрат лісних матеріалів, нормативного навантаження на очисний забій і швидкості проведення підготовчих виробок; комплексні плани поліпшення умов, охорони праці і санітарно-оздоровчих заходів; плани ліквідації аварій; проекти протипожежного та газового захисту шахт і комплексного знепилювання; плани охорони навколишнього середовища: проекти на розкриття та підготовку ділянок до розроблення; списки пластів, схильних до самозаймання; технічні завдання для проектних організацій на розроблення проектів, пов'язаних з розвитком шахт; плани науково-дослідних робіт. Організовує: розгляд проектів на розкриття, підготовку і відпрацювання шахтних полів, виїмкових дільниць на пластах, небезпечних з газодинамічних явищ і самозаймання вугілля; геолого-маркшейдерське забезпечення гірничих робіт на шахтах; виконання програми розвитку гірничих робіт, проектів, заходів на шахтах з вимогами нормативних та інших документів з охорони праці; допомогу шахтам в оснащенні їх системами протиаварійного захисту, а також засобів індивідуального і колективного захисту; розроблення заходів щодо удосконалення техніки і технології виробництва, запобігання і ліквідації аварій та нещасних випадків, створення найсприятливіших умов праці та підвищення культури виробництва, а також заходів, спрямованих на ощадливе витрачання та раціональне використання паливно-енергетичних та інших матеріальних ресурсів; розроблення та виконання графіків впровадження нової техніки, механізації і автоматизації виробничих процесів видобування вугілля; розроблення диференційованих норм витрат лісових та кріпильних матеріалів, вибухових речовин та засобів підривання; підготовку пропозицій щодо промислового використання відходів виробництва; проведення науково-дослідних та експериментальних робіт; контроль за дотриманням правил промислової санітарії та протипожежного захисту, правил і норм з охорони праці, охорони природи та раціональним використанням природних ресурсів; розроблення та здійснення заходів щодо забезпечення контролю та підвищення якості вугілля і виконуваних робіт з усіх технологічних процесів, розроблення положень про підрозділи дирекції, посадових інструкцій працівників. Забезпечує: технічне керівництво гірничими і допоміжними роботами на шахтах відповідно до гірничого законодавства, Закону України "Про охорону праці", системи управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості, посадової інструкції і нормативних актів; розробку та виконання річного плану роботи з охорони праці технічної дирекції; контроль за якістю проведення гірничих виробок, взаємодію функціональних і виробничих підрозділів щодо проведення єдиної технічної політики, комплексного розвитку виробництва; розроблення завдань на проектування розвитку гірничих робіт. Затверджує категорії шахт за газом, вибуховістю пилу, небезпекою пластів за раптовими викидами, суфлярними виділеннями та гірничими ударами. Бере участь: у розробленні довгострокових програм розвитку підприємств; в розробленні та затвердженні планів і заходів щодо поліпшення стану охорони праці, зниження виробничого травматизму та профзахворювань; у розслідуванні аварій, нещасних випадків; у аналізі та оцінці технічного рівня виробництва, техніко-економічних показників виробничо-господарської діяльності підприємств і організацій; в проведенні промислових випробувань нових видів машин, механізмів і апаратури; в розробленні технологічних схем і організації контролю за їх впровадженням; у розгляді плану

капітального будівництва; в організації робіт щодо визначення і обґрунтування потреби в гірничому та транспортному обладнанні; в розробленні комплексного плану соціально-економічного розвитку і колективного договору. Підготовляє обґрунтування обсягів і термінів проведення реконструкції і модернізації, нарощування виробничих потужностей. Надає шахтам науково-технічну допомогу у веденні гірничих робіт в складних гірничо-геологічних умовах, особливо з питань провітрювання, пилогазового режиму, дегазації, протипожежного захисту, заходів із попередження газодинамічних явищ, самозаймання вугілля, а також впровадження гірничошахового обладнання та засобів колективного захисту. Очолює роботу виробничо-технічної служби з питань технічної і технологічної політики, організації виробництва, інженерного забезпечення вимог нормативних та інших документів з охорони праці, запобігання на вугільних шахтах вибухам газу та пилу, газодинамічним явищам, ендегенним і екзогенним пожежам та іншим аваріям. Визначає із залученням геолого-маркшейдерської служби якість геологічних і маркшейдерських робіт на шахтах, правильність встановлення ними небезпечних зон, бар'єрних і запобіжних ціликів. Припиняє ведення робіт з порушенням вимог нормативних та інших документів з охорони праці з відступом від програми розвитку гірничих робіт і проектів. Доповідає директору департаменту з охорони праці та надзвичайних ситуацій Міненерговугілля України про обставини і причини групових нещасних випадків. Розглядає пропозиції, заяви та скарги громадян. Забезпечує ведення та своєчасне подання встановленої документації і звітності.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства, перспективи розвитку та виробничі потужності, технологію гірничих і гірничо-капітальних робіт; методи визначення економічної ефективності впровадження нової техніки і технології, сучасний вітчизняний і світовий досвід, новітні досягнення в галузі науки і техніки гірничого виробництва; економіку і організацію виробництва; праці і управління; основи цивільного і трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня - не менше 5 років, у тому числі стаж на підземних роботах (на підприємствах з видобування вугілля) - не менше 3 років.

(пункт 28 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

29. ЗАВІДУВАЧ ГІРНИЧИХ РОБІТ

Завдання та обов'язки. Організовує виконання робіт на об'єктах, які будуються та реконструюються, відповідно до розроблених проектів будівництва, технології й технічної документації; виконання вимог та норм правил безпеки, охорони праці, промислової санітарії й протипожежного захисту під час виконання робіт. Здійснює контроль за процесом будівництва об'єктів і якістю виконуваних робіт, організовує здавання і введення в експлуатацію завершених будівництвом об'єктів. Забезпечує об'єкти, що реконструюються, проектно-кошторисною документацією та обладнанням, раціональне використання капітальних вкладень та підвищення їх ефективності. Розробляє проекти перспективних і річних планів капітального будівництва й реконструкції на шахті, механізації гірничопрохідницьких та будівельно-монтажних робіт. Складає внутрішньобудівельні титульні списки на об'єкти, які будуються та реконструюються. Розробляє й організовує впровадження заходів щодо поліпшення використання машин, механізмів та іншого обладнання в капітальному будівництві шахт. Здійснює розроблення і впровадження заходів з удосконалення організації праці, підвищення рентабельності виконуваних робіт, скорочення термінів їх

виконання й зниження вартості, покращення й здешевлення проектно-пошукових робіт. Готує з підрядними організаціями проекти будівельно-монтажних і проектно-пошукових робіт та з постачальниками на постачання обладнання й матеріалів для капітального будівництва і контролює виконання цих договорів. Організовує розгляд питань, пов'язаних із зміною проектних рішень і готує погодження їх з проектними організаціями. Готує заявки на обладнання й матеріали для об'єктів, які будуються та реконструюються. Вживає заходів щодо забезпечення підрядних і будівельних організацій, які виконують роботи на шахті, послугами внутрішньошахового транспорту, вентиляції, енергопостачання та іншими послугами. Бере участь у розробленні планів розвитку гірничих робіт та безпечних технологій, операцій, способів і методів робіт згідно з вимогами нормативно-технічної документації, правил безпеки та Системи управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості України. Здійснює контроль та веде встановлену документацію і звітність на різних носіях інформації, забезпечує їх своєчасне подання.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали органів вищого рівня та підприємства, технологічні схеми ведення будівельних і гірничо-капітальних робіт; будівельні норми і правила, єдині норми і розцінки; норми технічного проектування; перспективи розвитку галузі й шахти; Правила безпеки у вугільних шахтах; вимоги Системи управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості України; Правила технічної експлуатації вугільних шахт; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; методи визначення економічної ефективності впровадження нової техніки й технології, раціоналізаторських пропозицій та винаходів; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; правила експлуатації комп'ютерної та організаційної техніки, користування інформаційно-правовими базами.

Кваліфікаційні вимоги: Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр). Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня, професіоналів або провідних фахівців відповідного професійного спрямування для спеціаліста - не менше 2 років, бакалавра - не менше 3 років, у тому числі підземний стаж - не менше 1 року.

(пункт 29 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

30. ЗАВІДУВАЧ ЛАБОРАТОРІЇ (СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ГАЗОАНАЛІТИЧНОЇ)

Завдання та обов'язки. Організовує та контролює роботу набирачів проб у шахті та лаборантів газоаналітичної лабораторії. Забезпечує цілодобове чергування лаборантів газоаналітичної лабораторії, своєчасну перевірку та технічне обслуговування закріпленого лабораторного обладнання, своєчасний виїзд лабораторії на аварійні об'єкти, її розгортання та функціонування. Складає графіки відбору проб рудникового повітря, осланцюваного та вугільного пилу та дрібняку, запиленості; графіки цілодобового чергування лаборантів, графіки роботи аварійної лабораторії. Розробляє графіки та забезпечує своєчасну перевірку і технічне обслуговування закріпленого лабораторного обладнання. Вивчає нову апаратуру та бере участь у навчанні працівників спеціалізованої газоаналітичної лабораторії (СГАЛ). Здійснює контроль за роботою лабораторії в оперативному порядку, під час ліквідації аварій на шахтах, систематизує результати виконаних аналізів аварійних проб рудникового повітря і своєчасно ознайомлює з ними відповідні підрозділи Державної воєнізованої гірничорятувальної служби та керівників з ліквідації аварії. Надає звіти до базової організації метрологічної служби про стан засобів вимірювальної техніки, керує роботами СГАЛ щодо підготовки та проведення атестації лабораторії на право виконання вимірювань у сфері та/або

поза сферою поширення державного метрологічного нагляду. Виконує аналізи проб рудникового повітря, у тому числі під час ліквідації аварії, запиленості рудникового повітря, масової частки негорючих речовин у осланцьованому пилу, масової частки вологи в вугільному пилу та дрібняку, аналізи хімічного поглинача вапняного та медичного кисню. Контролює проведення аналізів у відповідності до встановлених вимог. Виконує обґрунтування потреби матеріалів для забезпечення функціонування газоаналітичної лабораторії та контролює їх використання. Забезпечує виконання працівниками СГАЛ правил та норм охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту. Своєчасно повідомляє про виявлені порушення правил і норм охорони праці. Керує працівниками лабораторії.

Повинен знати: законодавство у сфері метрології, правила безпеки в вугільних шахтах, положення про воєнізований гірничорятувальний загін (ВГРЗ), настанови з якості, інструкції з експлуатації приборів, способи і методи відбирання проб рудникового повітря на вміст шкідливих газів та пилу, методи та інструкції з усіх видів аналізу; правила та норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за фахом - не менше 3 років.

(пункт 30 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

31. ЗАВІДУВАЧ ЛАБОРАТОРІЇ (ХІМІЧНОЇ)

Завдання та обов'язки. Керує роботою лабораторії; проведенням необхідних аналізів і досліджень, оформленням їх результатів тощо. Забезпечує: якісне проведення хімічних аналізів проміжних і кінцевих продуктів збагачення на золу, вологу, сірку, леткі речовини та інші компоненти відповідно до чинних стандартів; систематизацію результатів виконаних аналізів і своєчасне ознайомлення з ними відповідних служб і керівників; інструктаж робітників лабораторії щодо чинних стандартів, техніки безпеки і плану ліквідації аварій; своєчасну перевірку та технічне обслуговування закріпленого лабораторного обладнання та проведення державної перевірки приладів і обладнання. Сприяє підвищенню кваліфікації персоналу, освоєнню більш досконалих методів лабораторного аналізу і нового обладнання; технічно правильну експлуатацію лабораторного обладнання та його збереження; своєчасне подання в установленому порядку заявок на апаратуру, обладнання, реактиви й матеріали; своєчасну підготовку та проведення атестації лабораторії на право виконання вимірювань; правильність ведення лабораторної документації. Контролює: дотримання чинних стандартів, правильність приготування хімічних реактивів і проб під час проведення аналізів; трудового розпорядку, дотримання правил і норм охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту. Веде облік і звітність діяльності лабораторії.

Повинен знати: законодавство у сфері метрології, положення, інструкції, стандарти та інші настановчі й нормативні документи, які стосуються діяльності лабораторії; принцип дії та правила експлуатації використовуваного обладнання; методи лабораторного аналізу, порядок обліку і звітності; план ліквідації аварій; основи трудового законодавства; правила і норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; правила роботи на персональному комп'ютері.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професійним спрямуванням - не менше 2 років.

(пункт 31 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

32. ЗАВІДУВАЧ СКЛАДУ ВИБУХОВИХ МАТЕРІАЛІВ

Завдання та обов'язки. Забезпечує доставку на склад, приймання, зберігання, відпускання й облік вибухових матеріалів та засобів підривання, радіоактивних речовин, які використовуються під час виконання геофізичних робіт; складання заявок на вибухові матеріали та засоби підривання; охорону складу, транспортування вибухових матеріалів та знищення непридатних до вжитку вибухових матеріалів. Контролює: відповідність вибухових матеріалів Держстандартам і технічним умовам, термінам зберігання; наявність і справність підричних та контрольно-вимірювальних приладів, протиаварійних засобів і сигналізації. Забезпечує майстрів-підричників (вибуховиків) пристроями й матеріалами для проведення підричних робіт, приймає від них звіти про виконання завдань і витрати вибухових матеріалів. Готує рекламації на вибухові матеріали та контрольно-вимірювальні прилади. Організовує вивчення правил поведінки з вибуховими матеріалами і проводить інструктаж працівників складів вибухових матеріалів. Забезпечує та контролює знання робітниками запасних виходів з шахти, правил користування протипожежними засобами, плану ліквідації аварій. Забезпечує збереження тари й повернення її на базисний склад, ведення встановленої документації, звітності.

Повинен знати: накази, інструкції й інші настановчі та нормативні матеріали органів вищого рівня та керівництва шахти з питань складського господарства, організації та виконання вибухових робіт, охорони праці, промислової санітарії й протипожежного захисту; технологію виконання буровибухових робіт; види, марки, ДСТУ та інші якісні характеристики вибухових матеріалів; організацію вантажно-розвантажувальних робіт, транспортування вибухових матеріалів; організацію й правила техніки охорони праці та пожежного захисту під час складських робіт; правила й порядок зберігання та складування вибухових матеріалів, положення й інструкції щодо їх обліку; план ліквідації аварій; основи економіки, організації виробництва і праці; основи трудового законодавства.

Кваліфікаційні вимоги. Базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня, професіоналів, фахівців або майстра-підричника не менше 3 років.

33. ЗАВІДУВАЧ СКЛАДУ (ЛІСОВОГО)

Завдання та обов'язки. Здійснює оперативне керівництво всіма роботами на лісовому складі щодо забезпечення шахти лісоматеріалами, металокріпленням, цементом та іншими матеріалами. Розробляє заходи щодо вдосконалення технології перероблення матеріалів, механізації робіт, ефективного використання обладнання, машин та механізмів. Контролює дотримання технології робіт; забезпечує раціональне розроблення лісу і вживає заходів щодо використання лісових відходів. Стежить за правильною експлуатацією і своєчасним ремонтом машин та механізмів, забезпечує дотримання правил і норм охорони праці, промислової санітарії. Видає наряди на виконання робіт бригадирам та майстрам, приймає звіти про виконання робіт. Забезпечує приймання надходжень лісового кріпильного матеріалу, його складування, облік і збереження. Складає рапорти про виконані роботи й інші первинні документи для нарахування заробітної плати робітникам лісового складу. Забезпечує протипожежну безпеку, наявність і справність засобів гасіння пожежі, організовує з робітниками складу періодичні навчання та перевірку вмінь користуватися засобами гасіння пожеж. Веде встановлену документацію, звітність.

Повинен знати: накази, інструкції та інші настановчі й нормативні матеріали органів вищого рівня та керівництва шахти, які стосуються виробничо-господарської діяльності лісового складу; основи технології гірничого виробництва; технологію робіт на лісовому складі; правила складського господарства на базах лісових та кріпильних матеріалів; чинні ДСТУ, СТ

на лісопродукцію у вугільній промисловості; обладнання лісового складу та правила його технічної експлуатації; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії, протипожежні правила під час складських та вантажно-розвантажувальних робіт.

Кваліфікаційні вимоги. Базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професією не менше 2 років.

34. КОМАНДИР ВЗВОДУ (ГІРНИЧОРЯТУВАЛЬНОГО)

Завдання та обов'язки. Керує особовим складом під час несення служби, ліквідації аварій і рятування людей на об'єкті, що обслуговує, роботою служби депресійних, газових та теплових зйомок. Виконує роботи із запобігання виникненню та мінімізації наслідків надзвичайних ситуацій, надає екстрену і кваліфіковану медичну допомогу потерпілим внаслідок нещасних випадків на гірничих підприємствах відповідно до чинного законодавства. Бере участь у розробленні планів ліквідації аварій об'єктів, які обслуговує та контролює, їх відповідність фактичному становищу на об'єкті. Забезпечує: постійну готовність взводу до виїзду на ліквідацію аварій, виконання графіків несення служби і спеціальної підготовки особового складу; справний стан, готовність, правильне використання і зберігання гірничорятувальної техніки, киснево-дихальної та іншої апаратури; дотримання заходів пожежної безпеки під час проведення вогневих робіт у гірничих виробках та надшахтних будівлях; підготовку даних про стан протипожежного захисту шахти для інженерної оцінки її готовності до рятування людей і ліквідації можливих аварій. Розробляє оперативні плани ліквідації аварії, розрахунки та рекомендації з найбільш ефективних та безпечних способів ліквідації аварій, веде оперативну документацію. Відповідно до чинних нормативних документів приймає участь у функціонуванні шахтної гірничорятувальної служби, контролює готовність, укомплектованість, розставляння членів допоміжних дільничних гірничорятувальних команд, їх оснащення необхідними обладнанням та матеріалами. Проводить підготовку членів допоміжних дільничних гірничорятувальних команд. Бере участь: в ознайомленні з аварійною ситуацією, розробці заходів щодо запобігання аварій та аварійних ситуацій на об'єктах, що обслуговує, мінімізації їх наслідків; спільно з керівництвом обслуговуваних підприємств і організацій у проведенні тактичних ігор - навчань керівників і спеціалістів за планами ліквідації аварій; у вимірюванні необхідних аеродинамічних параметрів виробок під час ліквідації аварій на шахтах; узагальненні результатів депресійних, газових та теплових зйомок, розробленні та впровадженні рекомендацій щодо застосування вентиляційного режиму в аварійній ситуації, що склалася; у роботі комісій з приймання в експлуатацію очисних вибоїв, ділянок, стаціонарних машин і механізмів; в організації виконання робіт неаварійного характеру, в організації роботи медичної служби у взводі, у навчанні особового складу надавати першу медичну допомогу постраждалим під час аварій.

Повинен знати: постанови, розпорядження, накази органів вищого рівня щодо вугільної промисловості; правила, стандарти, положення, інструкції, статuti та інші нормативні документи, що регламентують усі види діяльності гірничорятувального взводу; нормативні документи з безпеки виконання робіт, плани ліквідації аварій, порядок проведення вогневих робіт; тактико-технічні можливості й принцип дії гірничорятувального обладнання й оснащення, яке є на озброєнні; порядок ведення документації з усіх видів оперативно-технічної діяльності взводу; показники небезпеки й стану рівня підготовленості шахт, що обслуговуються взводом, до ліквідації аварій, рятування постраждалих людей; дані про шахтну гірничорятувальну службу, гірничорятувальну справу в обсязі спеціальної програми підготовки командира гірничорятувальної служби; функції спеціалізованої газоаналітичної лабораторії з контролю шахтного повітря, запиленості та за вибухопилезахистом шахт; тактико-технічні дані переносних приладів контролю шахтної атмосфери; всі під'їзні шляхи до

обслуговуваних шахт; порядок оплати праці особового складу взводу, забезпечення речовим та іншими видами постачання; штатну чисельність та укомплектованість взводу; порядок ведення табельного обліку особового складу; правила й норми з охорони праці, промислової санітарії; правила протипожежного захисту об'єктів взводу; біографічні дані, рівень підготовки, особисті якості підлеглих.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж підземної роботи у вугільній промисловості - не менше 2 років.

Особисті вимоги. Придатність за станом здоров'я й результатами випробувального терміну до роботи з використанням засобів захисту органів дихання та спеціального спорядження.

(пункт 34 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

35. КОМАНДИР ВІДДІЛЕННЯ (ГІРНИЧОРЯТУВАЛЬНОГО)

Завдання та обов'язки. Керує особовим складом гірничорятувального відділення під час несення служби, виконання гірничорятувальних робіт (в тому числі з використанням засобів захисту органів дихання та спеціального спорядження), перебуваючи безпосередньо в аварійній зоні. Забезпечує відповідно до нормативних документів: виконання профілактичних, аварійно - рятувальних, технічних та інших робіт та завдань під час оцінки стану протиаварійного захисту об'єктів, що обслуговуються, здійснення заходів для його підсилення; розвідування аварійних виробок і зон; рятування людей; гасіння пожеж активним способом; зведення ізоляційних та інших споруд, постійних та тимчасових перемичок. Здійснює розгазування гірничих виробок та відновлення вентиляційних пристроїв, використання гірничорятувального оснащення та обладнання, відбір проб рудникового повітря й вимір параметрів рудникової атмосфери та кількості повітря; розбирання завалів та відбудову виробок; проведення й кріплення пошукових і рятувальних печей; доставку аварійних матеріалів і обладнання гірничими виробками; ескізування місця проведення робіт і виявлення постраждалих; отримання інформації командного пункту про аварійну обстановку й хід гірничорятувальних робіт; виконання інших доручень командного пункту; підвищення особистої професійної майстерності та професійної майстерності особового складу відділення; обслуговування та підтримання у робочому стані гірничорятувального оснащення та обладнання. Бере участь: в оцінці аварійної ситуації й забезпеченні безпечного ведення гірничорятувальних робіт; у розрахунках витрат кисню й часу перебування в загазованій атмосфері та в зонах високої температури. Контролює: дотримання особовим складом розпорядку дня, графіків професійної підготовки, тактичних навчань і тренувань в обслуговуваних та навчальних шахтах, теплових камерах, на полігонах і тренажерах; перевірку, профілактичний ремонт і налагодження гірничорятувальної техніки для використання в аварійній ситуації, виконання господарських та інших робіт у підрозділі.

Повинен знати: положення, інструкції й статuti, які регламентують діяльність підрозділу; правила експлуатації, перевірки й використання киснево-дихальної, теплозахисної, оживляючої апаратури, приладів контролю складу рудникового повітря, вимірювання його витрат, температури й вологості, засобів оперативного зв'язку й іншого гірничорятувального оснащення; плани ліквідації аварій обслуговуваних об'єктів та під'їзні шляхи до них; правила й норми охорони праці, промислової санітарії й протипожежного захисту; адресні дані, рівень підготовки й особисті якості підлеглих.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж підземної роботи у вугільній промисловості - не менше 2 років.

Особисті вимоги. Придатність за станом здоров'я й результатами випробувального терміну до роботи з використанням засобів захисту органів дихання та спеціального спорядження.

(пункт 35 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

36. КОМАНДИР ЗАГОНУ (ГІРНИЧОРЯТУВАЛЬНОГО)

Завдання та обов'язки. Керує оперативною, профілактичною, медичною, господарською та іншими видами діяльності гірничорятувального загону. Виконує роботи із запобігання виникненню та мінімізації наслідків надзвичайних ситуацій відповідно до чинного законодавства. Керує гірничорятувальними роботами під час ліквідації аварій на обслуговуваних та інших об'єктах. Розробляє оперативні плани ліквідації аварій, розрахунки та рекомендації з найбільш ефективних та безпечних способів ліквідації аварій. Забезпечує та контролює ведення оперативної документації командного пункту. Виконує аналіз аварійної ситуації, коригування тактики й технології ліквідації аварій при зміні ситуації. Бере участь у розробленні проектів ліквідації аварій. Забезпечує: належний рівень несення служби й професійної підготовки оперативного складу; режим цілодобової готовності до виїзду для рятування людей та ліквідації аварій за сигналом "Тривога"; ефективну взаємодію оперативних підрозділів загону й необхідну допомогу іншим гірничорятувальним частинам відповідно до чинної диспозиції; готовність, справність, правильне зберігання та своєчасний ремонт засобів технічного оснащення; розроблення і виконання заходів із попередження аварій та мінімізації їх наслідків, щодо зниження аварійної небезпеки обслуговуваних об'єктів і покращення їх підготовленості до ліквідації аварій; матеріально-технічне постачання, виконання комплексу робіт для збереження здоров'я й підвищення рівня фізичної підготовки особового складу; укомплектованість кадрами всіх підрозділів, проведення атестації. Організовує: роботу медичної служби та реанімаційно-протишокових груп, виробничо-профілактичної служби, служби депресійних, газових та теплових зйомок, спеціалізованих газоаналітичних лабораторій та інших служб, які входять до складу загону. Організовує та контролює проведення попередньої підготовки, спеціальної підготовки та підвищення кваліфікації особового складу, проведення занять з командним і рядовим складом з розбирання виконаних гірничорятувальних робіт; тактичні навчання на обслуговуваних об'єктах. Контролює діяльність допоміжної гірничорятувальної служби підприємств, що обслуговуються. Бере участь: в обстеженні й оцінці аварійної ситуації, підготовці й виконанні заходів з її ліквідації; у розробленні й погодженні планів ліквідації аварій; у регулярних тренуваннях з використанням засобів захисту органів дихання та спеціального оснащення для забезпечення фізичної й теплової витривалості. Розглядає пропозиції, заяви та скарги громадян. Забезпечує ведення та своєчасне подання встановленої документації й звітності.

Повинен знати: укази, постанови та рішення щодо вугільної промисловості; законодавчі і нормативно-правові акти, методичні, нормативні та інші керівні документи і матеріали стосовно діяльності загону; наукові основи, тактику, технологію, технічні засоби, організацію й керування роботами з рятування людей і ліквідації аварій на різних стадіях їх розвитку; нормативні документи й методичні положення з попередження аварій, виконання депресійних, газових та теплових зйомок, діяльності реанімаційно-протишокових груп, спеціалізованих газоаналітичних лабораторій, інших структурних підрозділів загону; порядок розроблення й погодження планів ліквідації аварій обслуговуваних загоном об'єктів, технологію ведення робіт, використовувані засоби механізації, показники безпеки й рівень підготовленості обслуговуваних підприємств до рятування людей і ліквідації аварій; вітчизняні та закордонні досягнення гірничорятувальної науки й техніки; досвід передових підрозділів з оперативно-технічної діяльності, профілактики й ліквідації аварій на шахтах та інших об'єктах; перспективи технічного, економічного й соціального розвитку загону та обслуговуваних об'єктів; методи господарювання та керування воєнізованим підрозділом; основи трудового

законодавства; економіку, організацію виробництва, праці й управління; правила й норми охорони праці, промислової санітарії й протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж служби на командно-керівних посадах у воєнізованій гірничорятувальній службі - не менше 4 років.

Особисті вимоги. Придатність за станом здоров'я й результатами випробувального терміну до роботи з використанням засобів захисту органів дихання та спеціального спорядження.

(пункт 36 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

37. МАЙСТЕР ГІРНИЧИЙ ДІЛЬНИЦІ ЗМІШАНОЇ

Завдання та обов'язки. Забезпечує виконання завдань з видобування вугілля; дотримання технічних умов під час виконання робіт; ефективне використання обладнання та безаварійну роботу машин і механізмів; своєчасне видавання виробничих завдань робітникам зміни; економні витрати запасних частин, матеріалів та збереженість матеріальних цінностей; дотримання виробничої та трудової дисципліни, виконання правил і норм охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; достовірне і своєчасне подання встановленої первинної документації, звітів і рапортів про виконану за зміну роботу. Здійснює: огляд робочих місць, раціонально розставляє робітників по місцях робіт згідно з нарядом; заходи з поліпшення використання робочого часу, ліквідації браку, простоїв, зниження трудомісткості та собівартості робіт. Бере участь: у з'ясуванні причин аварій та нещасних випадків; у перегляді норм та присвоєнні кваліфікаційних розрядів робітникам дільниці. Проводить інструктаж робітників з техніки безпеки, безпечних методів ведення робіт, дотримання правил технічної експлуатації обладнання дільниці. Контролює: технічний стан машин і механізмів, засобів охорони праці та протипожежного захисту; наявність необхідного запасу матеріалів. Контролює і фіксує у наряд-путівці обсяги і якість робіт на робочих місцях, які виконуються бригадою або окремими робітниками дільниці у робочу зміну, у тому числі простої. Після закінчення зміни перевіряє виїзд людей; здає зміну майстру гірничому, що заступив на зміну, відповідно до нарядної системи. Веде та своєчасно надає встановлену документацію, звітність, наряд - путівки тощо.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали органів вищого рівня й керівництва підприємства, які стосуються виробничо-господарської діяльності дільниці; технологію гірничого виробництва; технічні характеристики, будову й правила технічної експлуатації обладнання; технічну документацію на виконання робіт; план ліквідації аварій; порядок тарифікації робіт і робітників; норми й розцінки на виконувані роботи; чинні положення щодо оплати праці; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр). Без вимог до стажу роботи.

(пункт 37 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

38. МАЙСТЕР ГІРНИЧИЙ ДІЛЬНИЦІ (ОСУШЕННЯ, ДРЕНАЖНОЇ)

Завдання та обов'язки. Забезпечує виконання змінних завдань з осушування шахти (розрізу); бракування й облік виконаних робіт; складання паспортів кріплення виробок; виконання технологічних графіків робіт з проведення та підтримання дренажних виробок; підвищення продуктивності праці зайнятих на дільниці робітників; ефективне використання і збереженість

обладнання; дотримання виробничої та трудової дисципліни, виконання правил і норм охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; впровадження передового досвіду і прогресивних методів праці. Здійснює: керівництво роботами з проведення та підтримання дренажних виробок, проводить необхідні вимірювання, заміри дебіту й тиску води в свердловинах; раціональне розставлення робітників по місцях робіт; видавання виробничих завдань і приймання завершених робіт; оформлення первинних документів на заробітну плату робітникам. Бере участь: у визначенні обсягів робіт з осушування; у розробленні схем дренажних свердловин; у перегляді норм виробітку та присвоєнні кваліфікаційних розрядів робітникам дільниці; у з'ясуванні причин аварій і нещасних випадків. Проводить інструктаж робітників з безпечних методів ведення робіт, дотримання правил технічної експлуатації обладнання і приладів дільниці. Веде встановлену документацію, звітність.

Повинен знати: накази, інструкції й інші настановчі та нормативні матеріали органів вищого рівня й керівництва шахти (розрізу), які стосуються виробничо-господарської діяльності дільниці; технологію гірничого виробництва та ведення осушувальних робіт; технічні характеристики, будову й правила експлуатації обладнання, установок дільниці; технічну документацію на виконання робіт та порядок її оформлення; план ліквідації аварій; методи техніко-економічного та виробничого планування; порядок тарифікації робіт і робітників; норми й розцінки на виконувані роботи; чинні положення щодо оплати праці; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст, бакалавр). Післядипломна освіта в галузі управління. Без вимог до стажу роботи.

39. МАЙСТЕР ГІРНИЧИЙ ДІЛЬНИЦІ РЕКУЛЬТИВАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ

Завдання та обов'язки. Забезпечує виконання змінних завдань за обсягом рекультивації земель, виконання встановлених техніко-економічних показників виробництва; дотримання технічних умов під час виконання робіт; ефективне використання обладнання та безаварійну роботу машин і механізмів; своєчасне доведення виробничих завдань до бригад та окремих робітників; бракування й облік виконаних робіт; економні витрати запасних частин, енергії та збереженість матеріальних цінностей; дотримання виробничої та трудової дисципліни, виконання правил і норм охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; достовірне і своєчасне подання встановленої первинної документації, звітів і рапортів про виконану за зміну роботу. Здійснює: огляд робочих місць, раціонально розставляє робітників по місцях робіт; заходи щодо вдосконалення організації праці та виробництва, поліпшення використання робочого часу, ліквідації браку, простоювань, зниження трудомісткості та собівартості робіт. Бере участь: у з'ясуванні причин аварій та нещасних випадків; у визначенні обсягів робіт з рекультивації земель; у перегляді норм виробітку та присвоєнні кваліфікаційних розрядів робітникам дільниці. Проводить інструктаж робітників з безпечних методів ведення робіт, дотримання правил технічної експлуатації обладнання і приладів дільниці. Контролює: стан машин і механізмів, засобів технічної безпеки та протипожежного захисту; наявність необхідного запасу матеріалів, дотримання правил і норм охорони праці при веденні робіт. Веде встановлену документацію, звітність.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали органів вищого рівня й керівництва шахти, які стосуються виробничо-господарської діяльності дільниці; чинне законодавство з охорони природи та навколишнього середовища (довкілля); технологію гірничого виробництва; технічні характеристики, будову й правила технічної експлуатації обладнання дільниці; технічну документацію на виконання робіт та порядок її оформлення; порядок тарифікації робіт і робітників, норми й розцінки на виконувані роботи; чинні

положення щодо оплати праці; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст, бакалавр). Післядипломна освіта в галузі управління. Без вимог до стажу роботи.

40. МАЙСТЕР ГІРНИЧИЙ ДІЛЬНИЦІ РОЗКРИВНОЇ

Завдання та обов'язки. Забезпечує виконання змінних завдань з проведення розкривних робіт; дотримання технології виробництва, технічних умов на виконання робіт; підвищення продуктивності праці зайнятих на дільниці робітників; ефективне використання, збереженість обладнання та безаварійну роботу машин і механізмів; своєчасне видавання завдань робітникам зміни; дотримання виробничої та трудової дисципліни, виконання правил і норм охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; економну витрату запасних частин, матеріалів і збереженість матеріальних цінностей; достовірне й своєчасне подання встановленої первинної документації, рапортів про виконані за зміну роботи. Здійснює: раціональне розставляння робітників по місцях робіт згідно з нарядом; заходи від браку, простоювань, зниження трудомісткості та собівартості робіт. Бере участь: у перегляді норм виробітку і присвоєнні кваліфікаційних розрядів робітникам дільниці; у з'ясуванні причин аварій і нещасних випадків. Проводить інструктаж робітників з протипожежної безпеки, безпечних методів ведення робіт; правил технічної експлуатації обладнання дільниць, дотримання технології виконання розкривних робіт.

Повинен знати: накази, інструкції й інші настановчі та нормативні матеріали органів вищого рівня й керівництва розрізу, які стосуються виробничо-господарської діяльності дільниці; технологію гірничого виробництва на розрізі; технічні характеристики, будову й правила експлуатації гірничого обладнання дільниці; технічну документацію на виконання робіт та порядок її оформлення; план ліквідації аварій; порядок тарифікації робіт і робітників; норми й розцінки на виконувані роботи; чинні положення щодо оплати праці; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці; промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст, бакалавр). Післядипломна освіта в галузі управління. Без вимог до стажу роботи.

41. МАЙСТЕР ГІРНИЧИЙ НА ПОВЕРХНІ ДІЛЬНИЦІ ВЕНТИЛЯЦІЇ ТА ПРОФІЛАКТИЧНИХ РОБІТ З ОХОРОНИ ПРАЦІ (НА РОЗРІЗІ)

Завдання та обов'язки. Забезпечує виконання змінних завдань; своєчасний набір для петрографічного аналізу гірських порід з метою визначання вмісту в них вільного двоокису кремнію, набір проб вугільного пилу для визначення вибуховості; підвищення продуктивності праці робітників, які працюють на дільниці, на основі вдосконалення організації праці, впровадження нової техніки; правильне використання й збереженість наявних матеріалів, інструментів, приладів; дотримання правил охорони праці й внутрішнього трудового розпорядку робітниками дільниці. Контролює: стан і роботу всіх вентиляційних установок на розрізі й на поверхневому комплексі; справність і ефективність дії зрошувального та пилоуловлювального обладнання; виконання заходів щодо зниження запиленості повітря й впровадження нових ефективних засобів боротьби з пилом; стан шляхів ходіння, сходових спусків у розрізі, їх освітленість, наявність дороговказів на переходах, переїздах. Здійснює: розподіл робітників по місцях робіт, видавання завдань бригадирам і окремим робітникам, приймання виконаних завдань та перевірку їх якості; оформлення первинних документів на заробітну плату робітникам; інструктаж і перевірку знання інструкції з безпечних методів роботи, правил користування засобами індивідуального й протипожежного захисту. Бере

участь: у розслідуванні причин аварій і нещасних випадків; у перегляді норм виробітку. Веде документацію з вентиляції й пило-газового режиму; встановлену звітність.

Повинен знати: накази, інструкції й інші настановчі та нормативні матеріали органів вищого рівня й керівництва розрізу, які стосуються виробничо-господарської діяльності дільниці; технологію гірничого виробництва; Єдині правила безпеки під час вибухових робіт; технічні характеристики, будову й правила експлуатації обладнання, установок і приладів дільниці; технічну документацію на виконання робіт та порядок її оформлення; план ліквідації аварій; методи техніко-економічного та виробничого планування; порядок тарифікації робіт і робітників; норми й розцінки на виконувані роботи; чинні положення щодо оплати праці; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст, бакалавр). Післядипломна освіта в галузі управління. Без вимог до стажу роботи.

42. МАЙСТЕР ГІРНИЧИЙ ПІДЗЕМНОЇ ДІЛЬНИЦІ ВЕНТИЛЯЦІЇ ТА ОХОРОНИ ПРАЦІ

Завдання та обов'язки. Забезпечує виконання змінних завдань; безаварійну роботу вентиляційних установок, пристроїв, обладнання кондиціонування повітря й пилоприборкання, автоматичних приладів контролю рудникової атмосфери; дотримання виробничої й трудової дисципліни, правил і норм охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту. Здійснює: заміри кількості й швидкості руху повітря гірничими виробками, набір проб для контролю загазованості й запиленості повітря; заходи щодо покращення використання робочого часу, підвищення продуктивності праці; розставлення робітників; видавання завдань бригадам та робітникам і контролює їх виконання. Бере участь: у створенні і підтриманні безпечних умов і охорони праці працівниками зміни; функціонуванні системи управління виробництвом і охорони праці на дільницях в його зміну; з'ясуванні причин аварій і нещасних випадків; перегляді норм виробітку і присвоєнні кваліфікації робітникам. Забезпечує виконання змінних завдань; безаварійну роботу вентиляційних установок, пристроїв, розгляд проектів комплексного знепилювання, протипожежного захисту, заходів щодо запобігання раптовим викидам вугілля та газу. Контролює: виконання вимог нормативних та інших документів з охорони праці по маршруту пересування у підземних виробках; стан провітрювання, справність вентиляційних пристроїв, обладнання й протипилових засобів загальношахтового призначення; склад рудникової атмосфери, температуру повітря й ступінь його запиленості; правильність встановлення й роботу вентиляторів місцевого провітрювання, апаратури контролю кількості повітря й стаціонарних газоаналізаторів; виконання заходів щодо запобігання раптовим викидам вугілля й газу, гірничим ударам, прориву води, самозаймання вугілля; дотримання паспортів кріплення й керування покрівлею; стан запасних виходів. Перевіряє: дотримання гірниками пилогазового режиму, пожежної безпеки, правил і норм безпеки робіт і охорони праці. Заміряє концентрацію метану з необхідною періодичністю в місцях, встановлених правилами безпеки, записує результати виміру на спеціальні дошки і в наряд-путівку. Вживає заходів щодо усунення порушень правил і норм охорони праці, виявлених протягом зміни. Припиняє роботи технологічного циклу у разі відхилень виробничого процесу від нормальної роботи, в перед аварійних і аварійних ситуаціях. Проводить інструктаж робітників з питань охорони праці й правил безпеки, знання ними запасних виходів, правил експлуатації обладнання, контрольно-вимірювальної апаратури й пристроїв для вентиляції й дегазації, засобів боротьби з рудниковим пилом, методів заміряння вмісту метану та вуглекислого газу, правил користування засобами індивідуального захисту. Веде встановлену документацію, звітність.

Повинен знати: накази, інструкції й інші настановчі та нормативні матеріали органів вищого рівня й керівництва шахти, які стосуються виробничо-господарської діяльності дільниці; технологію гірничого виробництва; Єдині правила безпеки під час вибухових робіт; систему управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості України; основи аерогазодинаміки вугільних шахт; правила технічної експлуатації вугільних шахт; технічні характеристики, будову й правила експлуатації обладнання, установок і приладів вентиляції, кондиціонування повітря, пилоприборкання й контролю рудникової атмосфери; принцип дії уніфікованих телекомунікаційних систем захисту і контролю роботи гірничошахтового обладнання аерогазового контролю шахти та автоматизованого диспетчерського керування гірничими машинами і технологічними комплексами; технічну документацію на виконання робіт та порядок її оформлення; план ліквідації аварій; методи техніко-економічного та виробничого планування; порядок тарифікації робіт і робітників; норми й розцінки на виконувані роботи; чинні положення щодо оплати праці; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр). Без вимог до стажу роботи.

(пункт 42 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

43. МАЙСТЕР ГІРНИЧИЙ ПІДЗЕМНОЇ ДІЛЬНИЦІ

(З ВИДОБУВАННЯ ВУГІЛЛЯ, ПІДГОТОВЧОЇ, ГІРНИЧО-КАПІТАЛЬНИХ, ГІРНИЧИХ РОБІТ)

Завдання та обов'язки. Забезпечує виконання змінних завдань з видобування вугілля, проведення підготовчих і гірничо-капітальних виробок, установлених обсягів робіт і послуг; безпечну і безаварійну роботу на усіх технологічних лініях в зміні на ділянці згідно з нарядом та дотримання виробничої й трудової дисципліни; дотримання технологічних схем, паспортів, технічних умов на виконання робіт; ефективне використання обладнання і безпечну роботу машин та механізмів; експлуатацію гірничих виробок, машин, механізмів, устаткування, апаратури, засобів захисту відповідно до нормативно-технічної документації; здійснення заходів щодо удосконалення організації праці; своєчасне видавання завдань бригадам і робітникам зміни; економне витрачання запасних частин, матеріалів і збереження матеріальних цінностей; достовірне й своєчасне подання встановленої первинної документації, звітів і рапортів про виконані за зміну роботи; негайне повідомлення диспетчера гірничого і керівника дільниці про аварію, нещасний випадок і гостре захворювання працівників; негайне виведення людей з небезпечних місць з повідомленням про це диспетчерові гірничому. Здійснює: огляд робочих місць, раціональне розставлення робітників на місцях робіт згідно з нарядом (нарядом-путівкою); заходи щодо вдосконалення організації виробництва, поліпшення використання робочого часу, усунення браку, простоїв, зниження трудомісткості та собівартості робіт. Бере участь: у впровадженні нової техніки, раціоналізаторських пропозицій і винаходів; у перегляді норм виробітку та присвоєнні кваліфікаційних розрядів робітникам дільниці; у з'ясуванні причин аварій і нещасних випадків. Проводить плановий, поточний інструктаж робітників з безпечних методів ведення робіт, правил технічної експлуатації обладнання дільниці, дотримання технічних паспортів на виконання робіт; із запасними виходами, саморятівниками, приладами захисту, дотримання технічних паспортів на виконання робіт. Перевіряє: забезпеченість гірничих виробок дільниці належним провітрюванням; працездатність систем протиаварійного захисту (ПАЗ), запобіжних пристроїв, реле, кінцевих вимикачів, вибухобезпеку електрообладнання; дотримання пилогазового режиму, пожежної безпеки, правил і норм безпеки робіт і охорони праці. Забезпечує робочі місця необхідними матеріалами і устаткуванням в межах своїй компетенції. Не допускає до роботи в шахті (на поверхні) осіб які: не мають посвідчення на право роботи за

даною професією; не мають прав на управління гірничими машинами; не пройшли своєчасно медичний огляд; не склали іспити на знання правил і норм безпеки; знаходяться в стані алкогольного, наркотичного або токсичного сп'яніння. Контролює: стан машин і механізмів, засобів охорони і безпеки праці та протипожежного захисту; наявність необхідного запасу матеріалів; стан провітрювання, вміст метану і вуглекислого газу у вибоях та виробках; стан вентиляційних споруд; спускання, вихід робочих змін з шахти. Контролює і фіксує у наряд - путівці обсяги і якість робіт на робочих місцях, які виконуються бригадою або окремими робітниками дільниці у робочу зміну, у тому числі простої. Після закінчення зміни перевіряє виїзд людей і вживає заходів з їх розшуку; здає зміну майстру гірничому, що заступив на зміну, відповідно до нарядної системи. Веде та своєчасно надає встановлену документацію, звітність, наряд - путівки.

Повинен знати: накази, інструкції й інші настановчі та нормативні матеріали органів вищого рівня й керівництва шахти (розрізу), які стосуються виробничо-господарської діяльності дільниці; технологію гірничого виробництва; Єдині правила безпеки під час вибухових робіт; правила технічної експлуатації вугільних шахт; технологічні схеми ведення видобувних, гірничо-капітальних і проведення підготовчих виробок; Правила безпеки у вугільних шахтах; вимоги Системи управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості; організацію виробничого планування; типові перерізи гірничих виробок; технічні характеристики, будову й правила експлуатації гірничого обладнання дільниці; план розвитку гірничих робіт; технічну документацію на виконання робіт та порядок її оформлення; план ліквідації аварій; методи техніко-економічного та виробничого планування; порядок тарифікації робіт і робітників; норми й розцінки на виконувані роботи; чинні положення щодо оплати праці; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; принцип дії уніфікованих телекомунікаційних систем захисту і контролю роботи гірничошахтового обладнання аерогазового контролю шахти та автоматизованого диспетчерського керування гірничими машинами і технологічними комплексами.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр). Без вимог до стажу роботи.

(пункт 43 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

44. МАЙСТЕР ГІРНИЧИЙ ПІДЗЕМНОЇ ДІЛЬНИЦІ ПРОФІЛАКТИЧНИХ РОБІТ З ОХОРОНИ ПРАЦІ

Завдання та обов'язки. Забезпечує виконання змінних завдань; якісне буріння технологічних, розвідувальних, технічних та інших свердловин; безперебійну роботу і ремонт обладнання; здійснення заходів щодо вдосконалення організації праці; дотримання виробничої та трудової дисципліни в зміні; збереженість матеріальних цінностей. Здійснює: розроблення і вживання заходів щодо гасіння ендегенних пожеж; розставляє та проводить інструктаж робітників з питань безпечних методів роботи; розвідку розроблюваної дільниці; спостереження за ранніми стадіями самозаймання вугілля; заходи щодо вдосконалення організації праці і виробництва, поліпшення використання робочого часу. Оформляє наряди на виконання робіт, видає змінні, місячні завдання й проводить приймання виконаних робіт. Бере участь: у розробленні та впровадженні комплексних заходів боротьби з пилом, з раптовими викидами вугілля та газу; підвищенні ефективності дегазації; у впровадженні нової техніки; у з'ясуванні причин аварій та нещасних випадків. Контролює: забезпеченість зміни необхідними матеріалами й інструментами; наявність у робітників світильників, приладів для замірювання метану, засобів індивідуального захисту; правильність експлуатації приладів і обладнання; спускання і вихід з шахти робочих змін; дотримання правил охорони праці під час проведення

робіт. Вносить пропозиції про необхідні зміни в паспортах у зв'язку із зміною гірничо-геологічних та інших умов. Інформує диспетчера гірничого про стан робіт на дільниці, зупиняє ведення робіт у зміні, які проводяться з порушеннями встановлених технологій або можуть привести до аварій або нещасних випадків, до повного їх усунення; негайно повідомляє диспетчера і керівника дільниці про аварію, нещасний випадок і гостре захворювання працівників; виводить людей з небезпечних місць згідно з планом ліквідації аварій, з повідомленням про це диспетчерові гірничому чи по його команді. Контролює і фіксує у наряд-путівці обсяги і якість робіт на робочих місцях, які виконуються бригадою або окремими робітниками дільниці у робочу зміну, у тому числі простої. Після закінчення зміни перевіряє виїзд людей; здає зміну майстру гірничому, що заступив на зміну, відповідно до нарядної системи. Веде та своєчасно надає встановлену документацію, звітність, наряд - путівки.

Повинен знати: накази, інструкції й інші настановчі та нормативні матеріали органів вищого рівня й керівництва шахти, які стосуються виробничо-господарської діяльності дільниці; технологію гірничого виробництва; Єдині правила безпеки під час вибухових робіт; правила технічної експлуатації вугільних шахт; технічні характеристики, будову й правила технічної експлуатації обладнання, установок і приладів дільниці; систему управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості; план ліквідації аварій; принцип дії уніфікованих телекомунікаційних систем захисту і контролю роботи гірничошахтового обладнання аерогазового контролю шахти та автоматизованого диспетчерського керування гірничими машинами і технологічними комплексами; норми й розцінки на виконувані роботи; чинні положення щодо оплати праці; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр). Без вимог до стажу роботи.

(пункт 44 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

45. МАЙСТЕР ДІЛЬНИЦІ ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ

Завдання та обов'язки. Організовує роботи з експлуатації та ремонту перемикальних пунктів загальнокар'єрних ліній електропередачі та освітлення, дільничних електромереж, кабелів, електрообладнання на підстанціях розрізів, пересувного дільничного обладнання, екскаваторів та електродвигунів; роботи, пов'язані з демонтажем старих і будівництвом нових загальнокар'єрних ліній електропередачі та ліній освітлення; ліквідацію аварій, відмов і неполадок електрообладнання. Забезпечує: ефективне використання електрообладнання; своєчасну доставку на дільниці розрізу необхідного обладнання, запасних частин і матеріалів; впровадження заходів щодо використання внутрішніх резервів, вдосконалення організації виробництва та праці, підвищення продуктивності праці; безпечні умови праці; дотримання виробничої та трудової дисципліни на дільниці. Здійснює: оперативне керування дільницею протягом зміни; раціональне розставлення робітників, видавання виробничих завдань і приймання виконаних робіт; оформлення первинних документів на оплату праці робітників; інструктаж робітників з безпечних методів ведення робіт, дотримання правил безпеки та технічної експлуатації обладнання. Бере участь: у розробленні планів роботи дільниці; у складанні графіка оглядів та профілактичних випробувань електроустаткування, захисних засобів, заземлення та релейного захисту; у з'ясуванні причин аварій і нещасних випадків; у розгляді раціоналізаторських пропозицій. Складає заявки на отримання обладнання, матеріалів та запасних частин; веде облік їх витрат. Приймає заявки на планові вимикання та перемикання обладнання. Контролює: роботу змінних електрослюсарів та чергового персоналу енергодільниці; будівництво підстанцій та ліній електропередач (ЛЕП), яке

виконується підрядним методом; достовірне та своєчасне складання звітів і рапортів про виконані за зміну роботи. Веде встановлену документацію, звітність.

Повинен знати: накази, інструкції й інші настановчі та нормативні матеріали, які стосуються виробничо-господарської діяльності дільниці; перспективи розвитку енергосистеми дільниці; принципові теплові та електричні схеми мереж і окремих технологічних вузлів; експлуатаційні характеристики та конструктивні особливості основного й допоміжного обладнання дільниці, електричних автоматичних пристроїв і захисту; правила технічної експлуатації електричних станцій і систем; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст, бакалавр). Післядипломна освіта в галузі управління. Без вимог до стажу роботи.

46. МАЙСТЕР ДІЛЬНИЦІ (СЛУЖБИ) ПОВЕРХНЕВОГО КОМПЛЕКСУ РОЗРІЗУ

Завдання та обов'язки. Забезпечує своєчасне приймання вугілля відповідно до встановленого технологічного режиму розрізу та відвантажування його на брикетну фабрику в зміні; виконання змінних планових завдань з випуску та відвантажування вугілля відповідних марок, сортів і норм зольності; ефективне використання обладнання: економні витрати матеріалів, енергії та збереженість матеріальних цінностей; дотримання виробничої та трудової дисципліни, виконання правил і норм охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; достовірне та своєчасне подання встановленої первинної документації, звітів і рапортів про виконані за зміну роботи. Здійснює: раціональне розставлення робітників по робочих місцях; видавання виробничих завдань. Бере участь: у перегляді чинних норм на дільниці; у розробленні заходів з механізації та автоматизації трудомістких процесів і ручних робіт; у з'ясуванні причин аварій і нещасних випадків. Проводить інструктаж робітників з безпечного ведення робіт, дотримання правил і норм охорони праці та технічної експлуатації обладнання. Контролює: стан машин і механізмів, засобів охорони і безпеки праці та протипожежного захисту; наявність необхідної кількості матеріалів і запасних частин.

Повинен знати: накази, інструкції й інші настановчі та нормативні матеріали, які стосуються виробничо-господарської діяльності; вимоги до якості відвантажуваного вугілля; обладнання дільниці та правила його технічного експлуатування; технологію гірничого виробництва; норми і розцінки на виконувані роботи; чинні положення щодо оплати праці; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст, бакалавр). Післядипломна освіта в галузі управління. Без вимог до стажу роботи.

47. МАЙСТЕР З ОБСЛУГОВУВАННЯ ЗАСОБІВ ЗВ'ЯЗКУ (НА ПОВЕРХНІ)

Завдання та обов'язки. Забезпечує безперебійну роботу телефонного зв'язку, засобів диспетчеризації та радіостанції на поверхні шахти (на розрізі); експлуатацію засобів провідного зв'язку, їх ремонт і підготовку до роботи в зимових умовах; безаварійну роботу і збереженість обладнання зв'язку; дотримання установленої технології під час ведення робіт із спорудження, ремонту та експлуатації засобів зв'язку. Організовує: раціональне розставлення робітників з обслуговування засобів зв'язку; догляд за обладнанням засобів зв'язку шахтової поверхні (розрізу); вивчення і впровадження передового досвіду, раціоналізаторських пропозицій. Здійснює: технічний нагляд за будівництвом споруд, монтажем обладнання зв'язку; заходи щодо поліпшення використання робочого часу, підвищення продуктивності праці.

Видає робочі завдання, дозволи на виконання робіт у зонах проходження лінійно-кабельних споруд. Аналізує ефективність і надійність засобів зв'язку і розробляє заходи щодо підвищення їх експлуатаційних якостей, подовження термінів служби, поліпшення техніко-економічних показників роботи, паспорта на улаштування зв'язку на поверхні шахти (розрізу). Бере участь у розробленні планів розвитку і впровадження нових засобів зв'язку; у роботі комісій з приймання в експлуатацію побудованих споруд, засобів провідного зв'язку. Приймає виконані роботи й оформляє первинні документи на оплату праці робітників. Складає заявки на необхідне обладнання і матеріали та забезпечує приймання обладнання зв'язку, що надходить. Проводить інструктаж, технічне навчання обслуговуючого персоналу. Контролює дотримання виробничої та трудової дисципліни, правил і норм охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту. Веде облік витрат праці й матеріалів на експлуатацію засобів зв'язку; встановлену документацію, звітності.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали, які стосуються діяльності дільниці (служби) зв'язку; умови й вимоги до будівництва, експлуатації та ремонту засобів зв'язку; технічні характеристики, конструктивні особливості, будову засобів зв'язку та диспетчеризації; організацію експлуатації засобів зв'язку; план ліквідації аварій; основи гірничого виробництва, економіки, організації виробництва, праці й управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст, бакалавр). Післядипломна освіта в галузі управління. Без вимог до стажу роботи.

48. МАЙСТЕР З ОБСЛУГОВУВАННЯ ТЕЛЕФОННОЇ МЕРЕЖІ (ПІДЗЕМНОЇ)

Завдання та обов'язки. Забезпечує безперебійну роботу пристроїв шахтового підземного зв'язку та їх експлуатаційно-технічне обслуговування. Контролює виконання працівниками дільниці робіт відповідно до технічної, технологічної документації (проектів, паспортів, тощо) з дотриманням вимог нормативних та інших документів з охорони праці. Припиняє роботи, які ведуться з порушенням вимог нормативних документів з охорони праці, проектів, технологічних схем (інструкцій). Організовує: встановлення абонентських пристроїв у гірничих виробках, прокладання кабелю; капітальний ремонт засобів зв'язку на шахті; технічне навчання робітників дільниці зв'язку на шахті; вивчення і впровадження сучасного світового досвіду та новітніх технологій. Розробляє і впроваджує заходи щодо покращання експлуатаційних якостей засобів і приладів підземного зв'язку, подовження термінів служби, поліпшення техніко-економічних показників роботи засобів телефонного зв'язку; графіки профілактичних оглядів засобів зв'язку; паспорти на улаштування зв'язку на шахті. Видає наряди на виконання робіт з установа, обслуговування та ремонту засобів шахтового підземного зв'язку, приймає виконані роботи й оформляє документи на оплату праці робітників. Бере участь у: розробленні планів розвитку і впровадження нових засобів зв'язку; присвоєнні тарифних розрядів робітникам, організації підвищення їх кваліфікації; розробленні плану ліквідації аварій; роботі комісій з приймання в експлуатацію побудованих споруд зв'язку. Складає і здає у встановленому порядку заявки на обладнання і матеріали, які необхідні для нормальної експлуатації, обслуговування та ремонту засобів зв'язку, здійснює прийом технічного оснащення зв'язку, що надходить на шахту. Забезпечує безпечні умови праці обслуговуючого персоналу, дотримання виробничої та трудової дисципліни. Контролює: обсяги і якість виконаних робіт; будівництво, поточний та капітальний ремонт засобів зв'язку на шахті; використання робітників відповідно до їх фаху; дотримання правил і норм охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту. Веде встановлену документацію, звітність.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали, які стосуються виробничо-господарської діяльності дільниці зв'язку; правила експлуатації засобів

телефонного зв'язку; основи автоматичного та багатоканального електрозв'язку; основи гірничої справи; план ліквідації аварій; принцип дії уніфікованих телекомунікаційних систем захисту і контролю роботи гірничошахового обладнання; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; норми й розцінки на виконувані роботи; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр). Без вимог до стажу роботи.

(пункт 48 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

49. МАЙСТЕР КОНТРОЛЬНИЙ

Завдання та обов'язки. Організовує роботу гірників підземних на бракуванні вугілля. Забезпечує роботу з відбирання пластових, експлуатаційних та дільничних проб для оцінки робіт очисних дільниць з якості. Здійснює: контроль за дотриманням установленої технології видобування й транспортування вугілля гірничими виробками, контролює відповідність вугілля, що видобувається очисними й підготовчими вибоями, встановленим нормам показників якості та вживає заходів щодо запобігання порушень технології видобування й транспортування вугілля; бракування вугілля на вміст мінеральних домішок та зольності в очисних вибоях шахт і розрізів з використанням розрахунково-вимірною методу; контроль за справністю обладнання для відбирання й оброблення проб вугілля та ваговимірних приладів. Бере участь: у роботі комісії з визначення середньої маси вугілля у транспортних засобах; у розробленні норм показників якості вугілля, яке видобувається дільницею; у розробленні та впровадженні заходів щодо підвищення якості вугілля, усунення причин, які призводять до видобутку вугілля низької якості; у роботі групи якості на дільницях видобування вугілля. Проводить інструктаж робітників зміни з правил безпечного ведення робіт під час відбирання, оброблення й транспортування проб та перевіряє виконання інструкції й методик з технічного контролю на робочих місцях. Вносить пропозиції щодо накладання дисциплінарних стягнень на робітників за порушення технологічної дисципліни, яка призводить до зниження якості вугілля. Веде встановлену документацію, звітність.

Повинен знати: накази, інструкції й інші настановчі та нормативно-технічні документи щодо керування якістю продукції; технологічні процеси та режими виробництва; технічні вимоги до якості вугілля, стандарти, технічні умови; правила приймання та зберігання вугілля; обладнання, прилади, засоби й методи технічного контролю якості вугілля, правила їх технічної експлуатації; методи відбирання проб, порядок маркування браку та методи його запобігання й усунення; порядок оформлення технічної документації, яка засвідчує якість продукції; основи економіки, організації виробництва, праці та управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Без вимог до стажу роботи.

50. МАЙСТЕР ЛАМПОВОЇ

Завдання та обов'язки. Організовує приймання, зберігання, видавання та облік світильників, саморятівників, приладів контролю рудникової атмосфери та протипилових респіраторів, підрильних машинок. Здійснює контроль за своєчасним ремонтом шахтових світильників виявляє несправні світильники для вилучення з експлуатації. Організовує перевірку саморятівників на герметичність. Здійснює контроль за режимом заряджання світильників.

Організовує санітарне оброблення протипилових респіраторів, огляд і ремонт підливних машинок. Керує робітниками лампової, забезпечує виконання робітниками норм виробітку, правильне використання обладнання. Проводить виробничий інструктаж робітників, сприяє розвитку суміжності професій, розширенню зон обслуговування її використання інших прогресивних форм організації праці, вносить пропозиції про перегляд норм виробітку і розцінок, бере участь у тарифікації робіт та присвоєнні кваліфікаційних розрядів робітникам лампової. Забезпечує правильне і своєчасне оформлення первинних документів з обліку робочого часу, виробітку, заробітної плати, простоювань. Забезпечує дотримання санітарних норм і протипожежних заходів у приміщенні лампової; веде встановлену документацію, звітність.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали, які стосуються роботи лампової; будову, конструктивні особливості, призначення та режими роботи обладнання лампової, світильників, саморятівників, протипилових респіраторів і приладів контролю рудникової атмосфери, правила їх технічної експлуатації та технологію ремонтних робіт; план ліквідації аварій; методи техніко-економічного та виробничого планування; порядок тарифікації робіт і робітників; норми й розцінки на виконувані роботи; чинні положення щодо оплати праці; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст, бакалавр). Післядипломна освіта в галузі управління. Без вимог до стажу роботи.

51. МАЙСТЕР ОСНОВНОЇ ВИРОБНИЧОЇ ДІЛЬНИЦІ (ЗБАГАЧЕННЯ)

Завдання та обов'язки. Керує робітниками зміни з переробки рядового вугілля та випуску продуктів збагачення. Забезпечує: видавання нарядів на виконання робіт згідно з отриманими завданнями; раціонально розставляє штат по робочих місцях з урахуванням кваліфікаційної підготовки та особистих якостей виконавців; здавання й приймання зміни відповідно до технічних умов і правил внутрішнього трудового розпорядку; дотримання робітниками зміни установленого технологічного режиму збагачення вугілля, правил експлуатації обладнання й вимог до його утримання; ощадливе ставлення до обладнання, інвентарю, інструментів, будівель та споруд; підтримання чистоти на виробничих майданчиках та робочих місцях; своєчасне вживання заходів щодо усунення причин, які викликають збільшення безповоротних втрат, підвищення зольності концентрату тощо, а також запобігання випуску некондиційної продукції; зупинку робіт у випадку загрози життю та здоров'ю працюючих або нанесення значних матеріальних збитків, виведення робітників у безпечні місця з терміновим звітом начальнику зміни чи іншій відповідальній особі; під керівництвом начальника зміни вивчення персоналом плану запобігання й ліквідації аварій у частині обслуговуваних робочих місць; детальний інструктаж робітників з освоєння нової техніки й технології, а також при переведенні на інше робоче місце. Контролює: виконання робітниками змінних завдань з обсягу та якості продукції, що випускається, дотримання норм матеріальних та трудових витрат; виконання працівниками дільниці робіт відповідно до технічної, технологічної документації (проектів, паспортів тощо) з дотриманням вимог нормативних та інших документів з охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту. Припиняє роботи, які ведуться з порушенням вимог нормативних документів з охорони праці, проектів, технологічних схем (інструкцій). Інформує диспетчера гірничого про стан робіт на дільниці, зупиняє ведення робіт у зміні, які проводяться з порушеннями встановлених технологій або можуть привести до аварій або нещасних випадків, до повного їх усунення, негайно повідомляє диспетчера і керівника дільниці про аварію, нещасний випадок і гостре захворювання працівників; негайно виводить людей з небезпечних місць згідно з планом

ліквідації аварій, з повідомленням про це диспетчерові чи по його команді. Веде встановлену первинну звітну документацію та щоденний табельний облік виходу робітників.

Повинен знати: накази, інструкції й інші настановчі та нормативні матеріали органів вищого рівня й керівництва підприємства щодо діяльності основного виробництва; технологічний режим виробництва й вимоги до продукції, що випускається; використовуване обладнання й правила його технічної експлуатації; план ліквідації аварій; порядок тарифікації робіт і робітників; норми й розцінки на виконувані роботи; чинні положення щодо оплати праці; правила внутрішнього трудового розпорядку; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр). Без вимог до стажу роботи.

(пункт 51 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

52. МАЙСТЕР ШЛЯХОВИЙ

Завдання та обов'язки. Керує на закріпленій ділянці роботами з підтримання у справному стані залізничного полотна, пропуску паводкових вод, укладання, переукладання (пересування) та ремонту залізничних колій, роботами з очищення від снігу залізничних колій та переводів стрілок. Забезпечує: безперебійний та безпечний рух поїздів; справний стан земляного полотна і смуги відведення верхньої будови колії, враховуючи переводи стрілок, штучні споруди, дорожні й сигнальні знаки, переїзди й інші пристрої; видавання виробничих завдань виконавцям; безпечні умови праці робітникам на залізничних коліях; дотримання встановленої технології ведення робіт; збереженість і безперебійну роботу машин та механізмів; достовірне і своєчасне подання встановленої первинної документації обліку робочого часу, виробітку, заробітної плати, простоювань. Організовує виконання заходів щодо підвищення продуктивності праці, економного використання матеріалів та зниження витрат на колійне господарство. Проводить: перевірку ординат перевідних і захрестованих кривих на головних та прийнятно-відправних коліях; огляд верхньої будови залізничного полотна, справність переїздів та під'їздів до них; інструктаж робітників з правил безпеки під час колійних робіт. Бере участь у комісіях з огляду залізничних колій, переводів стрілок на станціях та роз'їздах; в організації технічного навчання робітників. Аналізує результати виробничої діяльності; причини несправності залізничних колій і штучних споруд, порушення правил безпеки. Контролює: якість виконуваних робіт; дотримання правил безпеки під час проведення дорожньоремонтних робіт, виробничої дисципліни; витрати фонду заробітної плати. Веде встановлену документацію, звітність.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали органів вищого рівня, об'єднання й вантажно-транспортного управління, які стосуються діяльності ділянки дороги; правила технічної експлуатації залізниць; інструкції з сигналізації на залізницях, із забезпечення безпеки руху поїздів під час колійних робіт, з ремонту та утримання штучних споруд; технологію дорожніх робіт; організацію і графік руху поїздів; схему транспортних комунікацій вантажно-транспортного управління; технічні характеристики колійних машин та вимірювальної техніки; основи економіки й організації праці та керівництва залізничним транспортом; чинні положення щодо оплати праці та матеріального стимулювання; норми й розцінки на виконувані роботи; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст, бакалавр). Післядипломна освіта в галузі управління. Без вимог до стажу роботи.

53. НАЧАЛЬНИК БЮРО СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ МАРКШЕЙДЕРСЬКИХ РОБІТ

Завдання та обов'язки. Керує виконанням спеціалізованих маркшейдерських робіт для обслуговуваних підприємств та організацій. Забезпечує: укомплектованість, раціональне розставлення і завантаження персоналу відповідно до професійної підготовки та спеціалізації виконавців; виконання інструментальних спостережень за зсувами земної поверхні й деформаціями об'єктів у зонах шкідливого впливу гірничих робіт; розвиток і реконструкцію підземних опорних маркшейдерських мереж, центрування та висотну прив'язку гірничих виробок; будівництва і згущення геодезичних мереж, топографічні зйомки, створення і поповнення топографічних та спеціальних планів; перевірки геометричних елементів підймальних установок, профільне знімання провідників та стінок вертикальних шахтових стовбурів; підготовку проектів розробок, спостережних станцій, розроблення гірничо-геологічних підстав для забудови вугленосних ділянок; збереженість, реконструкцію, поточний і капітальний ремонт майна та основних фондів, своєчасне освоєння і застосування нових приладів, апаратури та обладнання; матеріально-технічне постачання; виконання норм і вимог з охорони природи та довкілля, раціональне використання та відтворення природних ресурсів, екологічну безпеку; дотримання правил і норм охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту. Організовує: видавання висновків про результати розроблення об'єктів на підставі натурних спостережень і розрахунків; виконання комплексу робіт з інвентаризації земельних ділянок із установленням на місцевості меж адміністративно-територіальних утворень, складанням проектів створення нових і упорядкування існуючих землеволодінь та землекористувань з урахуванням контурної організації територій і регіонів; оновлення планово-картографічних матеріалів зйомок минулих років, проведення горизонтальних зйомок відповідності планів землеволодінь та землекористувань; виготовлення і поповнення основної та виробничої гірничографічної документації на різних носіях інформації; геофізичний пошук технологічних свердловин та виходів старих робіт; своєчасне технічне обслуговування, ремонт та проведення державної метрологічної перевірки закріпленого обладнання, приладів та інструментів; пікетів, планшетів, знаків та інших матеріалів для виконання маркшейдерських і топографічно-геодезичних робіт; удосконалення організації та методів ведення маркшейдерських робіт на основі широкого впровадження новітніх досягнень науки, техніки, сучасного світового досвіду. Розглядає пропозиції, заяви та скарги громадян. Забезпечує своєчасну підготовку, оформлення і одержання дозволу на право ведення маркшейдерських робіт у складних, важких умовах у гірничому окрузі, ведення та своєчасне подання встановленої документації та звітності на різних носіях інформації.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; накази, інструкції та інші настановчі й нормативні матеріали організацій і підприємств вищого рівня, які стосуються маркшейдерської служби; законодавство у сфері метрології, правила безпеки у вугільних шахтах; перспективи розвитку виробництва; технологію виконання маркшейдерських робіт, ведення гірничих та гірничо-капітальних робіт, конструктивні особливості, призначення маркшейдерського обладнання і правила його технічної експлуатації; сучасний вітчизняний і світовий досвід виконання маркшейдерських робіт, новітні досягнення науки і техніки; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; основи трудового законодавства і охорони природи та її надр; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; правила експлуатації комп'ютерної та організаційної техніки, роботи на персональному комп'ютері, правила користування програмним забезпеченням, інформаційно-правовими базами.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підго

54. НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛУ АБОНЕНТСЬКОГО

Завдання та обов'язки. Забезпечує виконання планів реалізації води; облік води, що використовується абонентами водопроводу; щомісячне знімання показань водолічильників у абонентів та вручення рахунків за використану воду і приймання до каналізації стічної води. Здійснює: своєчасний розрахунок і оформлення договорів та угод з абонентами на споживання води та збирання в каналізацію стічних вод; нагляд за встановленням і справним станом водолічильників, своєчасну перевірку їх клеймування та ремонту. Вивчає споживання води районами і окремими споживачами, розробляє пропозиції щодо встановлення оптимальних режимів споживання води, заходи боротьби з втратами і розкраданнями води в мережах абонентів. Бере участь: у розробленні планів реалізації та приймання стічної рідини; у розробленні заходів з охорони навколишнього середовища (довкілля), з підготовки споруд і мереж до роботи в зимових умовах. Аналізує: роботу водопровідних і каналізаційних мереж, умови водовідведення та водоспоживання і вносить пропозиції щодо поліпшення водопостачання споживачів; середні тарифи на воду та стічну рідину окремих груп абонентів та готує матеріали на перезатвердження норм і тарифів на воду та стічну рідину. Оформляє матеріали про претензії керівництва до абонентів за користування водопроводом і каналізацією, вживає заходів щодо стягнення дебіторської заборгованості з абонентів. Забезпечує ведення і своєчасне подання встановленої документації, звітності.

Повинен знати: накази, інструкції й інші настановчі та нормативні матеріали, які стосуються виробничо-господарської діяльності абонентського відділу; перспективи розвитку виробництва й управління водопровідно-каналізаційним господарством; виробничі потужності та основи технології; правила технічної експлуатації водопровідних і каналізаційних мереж; порядок визначення оптимальних режимів споживання води; тарифи, нормативи, порядок планування реалізації води та приймання стічної рідини; бухгалтерський облік і основи фінансової діяльності; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст або бакалавр). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців: для магістра або спеціаліста - не менше 2 років, бакалавра - не менше 3 років.

55. НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛУ АНАЛІЗУ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Завдання та обов'язки. Забезпечує проведення комплексного аналізу за всіма техніко-економічними показниками роботи і результатами фінансової діяльності підприємств і організацій. Здійснює: методичне керівництво аналітичною роботою на підприємствах, в організаціях та виробничих підрозділах. Аналізує: формування та витрачання коштів фондів споживання; виконання заходів щодо підвищення продуктивності праці, зниження собівартості, збільшення прибутку, рентабельності та фондівіддачі; трудомісткість робіт з оброблення інформації, інші техніко-економічні показники і готує пропозиції щодо перспектив економічного розвитку виробництва. Бере участь: у роботі балансових та інших комісій з розгляду результатів роботи виробничих підрозділів, підприємств та організацій; у затвердженні бухгалтерських звітів і балансів виробничих підрозділів, підприємств та організацій; у розробленні заходів щодо посилення режиму економії; у підготовці пояснювальної записки до річного звіту з фінансово-господарської діяльності; у підготовці до затвердження цін (тарифів) на продукцію, що випускається (роботи, послуги); у розробленні

пропозицій з питань удосконалення структури дирекції з економіки; у розробленні та затвердженні положення про виплату винагород за результатами роботи за рік; у перевірці виробничо-господарської діяльності виробничих підрозділів, підприємств і організацій; у впровадженні передового досвіду економічної роботи. Контролює: стан аналітичної роботи у виробничих підрозділах, на підприємствах і організаціях; виконання заходів щодо вдосконалення ефективності виробництва; діяльність з удосконалення внутрішньогосподарського розрахунку у виробничих підрозділах, на підприємствах та організаціях; ведення та своєчасне подання встановленої звітності. Керує працівниками відділу.

Повинен знати: накази, інструкції й інші настановчі та нормативні матеріали органів та підприємств вищого рівня, що стосуються діяльності відділу; перспективи розвитку виробництва та основи технології; структуру апарату управління, виробничі, функціональні зв'язки між підприємствами, виробничими одиницями та організаціями; методи планування, обліку й аналізу кількісних і якісних показників роботи підприємств, нормування та оплати праці; принципи і організацію господарського розрахунку; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців не менше 2 років.

55.1. НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛУ АНАЛІЗУ ОПЕРАТИВНО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Завдання та обов'язки. Організовує оперативний облік, поточний та комплексний аналіз оперативно-технічної діяльності підрозділів гірничорятувальної служби, ведення аварійно-рятувальних робіт та робіт неаварійного характеру на підприємствах, що обслуговуються. Розробляє перспективну дислокацію підрозділів гірничорятувальної служби на підставі прогнозів розвитку вугільних підприємств галузі та гірничорятувальної справи, аналізу аварійно-рятувальних робіт, здійснює контроль за її виконанням, проводить періодичне коригування дислокації. Організовує та координує розробку диспозиції виїздів гірничорятувальних загонів на ліквідацію аварій, розробляє і коригує плани взаємодії між гірничорятувальними підрозділами вугільної промисловості та підрозділами аварійно-рятувальних служб інших галузей, при виникненні аварії контролює їх виконання. Готує пропозиції, розробляє проекти нормативних та розпорядчих документів, що регламентують оперативно-технічну діяльність підрозділів служби та перспектив її розвитку. Проводить аналіз аварійності та ходу ведення гірничорятувальних робіт на підприємствах, що обслуговуються гірничорятувальними підрозділами. Готує пропозиції щодо удосконалення існуючих та розроблення нових технологій, технічних засобів рятування людей та ліквідації аварії, методів організації та керування аварійно-рятувальними роботами; проводить оцінку ефективності ведення аварійно-рятувальних робіт. Забезпечує підготовку і сприяє поширенню інформаційних матеріалів щодо ходу ліквідації аварій. Бере участь у перевірках оперативно-технічної готовності підрозділів служби, контролює виконання нормативних та розпорядчих документів, що стосуються оперативно-технічної діяльності підрозділів служби. Веде статистичний облік ліквідованих аварій та виконаних робіт неаварійного характеру на підприємствах, що обслуговуються. Керує працівниками відділу.

Повинен знати: законодавчі і нормативно-правові акти, методичні, нормативні та інші керівні документи і матеріали стосовно діяльності гірничорятувальної служби; перспективи технічного, економічного і соціального розвитку служби та об'єктів, що обслуговуються, тактику і технологію ведення гірничорятувальних робіт, технічні засоби, організацію і

керування роботами з рятування людей і ліквідації аварій на різних стадіях їх розвитку; порядок розробки і погодження дислокації підрозділів гірничорятувальної служби, планів ліквідації аварій та диспозиції виїздів на аварії; показники небезпечності та рівень підготовки підприємств, що обслуговуються, до рятування людей і ліквідації аварій; новітні світові досягнення гірничорятувальної науки, досвід передових підрозділів з оперативно-технічної діяльності, з ліквідації аварій на шахтах та інших об'єктах; методи керівництва воєнізованими підрозділами, основи законодавства; економіку, організацію праці й управління; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж оперативної роботи в гірничорятувальній службі - не менше 4 років.

(розділ доповнено пунктом 55.1 згідно з наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

56. НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛУ КОНТРОЛЬНО-РЕВІЗІЙНОГО

Завдання та обов'язки. Організовує й керує: документальними ревізіями та перевітками виробничої та фінансово-господарської діяльності виробничих підрозділів, підприємств і організацій, дотримання фінансової дисципліни, збереженості основних фондів, коштів та матеріальних цінностей, достовірності звітних даних, станом звітності і внутрішньогосподарським контролем; підготовкою наказів і пропозицій з результатів ревізій; розробленням заходів і рекомендацій щодо усунення виявлених ревізіями порушень і недоліків; впровадженню заходів щодо охорони державного майна та відшкодування виробничим підрозділам, підприємствам і організаціям нанесених матеріальних збитків. Розробляє плани, програми та методичні вказівки до проведення документальних і комплексних перевірок та ревізій, комплектує контрольно-ревізійні групи для проведення перевірок, проводить інструктаж. Здійснює контроль за виконанням заходів щодо усунення виявлених ревізіями порушень та недоліків. Забезпечує: узагальнення і поширення передових методів і форм ревізійної роботи; передачу до судово-слідчих органів матеріалів про розкрадання, розтрата, нестачі та інші правопорушення. Готує пропозиції для забезпечення збереженості власності, усунення причин і умов, що ведуть до безгосподарності, розтрат і розкрадень, нераціонального використання коштів, пропозиції щодо удосконалення організаційної структури контрольно-ревізійних служб. Контролює: дотримання чинного законодавства і встановленої дисципліни у витрачанні коштів та матеріальних цінностей; дотримання планово-фінансової дисципліни у виробничих підрозділах, на підприємствах та організаціях. Керує працівниками відділу.

Повинен знати: накази, інструкції й інші настановчі та нормативні матеріали органів та підприємств вищого рівня, які стосуються діяльності контрольно-ревізійного відділу; положення про внутрішньовідомчий контроль та документальні ревізії виробничої і фінансово-господарської діяльності; структуру апарату управління, виробничі, функціональні зв'язки між підприємствами, виробничими одиницями та організаціями; методи проведення ревізій; економіку та організацію виробництва, праці й управління; організацію бухгалтерського обліку і фінансової роботи на підприємствах; цивільне, трудове, фінансове, адміністративне право; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців не менше 3 років.

57. НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛУ КОШТОРИСНО-ДОГОВІРНОГО

Завдання та обов'язки. Керує роботою щодо забезпечення підрядних організацій кресленнями, кошторисом та проектною документацією. Організовує: експертизу проектів; укладання договорів підряду на капітальне будівництво і реконструкцію підприємств і об'єктів, договорів на проектно-пошукові роботи. Забезпечує: затвердження титульних списків будівництв і проектно-пошукових робіт; облік виконаних і оплачених проектно-пошукових робіт; своєчасне подання до фінансуючого банку плану проектно-пошукових робіт, титульних списків та інших матеріалів, необхідних для відкриття фінансування проектно-пошукових робіт. Розглядає і готує до затвердження проектно-кошторисну документацію на будівництво. Здійснює розподіл між проектними організаціями лімітів на проектно-пошукові роботи. Готує пропозиції щодо скорочення обсягів незавершеного будівництва, про будівництво житлових будинків, будівництво і розширення об'єктів комунального господарства, культурного призначення. Бере участь у підготовці завдань на розроблення технічних проектів, техніко-економічних обґрунтувань та початкових даних для проектування. Вносить пропозиції про перегляд проектів, технічні рішення яких застаріли, і здійснює контроль за їх переглядом. Контролює: розроблення перспективних і річних планів проектно-пошукових робіт; виконання договорів на проектно-пошукові роботи і договорів підряду; дотримання кошторисної вартості будівництва й витрат коштів на проектно-пошукові роботи; оформлення протоколів суперечностей і подання їх фінансуючому банку; підготовку матеріалів до арбітражу із спірних питань. Оцінює проектні рішення щодо використання відходів видобування і збагачення вугілля при проведенні експертизи проекту на будівництво нових, розширення і реконструкцію діючих шахт, розрізів та збагачувальних фабрик. Керує працівниками відділу.

Повинен знати: накази, інструкції та інші настановчі й нормативні матеріали органів і підприємств вищого рівня з капітального будівництва; перспективи розвитку виробництва; порядок складання кошторису, розроблення, погодження і затвердження титульних списків; правила укладання договорів; будівельні норми і правила; прейскуранти цін на обладнання і матеріали; економіку, організацію виробництва і будівництва, праці й управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців не менше 2 років.

58. НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛУ ОПЕРАТИВНОГО

Завдання та обов'язки. Бере участь в організації управління аварійно-рятувальними роботами на обслуговуваних об'єктах. Розробляє перспективну дислокацію підрозділів і служб на основі прогнозів розвитку вугільних підприємств галузі та гірничорятувальної справи, аналізу аварійно-рятувальних робіт, здійснює контроль за її виконанням, проводить періодичне коригування дислокації. Узагальнює пропозиції гірничорятувальних загонів, розробляє загальну диспозицію виїздів на ліквідацію аварій і план взаємодії між підрозділами в аварійний період. Контролює їх виконання. Розробляє і коригує плани взаємодії між гірничорятувальними підрозділами вугільної промисловості та підрозділами гірничорятувальних служб інших галузей. Готує пропозиції, організовує і координує розроблення нормативних документів, що регламентують оперативно-технічну діяльність підрозділів, порядок керування їх діями під час проведення аварійно-рятувальних робіт, режими праці та відпочинку оперативного складу в аварійний і міжаварійний періоди. На основі аналізу аварійно-рятувальних робіт і заявок гірничорятувальних загонів розробляє пропозиції щодо удосконалення існуючих та розроблення нових технологій і технічних засобів рятування людей та ліквідації аварій, методів організації та керування аварійно-рятувальними роботами і спеціалізації професійних гірничорятувальних формувань; прогнозує розвиток аварій та їх можливі наслідки, розробляє рекомендації щодо вибору основних напрямків

ліквідації аварій, впровадження нових технологій. Проводить оцінку ефективності ведення аварійно-рятувальних робіт, причин їх довготривалості та трудомісткості, низької ефективності використаних способів і технічних засобів, забезпечує підготовку і поширення інформаційних матеріалів про хід ліквідації складних і затяжних аварій для вивчення у підрозділах. Забезпечує організацію і контроль за проведенням професійної підготовки оперативного складу підрозділів, розробляє пропозиції щодо її вдосконалення та поліпшення навчально-тренувальної бази. Бере участь у проведенні оглядів оперативно-технічної підготовки підрозділів. Бере участь у роботі семінарів, нарад і конференцій з питань, які стосуються діяльності відділу, представляє пропозиції та необхідні матеріали про укладення господарських договорів з іншими організаціями і підприємствами на виконання робіт з напрямів діяльності відділу. Проводить з використанням персональних ЕОМ автоматизований облік інформації про аварії та гірничорятувальні роботи, коригування бази даних, видавання періодичних і поточних відомостей про оперативну діяльність підрозділів, розроблення алгоритмів і програм з планування та оперативного керівництва ліквідацією аварій.

Повинен знати: постанови, розпорядження, накази, настановчі й нормативні матеріали органів і підприємств вищого рівня, які стосуються діяльності гірничорятувальної служби; перспективи технічного, економічного і соціального розвитку служби та обслуговуваних об'єктів, наукові основи, тактику, технологію, технічні засоби, організацію і керування роботами з рятування людей і ліквідації аварій на різних стадіях їх розвитку; порядок розроблення і погодження планів ліквідації аварій; технологію ведення робіт, використовувані засоби механізації, показники небезпечності та рівень підготовки обслуговуваних підприємств до рятування людей і ліквідації аварій; досягнення гірничорятувальної науки за кордоном, досвід передових підрозділів з оперативно-технічної діяльності, з ліквідації аварій на шахтах та інших об'єктах; методи господарювання і керівництва воєнізованими підрозділами, основи законодавства; економіку, організацію виробництва, праці й управління; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж оперативної роботи в гірничорятувальній службі не менше 4 років.

Придатність за станом здоров'я і результатами стажування до роботи з застосуванням засобів захисту органів дихання та спеціального спорядження.

59. НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛУ ОПЕРАТИВНО-МЕДИЧНОГО

Завдання та обов'язки. Організовує, контролює та проводить аналіз надання кваліфікованої медичної допомоги потерпілим внаслідок аварій або нещасних випадків безпосередньо на місці виникнення аварії та під час евакуації до лікувального закладу. Контролює організацію медичного забезпечення аварійно-рятувальних робіт. Організовує взаємодію медичних установ та організацій з підрозділами Державної воєнізованої гірничорятувальної служби (ДВГРС) під час ліквідації аварій. Організовує, контролює та узагальнює проведення професійного добору, спеціальних тренувань, фізичної підготовки, визначення теплової стійкості, медичних оглядів особового складу у підрозділах ДВГРС. Веде статистичний облік захворюваності та контролює розробку та виконання профілактичних заходів у підрозділах ДВГРС. Організовує проведення підвищення кваліфікації особового складу медичних служб підрозділів ДВГРС. Проводить впровадження нових форм і методів надання кваліфікованої медичної допомоги постраждалим в екстремальних умовах. Бере участь у формуванні обсягу потреби медичного обладнання та медикаментів. Контролює забезпечення підрозділів ДВГРС медичним обладнанням та медикаментами відповідно до потреби. Узагальнює та веде облік виконаних робіт медичними службами підрозділів ДВГРС. Здійснює контроль за проходженням періодичних медоглядів особового складу. Забезпечує проведення в

гірничорятувальних загонах організаційно-методичної роботи із впровадження нормативно-методичних документів. Керує працівниками відділу.

Повинен знати: законодавчі і нормативно-правові акти, методичні, нормативні та інші керівні документи і матеріали стосовно діяльності гірничорятувальної служби; організацію охорони здоров'я; способи і методи надання невідкладної кваліфікованої допомоги на етапах евакуації до лікувальних закладів; методи та правила організації й керування медичним забезпеченням під час ліквідації аварій та їх наслідків у надзвичайних ситуаціях; правила оформлення документації та звітності медслужби встановленого зразка про надання медичної допомоги; проводити аналіз роботи служби; методики професійного відбору гірничих рятувальників; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища медична освіта (магістр, спеціаліст). Стаж оперативної роботи в гірничорятувальній службі - не менше 4 років.

(пункт 59 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

60. НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛУ ВИРОБНИЧО-ПРОФІЛАКТИЧНИХ РОБІТ

Завдання та обов'язки. Виконує аналіз аварійної небезпеки вугільних підприємств, інженерної оцінки їх підготовленості до порятунку людей і ліквідації аварій, визначення основних напрямків, форм і методів роботи підрозділів Державної воєнізованої гірничорятувальної служби (ДВГРС) із запобігання виникненню та мінімізації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру. Планує і організовує проведення підрозділами ДВГРС робіт із запобігання виникненню та мінімізації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, цільових перевірок стану техніки безпеки з питань, що входять до компетенції гірничорятувальної служби, розробляє за результатами перевірок заходи щодо зниження аварійності і підвищення протиаварійного захисту. Бере участь у проведенні експертизи проектних рішень щодо поліпшення захисту об'єктів, що обслуговуються, на випадок виникнення надзвичайних ситуацій. Планує та організовує надання підрозділами ДВГРС обслуговуваним підприємствам додаткових платних послуг з підвищення рівня підготовленості до порятунку людей і ліквідації аварій, зниженню пожежної небезпеки. Формує інформаційно-аналітичний банк даних про стан протиаварійного захисту вугледобувних підприємств. Контролює організацію проведення і аналіз стану роботи підрозділів ДВГРС для запобігання виникненню та мінімізації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру та розробляє заходи з підвищення її ефективності. Виконує методичне керівництво роботою підрозділів ДВГРС з організації діяльності допоміжних добровільних гірничорятувальних команд та шахтних гірничорятувальних станцій. Здійснює методичне керівництво та координацію робіт з підготовки та підвищення кваліфікації командного складу і фахівців підрозділів ДВГРС з питань проведення профілактичної роботи. Здійснює контроль і бере участь у перевірках організації та проведення профілактичної роботи на обслуговуваних підприємствах командним складом гірничорятувальних підрозділів. Керує працівниками відділу.

Повинен знати: законодавчі і нормативно-правові акти, методичні, нормативні та інші керівні документи і матеріали стосовно діяльності гірничорятувальної служби; правила безпеки у вугільних шахтах, основи законодавства, перспективи технічного розвитку гірничорятувальної служби; наукові основи, тактику, технологію, технічні засоби, організацію і керування роботами з рятування людей і ліквідації аварій на різних стадіях їх розвитку; технологію ведення робіт, використовувані засоби механізації, правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж оперативної роботи в гірничорятувальній службі - не менше 4 років.

(пункт 60 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

61. НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛУ ТЕХНІЧНОГО (ДОБУВНА ПРОМИСЛОВІСТЬ)

Завдання та обов'язки. Розробляє перелік матеріально-технічного оснащення підрозділів Державної воєнізованої гірничорятувальної служби (ДВГРС). Координує забезпечення аварійно - рятувальних робіт необхідними технічними засобами. Проводить аналіз ефективності застосування технічних засобів при веденні аварійно - рятувальних робіт. Здійснює контроль за наявністю і станом технічних засобів у підрозділах, виконанням регламентних робіт, планово-попереджувальних ремонтів, перевірки гірничорятувального оснащення, наявністю і використанням матеріалів оперативного призначення. Здійснює поточне і перспективне планування технічного розвитку підрозділів та виробничо-ремонтної бази. Розробляє плани переоснащення підрозділів новими технічними засобами, організовує їх випробування та впровадження. Організовує забезпечення підрозділів ДВГРС технічними засобами. Бере участь у формуванні планів створення нових технічних засобів. Розглядає і погоджує проектно-конструкторську документацію з модернізації існуючих і розробки нових видів технічного оснащення ДВГРС. Бере участь у випробуваннях нових видів гірничорятувальної техніки. Здійснює контроль за впровадженням нової техніки і технологій ведення гірничорятувальних робіт. Координує питання планової заміни апаратури, що відпрацювала свій ресурс, і поповнення підрозділів відсутнім оснащенням і матеріалами аварійного призначення. Організовує виготовлення не стандартизованого оснащення для підрозділів ДВГРС. Бере участь у розробці проектів керівних документів з експлуатації технічних засобів. Забезпечує проходження спеціальної підготовки особового складу ДВГРС, що експлуатує складну техніку. Організовує метрологічне забезпечення підрозділів. Координує діяльність технічних служб підрозділів ДВГРС. Приймає участь у підготовці рішень з питань створення, розміщення, визначення обсягів технічних і матеріальних резервів для ліквідації надзвичайних ситуацій. Організовує своєчасне і правильне ведення обліку, складання та подання в установлені строки звітності, забезпечує додержання дисципліни і збереження власності. Керує працівниками відділу.

Повинен знати: законодавчі і нормативно-правові акти, методичні, нормативні та інші керівні документи і матеріали, що стосуються діяльності гірничорятувальної служби; міжгалузеві і галузеві нормативні акти з питань експлуатації, ремонту й обслуговування технічного оснащення; правила і порядок проведення випробувань нових видів гірничорятувальної техніки; організацію обліку, порядок і строки складання звітності встановленого зразка; сучасний світовий досвід із впровадження нового та модернізації існуючого оснащення підрозділів Державної воєнізованої гірничорятувальної служби; основи економіки, організації праці, виробництва та управління; основи трудового законодавства; засоби обчислювальної техніки, комунікацій і зв'язку; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи на керівних посадах у воєнізованій гірничорятувальній службі - не менше 4 років.

(пункт 61 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

62. НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛЕННЯ (ВУЗЛА ВИРОБНИЧО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО ЗВ'ЯЗКУ)

Завдання та обов'язки. Керує всіма видами діяльності відділення (вузла виробничо-технологічного зв'язку), спрямованими на забезпечення надійності дії та поліпшення роботи технічних засобів зв'язку, підвищення якості та культури обслуговування клієнтури; розробкою на основі встановлених показників планів виробничо-господарської діяльності відділення (вузла виробничо-технологічного зв'язку) в цілому та його структурних підрозділів. Організовує: керування всіма технологічними процесами передавання інформації, експлуатаційно-технічного обслуговування, централізованого ремонту і налагодження засобів зв'язку, будівельно-монтажних робіт, пов'язаних з розвитком (реконструкцією) засобів виробничо-технологічного зв'язку; безперебійне матеріально-технічне постачання дільниць і цехів, не допускаючи наднормативних запасів матеріалів і обладнання; виконання замовлень виробничих підрозділів, підприємств, організацій та населення з надання послуг зв'язку, встановлення, експлуатаційно-технічне обслуговування та ремонт засобів виробничо-технологічного зв'язку. Забезпечує: роботу місцевого та селекторних зв'язків; планомірний розвиток засобів виробничо-технологічного зв'язку на основі використання досягнень науково-технічного прогресу, концентрації матеріально-технічних ресурсів, автоматизації процесів передавання інформації; раціональне використання та підвищення ефективності капітальних вкладень на розвиток і удосконалення засобів зв'язку; збереженість закріпленого майна і поліпшення використання виробничих фондів; здорові та безпечні умови праці, високу культуру виробництва; разом з трудовим колективом розроблення й виконання комплексного плану соціально-економічного розвитку відділення (вузла виробничо-технологічного зв'язку), розроблення й укладання колективного договору. Бере участь в організації проектування і будівництва споруд виробничо-технологічного зв'язку, погоджує і готує висновки на проектно-кошторисну документацію, здійснює технічний нагляд за ходом будівництва і введенням в експлуатацію об'єктів виробничо-технологічного зв'язку, бере участь у комісіях з приймання їх в експлуатацію; бере участь у розробленні та проведенні заходів щодо дотримання виробничої та трудової дисципліни, поліпшення соціально-культурного обслуговування та організації відпочинку робітників, створення умов для закріплення кадрів. Аналізує виробничо-господарську діяльність структурних підрозділів відділення (вузла виробничо-технологічного зв'язку) і розробляє заходи щодо поліпшення їх роботи. Розпоряджається відповідно до встановленого кошторису та чинного законодавства, коштами відділення (вузла виробничо-технологічного зв'язку) і забезпечує своєчасні розрахунки з передбаченого кола питань господарської діяльності. Здійснює розподіл виділених фондів на кабельну продукцію, обладнання, вимірювальні прилади зв'язку між виробничими підрозділами, підприємствами та організаціями. Контролює правильність організації експлуатації засобів зв'язку. Розглядає заяви, скарги та пропозиції громадян. Забезпечує ведення і своєчасне подання встановленої документації та звітності.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали органів та підприємств вищого рівня, які стосуються діяльності вузла виробничо-технологічного зв'язку; перспективи розвитку виробництва; схеми організації та побудови зв'язку; основні технічні характеристики, скелетні та принципові схеми технічних засобів; правила технічної експлуатації, проектування, будівництва та ремонту засобів виробничо-технологічного зв'язку; організацію експлуатації засобів зв'язку; технологічні процеси обслуговування зв'язку, апаратури, обладнання та споруд; Закон України "Про телекомунікації" в частині його діяльності; статут про дисципліну робітників зв'язку; порядок приймання в експлуатацію нових, реконструйованих чи після капітального ремонту споруд зв'язку; сучасний досвід роботи вітчизняних і зарубіжних підприємств у сфері виробничо-технологічного зв'язку; основи економіки й організації виробництва, праці та управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців - не менше 5 років.

(пункт 62 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

63. НАЧАЛЬНИК ДІЛЬНИЦІ ВЕНТИЛЯЦІЇ ТА ОХОРОНИ ПРАЦІ

Завдання та обов'язки. Забезпечує провітрювання всіх діючих гірничих виробок і вибоїв шахти; справний стан і правильну експлуатацію вентиляційних установок, пристроїв, обладнання кондиціонування повітря й пилоприборкання, автоматичних приладів контролю рудникової атмосфери; роботу лампової; розподіл повітря, яке надходить, по гірничих виробках і вибоях; застосування раціональних форм оплати праці та матеріального заохочення; дотримання виробничої й трудової дисципліни на дільниці; щодобові обстеження за маршрутами всіх гірничих виробок майстрами гірничими дільниці. Визначає необхідну кількість повітря для провітрювання гірничих виробок відповідно до діючого Керівництва з проектування вентиляції вугільних шахт. Організовує: виконання газових і депресійних зніманих, заміри кількості та швидкості руху повітря гірничими виробками; набір проб для контролю загазованості й запиленості повітря; роботу шахтної лампової, утримання у справному стані засобів індивідуального і колективного захисту; навчання робітників шахти правилам протипожежного захисту, методів боротьби з вугільним пилом і використання індивідуальних засобів захисту; розвиток раціоналізації та винахідництва. Розробляє заходи щодо запобігання і локалізації вибухів газу та вугільного пилу, пожеж, шарових скупчень метану, розгазування гірничих виробок, вдосконалення схем вентиляції, керування газовиділенням, боротьби з рудниковим пилом, раціональні режими праці та відпочинку. Бере участь: у розгляді перспективних і річних планів розвитку гірничих робіт, проектів комплексного знепилювання, протипожежного захисту, заходів щодо запобігання раптовим викидам вугілля та газу; розгляді раціоналізаторських пропозицій і винаходів з питань вентиляції та пило-газового режиму; розробленні планів ліквідації аварій; розробленні проектної документації та технології експлуатації, монтажу і ремонту вентиляційних споруд, установок дегазації, стаціонарних холодильних установок, апаратури пилового і газодинамічного контролю, уніфікованої телекомунікаційної системи захисту і контролю роботи гірничошахтового обладнання, аерогазового контролю шахти та автоматизованого диспетчерського керування гірничими машинами і технологічними комплексами; роботі комісій з розслідувань аварій та нещасних випадків; аварій, пов'язаних з вибухами і спалахами метаноповітряної суміші, з порушеннями пилогазового режиму, газодинамічними явищами, ендегенними пожежами і підіривними роботами (за відсутності дільниць буровибухових і профілактичних робіт з техніки безпеки); розробленні пропозицій з навчання і підвищення кваліфікації працівників дільниці. Готує матеріали для встановлення категорійності шахт з газу, небезпечності через вибуховість вугільного пилу, визначення виробок, небезпечних через шарові скупчення метану, вибоїв, особливо небезпечних під час проведення вибухових робіт. Припиняє роботи, що ведуться з порушенням нормативних документів з охорони праці, проектів, технологічних схем (інструкцій). Дає вказівки на усунення порушень і дозволяє відновлення робіт після їх усунення. Погоджує дозволи (наряд - путівки) на проведення вибухових та вогневих робіт на шахті. Складає графіки виходів, роботи та відпочинку, розробляє графіки чергових і додаткових відпусток працівників дільниці. Контролює: якісний склад рудникової атмосфери; правильність розподілу повітря по виробках і вибоях, установлення вентиляторів місцевого провітрювання, апаратури контролю кількості повітря; складання начальниками дільниць проектів буровибухових робіт і проведенні спробних вибухів; розслідуванні випадків вигорань і відмов вибухових матеріалів (за відсутності дільниці буровибухових робіт); справність автоматичного газового захисту; правильність встановлення і показань стаціонарних

аналізаторів метану; дотримання пилогазового режиму; стан загальношахтових і дільничних запасних виходів, вентиляційних виробок, споруд і пристроїв провітрювання тупикових виробок і протипожежного захисту шахти; вміст метану та пилу в повітрі в будівлях технологічного комплексу поверхні; дотримання працівниками шахти пилогазового режиму (режиму ведення підривних робіт, робіт з профілактики і техніки безпеки - за відсутності дільниць буровибухових і профілактичних робіт з техніки безпеки); дотримання паспортів керування покрівлею та кріплення підземних виробок, буровибухових робіт; справність і ефективність дії зрошувальних та пиловловлювальних пристроїв; витрати фонду оплати праці; правильне та своєчасне оформлення первинних документів з обліку робочого часу, виробітку, заробітної плати, простоїв. Контролює роботу майстрів-підривників і виконання графіка їх перевірки посадовцями, облік, зберігання, доставку, витрату і використання ВМ (за відсутності дільниці буровибухових робіт). Веде документацію з вентиляції, багатогазовості гірничих виробок, пилогазового режиму, протипожежного захисту шахт, облік обладнання, майна дільниці та витрати матеріалів.

Повинен знати: накази, інструкції й інші настановчі та нормативні матеріали, які стосуються виробничо-господарської діяльності дільниці; технологію гірничого виробництва; технічні характеристики обладнання шахти і дільниць та правила їх експлуатації; аерогазодинаміку вугільних шахт; чинні положення, інструкції щодо вентиляції та правил безпеки; Єдині правила безпеки під час вибухових робіт; систему управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості, план ліквідації аварій; принцип дії уніфікованої телекомунікаційної системи захисту і контролю роботи гірничошахтового обладнання, аерогазового контролю шахти та автоматизованого диспетчерського керування гірничими машинами і технологічними комплексами; засоби індивідуального захисту; норми й розцінки на виконувані роботи; чинні положення щодо оплати праці; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; досягнення науки і техніки з питань вентиляції та охорони праці; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців - не менше 3 років, у тому числі підземний стаж - не менше 1 року.

(пункт 63 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

64. НАЧАЛЬНИК ДІЛЬНИЦІ ВЕНТИЛЯЦІЇ ТА ПРОФІЛАКТИЧНИХ РОБІТ З ОХОРОНИ ПРАЦІ НА РОЗРІЗІ

Завдання та обов'язки. Організовує роботу щодо створення безпечних і здорових умов праці на розрізі; петрографічний і хімічний аналіз порід гірничих виробок з метою визначення вмісту в них вільного двоокису кремнію; відбір та аналіз проб запиленості повітря; навчання робітників методам боротьби з пилом; вивчення і впровадження передового досвіду та прогресивних методів праці; розвиток раціоналізації та винахідництва; своєчасне забезпечення дільниці необхідним обладнанням, матеріалами, запасними частинами. Забезпечує: справний стан і ефективне використання вентиляційних установок, приладів і апаратури; контроль за станом шляхів ходіння та освітленості робочих місць; розроблення і виконання заходів протипожежного захисту розрізу; проведення вступного інструктажу з охорони праці новоприбулим на підприємство працівникам; дотримання вимог і норм охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; використання раціональних форм оплати праці та матеріального стимулювання; дотримання виробничої та трудової дисципліни на дільниці; витрати асигнувань на охорону праці. Розробляє перспективні та річні плани комплексної боротьби з пилом на дільницях і на розрізах в цілому. Бере участь: у

розгляді перспективних та річних планів розвитку гірничих робіт; у розробленні планів ліквідації аварій; у роботі комісій з дослідження причин аварій і нещасних випадків; у розгляді винаходів і раціоналізаторських пропозицій з питань вентиляції та правил безпеки; у складанні паспортів норм і розцінок за видами робіт; у розробленні пропозицій щодо навчання та підвищення кваліфікації працівників дільниці. Розробляє спільно з профспілковою організацією графіки чергових та додаткових відпусток. Контролює: якість виконаних робіт; експлуатацію приладів і обладнання в режимах, які відповідають заводським вимогам; витрати фонду оплати праці; правильне і своєчасне оформлення первинних документів з обліку робочого часу, виробітку, заробітної плати, простоювань. Подає пропозиції про заохочення робітників дільниці, які відзначилися, або накладання дисциплінарних стягнень на порушників виробничої та трудової дисципліни, правил безпеки. Веде встановлену документацію та забезпечує її своєчасне подання.

Повинен знати: накази, інструкції й інші настановчі та нормативні матеріали з технологій гірничих робіт на розрізі; технічні характеристики гірничошахтового обладнання і правила його експлуатації; положення щодо оплати праці; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців не менше 3 років.

65. НАЧАЛЬНИК ДІЛЬНИЦІ ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ

Завдання та обов'язки. Забезпечує безперебійне електропостачання розрізу, планові вимикання і перемикання електроустановок та проведення їх ремонту на дільницях гірничих робіт; належне утримання і використання обладнання відповідно до інструкцій і правил технічної експлуатації та своєчасне його списування; безпечне проведення робіт, дотримання вимог і норм охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; вивчення працівниками дільниці плану ліквідації аварій, правил експлуатації обладнання; використання раціональних форм оплати праці та матеріального заохочення; безпечні та здорові умови праці, дотримання виробничої й трудової дисципліни на дільниці. Організовує: роботу змінних електромеханіків і чергового персоналу енергодільниці; вивчення і впровадження передового досвіду та прогресивних методів праці; розвиток раціоналізації та винахідництва; своєчасне забезпечення дільниці необхідним обладнанням, матеріалами, запасними частинами та складання заявок і вимог на їх отримання. Розробляє: графіки планово-запобіжних ремонтів, оглядів та профілактичних випробувань електроустановок, захисних засобів, заземлень, релейного захисту та контролює їх виконання; заходи, спрямовані на вдосконалення виробництва та підвищення продуктивності праці; календарний графік виходів на роботу. Бере участь: у розробленні перспективних і річних планів роботи дільниці; у складанні паспортів норм і розцінок з видів робіт; у розслідуванні аварій та нещасних випадків; у розробленні заходів щодо поліпшення охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; у розробленні пропозицій щодо навчання та підвищення кваліфікації працівників дільниці. Аналізує результати виробничо-господарської діяльності дільниці. Розробляє спільно з профспілковою організацією графіки чергових та додаткових відпусток. Контролює: якість ремонту і виконання робіт з перемикання електроустановок; витрати фонду оплати праці; правильне та своєчасне оформлення первинних документів з обліку робочого часу, виробітку, заробітної плати, простоювань. Оформляє технічну документацію з ремонту, огляду і випробувань електроустановок, засобів захисту. Подає пропозиції щодо заохочення робітників дільниці, які відзначилися, або накладання дисциплінарних стягнень на порушників виробничої та трудової дисципліни. Веде оперативні схеми електропостачання розрізу.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали, які стосуються виробничо-господарської діяльності дільниці; перспективи розвитку енергосистеми дільниці; принципові схеми теплових та електричних мереж і окремих технологічних вузлів; експлуатаційні характеристики та конструктивні особливості основного і допоміжного обладнання дільниць та електричних мереж, автоматичних пристроїв і захисту, правила їх технічної експлуатації, організацію технічного обслуговування і ремонту; методи техніко-економічного та виробничого прогнозування; норми і розцінки на виконувані роботи; основи економіки й організації виробництва, праці та управління; чинне положення з оплати праці; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст, бакалавр). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців: для магістра або спеціаліста - не менше 2 років, бакалавра - не менше 3 років.

66. НАЧАЛЬНИК ДІЛЬНИЦІ (З ВИДОБУВАННЯ ВУГІЛЛЯ, ПІДГОТОВЧИХ, ГІРНИЧО-КАПІТАЛЬНИХ, ГІРНИЧИХ РОБІТ)

Завдання та обов'язки. Забезпечує досягнення дільницею встановлених виробничих завдань з обсягу та якості видобування вугілля, проведення підготовчих виробок і виконання гірничо-капітальних і гірничих робіт, а також інших техніко-економічних показників; безпечне проведення робіт, дотримання вимог і норм охорони праці і промислової санітарії; належне утримання і правильну експлуатацію обладнання, механізмів, засобів пожежогасіння, вентиляції; виконання протипожежних заходів, засобів боротьби з пилом та раптовими викидами вугілля і газу; виконання заходів, розроблених комісіями з розслідування аварій та нещасних випадків; введення в експлуатацію нових об'єктів на дільниці, своєчасне доставляння матеріалів та запасних частин; використання раціональних форм оплати праці та матеріального заохочення; вивчення робітниками дільниці плану ліквідації аварій, функціонування системи управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості (СУВОП) на дільниці; дотримання виробничої й трудової дисципліни на дільниці. Не допускає у встановленому законодавством порядку до роботи осіб, які не пройшли медичного огляду, в стані алкогольного, наркотичного або токсичного сп'яніння, які не склали іспити на знання правил і норм охорони праці. Організовує: роботу дільниці відповідно до плану й оперативних нарядів на виконання робіт у змінах; правильне зберігання резервного та невстановленого обладнання; вивчення і впровадження сучасного світового досвіду та продуктивних методів праці; розслідування аварій і нещасних випадків; розвиток раціоналізації та винахідництва, видає письмовий наряд керівникам робіт на виконання робіт. Створює умови для освоєння і виконання норм виробітку, проводить виробничий інструктаж робітників. Розробляє і доводить до відома майстрів і бригадирів виробничі завдання та контролює їх виконання; впроваджує заходи з освоєння виробничих потужностей і встановлених нормативів, використання резервів виробництва, підвищення продуктивності праці робітників на основі вдосконалення організації праці, механізації та автоматизації виробничих процесів. Бере участь: у розробленні перспективних і річних планів роботи дільниці; у перегляді чинних норм і в розробленні норм та розцінок на нові види робіт; у розробленні заходів з механізації та автоматизації трудомістких процесів і ручних робіт; у випробуванні нової техніки; у розробленні пропозицій щодо навчання та підвищення кваліфікації працівників. Складає разом з іншими службами і дільницями паспорти проходження і кріплення підготовчих виробок, буровибухових робіт, кріплення і керування покрівлею в очисних вибоях, виконання гірничо-капітальних робіт, схеми розставляння штату працюючих, організації праці та технологічні графіки роботи обладнання. Аналізує результати виробничо-господарської діяльності; стан охорони праці, виробничого травматизму,

захворюваності та розробляє заходи щодо поліпшення охорони праці. Складає графіки виходів, роботи та відпочинку, розробляє графіки чергових і додаткових відпусток працівників дільниці. Контролює виконання робіт з: видобування вугілля, проведення підготовчих і гірничо-капітальних робіт, виймання розкривних порід; ремонту і експлуатації гірничих виробок, рейкових колій, конвеєрних ліній, водостічних пристроїв, вагонеток, дільничного гірничошахтового обладнання і електротехнічного устаткування, систем контролю, колективного й індивідуального захисту. Забезпечує виконання працівниками дільниці робіт відповідно до технічної, технологічної документації (проектів, паспортів) з дотриманням вимог правил безпеки, технічної експлуатації і інших нормативних документів з охорони праці; дотримання технологічних процесів; витрачання фонду оплати праці; безпеку людей, які працюють на дільниці, та створення оптимальних умов для роботи. Припиняє роботи, що ведуться з порушенням нормативних документів з охорони праці, проектів, технологічних схем (інструкцій). Дає вказівки на усунення виявлених порушень, перевіряє усунення порушень і дозволяє відновлення робіт після їх усунення. Забезпечує правильне і своєчасне оформлення первинних документів з обліку робочого часу, виробітку, продуктивності праці, заробітної плати, простоїв. Веде встановлену документацію та звітність і забезпечує їх своєчасне подання.

Повинен знати: накази, інструкції й інші настановчі та нормативні матеріали, які стосуються виробничо-господарської діяльності дільниці; перспективи розвитку шахти (розрізу); технологію гірничого виробництва; технологічні схеми ведення гірничих робіт; Єдині правила безпеки під час вибухових робіт; систему управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості; обладнання дільниці і правила його технічної експлуатації; план ліквідації аварій; методи техніко-економічного та виробничого прогнозування; принцип дії уніфікованої телекомунікаційної системи захисту і контролю роботи гірничошахтового обладнання, аерогазового контролю шахти та автоматизованого диспетчерського керування гірничими машинами і технологічними комплексами; сучасний вітчизняний та світовий досвід у галузі техніки і технології ведення гірничих робіт; норми й розцінки на виконувані роботи; чинні положення щодо оплати праці; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр). Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців: для спеціаліста - не менше 2 років, бакалавра - не менше 3 років.

(пункт 66 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

67. НАЧАЛЬНИК ДІЛЬНИЦІ З МОНТАЖУ, ДЕМОНТАЖУ, РЕМОНТУ ТА НАЛАГОДЖУВАННЯ ОБЛАДНАННЯ

Завдання та обов'язки. Забезпечує монтаж, демонтаж, ремонт та налагодження обладнання; виконання встановлених техніко-економічних показників; використання резервів виробництва; економне витрачання матеріалів, енергії; належне утримання та використання обладнання згідно з інструкціями і правилами технічної експлуатації; безпечне проведення робіт, дотримання вимог і норм охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; вивчення працівниками дільниці плану ліквідації аварій, правил експлуатації обладнання; застосування раціональних форм оплати праці; безпечні та здорові умови праці і дотримання виробничої й трудової дисципліни на дільниці. Організовує: підбір і розставляння механізмів та обладнання на дільниці; своєчасне забезпечення дільниці матеріалами та запасними частинами; розробляє і доводить до відома майстрів і бригадирів виробничі завдання; повторне використання, збирання, здавання відпрацьованих матеріалів, виробів та брухту чорних та кольорових металів на дільниці. Організовує проведення інструктажу на

робочих місцях з безпечних методів ведення робіт. Бере участь: у розробленні планів роботи дільниці; графіків планово-запобіжного ремонту енергомеханічного обладнання; перегляді чинних норм і розробленні норм і розцінок на нові види робіт; розробленні заходів щодо механізації та автоматизації трудомістких процесів і ручних робіт; випробуваннях нової техніки; розробленні пропозицій щодо навчання та підвищення кваліфікації працівників; роботі комісій з розслідування аварій та нещасних випадків на дільниці; розробленні технічної документації, коригує її у разі необхідності. Не допускає у встановленому законодавством порядку до роботи осіб, які не пройшли медичного огляду, в стані алкогольного, наркотичного або токсичного сп'яніння, які не склали іспити на знання правил і норм охорони праці. Складає графіки виходів, роботи та відпочинку, розробляє графіки чергових і додаткових відпусток працівників дільниці. Контролює якість виконання монтажно-демонтажних, ремонтних і налагоджувальних робіт; виконання ремонтних робіт обладнання, яке знаходиться у ремонті за межами підприємства. Забезпечує правильне та своєчасне оформлення первинних документів, безпеку працюючих на дільниці та створення безпечних і здорових умов праці. Веде встановлену документацію та звітність і забезпечує їх своєчасне подання.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали, які стосуються виробничо-господарської діяльності дільниці; технологію гірничого виробництва, обладнання дільниці та правила його технічної експлуатації; план ліквідації аварій; норми і розцінки на виконувані роботи; систему управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості; основи економіки й організації виробництва, праці та управління; чинне положення з оплати праці; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр). Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців: для спеціаліста - не менше 2 років, бакалавра - не менше 3 років.

(пункт 67 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

68. НАЧАЛЬНИК ДІЛЬНИЦІ КОНТРОЛЬНО-НАЛАГОДЖУВАЛЬНОЇ

Завдання та обов'язки. Керує проведенням монтажних і налагоджувальних робіт під час введення в експлуатацію телефонних станцій, апаратури далекого зв'язку, гучномовного та диспетчерського зв'язку. Забезпечує: виконання дільницею встановлених завдань при високих техніко-економічних показниках роботи; виконання робіт з ліквідації аварій і складних пошкоджень, проведення профілактичних вимірювань; надання практичної допомоги службам зв'язку підприємств у проведенні складних робіт з експлуатаційно-технічного і профілактичного обслуговування поверхневих і підземних засобів зв'язку, ремонтних робіт, в освоєнні нової апаратури і способів обслуговування працівників дільниці необхідними матеріалами, обладнанням і запасними частинами; збереженість закріпленого за дільницею майна. Організовує: введення і складання технічних та електричних паспортів, ведення технічної документації на апаратуру, обладнання і системи зв'язку, закріплені за дільницею; проведення інструктажу та навчання технічного персоналу дільниці. Бере участь: у розробленні планів роботи дільниці; у комісіях з приймання в експлуатацію нових, реконструйованих та відремонтованих споруд (засобів) зв'язку; у розробленні та реалізації заходів дотримання режиму економії і ощадливості, зниження витрат на виробництво. Аналізує причини пошкоджень і простоювань апаратури зв'язку та розробляє заходи щодо запобігання. Розробляє спільно з профспілковою організацією графіки чергових та додаткових відпусток; календарні графіки виходу на роботу. Контролює: виконання контрольно-налагоджувальних робіт та якість ремонтних і монтажних робіт, що проводяться; правильність укладання паспортів на апаратуру і системи зв'язку; дотримання правил і норм охорони праці,

промислової санітарії та протипожежного захисту; правильне і своєчасне оформлення первинних документів з обліку робочого часу, виробітку, заробітної плати, простоювань. Подає пропозиції щодо заохочення робітників дільниці, які відзначилися, або накладання дисциплінарних стягнень на порушників виробничої та трудової дисципліни. Забезпечує ведення і своєчасне подання встановленої документації та звітності.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали з питань загальної експлуатації засобів зв'язку; перспективи розвитку виробництва; основні технічні характеристики, скелетні та принципові схеми технічних засобів; правила технічної експлуатації, проектування, будівництва і ремонту засобів виробничо-технологічного зв'язку; технологічні процеси з обслуговування, налагодження і настроювання апаратури, обладнання і споруд зв'язку; Закон України "Про зв'язок"; порядок приймання в експлуатацію нових, реконструйованих і відремонтованих споруд зв'язку; досвід роботи передових вітчизняних і закордонних підприємств у сфері експлуатації та ремонту засобів виробничо-технологічного зв'язку; основи економіки й організації виробництва, праці та управління; чинне положення з оплати праці та матеріального стимулювання; норми і розцінки на виконувані роботи; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст або бакалавр). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців: для магістра або спеціаліста - не менше 2 років, бакалавра - не менше 3 років.

69. НАЧАЛЬНИК ДІЛЬНИЦІ ЛІНІЙНО-КАБЕЛЬНОЇ

Завдання та обов'язки. Керує проведенням робіт з підтримання у справному стані кабельних і повітряних ліній зв'язку. Забезпечує: виконання графіків профілактичного і поточного ремонту лінійно-кабельних споруд зв'язку; розроблення і виконання заходів щодо підвищення продуктивності праці, зниження матеріальних і трудових витрат на утримання лінійних споруд та абонентських пристроїв; впровадження передових методів праці, нової техніки; робітників дільниці необхідними матеріалами, обладнанням і запасними частинами для експлуатації та ремонту лінійно-кабельних споруд; складання дефектних відомостей; збереженість закріпленого за дільницею майна. Організовує: своєчасне усунення всіх видів пошкоджень на лінійних спорудах зв'язку; проведення вимірювань електричних характеристик лінійних споруд; виконання працівниками дільниці робіт відповідно до технічної, технологічної документації (проектів) з дотриманням вимог нормативних та інших документів з охорони праці; проведення інструктажу та навчання технічного персоналу дільниці. Здійснює: нагляд за веденням будівельно-монтажних робіт у зоні проходження кабельних споруд; контроль за дотриманням установлених габаритів у місцях перетину ліній зв'язку з лініями електропередачі, а також у місцях переходів через залізничні та шосейні дороги; видавання нарядів та приймання виконаних робіт. Обстежує і складає паспорти на особливо складні лінійно-кабельні споруди, складає загальні схеми і картограми магістральної мережі та міжстанційного зв'язку. Бере участь: у розробленні планів роботи дільниці; у розробленні заходів щодо розвитку та реконструкції лінійно-кабельного господарства; у комісіях з приймання в експлуатацію нових, реконструйованих та відремонтованих ліній зв'язку; у розробленні та впровадженні нових форм паспортів лінійно-кабельних споруд зв'язку та вносить необхідні зміни в схеми і планшети ліній зв'язку. Аналізує роботу лінійно-кабельних споруд і розробляє заходи щодо усунення виявлених недоліків. Розробляє спільно з профспілковою організацією графіки чергових та додаткових відпусток; календарні графіки виходу на роботу. Контролює: якість виконуваних робіт; справність апаратури і точність показників вимірювальних приладів; дотримання правил і норм охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; правильне і своєчасне оформлення первинних

документів з обліку робочого часу, виробітку, заробітної плати, простоїв. Надає пропозиції щодо заохочення робітників дільниці, які відзначилися, або накладання дисциплінарних стягнень на порушників виробничої та трудової дисципліни. Веде встановлену документацію та звітність і забезпечує їх своєчасне подання.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали з питань загальної експлуатації засобів зв'язку; перспективи розвитку виробництва; основні технічні характеристики, скелетні та принципові схеми технічних засобів; правила технічної експлуатації, проектування, будівництва і ремонту лінійно-кабельних споруд; схеми організації та будувannya лінійно-кабельних споруд; Закон України "Про телекомунікації" в частині його діяльності; порядок приймання в експлуатацію нових, реконструйованих і відремонтованих споруд зв'язку; досвід роботи вітчизняних і зарубіжних підприємств у сфері експлуатації та ремонту засобів виробничо-технологічного зв'язку; основи економіки й організації виробництва, праці та управління; чинне положення щодо оплати праці та матеріального стимулювання; норми і розцінки на виконуваний роботи; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр). Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців: для спеціаліста - не менше 2 років, бакалавра - не менше 3 років.

(пункт 69 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

70. НАЧАЛЬНИК ДІЛЬНИЦІ НАВАНТАЖУВАННЯ

Завдання та обов'язки. Забезпечує приймання і розвантаження рядового вугілля, приймання продуктів збагачення на склад готової продукції, навантаження продуктів збагачення у залізничні вагони відповідно до встановлених завдань з обсягу, маркового складу, якості та норм простоювань і завантаження вагонів; дотримання встановлених габаритів, безпечний прохід залізничних вагонів рухомого складу на пункт навантаження та розвантаження, збереженість вагонів під час вантажно-розвантажувальних робіт; належне утримання, збереженість та правильну експлуатацію обладнання, машин і механізмів, засобів пожежогасіння та вентиляції; своєчасне подання до вантажно-транспортного управління заявок на подавання порожніх вагонів і всіляке скорочення простоювань залізничних вагонів під навантажувальними операціями; ведення обліку відвантажувачам вугілля за марками, сортами та іншими якісними показниками; безпечне проведення робіт, дотримання правил і норм охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; правильне і своєчасне оформлення первинних документів з обліку робочого часу, виробітку, заробітної плати, простоювань; дотримання виробничої та трудової дисципліни на дільниці. Організовує: своєчасне забезпечення дільниці матеріалами та запасними частинами; впровадження засобів механізації допоміжних і ручних робіт; розроблення заходів щодо удосконалення організації робіт, з поліпшення використання робочого часу; сприяє розвитку раціоналізації та винахідництва. Розробляє і впроваджує заходи щодо запобігання змерзання вугілля під час навантаження його у залізничні вагони та втрат вугілля в дорозі; з підготовки дільниці до роботи в зимових умовах. Бере участь: у розробленні перспективних і річних планів роботи дільниці; у перегляді чинних норм і в розробленні норм та розцінок на нові види робіт; у розробленні норм простоювань залізничних вагонів під навантаженням, пропозицій щодо навчання та підвищення кваліфікації працівників. Проводить інструктаж робітників, доводить до відома майстрів і бригадирів виробничі завдання, створює умови для освоєння і виконання норм кожним робітником. Готує матеріали і бере участь у розгляді в арбітражі спірних питань, які впливають із взаємовідносин з організаціями залізничного транспорту. Розробляє календарні графіки виходів на роботу. Контролює: збереженість вугілля на складах і

навантаження його у залізничні вагони. Представляє пропозиції щодо заохочення робітників дільниці, які відзначилися, або накладання дисциплінарних стягнень на порушників виробничої та трудової дисципліни. Веде встановлену документацію та звітність і забезпечує їх своєчасне подання.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали, які стосуються виробничо-господарської діяльності дільниці; вимоги до якості відвантажуваного вугілля; обладнання дільниці та правила його технічної експлуатації; технологію виробництва; правила перевезень вантажів залізницею (або залізничним транспортом); Статут залізниць у частині, яка стосується прямо чи побічно діяльності "Навантаження"; норми і розцінки на виконувані роботи; основи економіки й організації виробництва, праці та управління; чинне положення з оплати праці; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст або бакалавр). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців: для магістра або спеціаліста - не менше 2 років, для бакалавра - не менше 3 років.

71. НАЧАЛЬНИК ДІЛЬНИЦІ ОСНОВНОГО ВИРОБНИЦТВА (ВУГЛЕЗБАГАЧЕННЯ)

Завдання та обов'язки. Здійснює оперативне керівництво основним виробництвом. Забезпечує: розроблення виробничо-оперативних планів роботи і виконання виконавчих графіків усіма ланками виробництва; перероблення рядового вугілля, випуск і постачання продуктів збагачення (брикетування) з дотриманням встановлених якісних та економічних показників і нормативів; раціонально розставляє кадри, укомплектовує робочі місця, зміни, бригади та дільниці; дотримання технологічного режиму, ефективне використання обладнання і транспортних засобів, найшвидше впровадження нової техніки; удосконалення технології виробництва, механізацію допоміжних і ручних робіт, підвищення продуктивності праці; своєчасне подання заявок на поставляння нового обладнання, матеріалів, палива, запасних частин та реагентів; здавання обладнання в капітальний ремонт або його списання у встановленому порядку; організацію виконання технології робіт з відновлення та раціонального використання земель, пошкоджених гірничими роботами; правильну та ефективну експлуатацію споруд для очищення стічних виробничих вод, установок для очищення шкідливих виробничих викидів у атмосферу та мулонакопичувачів; здійснення заходів щодо економного витрачання матеріалів, реагентів, електроенергії, палива, води та інших матеріальних цінностей, а також заходи щодо зниження забрудненості води у технологічному виробництві; щорічне вивчення працівниками основного виробничого плану запобігання та ліквідації аварій, який стосується їхніх робочих місць; інструктаж робітників з правил охорони праці та протипожежного захисту; підтримання чистоти і порядку на робочих місцях та в приміщенні. Організовує: роботу основного виробництва; правильне зберігання резервного і невстановленого обладнання; розслідування аварій та нещасних випадків. Створює умови для освоєння і виконання робітниками норм виробітку, проводить їх виробничий інструктаж. Розробляє і доводить до майстрів і механіків виробничі завдання та здійснює контроль за їх виконанням; здійснює заходи щодо освоєння виробничих потужностей та встановлених нормативів, використання резервів виробництва. Бере участь: у розробленні перспективних і річних планів роботи фабрики; у розробленні заходів з механізації та автоматизації трудомістких процесів і ручних робіт; впровадженні нової техніки, модернізації діючого обладнання, реконструкції дільниць основного виробництва; у розробленні пропозицій щодо навчання та підвищення кваліфікації працівників. Аналізує результати виробничо-господарської діяльності; стан охорони праці, виробничого травматизму, захворюваності та розробляє заходи щодо поліпшення охорони праці. Контролює: виконання робіт; дотримання технологічного режиму; безпечність робітників на дільницях і створення

нормальних умов праці; правильне і своєчасне оформлення первинних документів з обліку робочого часу, виробітку, заробітної плати, простоювань. Подає пропозиції щодо заохочення робітників дільниці, які відзначилися, або накладання дисциплінарних стягнень на порушників виробничої та трудової дисципліни. Розглядає пропозиції, заяви, скарги громадян. Забезпечує ведення і своєчасне подання встановленої документації та звітності.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали, які стосуються виробничо-господарської діяльності основного виробництва; чинні законодавства з охорони праці, природи та навколишнього середовища (довкілля); перспективи розвитку фабрики; технологічний режим; обладнання основного виробництва та правила його технічної експлуатації; план ліквідації аварій; норми та розцінки на виконувані роботи; основи економіки й організації виробництва, праці та управління; чинне положення з оплати праці; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст або бакалавр). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців: для магістра або спеціаліста - не менше 3 років, для бакалавра - не менше 5 років.

72. НАЧАЛЬНИК ДІЛЬНИЦІ ПРОФІЛАКТИЧНИХ РОБІТ З ОХОРОНИ ПРАЦІ

Завдання та обов'язки. Організовує роботу щодо створення безпечних і здорових умов праці на шахті, боротьби з раптовими викидами вугілля, породи та газу, гірничими ударами, з встановлення раціональних параметрів і схем дегазації; своєчасне та якісне буріння дренажних свердловин, монтаж вакуум-насосів та прокладання газопроводів; монтаж загальношахтових і групових зрошувальних водопроводів та обладнання пристроїв для очищення шахтової води; вивчення і впровадження на дільниці сучасного світового досвіду та новітніх продуктивних методів праці; розслідування аварій та нещасних випадків. Забезпечує: ефективну роботу з дегазації вугільних пластів та бокових порід; профілактику пилоутворення; пилоприборкання та пиловловлювання у виробках загальношахтового значення; профілактику і гасіння ендегенних пожеж; безперебійну роботу, монтаж і ремонт обладнання, приладів і апаратури; вивчення плану ліквідації аварій на дільниці; дотримання вимог і норм охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; використання раціональних форм оплати праці та матеріального стимулювання; дотримання виробничої та трудової дисципліни на дільниці. Розробляє: графіки робіт, інструкції щодо пуску та зупинки вакуум-насосів, безпечного обслуговування дегазаційної установки; заходи підвищення ефективності дегазації; проекти плану розвідки замулених ділянок; розроблення дільниць, небезпечних з погляду прориву пульпи; перелік пластів, схильних до самозаймання; спільно з профспілковою організацією графіки чергових та додаткових відпусток. Бере участь у: розгляді проектів відпрацювання пластів вугілля, схильних до самозаймання, комплексних заходів боротьби з пилом, розкривання та відпрацювання вугільних пластів, небезпечних з погляду раптових викидів; розробленні планів ліквідації аварій і нещасних випадків; випробуванні нових методів і приладів виявлення ранніх стадій самозаймання вугілля; розробленні та втіленні заходів щодо поліпшення охорони праці; проектуванні уніфікованої телекомунікаційної системи захисту і контролю роботи гірничошахтового обладнання, аерогазового контролю шахти та автоматизованого диспетчерського керування гірничими машинами і технологічними комплексами; розробленні пропозицій щодо навчання та підвищення кваліфікації працівників дільниці. Сприяє розвитку раціоналізації та винахідництва. Проводить інструктаж працівників шахти щодо сучасних засобів і способів безпечного розроблення вугільних пластів, схильних до раптових викидів. Контролює: якість буріння дренажних свердловин, їх герметичність; виконання будівельно-монтажних робіт та їх відповідність проекту дегазації; концентрацію

метану у магістральному газопроводі та свердловинах; герметизацію газопроводу та створюваний вакуум; своєчасне підключення дегазаційних свердловин до газопроводу дільниці; витрати фонду оплати праці; правильне і своєчасне оформлення первинних документів з обліку робочого часу, виробітку, заробітної плати, простоїв, безпеку працівників та створення нормальних умов праці. Бере участь у розробленні проектної документації та технології експлуатації, монтажу і ремонту стаціонарних холодильних установок. Своєчасно інформує керівництво про стан робіт на шахті, які проводяться з порушеннями встановлених технологій та можуть привести до аварій або нещасних випадків, та припиняє роботи до повного їх усунення. Не допускає у встановленому законодавством порядку до роботи осіб, які не пройшли медичного огляду, в стані алкогольного, наркотичного або токсичного сп'яніння, які не склали іспити на знання правил і норм охорони праці. Веде встановлену документацію та забезпечує її своєчасне подання.

Повинен знати: накази, інструкції й інші настановчі та нормативні матеріали з питань охорони праці, дегазації, запобігання та гасіння пожеж, пилоприборкання і боротьби з раптовими викидами вугілля, породи, газу; інструкцію з безпечного ведення гірничих робіт на пластах, які схильні до викидів вугілля та газу; Єдині правила безпеки під час вибухових робіт; систему управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості; перспективи розвитку шахти; правила технічної експлуатації вугільних і сланцевих шахт; обладнання дільниці та правила його технічної експлуатації; план ліквідації аварій; технологію гірничого виробництва; методи техніко-економічного та виробничого прогнозування; принцип дії уніфікованої телекомунікаційної системи захисту і контролю роботи гірничошахового обладнання, аерогазового контролю шахти та автоматизованого диспетчерського керування гірничими машинами і технологічними комплексами; норми і розцінки на виконувані роботи; чинні положення щодо оплати праці; сучасний вітчизняний та світовий досвід у галузі техніки і технології ведення гірничих робіт та охорони праці; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців - не менше 3 років.

(пункт 72 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

73. НАЧАЛЬНИК ДІЛЬНИЦІ ТЕХНОЛОГІЧНОГО КОМПЛЕКСУ ПОВЕРХНІ

Завдання та обов'язки. Забезпечує: своєчасне приймання вугілля, відповідно до встановленого технологічного режиму шахти і передавання його на сортування чи збагачувальну (брикетну) фабрику; виконання встановлених завдань з випуску і відвантажування вугілля відповідних марок, сортів і норм зольності; технологічні потреби шахти і населення вугіллям; приймання, транспортування породи у відвали і проведення робіт з профілактики самозаймання породи; безпечність руху та безперервне постачання вантажних та обмінних пунктів шахтової поверхні засобами транспортування; навантаження матеріалів і доставку їх до стовбурів для спуску; використання раціональних форм оплати праці та матеріального заохочення; дотримання виробничої та трудової дисципліни на дільниці. Забезпечує та контролює: своєчасне подавання і підготовку порожніх вагонів, їх завантаження, скорочення часу простоїв вагонів, облік і оформлення документів на відвантаження вугілля, (іншої залізничної документації); технічне обслуговування і ремонт обладнання і механізмів, своєчасне проведення державної метрологічної перевірки закріпленого обладнання, приладів; належну експлуатацію породних відвалів; виконання працівниками дільниці робіт відповідно до технічної, технологічної

документації (проектів, паспортів) з дотриманням вимог нормативних та інших документів з охорони праці, системи управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості. Організовує: своєчасне забезпечення дільниці матеріалами та запасними частинами; впровадження засобів механізації допоміжних і ручних робіт; розроблення заходів щодо підвищення продуктивності праці. Розробляє і впроваджує заходи щодо запобігання змерзання вугілля під час навантаження його у залізничні вагони. Бере участь у: розробленні перспективних і річних планів роботи дільниці; перегляді чинних норм і в розробленні норм та розцінок на нові види робіт; розробленні заходів щодо механізації та автоматизації трудомістких процесів і ручних робіт; випробуваннях нової техніки; розробленні пропозицій щодо навчання та підвищення кваліфікації працівників; роботі комісій з розслідування аварій та нещасних випадків на дільниці. Аналізує результати виробничо-господарської діяльності дільниці; стан охорони праці. Організовує: вивчення і впровадження сучасного світового досвіду та новітніх продуктивних методів праці; розвиток раціоналізації та винахідництва; проведення інструктажу на робочих місцях з безпечних методів ведення робіт. Не допускає у встановленому законодавством порядку до роботи осіб, які не пройшли медичного огляду, в стані алкогольного, наркотичного або токсичного сп'яніння, які не склали іспити на знання правил і норм охорони праці. Складає графіки виходів, роботи та відпочинку, розробляє графіки чергових і додаткових відпусток працівників дільниці. Контролює: навантаження вугілля у залізничні вагони або інші транспортні засоби; витрати фонду оплати праці; правильність та своєчасність оформлення первинних документів з обліку робочого часу, виробітку, заробітної плати, простоювань. Подає пропозиції щодо заохочення робітників дільниці, які відзначилися, або накладання дисциплінарних стягнень на порушників виробничої та трудової дисципліни. Веде: облік надходження і відвантаження вугілля, залишків на вугільних складах, відвантаження породи на породний відвал, роботи технологічного транспорту; встановлену документацію та звітність на різних носіях інформації і забезпечує їх своєчасне подання.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали, які стосуються виробничо-господарської діяльності дільниці; вимоги до якості вугілля; яке відвантажується, обладнання дільниці та правила його технічної експлуатації; технологію гірничого виробництва; методи техніко-економічного та виробничого прогнозування; норми і розцінки на виконувані роботи; основи економіки й організації виробництва, праці та управління; сучасний вітчизняний та світовий досвід у галузі техніки і технології ведення гірничих робіт; чинне положення з оплати праці; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; систему управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості; навики роботи на персональному комп'ютері на рівні користувача.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр). Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців: для спеціаліста - не менше 2 років, бакалавра - не менше 3 років.

(пункт 73 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

74. НАЧАЛЬНИК ДІЛЬНИЦІ (ШАХТОВОГО ТРАНСПОРТУ, ГІРНИЧОТРАНСПОРТНОГО)

Завдання та обов'язки. Забезпечує транспортування вугілля, що видобувається, та інших вантажів; організацію перевезення людей на встановлених маршрутах; справний стан і правильну експлуатацію конвеєрів, електровозів, шахтових вагонів, колійних шляхів, контактної мережі, засобів освітлення гірничих виробок, світлових табло і покажчиків, іншого обладнання і механізмів; доставку матеріалів, запасних частин і обладнання до вибоїв;

своєчасне і якісне виконання робіт з будівництва та переукладання залізничних колій розрізу; капітальний ремонт машин, механізмів; безпечне проведення робіт, дотримання вимог і норм охорони праці і промислової санітарії та протипожежного захисту; вивчення працівниками дільниці плану ліквідації аварій; застосування раціональних форм оплати праці та матеріального заохочення; дотримання виробничої й трудової дисципліни на дільниці. Організовує: виконання працівниками дільниці робіт відповідно до технічної, технологічної документації (проектів, паспортів) з дотриманням вимог нормативних та інших документів з охорони праці і системи управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості; експлуатацію обладнання, машин і механізмів в режимах, які відповідають технічним вимогам; розроблення технічної документації служби руху; розроблення і впровадження заходів щодо вдосконалення організації, механізації та автоматизації роботи технічних засобів транспорту, зниження собівартості перевезень; правильне зберігання резервного та невстановленого обладнання; розслідування аварій та нещасних випадків; розвиток раціоналізації та винахідництва. Розробляє: графіки внутрішньошахтових перевезень, шахтових навантажувальних пунктів, перекидачів, роботи магістральних стрічкових конвеєрів; технічного обслуговування, поточних і планово-запобіжних ремонтів обладнання, машин, механізмів; паспорти кріплень відкотних виробок; транспортні схеми; схеми організації робіт для приймально-відправних майданчиків та вантажних пунктів загальношахтового призначення; впроваджує заходи щодо освоєння виробничих потужностей та встановлених нормативів, підвищення продуктивності праці робітників на основі вдосконалення організації праці, механізації та автоматизації виробничих процесів; вживає заходи щодо підготовки дільниці до роботи в зимових умовах та під час посиленого припливу води. Бере участь у: розробленні перспективних і річних планів роботи дільниці, у підготовці та виконанні графіків удосконалення підземного (залізничного) транспорту; проведенні випробувань нової техніки; розгляді річних заявок на обладнання, запасні частини і матеріали; розробленні пропозицій щодо навчання та підвищення кваліфікації працівників дільниці; розслідуванні аварій і нещасних випадків на дільниці, визначає спільно з комісією заходи щодо запобігання їх повторення. Аналізує результати виробничо-господарської діяльності дільниці; стан охорони праці і виробничого травматизму. Припиняє роботи, що ведуться з порушенням нормативних документів з охорони праці, проектів, технологічних схем (інструкцій). Дає вказівки на усунення виявлених порушень, перевіряє усунення порушень і дозволяє відновлення робіт після їх усунення. Не допускає у встановленому законодавством порядку до роботи осіб, які не пройшли медичного огляду, в стані алкогольного, наркотичного або токсичного сп'яніння, які не склали іспити на знання правил і норм охорони праці. Забезпечує складання графіків виходів, роботи та відпочинку, чергових та додаткових відпусток, ознайомлює працівників з графіками та контролює їх виконання. Контролює: якість і обсяги робіт, які виконуються робітниками дільниці; витрати фонду оплати праці, виконання робіт на дільниці із дотриманням технології виробництва; правильне та своєчасне оформлення первинних документів з обліку робочого часу, виробітку, заробітної плати, простоїв; безпеку робітників, працюючих на дільниці, та створення нормальних умов праці. Веде встановлену документацію та звітність і забезпечує їх своєчасне подання.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали, які стосуються виробничо-господарської діяльності дільниці; перспективи розвитку шахти (розрізу); технологію гірничого виробництва; обладнання дільниці та правила його технічної експлуатації, організацію та технологію ремонту; план протиаварійного захисту та ліквідації аварій, стосовно дільниці на якій ведуться роботи; методи техніко-економічного та виробничого планування; сучасний вітчизняний та світовий досвід у галузі техніки і технології ведення гірничотранспортних робіт; норми й розцінки на виконувані роботи; систему управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості; принцип дії уніфікованої телекомунікаційної системи захисту і контролю роботи гірничошахтового

обладнання, аерогазового контролю шахти та автоматизованого диспетчерського керування гірничими машинами і технологічними комплексами; основи економіки й організації виробництва, праці та управління; чинне положення з оплати праці; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр). Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців: для спеціаліста - не менше 2 років, бакалавра - не менше 3 років.

(пункт 74 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

74.1. НАЧАЛЬНИК ДІЛЬНИЦІ ПРОТИАВАРІЙНОГО ЗАХИСТУ

Завдання та обов'язки. Керує роботою дільниці з попередження, профілактики, своєчасного повідомлення про передаварійне становище і захисту на шахті обладнання, машин, механізмів тощо. Організовує та забезпечує експлуатацію, поточний ремонт, перевірку, обслуговування і додержання справного технічного стану: апаратури; контролю і систем захисту гірничошахового і стаціонарного обладнання та енергопостачання, прогнозу газодинамічних явищ, автоматичного аерогазового контролю в гірничих виробках, режиму провітрювання тупикових виробок, контролю роботи і автоматизованого керування вентиляторами місцевого провітрювання, централізованого контролю за положенням вентиляційних дверей (пристроїв), контролю за параметрами роботи системи дегазації, пилового контролю, контролю за первинними ознаками самозаймання вугілля, уніфікованих телекомунікаційних систем диспетчерського контролю та автоматизованого керування гірничими машинами і технологічними комплексами. Забезпечує: виконання працівниками дільниці робіт відповідно до технічної, технологічної документації (проектів, паспортів) з дотриманням вимог нормативних та інших документів з охорони праці і системи управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості, експлуатацію обладнання, машин і механізмів в режимах, які відповідають заводським вимогам. Припиняє роботи, які ведуться з порушенням вимог нормативних документів з охорони праці, проектів, технологічних схем (інструкцій). Бере участь у: проектуванні дільниць і технологічних об'єктів, що водяться в експлуатацію та які підлягають обладнанню елементами систем контролю і захисту; розгляданні проектів розкриття і розроблення вугільних пластів, схильних до газодинамічних явищ і самозаймання вугілля; розгляді перспективних і річних планів розвитку гірничих робіт; проектів комплексного знепилювання, протипожежного захисту, заходів щодо запобігання раптовим викидам вугілля та газу; розгляді нових технологій, раціоналізаторських пропозицій і винаходів щодо підвищення рівня безпеки умов праці, покращення роботи систем контролю і захисту, та з питань поліпшення вентиляції і аерогазового режиму; у розробленні планів ліквідації аварій; у роботі комісій з розслідувань аварій та нещасних випадків; визначає спільно з комісією заходів щодо запобігання їх повторення; у розробленні перспективних, річних, місячних планів роботи дільниці; у перегляді чинних норм і в розробленні норм та розцінок на нові роботи. Розроблює і коригує схеми розміщення стаціонарної апаратури аерогазового контролю в виробках шахти, перелік об'єктів, з яких знімається напруга у разі перевищення граничнодопустимих значень параметрів, які контролюються. Складає графіки перевірок технічних засобів систем контролю і захисту, план попередження аварій та контролює його виконання. Організовує реєстрацію, збирання та зберігання на різноманітних носіях достовірної інформації від апаратури сейсмопрогнозу, аерогазового і пилового контролю та захисту, систем автоматичного контролю, захисту і керування гірничими машинами і технологічними комплексами, від маршрутних електрослюсарів і керівництва дільниці. Забезпечує своєчасне надання означеної інформації керівництву підприємства та керівникам дільниць і служб шахти за напрямками їх діяльності. Ознайомлює усіх працівників дільниці з

планом ліквідації аварій або його позиціями в частині, що стосується місця їх роботи, із змістом наказів (постанов, розпоряджень тощо) стосовно діяльності дільниці, або з охорони праці, обставинами і причинами аварій і нещасних випадків. Забезпечує складання графіків виходів, роботи та відпочинку, чергових і додаткових відпусток, ознайомлює працівників дільниці з графіками та контролює їх виконання. Контролює якість і обсяги робіт, які виконуються робітниками дільниці; витрати фонду оплати праці, забезпечує правильне і своєчасне оформлення первинних документів з обліку робочого часу, продуктивності праці, заробітної плати, простоїв. Здійснює аналіз: результатів виробничо-господарської діяльності дільниці; стану виробничого травматизму і аварійності на дільниці. Розробляє заходи щодо запобігання аваріям і нещасним випадкам та передає ці заходи до служби охорони праці. Веде встановлену документацію і звітність на різних носіях інформації та забезпечує їх своєчасне подання.

Повинен знати: накази, інструкції й інші настановчі та нормативні матеріали, які стосуються виробничо-господарської діяльності дільниці; систему управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості; технологію гірничого виробництва; технологічні схеми ведення гірничих робіт; схеми вентиляції, провітрювання гірничих виробок шахти; робочі проекти систем контролю і захисту гірничошахтового обладнання, машин, механізмів та аерогазового становища шахти, систем диспетчерського контролю та автоматизованого керування гірничими машинами і технологічними комплексами; технічні характеристики обладнання шахти і дільниць та правила їх експлуатації; аерогазодинаміку вугільних шахт; чинні положення, інструкції щодо вентиляції та правил безпеки; Єдині правила безпеки під час вибухових робіт; план ліквідації аварій; засоби індивідуального захисту; норми й розцінки на виконувані роботи; чинні положення щодо оплати праці; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; досягнення науки і техніки з питань вентиляції та охорони праці; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; знання та навички роботи на комп'ютері.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців - не менше 3 років, у тому числі підземний стаж - не менш 1 року.

(розділ доповнено пунктом 74.1 згідно з наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

75. НАЧАЛЬНИК ГРУПИ ОБЛІКОВО-КОНТРОЛЬНОЇ

Завдання та обов'язки. Забезпечує своєчасний облік основних показників фінансово-господарської діяльності підприємств і організацій та достовірне документальне відображення на рахунках бухгалтерського обліку усіх виконуваних операцій; дотримання касової та розрахункової дисципліни; витрати отриманих коштів за призначенням; нарахування і виплату заробітної плати працівникам в терміни, встановлені колективним договором; збереженість та найефективніше використання коштів; раціональну організацію бухгалтерського обліку; впровадження нових форм і методів бухгалтерського обліку на основі широкого використання обчислювальної техніки; збереженість бухгалтерських документів і бухгалтерського архіву. Організовує: впровадження внутрішньогосподарських розрахунків; інвентаризацію товарно-матеріальних цінностей, основних фондів, коштів та інших статей балансів; стягнення дебіторської заборгованості та своєчасне подання претензій постачальникам і споживачам. Розробляє графіки подання до обліково-контрольної групи первинної документації з господарських операцій. Бере участь: у проведенні аналізу фінансово-господарської діяльності виробничих підрозділів, підприємств і організацій з метою виявлення внутрішньогосподарських резервів, ліквідації втрат та непродуктивних витрат; у розробленні раціональної планової та облікової документації. Проводить заходи щодо запобігання недостач,

розкрадань матеріальних цінностей. Контролює: витрати коштів і матеріальних цінностей; оформлення документів з приймання і відпускання готової продукції та інших видів товарно-матеріальних цінностей; витрачання фонду оплати праці та дотримання штатної дисципліни; дотримання кошторису адміністративно-господарських та інших витрат; правильність застосування чинної інструкції з табельного обліку. Надає допомогу громадським організаціям у використанні облікових даних для виявлення і мобілізації внутрішньогосподарських ресурсів.

Повинен знати: накази, інструкції та інші настановні й нормативні матеріали організацій і підприємств вищого рівня щодо обліку показників фінансово-господарської діяльності; основи технології гірничого виробництва; форми і системи оплати праці та матеріального стимулювання; бухгалтерський облік; порядок фінансування і кредитування промислових підприємств; організацію оперативного, статистичного та бухгалтерського обліку і звітності; економіку, організацію виробництва, праці й управління; організацію господарського розрахунку; засоби механізації облікових та обчислювальних робіт; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців не менше 2 років.

76. НАЧАЛЬНИК ПУНКТУ (ВИПРОБУВАЛЬНОГО)

Завдання та обов'язки. Забезпечує облік і визначення, відповідно до чинних стандартів, технічних умов і тимчасових норм якості випробуваного вугілля, що надходить на збагачувальні фабрики та коксохімічні заводи; удосконалення технічного контролю якості вугільної продукції; збереженість закріпленого майна та матеріальних засобів. Здійснює: контроль за роздільним розвантаженням, транспортуванням, відбиранням проб вугілля різних вуглевидобувних підприємств, марок, сортів, пакуванням і зберіганням лабораторних і арбітражних проб вугілля; контроль за справністю пробовідбірних та пробооброблювальних механізмів і контрольно-вимірювальних приладів якості вугілля; своєчасну перевірку та технічне обслуговування закріпленого лабораторного обладнання та проведення державної перевірки приладів і обладнання; контроль за веденням документів, які посвідчують кількість і якість випробуваного вугілля, що надійшло на збагачувальну фабрику з вуглевидобувних підприємств, та своєчасне направлення їх до вуглезбутових організацій; контроль за дотриманням правил і норм охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту. Організовує контрольні випробування машин для оброблення проб; своєчасну підготовку та проведення атестації випробувального пункту, лабораторії на право виконання вимірювань. Бере участь у погодженні графіка планово-запобіжних ремонтів пробовідбірних та пробооброблювальних механізмів і апаратури, у визначенні потреб і обґрунтуванні заявок на забезпечення випробувального пункту необхідним обладнанням, контрольно-вимірювальними приладами, іншими механізмами та запасними частинами до них. Забезпечує складання графіків виходів, роботи та відпочинку, чергових і додаткових відпусток, ознайомлює працівників пункту з графіками та контролює їх виконання цих графіків. Контролює якість і обсяги робіт, які виконуються робітниками дільниці; витрати фонду оплати праці, забезпечує правильне і своєчасне оформлення первинних документів з обліку робочого часу, продуктивності, заробітної плати, простоїв. Контролює: виконання заходів щодо дотримання стандартів та поліпшення якості вугілля, що відвантажено; своєчасну підготовку і проведення необхідних заходів, пов'язаних з впровадженням нових стандартів з випробування вугілля; виконання всіма працівниками пункту робіт відповідно до технічної, технологічної документації (проектів, паспортів) з дотриманням вимог нормативних та інших документів з охорони праці.

Забезпечує ведення та своєчасне подання встановленої документації і звітності на різних носіях інформації.

Повинен знати: накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали, які стосуються (випробувального) пункту; технологію виробництва; технічні вимоги до якості вугілля, технологічні інструкції, стандарти, технічні умови, системи, засоби, методи технічного контролю виробництва; законодавство у сфері метрології, правила приймання та зберігання вугілля; методи відбирання проб; порядок оформлення технічної документації, яка посвідчує якість продукції; будову, принципи дії, технічні характеристики та конструктивні особливості механізмів, апаратів і приладів, використовуваних у випробувальному пункті; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; навички роботи на персональному комп'ютері.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр). Стаж роботи за професіями провідних фахівців: для спеціаліста - не менше 2 років, для бакалавра - не менше 3 років.

(пункт 76 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

77. НАЧАЛЬНИК СЕКТОРА АНАЛІЗУ ТРАВМАТИЗМУ ТА КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОНАННЯМ ЗАХОДІВ З ОХОРОНИ ПРАЦІ

Завдання та обов'язки. Здійснює керівництво обліку та аналізу причин виробничого травматизму у виробничих підрозділах, на підприємствах та в організаціях; контроль за виконанням заходів щодо поліпшення охорони праці та зниження виробничого травматизму, витрачанням асигнувань на охорону праці, знанням робітниками правил безпеки, порядком проведення інструктажу і стажування на робочих місцях, допуском робітників до самостійної роботи, своєчасним і якісним складанням планів ліквідації аварій у виробничих підрозділах, роботою громадських інструкторів з охорони праці. Забезпечує проведення аналізу причин професійних та загальних захворювань працівників і розроблення заходів щодо їх зниження й профілактики. Аналізує причини виробничого травматизму. Організовує: засідання постійно діючих комісій щодо запобігання аварій і зниження виробничого травматизму; своєчасне подання встановленої звітності; проведення громадських оглядів для поліпшення умов праці, охорони праці та культури виробництва; проведення екзаменів з правил безпеки; підготовку пропозицій для розроблення планів і заходів з запобігання нещасних випадків на основі аналізу виробничого травматизму. Готує пропозиції щодо поліпшення оперативного обліку й аналізу виробничого травматизму. Бере участь: у розробленні комплексних планів з охорони праці, заходів щодо створення безпечних і здорових умов праці, зниження виробничого травматизму; у впровадженні науково-технічних досягнень, передового досвіду з охорони праці; в роботі комісій з перевірки дотримання правил і норм охорони праці; в оформленні актів розслідування аварій та нещасних випадків. Контролює: забезпечення виробничих підрозділів, підприємств та організацій засобами захисту і приладами безпеки; ведення обліку виробничого травматизму та нещасних випадків на виробництві.

Повинен знати: накази, інструкції та інші настановчі й нормативні матеріали органів і підприємств вищого рівня з охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; перспективи розвитку та основи технології гірничого виробництва; методи вивчення умов праці на робочих місцях; систему стандартів охорони праці; передовий вітчизняний та зарубіжний досвід з охорони праці й правил безпеки; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців не менше 3 років.

78. НАЧАЛЬНИК СЕКТОРУ РОЗРАХУНКОВОГО

Завдання та обов'язки. Керує роботою з нарахування усіх видів заробітної плати та інших доплат, а також утримань з них, організовує їх облік. Забезпечує: правильність оформлення первинних документів з нарахуванням заробітної плати, премій, вислуги років, допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю, одноразової винагороди за підсумками року, регресних позовів, виплат зі спеціальних фондів тощо, а також утримань з них; своєчасне відправлення до обчислювальних центрів документів на різних носіях інформації з нарахування заробітної плати, утримань, а також їх повернення. Контролює і забезпечує: правильність обробки документації і отримання звітних даних, розрахункових відомостей та інших документів; правильність утримання податків із заробітної плати; нарахування й облік утримань та перерахувань з виконавчих документів за отримані позички та кредити; підготовку розшифровки доплат за роботу у вихідні та святкові дні, зведення нарахування заробітної плати та утримань з неї за встановленою формою; складання та реєстрацію платіжних відомостей на видавання заробітної плати та позачергові виплати працівникам; підготовку розрахункової відомості з соціального страхування; проведення інвентаризації резерву на оплату відпусток; відповідність оплачених виходів даним статистичної звітності; встановлення причин утворення депонентської та дебіторської заборгованості з заробітної плати; своєчасне подання заявок на отримання готівки із банку для розрахунків з працівниками. Контролює: якість і своєчасне надходження первинної документації щодо заробітної плати; видавання довідок та інших документів працівникам; роботу персоналу розрахункового сектору. Своєчасно готує і надає: звіти, документи з заробітної плати, персоніфікації до установ податкової інспекції, соціального страхування, пенсійного і інших державних фондів на електронних і паперових носіях; документи до банківських установ з розміру і нарахування коштів на особові рахунки працівників підприємства. Приймає працівників підприємства з питань, що пов'язані з розрахунками, надає працівникам необхідні довідки з заробітної плати, доходу. Забезпечує ведення і своєчасне подання встановленої документації та звітності на різних носіях інформації.

Повинен знати: накази, інструкції та інші настановчі, законодавчі й нормативні матеріали, органів і підприємств вищого рівня з нарахування заробітної плати, розраховування середньої заробітної плати, звітність до державних установ; форми і методи бухгалтерського обліку на підприємстві, план і кореспонденцію рахунків; порядок документального оформлення і відбиття у бухгалтерському обліку коштів на оплату праці та їх рух; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; правила внутрішнього трудового розпорядку; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; правила експлуатації комп'ютерної та організаційної техніки, правила роботи на персональному комп'ютері та користування програмним забезпеченням, інформаційними, правовими базами.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр). Стаж роботи за професійним спрямуванням: для спеціаліста - не менше 2 років, бакалавра - не менше 3 років.

(пункт 78 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

79. НАЧАЛЬНИК СЛУЖБИ ВАНТАЖНИХ РОБІТ

Завдання та обов'язки. Керує виробничо-господарською діяльністю служби вантажних робіт, спрямованих на виконання завдань з відвантажування вугілля і транспортного обслуговування підприємств та організацій. Забезпечує: укладання і виконання договорів на експлуатацію під'їзних шляхів та договорів на подавання і прибирання вагонів; якісне розроблення технологічних процесів і умов перевезення вантажів; збереженість вантажів та їх своєчасне вивезення зі станції; технічне обслуговування і ремонт дозувальних пунктів; контрольне зважування відвантажуваного вугілля на станційних вагах; заадресування відвантажуваного вугілля відповідно до нарядів вуглезбуту та оформлення перевізних документів; проведення роботи щодо впровадження нової техніки, вдосконалення технології виробництва і раціонального використання рухомого складу; розроблення і виконання заходів щодо підвищення продуктивності праці та зниження витрат виробництва; безпечне проведення робіт, дотримання правил і норм охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; використання раціональних форм оплати праці та матеріального стимулювання; дотримання виробничої та трудової дисципліни. Здійснює приймання від вугільних підприємств документів на відвантажуване вугілля та своєчасне їх здавання вуглезбутовим організаціям для оплати. Організовує технічне й економічне навчання працівників служби. Аналізує результати виробничо-господарської діяльності служби вантажних робіт; використання робочого парку вагонів. Проводить виховну роботу в колективі, сприяє розвитку раціоналізації та винахідництва. Контролює: дотримання технічних умов навантаження вантажів; виконання норм простоювань вагонів; правильне оформлення вантажних документів, ведення обліку використання вагонів; комерційно-претензійну роботу. Забезпечує ведення та своєчасне подання встановленої документації та звітності.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали органів вищого рівня і вантажно-транспортного управління, які стосуються вантажної та комерційно-претензійної діяльності служби; перспективи розвитку виробництва і вантажно-транспортного управління; виробничі потужності та промислову технологію; Правила технічної експлуатації залізниць; Інструкцію з руху поїздів та маневрової роботи на залізницях; Інструкцію з сигналізації на залізницях; Правила транспортно-експедиційного обслуговування підприємств і організацій вугільної промисловості виробничим залізничним транспортом; схему транспортних комунікацій вантажно-транспортного управління; законодавчі акти, що стосуються юридичних питань взаємовідносин між договірними сторонами; основи економіки й організації праці та керівництва залізничним транспортом; техніко-економічне і виробниче планування; методи господарського розрахунку; чинне положення з оплати праці та матеріального стимулювання; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців на залізничному транспорті не менше 3 років.

80. НАЧАЛЬНИК ДЕРЖАВНОЇ ВОЄНІЗОВАНОЇ ГІРНИЧОРЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ

Завдання та обов'язки. Здійснює загальне керівництво оперативною, профілактичною, господарською та іншими видами діяльності всіх структурних підрозділів гірничорятувальної служби, відповідно до чинного Статуту (Положення) про проходження служби у Державній воєнізованій гірничорятувальній службі (ДВГРС); розробляє на основі наукових прогнозів і соціальних програм перспективні плани розвитку служби. Приймає участь у розробленні дислокації оперативних підрозділів, організовує їх діяльність та ефективну взаємодію в режимі цілодобової готовності до рятування людей і ліквідації аварій; забезпечує виконання обов'язків, які впливають з функцій єдиної державної системи дій у надзвичайних ситуаціях, створює необхідні резерви сил і засобів для проведення гірничорятувальних робіт.

Організовує групи оперативно-технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт. Особисто керує гірничорятувальними роботами під час ліквідації складних підземних аварій. У разі потреби спускається в шахту для оцінки ситуації на аварійній ділянці і прийняття рішення з тактики ведення аварійно-рятувальних робіт. Організовує і проводить з командирами оперативних підрозділів заняття зі спеціальної підготовки, розбирання процесу проведення гірничорятувальних робіт, які були виконані під час ліквідації особливо складних підземних аварій, а також навчання з тактико-технічної підготовки та інспекторські перевірки у підрозділах. Здійснює контроль за підготовкою і підвищенням кваліфікації особового складу. Організовує проведення аналізу аварій і підготовленості обслуговуваних об'єктів до виконання гірничорятувальних робіт, розробляє заходи щодо посилення протиаварійного захисту і забезпечує їх виконання. Затверджує структурним підрозділам служби фінансові документи згідно з чинним законодавством. Приймає рішення з питань придбання та реалізації основних фондів. Вирішує всі питання, в межах наданих йому прав, і доручає виконання окремих виробничо-господарських функцій іншим особам командно-керівного складу. Забезпечує дотримання чинного законодавства. Розглядає пропозиції, заяви та скарги громадян. Забезпечує ведення та своєчасне подання встановленої документації й звітності.

Повинен знати: укази, постанови та рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вугільної промисловості; законодавчі і нормативно-правові акти, методичні, нормативні та інші керівні документи і матеріали стосовно діяльності гірничорятувальної служби; чинне законодавство з охорони праці; технічні засоби, тактику й організацію робіт з рятування людей, ліквідації аварій та їх профілактики і запобігання; методику розроблення та погодження планів ліквідації аварій; обслуговувані службою об'єкти; технологію ведення гірничих робіт, використовувані технічні засоби, ступінь аварійної небезпеки, рівень підготовленості до рятування людей і ліквідації аварій; новітні досягнення гірничорятувальної науки й техніки; досвід ліквідації особливо складних аварій на підприємствах вугільної промисловості та інших галузей; перспективи технічного, економічного й соціального розвитку ДВГРС та галузі; методи господарювання та основи трудового законодавства; економіку, організацію виробництва, праці й управління; правила й норми охорони праці, промислової санітарії й протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст),. Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи на командно-керівних посадах у воєнізованій гірничорятувальній службі - не менше 5 років.

(пункт 80 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

81. НАЧАЛЬНИК СЛУЖБИ ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ

Завдання та обов'язки. Керує виробничо-господарською діяльністю служби електропостачання, спрямованою на безперебійне забезпечення вантажно-транспортного управління електричною і тепловою енергією. Забезпечує: правильну експлуатацію електричних установок, контактних мереж, тягових підстанцій, ліній електропередачі та інших технічних пристроїв; безаварійну роботу пристроїв і обладнання служби; своєчасне укладання договорів на використання теплової та електричної енергії; безпечне проведення робіт і розроблення заходів щодо запобігання аварій у господарстві служби; розроблення і впровадження заходів щодо підвищення продуктивності праці та зменшення витрат виробництва; дотримання вимог і норм охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; використання раціональних форм оплати праці та матеріального стимулювання; дотримання виробничої та трудової дисципліни. Організовує: розроблення перспективних та річних планів технічного переоснащення служби і модернізації обладнання; розроблення графіків оглядів і ремонтів обладнання, контактних мереж, тягових підстанцій,

ліній електропередачі, комунікацій; розроблення заходів з економії електроенергії, тепла на виробничі потреби вантажно-транспортного управління; складання планів підготовки служби до роботи в зимових умовах і в період паводкових вод; технічне та економічне навчання робітників служби. Бере участь: у комісіях з приймання в експлуатацію ліній електропередачі, контактних мереж, тягових підстанцій; у з'ясуванні причин аварій і нещасних випадків; у визначенні потреб та обґрунтуванні заявок на матеріально-технічне забезпечення служби обладнанням, матеріалами та запасними частинами; у перевірці знань правил безпеки. Аналізує: виробничо-господарську діяльність служби електропостачання; стан охорони праці, виробничого травматизму; причини вимушених зупинок-робіт, аварій і розробляє заходи щодо їх запобігання. Видає дільничному нагляду наряди на виконання робіт. Контролює: виконання укладених договорів на користування всіма видами енергії; витрати електроенергії, води, тепла відповідно до нормативів; збереженість резервного і невстановленого обладнання; виконання особами дільничного нагляду наказів з охорони праці, пропозицій та зауважень громадських інспекторів, а також записаних у журналі огляду та інших документах. Забезпечує ведення та своєчасне подання встановленої документації, звітності.

Повинен знати: накази, інструкції й інші настановчі та нормативні матеріали органів вищого рівня та вантажно-транспортного управління, які стосуються служби електропостачання; Правила технічної експлуатації електричних мереж; Інструкцію з технічного обслуговування контактної мережі, з руху поїздів і маневрової роботи на залізницях; будову, принцип дії, технічні характеристики та конструктивні особливості апаратів, агрегатів і пристроїв, які експлуатуються службою; правила та порядок роботи в електроустановках; схему транспортних комунікацій вантажно-транспортного управління; основи економіки, організації праці й керівництва залізничним транспортом; техніко-економічне та виробниче планування; методи господарського розрахунку; чинне положення щодо оплати праці та матеріального стимулювання; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців на залізничному транспорті не менше 5 років.

82. НАЧАЛЬНИК УПРАВЛІННЯ ВАНТАЖНО-ТРАНСПОРТНОГО

Завдання та обов'язки. Керує виробничо-господарською діяльністю управління, спрямованою на виконання завдань з відвантажування вугілля і транспортного обслуговування підприємств та організацій. Забезпечує: укладання і виконання договорів з підприємствами та організаціями на транспортні послуги; ефективну координацію діяльності служб управління з якісного розроблення технологічних процесів і перевезення вантажів; збереженість, правильне заадресування та своєчасне відправлення вантажів, оформлення необхідних документів; впровадження нової техніки, вдосконалення всього комплексу виконуваних робіт, оптимальні режими та раціональне використання обладнання, його утримання, профілактичний та капітальний ремонт; постійне поповнення та поновлення матеріально-технічної бази служб, підрозділів і об'єктів; вивчення та впровадження передового вітчизняного та зарубіжного досвіду виконання вантажно-транспортних робіт; використання раціональних форм та методів стимулювання праці; розроблення планів і графіків вантажоперевезень, формування вантажопотоків, необхідної кількості транспортних засобів; складання маршрутів транспортування вантажів до місць призначення; взаємодію із зовнішніми транспортними організаціями; оперативний перерозподіл транспорту для обслуговування виробничих підрозділів; дотримання правил і норм охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту. Контролює: процес вантажно-розвантажувальних і транспортних робіт; дотримання технічних умов, норм і нормативів;

правильність застосування тарифів оформлення дорожньої документації; комерційно-претензійну роботу. Забезпечує ведення та своєчасне подання встановленої документації та звітності.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали органів вищого рівня і вантажно-транспортного управління, які стосуються виробничо-господарської діяльності управління; перспективи розвитку виробництва і вантажно-транспортного управління; виробничі потужності та технологію робіт; Правила технічної експлуатації залізниць; Інструкцію з руху поїздів та маневрової роботи на залізницях; Інструкцію з сигналізації на залізницях; Правила транспортно-експлуатаційного обслуговування підприємств і організацій вугільної промисловості виробничим залізничним транспортом; схему транспортних комунікацій вантажно-транспортного управління; законодавчі акти, що стосуються юридичних питань взаємовідносин між договірними сторонами; основи економіки й організації виробництва, праці та керівництва залізничним транспортом; техніко-економічне і виробниче планування; методи господарського розрахунку; чинне положення з оплати праці та матеріального стимулювання; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців на залізничному транспорті не менше 5 років.

83. НАЧАЛЬНИК УПРАВЛІННЯ З МОНТАЖУ, ДЕМОНТАЖУ ТА РЕМОНТУ ГІРНИЧОШАХТОВОГО ОБЛАДНАННЯ

Завдання та обов'язки. Керує всіма видами діяльності управління, спрямованої на виконання виробничих завдань за встановленими показниками, зростання продуктивності праці, широке впровадження нової техніки, раціональної організації виробництва, праці та управління. Забезпечує: монтаж, демонтаж, ревізію, поточний і капітальний ремонт та налагодження механізованих комплексів й іншого гірничошахтового обладнання та передавання його в оренду шахтам; приймання гірничошахтового обладнання від заводів-виготовлювачів, ремонтних підприємств і шахт; розвиток власної ремонтно-складської бази з метою створення єдиного ремонтно-обмінного фонду механізованих кріплень та іншого шахтового обладнання і запасних частин до нього; підготовку і здавання на капітальний ремонт закріпленого за управлінням обладнання та створення необхідного оборотного фонду; збереженість майна і оборотних коштів, поліпшення використання виробничих фондів, трудових, матеріальних і фінансових ресурсів; разом з трудовим колективом розроблення й виконання комплексного плану соціально-економічного розвитку управління, розроблення та укладання колективного договору. Вживає заходів: щодо забезпечення управління кваліфікованими кадрами; використання сучасних знань і світового досвіду; створення безпечних і здорових умов праці; поліпшення житлових та культурно-побутових умов робітників і службовців. Організовує виробничо-господарську діяльність управління на основі науково обґрунтованого прогнозування, застосування нормативів матеріальних, фінансових і трудових витрат, намагаючись досягти високих техніко-економічних показників; ведення претензійної роботи: Організовує розроблення заходів щодо підвищення продуктивності, ефективності та рентабельності виробництва, якості послуг, зниження собівартості, забезпечення зростання продуктивності праці, досягнення ефективних результатів за умов раціональних витрат матеріальних, трудових і фінансових ресурсів та забезпечує їх впровадження. Розпоряджається грошовими ресурсами управління відповідно до встановленого кошторису та чинного законодавства. Забезпечує правильне поєднання економічних і адміністративних методів керівництва, а також моральних і матеріальних стимулів підвищення виробництва, підвищення відповідальності кожного робітника за доручену йому справу та за підсумки роботи колективу. Контролює виконання встановлених економічних показників, фінансових

зобов'язань перед державним бюджетом, установами соціального страхування, трудовим колективом, іншими підприємствами. Вирішує всі питання в межах наданих йому прав і доручає вирішення окремих питань, належних його компетенції, відповідним керівникам функціональних та виробничих підрозділів. Забезпечує ведення та своєчасне подання встановленої документації та звітності. Своєчасно розглядає заяви, скарги, пропозиції громадян.

Повинен знати: накази, постанови та рішення органів державної влади і місцевого самоврядування, що стосуються розвитку вугільної промисловості; накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали органів і підприємств вищого рівня, які стосуються діяльності управління; технічні дані гірничошахтового обладнання і технологію монтажно-демонтажних робіт; технологічні схеми ведення гірничих робіт; передовий вітчизняний та зарубіжний досвід у галузі монтажно-демонтажних робіт і ремонту гірничошахтового обладнання; основи економіки й організації виробництва, праці та управління; методи техніко-виробничого прогнозування і господарського розрахунку; чинні положення з оплати праці та матеріального стимулювання; основи економічної і фінансової дисципліни; положення податкового кодексу; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців - не менше 5 років.

(пункт 83 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

84. НАЧАЛЬНИК ЦЕХУ ЗАЛІЗНИЧНОГО

Завдання та обов'язки. Організовує безперебійне транспортування вугілля, порід розкриву та господарських вантажів на розрізі з дотриманням правил безпеки і технічної експлуатації. Організовує: постійне підвищення продуктивності праці та зниження собівартості транспортування вантажів на основі впровадження нової техніки, механізації та автоматизації виробничих процесів, покращання використання діючого обладнання, реконструкції та вдосконалення колійного і ремонтного господарства; справний стан колійних шляхів, електровозів, вагонів, конвеєрів, контактної мережі, засобів освітлення, світлових табло і показників; використання раціональних форм оплати праці та матеріального заохочення; дотримання виробничої й трудової дисципліни в цеху. Створює безпечні та нормальні санітарно-гігієнічні умови праці в цеху. Бере участь: у розробленні перспективних і річних планів роботи цеху; у розгляді причин аварій, нещасних випадків на транспорті, розробляє заходи щодо їх запобігання; у розробленні пропозицій щодо навчання та підвищення кваліфікації працівників. Забезпечує своєчасне розроблення виробничих завдань бригадам і окремим робітникам, здійснює керівництво та контроль за їх виконанням; керує розробленням оперативних планів роботи цеху, графіків ремонту транспортного обладнання, колієпідіймальних машин і механізмів, приладів та інших технічних засобів, закріплених за підрозділом. Забезпечує підготовку і виконання планів удосконалення транспорту розрізу, проведення випробувань нових машин і механізмів, пристроїв системи центрального блокування (СЦБ) і зв'язку, засобів автоматизації; підготовку транспортного господарства розрізу до роботи в зимових умовах та під час посиленого припливу води; складання норм матеріальних і трудових витрат на транспортні та ремонтно-колійні роботи. Сприяє розвитку раціоналізації та винахідництва. Забезпечує роботу громадських інспекторів з охорони праці та виконання прийнятих пропозицій щодо усунення порушень правил безпеки. Організовує правильне зберігання резервного та невстановленого обладнання і контролює використання обладнання, машин і механізмів, закріплених за цехом. Своєчасно складає і доводить до відома

бригадирів і робітників календарні графіки виходів на місяць, розробляє спільно з профспівковою організацією графіки чергових та додаткових відпусток. Контролює: знання робітниками цеху правил безпеки та технічної експлуатації транспортного обладнання; витрати фонду оплати праці; правильне та своєчасне оформлення первинних документів з обліку робочого часу, виробітку, заробітної плати, простоювань. Подає пропозиції щодо заохочення робітників дільниці, які відзначилися, або накладання дисциплінарних стягнень на порушників виробничої та трудової дисципліни. Веде встановлену документацію та звітність і забезпечує їх своєчасне подання.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали, які стосуються виробничо-господарської діяльності цеху; схему транспортних комунікацій розрізу; технологію та організацію проведення транспортних робіт; обладнання цеху та правила його технічної експлуатації, організацію і технологію ремонту; технічні вимоги до якості вугілля, що видобувається; норми та розцінки на виконувані роботи; основи економіки й організації виробництва, праці та управління; чинне положення з оплати праці; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня або провідних фахівців не менше 3 років.

ПРОФЕСІОНАЛИ

1.1. АДМІНІСТРАТОР СИСТЕМИ

Завдання та обов'язки. Здійснює: контроль за станом системи контролю та захисту роботи гірничошахтового обладнання, машин, механізмів, аерогазового контролю, апаратури уніфікованої телекомунікаційної системи диспетчерського контролю та автоматизованого керування гірничими машинами і технологічними комплексами. Забезпечує безперебійну роботу: поверхневого обчислюваного комплексу апаратури контролю і систем захисту гірничошахтового і стаціонарного обладнання та енергопостачання; прогнозу газодинамічних явищ; автоматичного аерогазового контролю в гірничих виробках; режиму провітрювання тупикових виробок; контролю роботи і автоматизованого керування вентиляторами місцевого провітрювання; централізованого контролю за положенням вентиляційних дверей (пристроїв); контролю за параметрами роботи системи дегазації; пилового контролю; контролю за первинними ознаками самозаймання вугілля; уніфікованих телекомунікаційних систем диспетчерського контролю та автоматизованого керування гірничими машинами і технологічними комплексами. Повідомляє про всі несправності та збої, що виникли в програмній та апаратній частині системи, інженерам - програмістам з налаштування систем. Повідомляє наступній зміні про відхилення в роботі системи уніфікованих телекомунікаційних систем захисту і контролю роботи гірничошахтового обладнання аерогазового контролю шахти та автоматизованого диспетчерського керування гірничими машинами і технологічними комплексами. Аналізує причини відмови або перебоїв в роботі систем контролю та захисту, розробляє заходи щодо підвищення якості та надійності роботи систем, розширення сфери їх застосування. Контролює та аналізує роботу самописних приладів і вносить дані у відповідні журнали. Реєструє інформацію про стан приладів та апаратури автоматичного газового захисту, систем контролю і захисту роботи гірничошахтового обладнання, яка надходить від електрослюсарів, що перебувають на маршрутах у шахті. Веде в установленому порядку документацію на різних носіях інформації з показаннями датчиків телеавтоматичного централізованого контролю аерогазового становища шахти.

Повинен знати: керівні і нормативно-правові матеріали, які регламентують методи розробки алгоритмів і програм та використання обчислювальної техніки, систем комунікацій і зв'язку, технічні засоби збирання і передавання інформації, вимоги до них, технічні характеристики, конструктивні особливості, призначення та режим роботи основного і комплектуючого обладнання, устаткування, правила його експлуатації; технологію ведення гірничих робіт, основних виробничих процесів; принцип дії і роботи основного гірничошахового обладнання та механізмів; основні позиції плану ліквідації аварії і схему вентиляції та провітрювання гірничих виробок; інструкції та інші нормативні матеріали щодо організації автоматичного газового захисту на шахті і приладів автоматичного централізованого контролю метану; правила безпеки у вугільних шахтах та інструкції до них; правила технічної експлуатації вугільних шахт; правила експлуатації та обслуговування засобів одержання і передавання оперативної виробничої інформації; основи технології, та організації виробництва; принципи програмування, навички і досвід розробки програми забезпечення; SCADA-системи, MS SQL; мови програмування (Delphi, Visual C++); правила роботи з операційними системами Windows XP, Windows Server, MS Excel, AutoCAD; структуру підприємства, виробничі та функціональні зв'язки між його підрозділами; порядок розроблення проектів і його складових систем контролю та захисту роботи гірничошахового обладнання, аерогазового контролю, системи диспетчерського контролю та автоматизованого керування гірничими машинами і технологічними комплексами; технічні характеристики, конструктивні особливості, призначення і правила експлуатації засобів оброблення і передачі інформації, основи проектування механізованого оброблення інформації та програмування; правила і норми охорони праці, промислової санітарії і протипожежного захисту; порядок розроблення і оформлення технічної документації.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний адміністратор системи: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією адміністратора системи I категорії - не менше 2 років.

Адміністратор системи I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст) для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією адміністратора системи II категорії - не менше 2 років.

Адміністратор системи II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією адміністратора системи - не менше 2 років.

Адміністратор системи: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст) без вимог до стажу роботи.

(розділ доповнено пунктом 1.1 згідно з наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

1. ГЕОЛОГ (РОЗРІЗУ, ШАХТИ)

Завдання та обов'язки. Виконує на закріплених ділянках шахти (розрізу) комплекс геологічних робіт з вивчення залеглих вугільних пластів та побічних порід. Проводить випробування гірничих виробок, відбір зразків порід корисних копалин для дослідження і поповнення еталонних колекцій з родовища. Здійснює: геологічний нагляд за напрямком гірничоексплуатаційних і розвідувальних робіт, повнотою і якістю відпрацювання родовищ у межах дільниці, впровадженню заходів захисту гірничих виробок від впливів підземних і паводкових вод; прогноз гірничо-геологічних умов відпрацювання пластів вугілля, раптових викидів вугілля, породи, газу і проривів води; геологічний нагляд за розробленням і впровадженню комплексу заходів з безпечного проведення гірничих робіт на пластах, які

небезпечні через раптові викиди вугілля, породи, газу; контроль під час проведення прострільних та інших геофізичних досліджень у свердловинах, за проведенням робіт щодо осушення шахт і розрізів, ліквідаційним тампонуванням свердловин, виконанням геологічних робіт на шахтових полях. Забезпечує кожен проект на проведення гірничих робіт геологічною характеристикою пласта і вміщувальних порід, вносить до них відомості про небезпечні зони і чинники. Бере участь у: розробленні планів розвитку гірничих робіт в експлуатаційній розвідці; розробленні й виконанні заходів щодо охорони земної поверхні та розташованих на ній будівель, споруд, водоймищ, і насаджень від шкідливого впливу гірничих робіт; розрахунках втрат, балансових і виробничих запасів вугілля; розробленні й впровадженні заходів з удосконалення методів проведення геологічних робіт, впровадженні нової техніки і технології; у роботі комісій з розслідування аварій, пов'язаних з проривами води та підтоплення гірничих виробок. Повідомляє головного геолога, головного інженера і начальника дільниці не менше ніж за місяць про підхід до нестійких гірничих порід, підземних і поверхневих водоймищ, геологічних порушень, зон підвищеного гірничого тиску тощо, а при підході гірничих робіт на 20 м до них - не пізніше ніж за 3 доби. Контролює ведення гірничих робіт, відповідність проектів гірничо-геологічним умовам і їх виконання при відвідуванні гірничих виробок (робіт) згідно нормативу. Веде: облік руху розвіданих і готових до виймання запасів корисних копалин, видобування на дільниці та експлуатаційних втрат; основну та обмінну гірничографічну документацію, встановлену звітність на різних носіях інформації та забезпечує їх своєчасне подання.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали, які стосуються геологічної служби; технологію проведення геологорозвідувальних робіт та вимоги до якості їх проведення; порядок розрахунку запасів корисних копалин, подання і затвердження геологічних звітів; вимоги до якості вугілля, що видобувається; види геологорозвідувального обладнання та правила його експлуатації; порядок підрахунку запасів корисних копалин; правила ведення, обліку і зберігання геологічної документації та матеріалів; передовий вітчизняний та зарубіжний досвід проведення геологорозвідувальних робіт; основи економіки, організації виробництва та праці; основи трудового законодавства та законодавства з охорони природи, надр; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; принципи роботи на комп'ютері.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний геолог (розрізу, шахти): повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією геолога (розрізу шахти) I категорії - не менше 2 років.

Геолог (розрізу, шахти) I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку (магістр, спеціаліст); для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією геолога (розрізу шахти) II категорії - не менше 2 років.

Геолог (розрізу, шахти) II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією геолога (розрізу шахти) - не менше 1 року.

Геолог (розрізу, шахти): повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст) без вимог до стажу роботи.

(пункт 1 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

2. ІНЖЕНЕР З БУРОВИБУХОВИХ (ВИБУХОВИХ) РОБІТ

Завдання та обов'язки. Розробляє технологічну документацію на проведення буровибухових робіт, заходи щодо впровадження нової техніки і технології проведення вибухових робіт. Бере

участь у: розробленні нормативів витрат вибухових матеріалів, бурового інструменту, складанні заявок на вибухові матеріали та розподілі виділених фондів. Розраховує необхідну кількість вибухових матеріалів, бурового інструменту, техніки. Організовує розроблення графіків проведення вибухових робіт, розслідування і з'ясування причин випадків виробничого травматизму під час вибухових робіт, розробляє заходи щодо їх запобігання та контролює їх виконання. Перевіряє порядок обліку, зберігання та руху вибухових матеріалів. Аналізує причини повернення вибухових матеріалів і виробничі показники буровибухових робіт. Бере участь у: розробленні паспортів буровибухових робіт; проведенні заходів з удосконалення буровибухових робіт; з'ясуванні економічної ефективності заходів з удосконалення буровибухових робіт, які проводяться. Аналізує дотримання норм витрат вибухових матеріалів і вносить пропозиції з їх раціонального використання. Організовує вивчення працівниками технічного нагляду Єдиних правил безпеки під час проведення вибухових робіт та інших нормативних документів з буровибухових (вибухових) робіт. Бере участь у виробничих випробуваннях нових видів бурової техніки, засобів механізації вибухових робіт, нових видів вибухових речовин та способів підривання. Здійснює контроль за проведенням буровибухових (вибухових) робіт, дотриманням правил безпеки під час їх проведення. Планує роботи, програми і їх виконання на підставі нормативних вимог охорони праці та новітніх розробок інститутів з безпеки праці. Веде облік та аналіз аварійності та травматизму за напрямком своєї діяльності. Бере участь у: роботі з підготовки матеріалів розслідування травматизму, розгляді та узгодженні програми розвитку гірничих робіт. Веде встановлену документацію і звітність на різних носіях інформації, та забезпечує їх своєчасне подання.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали щодо проведення буровибухових (вибухових) робіт, розроблення технічної документації; норми технічного проектування і технологію проведення буровибухових (вибухових) робіт; обладнання та правила експлуатації бурової техніки; правила зберігання та поводження з вибуховими матеріалами; передовий вітчизняний та зарубіжний досвід у сфері проведення буровибухових (вибухових) робіт; основи економіки, організації виробництва та праці; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; Єдині правила безпеки під час вибухових робіт; систему управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості; правила експлуатації комп'ютерної та організаційної техніки; правила користування довідковими, інформаційними базами, навички роботи на персональному комп'ютері.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний інженер з буровибухових (вибухових) робіт: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера з буровибухових (вибухових) робіт I категорії - не менше 2 років.

Інженер з буровибухових (вибухових) робіт I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст); для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією інженера з буровибухових (вибухових) робіт II категорії - не менше 2 років.

Інженер з буровибухових (вибухових) робіт II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера буровибухових (вибухових) робіт - не менше 1 року.

Інженер з буровибухових (вибухових) робіт: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст) без вимог до стажу роботи.

3. ІНЖЕНЕР З ВПРОВАДЖЕННЯ НОВОЇ ТЕХНІКИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ

Завдання та обов'язки. Розробляє пропозиції щодо впровадження у виробництво нової техніки та технології; плани з винахідництва та раціоналізації. Розраховує та аналізує економічну ефективність заходів щодо впровадження нової техніки та технології, готує пропозиції з цих питань. Бере участь в організації та проведенні виробничих випробувань нових видів машин, механізмів, апаратури, експериментальних робіт. Бере участь у розробленні та впровадженні найновіших принципових схем енергопостачання та схем керування механізованими виїмковими комплексами; у розробленні та складанні плану впровадження нової техніки та технології і здійснює контроль за їх виконанням та за витратами коштів на впровадження нової техніки і технології. Аналізує виробничі показники роботи технологічних ланок; виявляє резерви виробництва і бере участь у розробленні заходів щодо удосконалення технології виробництва, здійснює контроль за їх виконанням. Вивчає та пропагує вітчизняний і зарубіжний передовий досвід, досягнення науки й техніки та бере участь у розробленні пропозицій щодо їх впровадження у виробництво. Складає звітність про виконання планів впровадження нової техніки та прогресивної технології. Контролює своєчасний розгляд пропозицій, що надходять, розроблення і впровадження прийнятих винаходів та раціоналізаторських пропозицій. Надає допомогу винахідникам та раціоналізаторам у оформленні пропозицій, оформляє заявки на винаходи і документи на виплату авторської винагороди раціоналізаторам та винахідникам. Організовує проведення конкурсів та оглядів робіт раціоналізаторів та винахідників. Оформляє і подає матеріали на преміювання за впровадження нової техніки. Веде встановлену документацію, звітність.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали з питань впровадження нової техніки та технології; перспективи технічного розвитку виробництва; технологію гірничого виробництва, правила експлуатації гірничошахового та транспортного обладнання; патентно-ліцензійну справу; інструкції та положення з питань раціоналізації, винахідництва, технічної інформації щодо визначення розмірів винагород за винаходи і раціоналізаторські пропозиції; передовий вітчизняний та зарубіжний досвід, досягнення науки і техніки у сфері гірничошахового, транспортного обладнання, механізації та автоматизації виробничих процесів, диспетчеризації і технології виробництва; основи економіки, організації виробництва та праці; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний інженер з впровадження нової техніки та технології: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст) та підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією інженера з впровадження нової техніки та технології I категорії не менше 2 років.

Інженер з впровадження нової техніки та технології I категорії: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст або бакалавр) та підвищення кваліфікації; для магістра - без вимог до стажу роботи, для спеціаліста - стаж роботи за професією інженера з впровадження нової техніки та технології II категорії не менше 2 років, для бакалавра - не менше 3 років.

Інженер з впровадження нової техніки та технології II категорії: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр) та підвищення кваліфікації, для спеціаліста - без вимог до стажу роботи, для бакалавра - стаж роботи за професією інженера з впровадження нової техніки та технології не менше 2 років.

Інженер з впровадження нової техніки та технології: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр) без вимог до стажу роботи.

4. ІНЖЕНЕР З ГІРНИЧИХ РОБІТ

Завдання та обов'язки. Забезпечує впровадження у виробництво економічно виправданих технологічних процесів ведення гірничих робіт і впровадження технічних засобів, що створюють безпечні та нормальні санітарно-гігієнічні умови праці. Здійснює розроблення і вдосконалення технологічних паспортів на проведення гірничих робіт та готує необхідну проектно-технічну і конструкторську документацію. Бере участь у розробленні планів розвитку гірничих робіт, впровадженні нової техніки і технології та вносить пропозиції щодо вдосконалення технології виробництва, впровадження новітніх досягнень науки і техніки, сучасного досвіду; в розробленні заходів з освоєння проектної (виробничої) потужності і проектних показників, раціонального використання пластів з різною зольністю під час добування вугілля для забезпечення визначеної для нього якості; в проведенні експериментальних та промислових випробувань нової техніки та технології. Застосовує в технології виробництва гірничих робіт технічні засоби, що забезпечують безпечні і нормальні санітарно - гігієнічні умови праці і відповідають вимогам системи управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості України. Здійснює контроль за веденням гірничих робіт відповідно до затверджених технологічних схем і проектів. Перевіряє наявність і відповідність технічної документації до фактичних гірничо-геологічних умов, вимог правил і норм охорони праці. Бере участь у розробленні квартальних, річних і перспективних планів розвитку гірничих робіт. Веде встановлену документацію і звітність на різних носіях інформації та забезпечує їх своєчасне подання.

Повинен знати: накази, інструкції й інші настановчі та нормативні матеріали щодо ведення гірничих робіт, розроблення та оформлення технічної документації; норми технічного проектування, основні правила, стандарти розроблення й оформлення технічної документації; технологію гірничого виробництва; типові технологічні схеми гірничих робіт; правила експлуатації гірничошахового обладнання; сучасний світовий досвід у галузі техніки й технології ведення гірничих робіт; основи економіки, організації виробництва та праці; основи трудового законодавства; правила та норми охорони праці, промислової санітарії і протипожежної безпеки; Єдині правила безпеки під час вибухових робіт; систему управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості; правила експлуатації комп'ютерної та організаційної техніки; правила користування довідковими, інформаційними базами, навика роботи на персональному комп'ютері.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний інженер з гірничих робіт: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера з гірничих робіт I категорії - не менше 2 років.

Інженер з гірничих робіт I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст); для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією інженера з гірничих робіт II категорії - не менше 2 років.

Інженер з гірничих робіт II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера з гірничих робіт - не менше 2 років.

Інженер з гірничих робіт: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст) без вимог до стажу роботи.

5. ІНЖЕНЕР З КОМПЛЕКТУВАННЯ УСТАТКУВАННЯ ТА МАТЕРІАЛІВ

Завдання та обов'язки. Визначає потребу в матеріалах, сировині, пальному та інших ресурсах. Складає проекти перспективних і річних планів матеріально-технічного постачання підприємств матеріалами й обладнанням, готує розрахунки та їх обґрунтування, здійснює специфікацію та узгодження з постачальниками технічних вимог і характеристик на матеріально-технічні ресурси. Оформляє фонди і ліміти на матеріали та обладнання. Розраховує ліміти на видавання матеріалів підприємствам (дільницям, цехам) і контролює їх використання, виявляє причини відхилення від установлених лімітів. Здійснює комплектування обладнанням, приладами, кабельними й іншими виробами та матеріалами очисних і підготовчих вибоїв, а також інших технологічних дільниць шахт і розрізів, що експлуатуються. Бере участь у розробленні нормативів виробничих запасів матеріалів; заходів щодо зниження витрат, пов'язаних з їх постачанням і зберіганням, з економії матеріальних ресурсів, заміни дорогих і дефіцитних матеріалів, використання місцевих ресурсів, відходів і вторинної сировини. Розглядає проекти договорів з постачальниками, готує документи щодо вимог до постачальника, узгоджує з постачальниками зміни номенклатури, термінів й обсягів поставок. Організовує зберігання резервного обладнання, контролює кількість і якість обладнання, що надходить. Здійснює контроль за безперервним постачанням виробництва необхідними матеріалами і забезпечує контроль за збереженням матеріальних цінностей під час їх транспортування та зберігання. Здійснює взаємозв'язок з планувальними, постачально-збутовими організаціями і постачальниками та організовує реалізацію виділених фондів, а також проводить в установленому порядку децентралізовані закупки матеріально-технічних ресурсів. Бере участь в організації постачання за територіальним принципом воєнізованих гірничорядувальних частин та інших відомчих організацій. Організовує підготовку матеріально-технічних ресурсів за установленою номенклатурою до виробничих споживань, централізовану доставку матеріалів та виробів із своїх баз і складів за погодженням з виробничими підрозділами та графіками; забезпечує реалізацію залишків і невикористаних матеріальних цінностей. Бере участь у проведенні техніко-економічного аналізу та в обговоренні пропозицій щодо вдосконалення матеріально-складського господарства, в організації збирання, зберігання і здавання вторинної сировини. Організовує вантажоперероблення на базах і складах відповідно до розроблених і затверджених технологічних схем комплексної механізації транспортно-складських операцій для різноманітних видів вантажу. Бере участь в оформленні актів про комплектність і технічний стан обладнання, у залученні до господарського обігу наднормативних запасів неустановленого обладнання, розробляє і здійснює заходи щодо його використання, коригуванні заявок на плановий період, а також щодо реалізації в установленому порядку зайвого обладнання і матеріалів капітального будівництва. Бере участь у обговоренні даних про перепис матеріалів і неустановленого обладнання. Веде встановлену документацію і звітність.

Повинен знати: накази, інструкції та інші настановчі й нормативні матеріали з матеріально-технічного постачання; порядок розроблення перспективних і річних планів матеріально-технічного постачання, нормативів виробничих запасів; порядок складання заявок на матеріали та обладнання, укладання договорів з постачальниками; визначення лімітів на відпускання матеріалів і запасних частин; ведення оперативного обліку постачальних операцій; стандарти, технічні умови, прейскуранти цін, номенклатуру використаного обладнання і споживаних матеріалів; основи технології, економіки та організації виробництва; правила експлуатації обчислювальної техніки; основи трудового законодавства; правила і норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний інженер з комплектації обладнання та матеріалів: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст) та підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією інженера з комплектації обладнання та матеріалів I категорії не менше 2 років.

Інженер з комплектації обладнання та матеріалів I категорії: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст або бакалавр) і підвищення кваліфікації; для магістра - без вимог до стажу роботи, для спеціаліста - стаж роботи за професією інженера з комплектації обладнання та матеріалів II категорії не менше 2 років, для бакалавра - не менше 3 років.

Інженер з комплектації обладнання та матеріалів II категорії: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр) і підвищення кваліфікації, для спеціаліста - без вимог до стажу роботи, для бакалавра - стаж роботи за професією інженера з комплектації обладнання та матеріалів не менше 2 років.

Інженер з комплектації обладнання та матеріалів: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст, бакалавр) без вимог до стажу роботи.

6. ІНЖЕНЕР З КРІПЛЕННЯ

Завдання та обов'язки. Розробляє технічну документацію з вибору та установлення кріплення, розробляє рекомендації щодо застосування нових видів кріплення, замінників дерева і засобів механізації зведення кріплення. Визначає потреби у кріпильних виробах і запасних частинах до металокріплення. Бере участь у прийманні кріплення і запасних частин до нього, оформленні необхідної документації для висунення претензій до постачальника. Забезпечує правильне використання та облік кріплення. Аналізує причини втрат і передчасного зношення кріплення, контролює вилучення кріплення із закінчених виробок і його повторне використання, правильне зберігання, експлуатацію, своєчасний і якісний ремонт. Застосовує в технології кріплення гірничих виробок технічні засоби, що забезпечують безпечні і нормальні санітарно - гігієнічні умови праці та відповідають вимогам системи управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості України. Бере участь у випробуванні та впровадженні нових видів металокріплення, в розробленні заходів щодо зниження втрат кріплення в очисних і підготовчих виробках, у розслідуванні причин завалів виробок, у встановленні осіб, винних у наднормативних втратах. Проводить бракування деформованого кріплення. Проводить інвентаризацію кріплення на виробках, складах, ремонтних цехах, стежить за своєчасним списанням зношеного кріплення. Веде встановлену документацію і звітність на різних носіях інформації, та забезпечує їх своєчасне подання.

Повинен знати: накази, інструкції й інші настановчі та нормативні матеріали з питань експлуатації кріплення; технологію гірничого виробництва; типові технологічні схеми гірничих робіт; норми витрат і зберігання кріплення; правила експлуатації гірничошахтового обладнання; передовий вітчизняний і зарубіжний досвід підприємств, досягнення науки і техніки в галузі нових видів кріплення, технології ведення гірничих робіт; основи економіки, організації виробництва і праці; основи трудового законодавства; правила і норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; Єдині правила безпеки під час вибухових робіт; основні положення систему управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості України; правила роботи на персональному комп'ютері.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний інженер з кріплення: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера з кріплення I категорії - не менше 2 років.

Інженер з кріплення I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст); для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією

інженера з кріплення II категорії - не менше 2 років.

Інженер з кріплення II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера з кріплення - не менше 2 років.

Інженер з кріплення: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст) без вимог до стажу роботи.

(пункт 6 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

7. ІНЖЕНЕР З ОБСЛУГОВУВАННЯ АВТОМАТИЧНОГО ГАЗОВОГО ЗАХИСТУ

Завдання та обов'язки. Здійснює: контроль за станом рудникової атмосфери приладами телекерування і сигналізації, датчики яких встановлені у виробках шахти: контроль за роботою основних вентиляторних установок і вентиляторів місцевого провітрювання (ВМП) за сигналом апаратури "Вітер", вживає заходів щодо усунення виявлених несправностей. Повідомляє диспетчера гірничого, керівника дільниці вентиляції і техніки безпеки про випадки: значної зміни концентрації метану (понад допустимі норми) в місцях встановлення датчиків; зниження забезпечення повітрям; виникнення аварійної або передаварійної ситуації контрольованого обладнання; виходу з ладу апаратури системи автоматичного газового захисту. Координує роботу з розгазовування тупикових вибоїв після зупинення ВМП відповідно до плану заходів щодо їх розгазовування. Вживає заходів щодо виведення людей із вибою при відхиленні від допустимих норм вмісту метану в рудниковій атмосфері або кількості повітря у вибої. Контролює та аналізує роботу самописних приладів і записує дані у відповідний журнал. Веде в установленому порядку документацію з показаннями датчиків телеавтоматичного централізованого контролю метану. Реєструє інформацію про стан приладів та апаратури автоматичного газового захисту (АГЗ), яка надходить від електрослюсарів, що перебувають на маршрутах у шахті. Веде встановлену документацію і звітність на різних носіях інформації та забезпечує їх своєчасне подання.

Повинен знати: накази, інструкції та інші настановчі й нормативні матеріали щодо організації автоматичного газового захисту на шахті; інструкції з обладнання і обслуговування апаратури "Вітер", приймальних стояків СПГ-3І і приладів автоматичного централізованого контролю метану; план ліквідації аварій; схему провітрювання шахти; правила безпеки у вугільних шахтах та інструкції до них; правила технічної експлуатації вугільних шахт: правила експлуатації та обслуговування засобів одержання і передавання оперативної виробничої інформації; основи технології, економіки та організації виробництва; основи трудового законодавства; правила і норми охорони праці, промислової санітарії і протипожежного захисту; принцип дії уніфікованої телекомунікаційної системи захисту і контролю роботи гірничошахтового обладнання, аерогазового контролю шахти; систему управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості; правила експлуатації комп'ютерної та організаційної техніки, правила роботи на персональному комп'ютері, користування інформаційними базами.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний інженер з обслуговування автоматичного газового захисту: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера з обслуговування автоматичного газового захисту I категорії - не менше 2 років.

Інженер з обслуговування автоматичного газового захисту I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст); для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією інженера з обслуговування автоматичного газового захисту II категорії - не менше 2 років.

Інженер з обслуговування автоматичного газового захисту II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера з обслуговування автоматичного газового захисту - не менше 2 років.

Інженер з обслуговування автоматичного газового захисту: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст) без вимог до стажу роботи.

(пункт 7 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

8. ІНЖЕНЕР ІЗ ЗВ'ЯЗКУ (ПІДЗЕМНОГО)

Завдання та обов'язки. Організовує керівництво і контроль за чіткою та безперервною роботою обладнання, пристроїв і споруд підземного зв'язку в шахтах. Здійснює: перспективне і поточне планування технічного розвитку підземного виробничо-технологічного зв'язку на підприємствах, впровадження комплексної автоматизації загального зв'язку в шахтах, нової техніки і прогресивної технології обслуговування споруд та обладнання зв'язку; контроль за складанням і виконанням графіків робіт щодо перевірки технічного стану загальної телефонної станції у шахтах, випрямних пристроїв та джерел живлення, вимірювання шахтових поверхневих і підземних магістралей розподільних мереж зв'язку; контроль за реалізацією фондів на засоби зв'язку у шахтах, кабельною продукцією, матеріалами та запасними частинами, за своєчасним введенням в експлуатацію апаратури, яка виділяється, і надає практичну допомогу працівникам шахт в опануванні нових технічних засобів підземного зв'язку. Організовує і бере участь у комплексних перевірках діяльності служб зв'язку на підприємствах, аналізує стан апаратури підземного виробничо-технологічного зв'язку і вносить пропозиції щодо поліпшення її роботи. Бере участь у плануванні технічних завдань на проектування лінійно-кабельних споруд, високочастотних систем, розширенні, розвитку і реконструкції вузлів зв'язку, що діють, телефонних станцій і систем ущільнення; в обговоренні технічних проектів і раціоналізаторських пропозицій щодо вдосконалення технічної експлуатації і розвитку підземних засобів виробничо-технологічного зв'язку; в комісіях, які приймають в експлуатацію нові, реконструйовані і відремонтовані засоби зв'язку. Контролює: роботу служб зв'язку підприємств щодо монтажу, налагодження і запуску в експлуатацію систем загального і диспетчерського зв'язку в шахтах, диспетчерського гучномовного зв'язку, місцевого технологічного і диспетчерського високочастотного зв'язку; разом з іншими службами функціонування уніфікованої телекомунікаційної системи захисту і контролю роботи гірничошахового обладнання, аерогазового контролю шахти та автоматизованого диспетчерського керування гірничими машинами і технологічними комплексами; точність розрахунків потреб і замовлень шахт на обладнання, матеріали і запасні частини для підземного зв'язку; ведення технічної документації в шахтах з підземного зв'язку відповідно до правил безпеки, технічної експлуатації та інших нормативних документів. Веде встановлену документацію, звітність.

Повинен знати: накази, інструкції та інші настановчі та нормативні матеріали, що стосуються підземного зв'язку; Закон України "Про телекомунікації" в частині його діяльності; правила технічної експлуатації, проектування, будівництва і ремонту технічних засобів; основні технічні характеристики та принципові схеми технічних засобів; технологічні процеси щодо обслуговування апаратури зв'язку; правила безпеки на вугільних шахтах; правила технічного експлуатування вугільних шахт; порядок приймання в експлуатацію нових та після капітального ремонту споруд зв'язку; систему управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості; принцип дії уніфікованої телекомунікаційної системи захисту і контролю роботи гірничошахового обладнання, аерогазового контролю шахти та автоматизованого диспетчерського керування гірничими машинами і технологічними комплексами; перспективи технічного розвитку галузі, об'єднання і шахт; досвід роботи вітчизняних і

зарубіжних підприємств щодо підземного виробничо-технологічного зв'язку; основи економіки, організації виробництва і праці; основи трудового законодавства; правила і норми охорони праці, промислової санітарії і протипожежного захисту; правила експлуатації комп'ютерної та організаційної техніки; правила роботи на персональному комп'ютері.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний інженер із зв'язку підземного: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера із зв'язку підземного I категорії - не менше 2 років.

Інженер із зв'язку підземного I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст); для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією інженера із зв'язку підземного II категорії - не менше 2 років.

Інженер з підземного зв'язку II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера із зв'язку підземного - не менше 2 років.

Інженер із зв'язку підземного: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст) без вимог до стажу роботи.

(пункт 8 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

9. ІНЖЕНЕР (РАЙОННИЙ) ГІРНИЧОРЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ

Завдання та обов'язки. Виконує роботи щодо проведення, удосконалення та контролю оперативної, технічної, медичної, профілактичної, виробничої діяльності підрозділів гірничорятувальної служби, забезпечення та підвищення їх боєготовності. Аналізує виконання робіт з ліквідації аварій, веде їх облік, розробляє і реалізує заходи щодо покращання оперативної діяльності. Контролює оперативну готовність підрозділів, виконання графіків несення служби та спеціальної підготовки підрозділів і командного складу, виконання розпорядку дня в підрозділах. Бере участь у розробленні і реалізації диспозицій виїздів підрозділів на ліквідацію аварій. Визначає потребу в матеріалах аварійного призначення та технічних засобах, контролює їх зберігання, використання, обслуговування, терміни ремонту, готовність до негайного застосування тощо. Бере участь у розробленні табеля технічного оснащення, переліку мінімального матеріально-технічного оснащення підрозділів, проведенні випробувань, впровадженні нових технічних засобів і способів ведення аварійно-рятувальних та технічних робіт. Організовує метрологічне забезпечення апаратури, обладнання і спеціальних технічних засобів, розробляє графіки перевірок засобів вимірювання. Організовує, контролює та виконує аналіз надання кваліфікованої медичної допомоги потерпілим внаслідок аварій або нещасних випадків безпосередньо на місці виникнення аварії та під час евакуації до лікувального закладу. Контролює організацію медичного забезпечення аварійно-рятувальних робіт. Організовує, контролює та узагальнює проведення професійного добору, спеціальних тренувань, фізичної підготовки, визначення теплової стійкості, медичних оглядів особового складу у підрозділах Державної воєнізованої гірничорятувальної служби (ДВГРС). Веде статистичний облік захворюваності та контролює розроблення та виконання профілактичних заходів у підрозділах ДВГРС. Контролює забезпечення підрозділів ДВГРС медичним обладнанням та медикаментами відповідно до потреби. Веде облік автотранспортних засобів підрозділів, організовує та контролює їх технічний стан, експлуатацію, утримання та ремонт. Здійснює контроль за профілактичною діяльністю підрозділів, готовністю шахтних гірничорятувальних станцій до виконання завдань за призначенням, виконанням робіт щодо запобігання виникненню та мінімізації наслідків надзвичайних ситуацій. Забезпечує своєчасне проведення на об'єктах, що обслуговуються,

депресійних, газових та теплових зйомок, організовує та контролює роботу спеціалізованих газоаналітичних лабораторій. Визначає основні напрямки, форми і методи виробничої діяльності підрозділів ДВГРС з урахуванням їх аварійності та пожежної небезпеки підприємств, що обслуговуються. Аналізує підсумки виробничої діяльності підрозділів ДВГРС, розробляє заходи з її розвитку та вдосконалення. Надає методичну і технічну допомогу підрозділам в проведенні раціоналізаторсько-винахідницької роботи. Розробляє пропозиції щодо вдосконалення програм і тематики професійної підготовки рядового і командного складу підрозділів. Впроваджує нормативні, розпорядчі та методичні документи, які регламентують діяльність служби. Веде встановлений облік та звітність.

Повинен знати: законодавчі і нормативно-правові акти, методичні, нормативні та інші керівні документи і матеріали стосовно діяльності гірничорятувальної служби; технологію ведення робіт; використовувані засоби механізації, показники небезпеки; рівень підготовленості підприємств, що обслуговуються, для рятування людей та ліквідації аварій, наукові основи, технологію, тактику та організацію проведення аварійно-рятувальних робіт під час ліквідації аварій різних видів; засоби та методи надання кваліфікованої медичної допомоги потерпілим внаслідок аварій або нещасних випадків безпосередньо на місці виникнення аварії та під час евакуації до лікувального закладу; диспозиції виїздів, нормативні і методичні документи та положення щодо попередження аварій; порядок розробки і погодження планів ліквідації аварій; терміни подання і складання звітних документів і заявок; методичні положення щодо проведення депресійних, газових та теплових зйомок; документацію спеціалізованих газоаналітичних лабораторій, правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний інженер (районний) гірничорятувальної служби: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера (районного) гірничорятувальної служби I категорії - не менше 2 років.

Інженер (районний) гірничорятувальної служби I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст): для магістра - без вимог до стажу роботи; спеціаліста - стаж роботи за професією інженера (районного) гірничорятувальної служби II категорії - не менше 2 років.

Інженер (районний) гірничорятувальної служби II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера (районного) гірничорятувальної служби - не менше 1 року.

Інженер (районний) гірничорятувальної служби: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст) без вимог до стажу роботи.

(пункт 9 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

10. ІНЖЕНЕР ТЕЛЕФОННОГО ЗВ'ЯЗКУ

Завдання та обов'язки. Організовує технічну експлуатацію і розвиток способів телефонного зв'язку на підприємствах. Розробляє і впроваджує заходи, спрямовані на забезпечення високоякісної і безперервної роботи засобів телефонного зв'язку, які підвищують надійність їх дії та вдосконалення експлуатації. Складає інструкції і готує матеріали з питань експлуатації телефонних станцій, схеми зв'язку і здійснює їх коректування. Аналізує дані про роботу телефонних станцій, навантаження на зв'язках, про використання зв'язків і каналів, виявляє потребу в нових зв'язках і реорганізацію існуючих. Розглядає техноробочі проекти на будівництво і реконструкцію телефонних станцій і робить висновки з них. Бере участь у

складанні заявок на матеріали, устаткування, запасні частини та інструменти, необхідні для технічної експлуатації та розвитку способів телефонного зв'язку; в розробленні і здійсненні заходів щодо підвищення безпеки проведення робіт. Здійснює контроль за: складанням і виконанням графіків робіт щодо перевірки технічного стану телефонних станцій підприємств, випрямних устаткувань та джерел живлення, перевіряє правильність розрахунків потреб у матеріальних ресурсах; реалізацією виділених фондів на устаткування зв'язку, кабельної продукції та запасних частин. Веде облік абонентських списків на телефонних станціях, вносить до них зміни та перевіряє відповідність списків з кросовими журналами на телефонних станціях; облік наявності технічних засобів телефонних станцій. Контролює правильність ведення технічних паспортів на обладнання телефонних станцій. Складає рознарядку на обладнання та матеріали засобів зв'язку на підприємствах; звітну документацію про виконання річних і перспективних планів будівництва, монтажу та ремонту; експлуатацію телефонного зв'язку.

Повинен знати: накази, інструкції та інші настановчі та нормативні матеріали, що стосуються організації, експлуатації телефонного зв'язку; основні технічні характеристики та принципові схеми технічних засобів зв'язку; правила технічної експлуатації, проектування, будівництва та ремонту технічного обладнання зв'язку; Закон України "Про зв'язок"; досвід роботи передових вітчизняних і зарубіжних підприємств щодо експлуатації та ремонту засобів телефонного зв'язку; основи економіки, організації виробництва та праці; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний інженер телефонного зв'язку: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст) та підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією інженера телефонного зв'язку I категорії не менше 2 років.

Інженер телефонного зв'язку I категорії: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст або бакалавр) та підвищення кваліфікації; для магістра - без вимог до стажу роботи; для спеціаліста - стаж роботи за професією інженера телефонного зв'язку II категорії не менше 2 років, для бакалавра - не менше 3 років.

Інженер телефонного зв'язку II категорії: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст, бакалавр) та підвищення кваліфікації; для спеціаліста - без вимог до стажу роботи, для бакалавра - стаж роботи за професією інженера телефонного зв'язку не менше 2 років.

Інженер телефонного зв'язку: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст, бакалавр) без вимог до стажу роботи.

ПІ. МАРКШЕЙДЕР

Завдання та обов'язки. Виконує всі види спеціалізованих маркшейдерських робіт для обслуговування підприємств і організацій. Здійснює: проведення інструментального спостереження за зміщенням земної поверхні і деформації об'єктів у зонах шкідливого впливу гірничих робіт; розвиток підземних опорних маркшейдерських мереж; центрування і висотну прив'язку гірничих виробок; перевірки геометричних елементів підймальних установок, профільне знімання провідників і стінок вертикальних шахтових стовбурів; побудову і згущення геодезичних мереж, топографічні зйомки; створення і поповнення топографічних і спеціальних планів. Веде облік даних на різних носіях інформації. Бере участь у: підготовці висновків про результати розроблення об'єктів на підставі натурних спостережень і розрахунків; визначенні меж безпечного проведення гірничих робіт; виконанні комплексних робіт щодо інвентаризації земельних ділянок з установленням на місцевості меж

адміністративно-територіальних утворень; виготовленні і поповненні основної і похідної гірничографічної документації; розробленні і виконанні заходів щодо захисту земної поверхні і розміщених на ній будівель, споруд, водойм, насаджень від шкідливого впливу гірничих робіт; в удосконаленні організації і методів ведення маркшейдерських робіт на основі широкого впровадження найновіших досягнень науки, техніки і сучасного світового досвіду; роботі комісій з приймання та бракування виконуваних робіт. Контролює: зсунення земної поверхні під впливом гірничих робіт; дотримання проектних напрямів, габаритів і профілів; стан триангуляційних пунктів; обсяги робіт, які виконуються за встановлений час; дотримання правил і норм охорони праці, природи і надр, промислової санітарії та протипожежного захисту. Веде встановлену документацію і звітність на різних носіях інформації та забезпечує їх своєчасне подання.

Повинен знати: накази, інструкції та інші настановчі й нормативні матеріали, що стосуються маркшейдерської служби; технологію проведення маркшейдерських робіт; методи спостережень за зсуненням земної поверхні та станом об'єктів, які охороняються; призначення, конструктивні особливості маркшейдерського обладнання і правила його збереженості та технічної експлуатації, порядок обліку руху запасів і втрат корисних копалин у надрах; основи економіки, організації виробництва й праці; досягнення науки і техніки, передовий вітчизняний і зарубіжний досвід проведення маркшейдерських робіт; основи трудового законодавства і про охорону природи, надр; правила і норми охорони праці, промислової санітарії і протипожежного захисту; правила експлуатації комп'ютерної та організаційної техніки; правила експлуатації та роботи на персональному комп'ютері; правила користування програмним забезпеченням, інформаційними, довідковими базами.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний маркшейдер: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією маркшейдера I категорії - не менше 2 років.

Маркшейдер I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст): для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією маркшейдера II категорії - не менше 2 років.

Маркшейдер II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією маркшейдера - не менше 2 років.

Маркшейдер: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст) без вимог до стажу роботи.

(пункт 11 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

12. МАРКШЕЙДЕР РОЗРІЗУ, ШАХТИ

Завдання та обов'язки. Виконує всі види маркшейдерських робіт на закріплених ділянках шахти (розрізу) створює опорні мережі для знімання гірничих виробок; проводить теодолітні зйомки, нівелювання та заміри гірничих виробок; переносить в натуру проекти гірничих виробок, споруд, трас та інших комунікацій; унапрямлює гірничі виробки; складає маркшейдерську гірничографічну документацію; визначає за результатами зйомок і вимірів обсяги виробленого виробу, закладання порожнин і веде облік погашення виробок. Контролює: стан гірничих виробок, зсунення земної поверхні під впливом гірничих робіт, стан триангуляційних пунктів, прилеглих до території підприємств; правильність ведення гірничих робіт, дотримання проектних направлень, габаритів і профілів, повноту виїмки вугілля; виконання заходів щодо забезпечення безпечного ведення гірничих робіт поблизу відпрацьованих виробок і небезпечних зон. Розраховує межі безпечного ведення гірничих

робіт, бар'єрні і запобіжні цілики, запаси вугілля на дільниці і стежить за їх раціональним виробленням. Визначає об'єм вугілля на складах. Бере участь: у забезпеченні своєчасного відтворення очисної лінії вибоїв відповідно до плану розвитку гірничих робіт; у складанні календарних планів розвитку гірничих робіт на дільниці і контролює їх виконання; в організації обліку руху запасів корисних копалин; в розробленні та проведенні заходів щодо захисту земної поверхні і розміщення на ній будівель, споруд, водоймів, насаджень від шкідливого впливу гірничих робіт. Веде встановлену документацію, звітність.

Повинен знати: накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали, що стосуються маркшейдерської служби; технологію ведення маркшейдерських робіт; методи спостережень за зсуванням земної поверхні і за станом об'єктів, які охороняються; види маркшейдерського обладнання та правила його експлуатування, порядок обліку руху запасів і втрат корисних копалин у надрах; основи економіки, організацію виробництва і праці; передовий вітчизняний і зарубіжний досвід ведення маркшейдерських робіт; основи трудового законодавства і законодавства про охорону природи, надр; правила і норми охорони праці, промислової санітарії і протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний маркшейдер розрізу, шахти: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст) та підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією маркшейдера I категорії не менше 2 років.

Маркшейдер розрізу, шахти I категорії: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст або бакалавр) та підвищення кваліфікації; для магістра - без вимог до стажу роботи, для спеціаліста - стаж роботи за професією маркшейдера II категорії не менше 2 років, для бакалавра - не менше 3 років.

Маркшейдер розрізу, шахти II категорії: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст, бакалавр) та підвищення кваліфікації; для спеціаліста - без вимог до стажу роботи, для бакалавра - стаж роботи за професією маркшейдера не менше 2 років.

Маркшейдер розрізу, шахти: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст, бакалавр) без вимог до стажу роботи.

12.1. МАРКШЕЙДЕР КАР'ЄРУ РУДНИКА, ШАХТИ (ДІЛЬНИЧНИЙ)

Завдання та обов'язки. Виконує всі види маркшейдерських робіт на закріплених дільницях кар'єру, рудника, шахти. Створює опорні мережі для знімання гірничих виробок; проводить теодолітні зйомки, нівелювання та заміри гірничих виробок; переносить в натуру проекти гірничих виробок, споруд, трас та інших комунікацій; задає напрямки гірничим виробкам; складає маркшейдерську гірничографічну документацію. Визначає за результатами зйомок і вимірів обсяги виконаних робіт: очисних робіт, проведення підготовчих виробок, залишків вугілля на складах, видобутку вугілля, стану запасів вугілля; закладання порожнин і веде облік погашення та ремонту гірничих виробок. Контролює: стан гірничих виробок, зсування земної поверхні під впливом гірничих робіт, стан триангуляційних пунктів, прилеглих до території підприємств; правильність ведення гірничих робіт, дотримання проектних напрямків, габаритів і профілів, повноту виїмки вугілля; виконання заходів, щодо забезпечення безпечного ведення гірничих робіт поблизу відпрацьованих виробок і небезпечних зон. Розраховує межі безпечного ведення гірничих робіт, бар'єрні і запобіжні цілики, запаси вугілля на дільниці і стежить за їх раціональним виробленням. Забезпечує: виконання топографо-геодезичних і маркшейдерських робіт на шахті з позначенням їх результатів на планах гірничих виробок. Контролює правильне проведення гірничих робіт, виробок в частині напрямку, профілю, перерізу; виконання вимог нормативних та інших документів з охорони праці по

маршруту пересування на об'єктах поверхні та у підземних виробках Надає головному маркшейдеру, виробничій службі та дільницям прогнозу інформацію про наявність небезпечних зон під час відпрацьовування запасів вугілля. Веде облік інформації, виконує розрахунки та надає звіти у електронному і паперовому вигляді. Бере участь у: забезпеченні своєчасного відтворення очисної лінії вибоїв відповідно до плану розвитку гірничих робіт; складанні календарних планів розвитку гірничих робіт на дільниці і контролює їх виконання; в організації обліку руху запасів корисних копалин; в розробленні та проведенні заходів щодо захисту земної поверхні і розміщення на ній будівель, споруд, водоймів, насаджень від шкідливого впливу гірничих робіт; роботі комісій з приймання та бракування виконуваних робіт. Веде встановлену документацію і звітність на різних носіях інформації, та забезпечує їх своєчасне подання.

Повинен знати: накази, інструкції та інші настановчі і нормативні матеріали, що стосуються маркшейдерської служби; технологію ведення маркшейдерських робіт; методи спостережень за зсуванням земної поверхні і за станом об'єктів, які охороняються; види маркшейдерського обладнання та правила його експлуатування, порядок обліку руху запасів і втрат корисних копалин у надрах; основи економіки, організацію виробництва і праці; сучасний вітчизняний і зарубіжний досвід ведення маркшейдерських робіт; основи трудового законодавства і законодавства про охорону природи, надр; правила і норми охорони праці, промислової санітарії і протипожежного захисту; систему управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості; правила експлуатації комп'ютерної та організаційної техніки; правила роботи на персональному комп'ютері; правила користування програмним забезпеченням, інформаційними базами.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний маркшейдер кар'єру, рудника, шахти (дільничний): повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією маркшейдера кар'єру, рудника, шахти I категорії - не менше 2 років.

Маркшейдер кар'єру, рудника, шахти (дільничний) I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст): для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією маркшейдера кар'єру, рудника, шахти II категорії - не менше 2 років.

Маркшейдер кар'єру, рудника, шахти (дільничний) II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією маркшейдера кар'єру, рудника, шахти - не менше 2 років.

Маркшейдер кар'єру, рудника, шахти (дільничний): повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст) без вимог до стажу роботи.

(розділ доповнено пунктом 12.1 згідно з наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

13. НОРМУВАЛЬНИК ГІРНИЧИЙ

Завдання та обов'язки. Виконує на дільницях і в цехах шахти (розрізу) комплекс робіт щодо вдосконалення організації нормування праці, вивчає стан організації та нормування праці, розробляє і впроваджує заходи щодо їх вдосконалення з метою підвищення продуктивності праці та ефективності виробництва. Бере участь у розробленні паспортів виробітку і розцінок, у визначенні норм праці на основі використання міжгалузевих, галузевих (басейнових) та інших прогресивних нормативних матеріалів з праці за різними видами робіт, виконуваних на дільницях і в цехах шахти (розрізу). Бере участь у розробленні галузевих, а також місцевих норм і нормативів з праці на окремі види робіт у тих випадках, коли відсутні відповідні

міжгалузеві та галузеві нормативні матеріали, а також при створенні на підприємстві прогресивніших організаційно-технічних умов порівняно з урахованими при розробленні чинних міжгалузевих і галузевих матеріалів для нормування праці. Встановлює тимчасові та разові норми праці на окремі роботи, які мають одиничний характер (позапланові, аварійні), а також на період освоєння тих чи інших робіт у разі відсутності затверджених нормативних матеріалів для нормування праці. Вчасно доводить до відома працівників дільниць і цехів шахти (розрізу) норми виробітку та умови оплати праці. Бере участь у масовій перевірці чинних норм праці на відповідність їх досягнутому рівню техніки, технології, організації виробництва і праці в процесі атестації робочих місць. Здійснює координаційну перевірку відповідності нормовизначальних факторів, прийнятих для розрахунку норм, відповідно до кількісних та якісних параметрів, передбачуваних у технічних і організаційних документах (технічних паспортах тощо), а також фактичного значення їх на робочих місцях в момент перевірки. Проводить роботу щодо своєчасної заміни норм трудових витрат прогресивними в міру впровадження організаційно-технічних заходів, що забезпечують зростання продуктивності праці. Коригує норми трудових витрат у разі зміни організаційно-технічних умов виробництва. Аналізує чинні організаційно-технічні умови, причини виробничих втрат робочого часу, сприяє підвищенню ефективності праці на основі розвитку колективних форм її організації і стимулювання, атестації та раціоналізації робочих місць, розширення суміщення професій і посад та інших передових методів праці. Проводить роботу щодо виявлення резервів зростання продуктивності праці за рахунок покращання її організації та нормування. Розробляє календарний план перегляду норм і систематично контролює його виконання. Бере участь у прийманні та бракуванні виконуваних робіт, виявленні і поширенні раціональних методів праці, організації виставок, семінарів.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали щодо організації, нормування та оплати праці; методи нормування праці та вивчення трудових процесів; міжгалузеві та галузеві нормативи трудових затрат; організацію роботи основних і допоміжних дільниць та цехів шахти (розрізу); положення про приймання та бракування робіт; порядок розроблення планів щодо перегляду і заміни норм; єдину систему технологічної документації; форми і системи оплати праці; положення про преміювання, кваліфікаційні довідники та інші нормативні й методичні матеріали; методи аналізу стану нормування праці, якості норм, показників праці; економіку, організацію виробництва і праці; технічні засоби, які застосовуються для дослідження заходів і методів праці, виміри затрат часу і засоби обчислювальної техніки для розрахунку технічно обґрунтованих норм часу; передовий вітчизняний і зарубіжний досвід організації і нормування праці на підприємствах щодо видобування та перероблення вугілля; основи психофізіології праці; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії і протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст, бакалавр). Без вимог до стажу роботи.

14. НОРМУВАЛЬНИК ГІРНИЧИЙ НА ПІДЗЕМНИХ РОБОТАХ (ДІЛЬНИЧНИЙ)

Завдання та обов'язки. Виконує на підземних дільницях шахти комплекс робіт щодо вдосконалення організації і нормування праці з метою зростання її продуктивності та підвищення ефективності виробництва. Розробляє паспорти норм і розцінок, визначає норми праці на основі використання міжгалузевих, галузевих (басейнових) та інших нормативно-методичних матеріалів з праці для різних видів виконуваних робіт. Бере участь у розробленні галузевих нормативних матеріалів. Проводить хронометражні спостереження та фотографію робочого дня, обробляє та аналізує отримані дані. Проектує місцеві норми і нормативи з праці на роботи, для яких відсутні міжгалузеві і галузеві нормативні документи, а також при створенні на підприємствах сучасних організаційно-технічних умов праці. Встановлює

тимчасові і разові норми праці на роботи, що мають разовий (одиничний) характер (позапланові, аварійні), а також на період освоєння нової техніки чи інших робіт у разі відсутності затверджених матеріалів для нормування праці. Своєчасно доводить до відома працівників дільниць норми виробітку та умови оплати праці. Бере участь у масовій перевірці існуючих норм праці на відповідність їх досягнутому рівню техніки, технології, організації виробництва і праці в процесі атестації робочих місць. Здійснює безпосередньо на робочих місцях регулярний контроль відповідності нормовизначальних факторів (гірничотехнічні параметри, умови праці), прийнятих для розрахунку норм, фактичним їх значенням. Коригує норми трудових витрат у разі зміни умов виробництва і праці. Аналізує використання фонду оплати праці та надає пропозиції щодо його оптимізації. Виявляє та аналізує причини втрат робочого часу, визначає резерви росту продуктивності праці, сприяє розвитку нових форм організації і мотивації праці. Проводить роботу щодо своєчасної заміни норм трудових витрат при впровадженні сучасних організаційно-технічних заходів, які забезпечують зростання продуктивності праці. Бере участь у роботі комісій з приймання та бракування виконуваних робіт. Веде встановлену документацію і звітність на різних носіях інформації, та забезпечує їх своєчасне подання.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали щодо організації, нормування і оплати праці; методику вивчення трудових процесів і розроблення технічно обґрунтованих норм виробітку, часу, нормативів чисельності, норм обслуговування; міжгалузеві та галузеві нормативи трудових затрат на підземні гірничі роботи; технологію та організацію роботи дільниць шахти; положення про приймання і бракування робіт; порядок розроблення планів щодо перегляду і заміни норм; єдину систему технологічної документації; форми і системи оплати праці, положення про преміювання; методи аналізу стану нормування праці, якості норм, показників праці; технічні засоби, застосовувані для дослідження трудових процесів, вимірювання затрат часу; передовий вітчизняний і зарубіжний досвід організації та нормування праці на підприємствах щодо видобування та перероблення вугілля; основи психофізіології праці та трудового законодавства; правила та норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; систему управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості; правила експлуатації комп'ютерної та організаційної техніки, роботи на персональному комп'ютері; правила користування програмним забезпеченням, інформаційними, правовими базами.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

(пункт 14 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

ФАХІВЦІ

1. ДИСПЕТЧЕР ВИРОБНИЦТВА

Завдання та обов'язки. Здійснює оперативне управління і контроль у зміні за виконанням виробничих процесів на підприємствах і в організаціях за всіма показниками відповідно до затвердженої програми і визначених завдань. Контролює забезпеченість виробничих об'єктів необхідними матеріалами, обладнанням, транспортними та вантажно-розвантажувальними засобами. Забезпечує максимальне використання виробничих потужностей, ритмічну і безперебійну роботу всіх технологічних ланок; виконання послуг, складських, вантажно-розвантажувальних і транспортних робіт за затвердженими графіками; раціональне використання технічних засобів оперативного управління виробництвом. Вживає заходів щодо своєчасного запобігання та усунення порушень перебігу виробничого процесу, запобігання створення та ліквідації аварійних ситуацій із залученням відповідних служб та

підрозділів. Інформує директора, головного інженера, головного механіка, начальника дільниці вентиляції та техніки безпеки про стан виробничих процесів, негайно інформує їх про передаварійну, аварійну ситуацію та нещасні випадки. У разі аварій та нещасних випадків організовує своєчасне оповіщення посадових осіб, відповідальних за їх ліквідацію, приймає заходи щодо виводу людей на свіже повітря, а при довгостроковій зупинці шахти - на поверхню. Фіксує втрати робочого часу через аварії агрегатів, машин, механізмів і порушень раціонального технологічного режиму з розшифруванням причин та зазначенням розміру простоїв. Веде обліково-контрольну документацію у диспетчерському управлінні виробництва відповідно до встановлених форм.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали органів вищого рівня і керівництва з оперативного управління виробництвом; Правила безпеки у вугільних шахтах; Правила технологічної експлуатації вугільних шахт; організацію виробничого планування та диспетчеризації на шахті, форми чинної документації; виробничі потужності підприємств, схеми транспортних комунікацій; основи гірничої справи; організацію, застосовувані засоби механізації оперативного обліку та регулювання перебігу виробництва; діючі графіки щодо розвантаження та транспортування готової продукції; порядок дій при аварійних ситуаціях на окремих підприємствах; основи економіки, організації виробництва, праці та управління; основи трудового законодавства; правила і норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; систему управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості; принцип дії уніфікованої телекомунікаційної системи захисту і контролю роботи гірничошахтового обладнання, аерогазового контролю шахти та автоматизованого диспетчерського керування гірничими машинами і технологічними комплексами.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр). Стаж роботи за фахом - не менше 5 років, в тому числі на обслуговуваних шахтах - не менше 3 років, в тому числі на даній шахті на підземних роботах - не менше 1 року.

(пункт 1 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

2. ДИСПЕТЧЕР ГІРНИЧИЙ

Завдання та обов'язки. Здійснює оперативні розпорядження, контроль за виконанням робіт протягом зміни на шахті згідно з виданим нарядом (виконанням обсягу видобування вугілля, проведенням підготовчих виробок, роботою підземного транспорту, своєчасним подаванням залізничних вагонів, відвантаженням в залізничні вагони, вивантаженням матеріалів та обладнання із залізничних вагонів та іншими роботами). Координує виробничу діяльність дільниць, цехів, служб та сторонніх організацій, які проводять роботи на шахті, згідно з прийнятим керівництвом шахти (зміни) рішенням та виданим розпорядженням відповідно до вимог технології виробництва, Правил безпеки у вугільних шахтах (ПБ), Правил технічної експлуатації (ПТЕ) та вимог Системи управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості України (СУВОП). Здійснює контроль за оперативним розподілом обладнання і матеріалів по всіх виробничих дільницях шахти. Вживає заходів щодо своєчасного запобігання та усунення порушень під час виробничого процесу, запобігання виникненню та ліквідації аварійних ситуацій і залучає для цього відповідні дільниці, цехи, служби шахти, а також сторонні організації. З'ясовує до початку свого чергування стан робіт у шахті та на поверхні, характер наявних порушень ПБ і рішення, прийняті керівництвом шахти щодо їх усунення. Здійснює оперативний контроль за своєчасним спусканням і підйманням людей, їх доставку до місця роботи і назад. Здійснює оперативне керівництво і контроль за об'єктами, керувальні та контрольні елементи яких виведені в центральний диспетчерський пункт

(гірничошахтового обладнання очисних та підготовчих забоїв, систем протиаварійного захисту, аерогазового контролю, вентилятори головного та місцевого провітрювання, калориферні установки, конвеєрні лінії, електропідстанція, протипожежні насоси тощо). Повідомляє директора, головного інженера, головного механіка, начальника дільниці вентиляції та техніки безпеки про стан виробничих процесів, негайно інформує їх про передаварійну, аварійну ситуацію та нещасні випадки, приймає заходи щодо виводу людей на свіже повітря, а при довгостроковій зупинці шахти - на поверхню. У разі відсутності головного інженера або директора шахти керує роботами щодо ліквідації аварії, згідно з планом ліквідації аварій, забезпечує своєчасне оповіщення про аварію підрозділи воєнізованої гірничорятувальної служби, які обслуговують шахту, керівництво шахти, осіб інженерно-технічного нагляду, вищі органи керівництва. Інформує начальника зміни, керівництво шахти, дільниць, цехів і служб, а також органи вищого рівня про перебіг робіт протягом зміни. Повідомляє начальника зміни про випадки зміни наряду особами дільничного нагляду. Фіксує протягом зміни втрати робочого часу, простої, пов'язані з аваріями агрегатів, машин, механізмів та порушеннями затвердженої технології на всіх виробничих дільницях із зазначенням причин і тривалості простоїв. Надає дозвіл на спуск у стовбур вибухових матеріалів, повідомляє про це особу технічного нагляду, відповідальних за спуск та машиністів підйому. Фіксує у спеціалізованому журналі час ведення вибухових робіт на дільницях за повідомленнями майстрів гірничих. Здійснює керівництво та контроль за роботою диспетчера шахтового транспорту та операторів з обслуговування автоматичного газового захисту. Своєчасно надає інформацію про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій на шахті в чергову частину гірничорятувальної служби, міністерства надзвичайних ситуацій згідно з інструкціями. Веде обліково-контрольну документацію з диспетчерського управління виробництвом відповідно до встановлених форм.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали органів вищого рівня і керівництва шахти з оперативного управління виробництвом; Правила безпеки у вугільних шахтах; Правила технічної експлуатації вугільних шахт; вимоги Системи управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості України; організацію виробничого планування і диспетчеризації на шахті; виробничі потужності шахти та виробничі зв'язки між ними; основи технології гірничого виробництва; план ліквідації аварій; організацію оперативного обліку перебігу виробництва; організаційну техніку і засоби механізації оперативного обліку і регулювання процесу виробництва; основи економіки, організації виробництва, праці та управління; принцип дії та роботи протиаварійних систем захисту, уніфікованої телекомунікаційної системи захисту і контролю роботи гірничошахтового обладнання, аерогазового контролю шахти та автоматизованого диспетчерського керування гірничими машинами і технологічними комплексами; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр). Стаж роботи за фахом - не менше 3 років, у тому числі на даній шахті - не менше 1 року.

(пункт 2 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

3. ДИСПЕТЧЕР ШАХТОВОГО ТРАНСПОРТУ

Завдання та обов'язки. Здійснює керівництво шахтовим транспортом з метою виконання змінного наряду щодо вивезення вантажів, подавання порожніх вагонеток, постачання матеріалів та обладнання, а також перевезення людей згідно з графіком при дотриманні правил безпеки та вимог системи управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості України. Забезпечує на кінець зміни необхідну розстановку вагонеткового

парку, не допускаючи порушень установленого плану розподілу порожніх та скучення в приствольному дворі навантажених вагонеток. Видає шляхові листи машиністам електровозів і приймає від них інформацію про прибуття поїздів у пункти призначення, про кількість доставлених вагонеток, а також про всі простої, аварії та інші несправності електровозів і колійного господарства відкотних виробок. Вживає заходів щодо ліквідації аварій, що виникають на транспорті, доводить до відома гірничого диспетчера шахти про те, що сталося. Здійснює оперативний контроль за рухом обладнання і матеріалів, що направляються до місць розвантажування, згідно з заявками дільниць, цехів і служб шахти. Припиняє роботи, що ведуться з порушенням нормативних документів з охорони праці і технологічних схем, та дає вказівки з їх усунення. Виконує доручення гірничого диспетчера шахти, надає йому необхідну інформацію. Веде обліково-контрольну документацію у диспетчерському управлінні шахтовим транспортом відповідно до установлених форм.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали, що стосуються діяльності дільниці шахтового транспорту; технологію виробництва робіт на шахтовому транспорті; Правила безпеки у вугільних шахтах; Правила технічної експлуатації вугільних шахт; вимоги Системи управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості України; план ліквідації аварій шахти; план ліквідації аварій; обладнання дільниці та правила його технічної експлуатації; основи економіки, організації виробництва, праці та управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр). Стаж роботи за фахом - не менше 2 років, в тому числі на даній шахті - не менше 1 року.

(пункт 3 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

4. МЕХАНІК (ВИБІЙНОГО, СТАЦІОНАРНОГО ОБЛАДНАННЯ: АВТОМАТИЗАЦІЇ; ЕКСПЛУАТАЦІЇ ЕКСКАВАТОРІВ, БУРОВОГО ТА ДОПОМІЖНОГО ОБЛАДНАННЯ)

Завдання та обов'язки. Забезпечує роботу механізованих комплексів; вибійного обладнання; ефективну експлуатацію стаціонарного обладнання на шахті, засобів автоматизації - приладів, апаратів, пристроїв, їх обслуговування та своєчасний ремонт; протипожежний стан гірничошахтного обладнання; експлуатацію екскаваторного парку, допоміжного та бурового обладнання на розрізах; зберігання резервного неустановленого обладнання; виконання працівниками дільниці робіт відповідно до технічної, технологічної документації (проектів, паспортів) з дотриманням вимог нормативних та інших документів з охорони праці і системи управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості; експлуатацію обладнання, машин і механізмів в режимах, які відповідають заводським вимогам. Складає: графіки планово-запобіжних ремонтів, технічних оглядів, ревізій, наладок і випробувань шахтового обладнання, екскаваторів, бурового та допоміжного обладнання; замовлення на ремонт вузлів і деталей; заявки на необхідні запасні частини, інструмент, матеріали та паливе; документи на списання морально застарілого і спрацьованого обладнання. Розробляє: заходи щодо запобігання аварій і травматизму та організовує їх впровадження; пропозиції щодо поліпшення використання обладнання; норми витрат запасних частин і матеріалів на гірничошахтове обладнання. Організовує: планові огляди обладнання: монтаж і налагодження засобів автоматизації; комплектацію вузлів і деталей механізованих комплексів та іншого вибійного обладнання для своєчасного введення в експлуатацію лав і вибоїв, правильну та ефективну експлуатацію пиловловлювальних установок, капітальний ремонт засобів автоматизації. Бере участь у: складанні планів матеріально-технічного постачання; розробленні планів механізації та автоматизації виробничих процесів, трудомістких ручних робіт;

долученню і контролю роботи спеціалізованих підрядних організацій для виконання капітальних ремонтів обладнання, а також робіт, що потребують дозволу на їх виконання; прийманні робіт від підрядних ремонтних і налагоджувальних організацій (бригад); роботі комісій з проведення інвентаризацій та списання гірничошахтного обладнання; розслідуванні аварій механізованих комплексів, вибійного, стаціонарного та іншого обладнання; випробуваннях і впровадженнях нових машин і механізмів, нової техніки та технології; в розгляді та впровадженні раціоналізаторських пропозицій; підготовці документів на списання засобів автоматизації та радіоізотопних приладів; розробленні та здійсненні заходів щодо поліпшення очищення шкідливих викидів у атмосферу; розгляді проектів з реконструкції об'єктів. Бере участь у монтажі, ремонті, контролі роботи уніфікованих телекомунікаційних систем захисту і контролю роботи гірничошахтового обладнання, аерогазового контролю шахти та автоматизованого диспетчерського керування гірничими машинами і технологічними комплексами. Готує обладнання і документи на списання та проведення ремонту (капітального) поза межами шахти (розрізу). Контролює: терміни та якість виконання ремонтних, монтажних і налагоджувальних робіт; своєчасне і комплектне постачання нового обладнання; розподілення і витрачання запасних частин на дільницях; видавання нарядів та дотримання правил безпеки, правильність і своєчасність списання обладнання та його повторне використання. Проводить інструктаж і технічне навчання працівників обслуговуваного і ремонтного персоналу щодо експлуатації обладнання і безпечних методів ведення робіт, організовує періодичну перевірку знань правил безпеки, плану ліквідації аварій стосовно дільниці, на якій ведуться роботи, протиаварійного захисту. Забезпечує складання графіків виходів, роботи та відпочинку, чергових і додаткових відпусток працівників дільниці, ознайомлює їх з графіками та контролює виконання цих графіків, а також контролює якість і обсяги робіт, які виконуються робітниками дільниці. Веде установлену технічну та іншу документацію, звітність та забезпечує їх своєчасне подання.

Повинен знати: накази, інструкції та інші настановчі й нормативні матеріали органів вищого рівня і керівництва шахти (розрізу); план ліквідації аварій стосовно дільниці, на якій ведуться роботи, протиаварійного захисту; технічні характеристики, конструктивні особливості, призначення і режими робіт гірничошахтового обладнання, машин і механізмів, засобів автоматизації та правила їхньої технічної експлуатації; методи планування, організацію і технологію ремонтних робіт, правила приймання обладнання після ремонту і здавання в ремонт, порядок складання дефектних відомостей та іншої технічної документації; основи технології гірничого виробництва; основи економіки, організації виробництва та праці; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту, систему управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості; правила та особливості експлуатації уніфікованої телекомунікаційної системи захисту і контролю роботи гірничошахтового обладнання, аерогазового контролю шахти та автоматизованого диспетчерського керування гірничими машинами і технологічними комплексами.

Кваліфікаційні вимоги.

Механік (вибійного, стаціонарного обладнання; автоматизації; експлуатації екскаваторів, бурового та допоміжного обладнання) I категорії: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр): для спеціаліста - стаж роботи за професією механіка (вибійного, стаціонарного обладнання; автоматизації; експлуатації екскаваторів, бурового та допоміжного обладнання) II категорії - не менше 2 років, бакалавра - стаж роботи за професією механіка (вибійного, стаціонарного обладнання; автоматизації; експлуатації екскаваторів, бурового та допоміжного обладнання) II категорії - не менше 3 років.

Механік (вибійного, стаціонарного обладнання; автоматизації; експлуатації екскаваторів, бурового та допоміжного обладнання) II категорії: повна або базова вища освіта відповідного

напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр): для спеціаліста - стаж роботи за професією механіка (вибійного, стаціонарного обладнання; автоматизації; експлуатації екскаваторів, бурового та допоміжного обладнання) - не менше 1 року, бакалавра - стаж роботи за професією механіка (вибійного, стаціонарного обладнання; автоматизації; експлуатації екскаваторів, бурового та допоміжного обладнання) - не менше 2 років.

Механік (вибійного, стаціонарного обладнання; автоматизації; експлуатації екскаваторів, бурового та допоміжного обладнання): повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр) без вимог до стажу роботи.

(пункт 4 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

5. МЕХАНІК ДІЛЬНИЦІ ВЕНТИЛЯЦІЇ ТА ОХОРОНИ ПРАЦІ

Завдання та обов'язки. Забезпечує безперебійну, безаварійну роботу обладнання на дільниці, правильну його експлуатацію; справний стан автоматичного газового захисту, установку переносних автоматичних приладів контролю вмісту метану, безаварійну експлуатацію лампової. Бере участь у монтажі, ремонті, контролі роботи уніфікованих телекомунікаційних систем захисту і контролю роботи гірничошахового обладнання, аерогазового контролю шахти та автоматизованого диспетчерського керування гірничими машинами і технологічними комплексами. Готує обладнання і документи на проведення ремонту (капітального) поза межами шахти (розрізу), контролює хід і якість ремонтних робіт, приймає обладнання після ремонту. Організовує: періодичні огляди та здавання обладнання в ремонт. Розробляє схеми маршрутів обстеження електрослюсарями дільниці устаткування автоматичного газового контролю (АГК), телекомунікаційної системи захисту і контролю роботи гірничошахового обладнання. Видає наряди і керує ремонтними роботами. Вивчає умови роботи вузлів, обладнання окремих деталей з метою виявлення причин їх передчасного спрацювання. Контролює виконання працівниками дільниці робіт відповідно до технічної, технологічної документації (проектів, паспортів) з дотриманням вимог нормативних та інших документів з охорони праці та системи управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості. Забезпечує експлуатацію обладнання, пристроїв в режимах, які відповідають заводським вимогам. Бере участь у: перевірці реверсивних і герметизувальних пристроїв вентиляторних установок; розробленні плану ліквідації аварій; розслідуванні причин аварій, розробленні заходів щодо їх запобігання та ліквідації наслідків; роботі комісій з проведення інвентаризацій та списання гірничошахтного обладнання. Контролює установку вентиляторів місцевого провітрювання, експлуатацію вентиляторів головного провітрювання та приладів контролю депресії і швидкості повітряного струменя, наявності і розстановлення засобів гасіння пожеж. Веде встановлену документацію і звітність та забезпечує їх своєчасне подання.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні документи, що стосуються діяльності дільниці; основи аерогазодинаміки вугільних шахт; технічні характеристики; будову, конструктивні особливості, призначення і режими роботи машин та обладнання шахти і дільниць, правила їхньої технічної експлуатації; організацію і технологію ремонтних робіт; технологію гірничого виробництва; правила технічної експлуатації вугільних шахт; Єдині правила безпеки при вибухових роботах; засоби індивідуального захисту та апаратури з безпеки праці; план ліквідації аварій шахти; основи економіки, організації виробництва, праці та управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; систему управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості; правила та особливості експлуатації, технічне обслуговування і ремонт уніфікованої телекомунікаційної системи захисту і контролю роботи гірничошахового обладнання, аерогазового контролю шахти та автоматизованого диспетчерського керування гірничими машинами і технологічними комплексами.

Кваліфікаційні вимоги.

Механік дільниці вентиляції та охорони праці I категорії: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр): для спеціаліста - стаж роботи за професією механіка дільниці вентиляції та охорони праці II категорії - не менше 2 років, бакалавра - стаж роботи за професією механіка дільниці вентиляції та охорони праці II категорії - не менше 3 років.

Механік дільниці вентиляції та охорони праці II категорії: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр): для спеціаліста - стаж роботи за професією механіка дільниці вентиляції та охорони праці - не менше 1 року, бакалавра - стаж роботи за професією механіка дільниці вентиляції та охорони праці - не менше 2 років.

Механік дільниці вентиляції та охорони праці: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр) без вимог до стажу роботи

(пункт 5 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

6. МЕХАНІК З ПІДЙІМАЛЬНИХ УСТАНОВОК

Завдання та обов'язки. Забезпечує безперебійну і технічно правильну експлуатацію підйимальних установок, обладнання у стовбурах, головних канатів, підйимальних посудин, надшахтових стовбурових споруджень, комплексів обміну вагонів в клітках на нульових відмітках і приствольних дворах. Організовує: періодичні огляди, технічне обслуговування, поточний ремонт обладнання, машин, механізмів, підйимальних установок надшахтових копрів, армування стовбурів і ходових відділень, облік причин аварій; контроль за правильністю зберігання резервного і невстановленого обладнання, списанням морально застарілого і непридатного до експлуатації обладнання. Забезпечує виконання працівниками дільниці робіт відповідно до технічної, технологічної документації (проектів, паспортів) з дотриманням вимог нормативних та інших документів з охорони праці і системи управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості, експлуатацію обладнання, машин і механізмів в режимах, які відповідають заводським вимогам. Вивчає умови роботи окремих вузлів і деталей обладнання з метою виявлення причини їх передчасного спрацювання. Готує обладнання і документи на проведення ремонту (капітального) поза межами шахти (розрізу), контролює хід і якість ремонтних робіт, приймає обладнання після ремонту. Бере участь у: встановленні та випробуваннях підйимальних установок, підготовці пропозицій щодо впровадження засобів механізації та автоматизації робочих процесів на дільниці; виявленні та аналізі причин аварій, розробленні і впровадженні заходів щодо їх запобігання, а також щодо забезпечення безпечних умов праці; долученню і контролю роботи спеціалізованих підрядних організацій для виконання капітальних ремонтів обладнання, а також робіт, що потребують дозволу на їх виконання. Складає графіки планово-запобіжних ремонтів, технічних перевірок і випробувань, своєчасне проведення налагоджувальних робіт і за необхідністю експертно-технічного обстеження підйимального комплексу чи його частини. Контролює: терміни та якість виконання ремонтних, монтажних і налагоджувальних робіт; своєчасне і комплектне постачання нового обладнання; розподілення і витрачання запасних частин на дільницях; видавання нарядів та дотримання правил безпеки, правильність і своєчасність списання обладнання або його повторне використання. Проводить інструктаж і технічне навчання працівників обслуговуваного і ремонтного персоналу щодо експлуатації обладнання і безпечних методів ведення робіт, організовує інструктаж і періодичну перевірку знань правил безпеки, плану ліквідації аварій стосовно дільниці, на якій ведуться роботи. Контролює підготовку необхідної технічної документації та встановленої звітності дотримання правил і норм охорони праці, правил безпеки персоналом, що обслуговує підйимальні установки.

Здійснює: приймання робіт від підрядних ремонтних і налагоджувальних бригад; керівництво персоналом, що обслуговує підймальні установки. Веде встановлену документацію і звітність та забезпечує їх своєчасне подання.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали, що стосуються експлуатації підймальних установок; правила технічної експлуатації; технічні характеристики, конструктивні особливості, призначення і режими роботи підймальних установок, правила їхньої технічної експлуатації; організацію і технологію ремонтних робіт; план ліквідації аварій шахти; правила і нормативні документи на списання обладнання; основи економіки, організації виробництва і праці; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; систему управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості.

Кваліфікаційні вимоги.

Механік з підймальних установок I категорії: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр): для спеціаліста - стаж роботи за професією механіка з підймальних установок II категорії - не менше 2 років, бакалавра - стаж роботи за професією механіка з підймальних установок II категорії - не менше 3 років.

Механік з підймальних установок II категорії: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр): для спеціаліста - стаж роботи за професією механіка з підймальних установок - не менше 1 року, бакалавра - стаж роботи за професією механіка з підймальних установок - не менше 2 років.

Механік з підймальних установок: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр) без вимог до стажу роботи.

(пункт 6 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

7. МЕХАНІК ОСНОВНОГО ВИРОБНИЦТВА (ВУГЛЕЗБАГАЧЕННЯ)

Завдання та обов'язки. Керує роботою спеціалізованих бригад з ремонтного обслуговування використовуваного обладнання. Забезпечує: технічно грамотну та безаварійну експлуатацію обладнання основного виробництва вуглезбагачення, вентиляційних і протипожежних установок; своєчасний та якісний ремонт і модернізацію використовуваної техніки. Організовує: періодичні огляди обладнання і складання графіків планово-запобіжних ремонтів, паспортів; вивчення режиму роботи обладнання, причин і тривалості його простою, облік виконаних робіт з ремонту та модернізації; визначення напрацювання окремих деталей та вузлів з метою виявлення причин передчасного спрацювання. Розробляє і впроваджує прогресивні методи ремонту та відновлення вузлів і деталей, а також заходи щодо скорочення простоїв та збільшення термінів служби обладнання, зниження вартості та поліпшення якості ремонту. Бере участь: у розслідуванні причин аварій обладнання, у розробленні заходів щодо запобігання аварій та виробничого травматизму; у складанні планів матеріально-технічного постачання; в обговоренні та впровадженні раціоналізаторських пропозицій. Проводить інструктаж щодо безпечних методів ведення робіт, контролює виконання нарядів та дотримання правил безпеки й технічної експлуатації персоналом обслуговування. Веде встановлену документацію, звітність.

Повинен знати: накази, інструкції та інші настановчі й нормативні матеріали, що стосуються діяльності служби; технічні характеристики; конструктивні особливості, правила технічної експлуатації та режими роботи використовуваного обладнання; методи планування; організацію та технологію ремонтних робіт; порядок складання технічної документації; основи технології основного виробництва; основи економіки, організації виробництва та праці; основи

трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Механік основного виробництва I категорії: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр) та підвищення кваліфікації; для спеціаліста - стаж роботи за професією механіка основного виробництва II категорії не менше 2 років, для бакалавра - не менше 3 років.

Механік основного виробництва II категорії: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр) та підвищення кваліфікації; для спеціаліста - без вимог до стажу роботи, для бакалавра - стаж роботи за професією механіка основного виробництва не менше 2 років.

Механік основного виробництва: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр) без вимог до стажу роботи.

8. МЕХАНІК ШАХТОВОЇ ПОВЕРХНІ, ПОВЕРХНЕВОГО КОМПЛЕКСУ РОЗРІЗУ

Завдання та обов'язки. Забезпечує: безаварійну та надійну експлуатацію обладнання шахтової поверхні (поверхневого комплексу розрізу), технологічних завантажувальних (розвантажувальних) пунктів, засобів постачання та тимчасового збереження вугілля, породи (гірничої маси), лісоскладів, породних відвалів, установок промислової вентиляції, компресорних і дегазаційних установок, шахтової котельні, системи надання технологічної пари, опалення, водопостачання, каналізації та очищення стічних вод, обладнання мийних, пральних, сатураторних; стан справності освітлення і засобів гасіння пожеж у будинках адміністративно-побутового комбінату; своєчасний і якісний ремонт, технічне обслуговування та модернізацію обладнання, видачу, приймання і зберігання кисневих балонів, зварювальних апаратів, гасорізаків. Організовує: періодичні огляди, вивчення режиму роботи обладнання, причини і тривалості його простоїв, облік виконаних ремонтних робіт. Вивчає умови роботи обладнання, окремих деталей і вузлів з метою виявлення причин їх передчасного спрацювання. Забезпечує виконання працівниками дільниці робіт відповідно до технічної, технологічної документації (проектів, паспортів) з дотриманням вимог нормативних та інших документів з охорони праці і системи управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості, експлуатацію обладнання, машин і механізмів в режимах, які відповідають заводським вимогам. Бере участь у: розробленні графіків планово-запобіжних ремонтів, ревізій, налагодженні та випробуванні обладнання; складанні планів матеріально-технічного постачання; розгляді й впровадженні раціоналізаторських пропозицій; розробленні і здійсненні заходів щодо ліквідації та запобігання аварій. Контролює: терміни та якість виконання ремонтних, монтажних і налагоджувальних робіт; своєчасне і комплектне постачання нового обладнання; розподілення і витрачання запасних частин на дільницях; правильність і своєчасність списання обладнання та його повторне використання. Проводить інструктаж і технічне навчання працівників обслуговуваного і ремонтного персоналу щодо експлуатації обладнання і безпечних методів ведення робіт, організовує інструктаж і періодичну перевірку знань правил безпеки, плану ліквідації аварій стосовно дільниці, на якій ведуться роботи. Контролює виконання нарядів і дотримання правил безпеки та технічної експлуатації обслуговуючим персоналом. Розробляє і здійснює заходи щодо підготовки обладнання і будівель адміністративно-побутового комбінату до роботи в зимових умовах. Веде встановлену документацію, звітність.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі і нормативні матеріали, що стосуються діяльності служби; технічні характеристики, конструктивні особливості, правила технічної експлуатації та режими роботи обслуговуваного обладнання; методи планування, організацію і

технологію ремонтних робіт; порядок складання дефектних відомостей та іншої технічної документації; основи технології гірничого виробництва; основи економіки, організації виробництва і праці; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; систему управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості.

Кваліфікаційні вимоги.

Механік шахтової поверхні, поверхневого комплексу розрізу I категорії: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр): для спеціаліста - стаж роботи за професією механіка шахтової поверхні, поверхневого комплексу розрізу II категорії - не менше 2 років, бакалавра - стаж роботи за професією механіка шахтової поверхні, поверхневого комплексу розрізу II категорії - не менше 3 років.

Механік шахтової поверхні, поверхневого комплексу розрізу II категорії: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр): для спеціаліста - стаж роботи за професією механіка шахтової поверхні, поверхневого комплексу розрізу - не менше 1 року, бакалавра - стаж роботи за професією механіка шахтової поверхні, поверхневого комплексу розрізу - не менше 2 років.

Механік шахтової поверхні, поверхневого комплексу розрізу: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр) без вимог до стажу роботи.

(пункт 8 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

9. ТЕПЛОТЕХНІК

Завдання та обов'язки. Забезпечує безперебійну і високопродуктивну роботу енерго- і тепломеханічного обладнання, котельних, бойлерних, калориферних, пилопригнічуючих установок, систем подавання енергоносіїв і прибирання відходів, теплових мереж. Розраховує планову кількість необхідної теплової енергії на технологічні і соціальні потреби, обсяг матеріальних ресурсів та енергоносіїв (вугілля, газ, мазут, електроенергія тощо), потрібних для виробництва теплової енергії. Контролює раціональний розподіл теплової енергії та води між споживачами шахти (розрізу); наявність і справність засобів захисту та пристроїв щодо забезпечення безпечних умов праці під час експлуатації обладнання котельних установок. Забезпечує виконання працівниками дільниці, служби робіт відповідно до технічної, технологічної документації (проектів, паспортів) з дотриманням вимог нормативних та інших документів з охорони праці та системи управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості, експлуатацію обладнання і механізмів в режимах, які відповідають заводським вимогам, своєчасне проведення технічного обслуговування, поточних ремонтів, налагоджувальних робіт обладнання, проведення державної перевірки приладів і обладнання (Держстандарт, котлонагляд); отримання дозволу на початок ведення робіт. Припиняє роботи, які ведуться з порушенням вимог нормативних документів з охорони праці, проектів, технологічних схем (інструкцій). Розробляє графіки планово-запобіжних і капітальних ремонтів енерго- та тепломеханічного обладнання і забезпечує їх виконання. Забезпечує складання графіків виходів, роботи та відпочинку, чергових і додаткових відпусток працівників дільниці, ознайомлює їх з графіками та контролює виконання цих графіків. Контролює якість і обсяги робіт, які виконуються робітниками дільниці; забезпечує правильне і своєчасне оформлення первинних документів з обліку робочого часу, заробітної плати, простоїв. Бере участь у: долученню і контролю роботи спеціалізованих підрядних організацій для виконання капітальних ремонтів обладнання, а також робіт, що потребують дозволу на їх виконання; впровадженні нових типів і марок машин, енерго- та тепломеханічного обладнання і в проведенні модернізації застарілого обладнання; розслідуванні аварій та в розробленні

заходів щодо запобігання аварій і травматизму, ліквідації наслідків аварій. Веде облік виробленої теплової енергії та спожитих енергоресурсів (вугілля, газ, мазут, електроенергія). Забезпечує розставлення експлуатаційних робітників; проводить інструктаж і навчання обслуговуючого персоналу котелень безпечних методів виконання робіт. Веде встановлену документацію, звітність на різних носіях інформації та забезпечує їх своєчасне подання.

Повинен знати: накази, інструкції, інші настановчі та нормативні матеріали, що стосуються роботи теплотехнічного обладнання; правила технічної експлуатації обладнання, інші технічні характеристики, режими роботи, організацію теплотехнічного обслуговування; основи технології виробництва; основи економіки, організацію праці та виробництва; основи трудового законодавства; правила і норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту, технічної експлуатації; системи управління виробництвом і охороною праці у вугільній промисловості; знання та навички роботи на персональному комп'ютері на рівні користувача.

Кваліфікаційні вимоги.

Теплотехнік I категорії: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи за професією теплотехніка II категорії - не менше 2 років.

Теплотехнік II категорії: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи за професією теплотехніка - не менше 2 років.

Теплотехнік: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст) без вимог до стажу роботи.

(пункт 9 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

10. ТЕХНІК-КАРТОГРАФ

Завдання та обов'язки. Виконує: всі картографічні і креслярські роботи на основі маркшейдерських зйомок, замірів і спостережень; наносить тушшю на основні плани гірничих робіт координатні мережі та гірничу, маркшейдерську та геологічну інформацію, періодично поповнює їх, складає і поповнює схеми тріангуляції, поверхневої та підземної полігонометрії, профілі та геологічні розрізи основних виробок; введення і поповнення електронної бази даних маркшейдерською, геологічною інформацією. Виготовляє основу планів гірничих робіт для обміну, поповнює і розмножує їх на паперових і електронних носіях інформації. Бере участь у складанні та розмноженні календарних планів розвитку гірничих робіт, веде облік і контролює дотримання режиму зберігання і використання топографічної, маркшейдерської та геологічної документації.

Повинен знати: методичні та нормативні матеріали щодо розроблення та оформлення картографічних робіт; технологію картоскладальних робіт; топографічне креслення, єдині умовні позначки для маркшейдерських планів і геологічних розрізів; порядок обліку і зберігання маркшейдерської документації; правила експлуатації обчислювальної та копіювальної техніки; правила і норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту; умови та правила експлуатації комп'ютерної та організаційної техніки, правила роботи на персональному комп'ютері та користування програмним забезпеченням; порядок автоматизованої обробки інформації та формування необхідних інформаційних баз даних.

Кваліфікаційні вимоги.

Технік-картограф I категорії: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи за професією техніка-картографа II категорії - не менше 2 років.

Технік-картограф II категорії: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи за професією техніка-картографа - не менше 2 років.

Технік-картограф: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст) без вимог до стажу роботи.

(пункт 10 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

РОБІТНИКИ

ЗАГАЛЬНІ ПРОФЕСІЇ РОБІТНИКІВ ГІРНИЧИХ І ГІРНИЧО-КАПІТАЛЬНИХ РОБІТ

1. ВАГОНЕТНИК ПОВІТРЯНО-КАНАТНОЇ ДОРОГИ

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує наповнення і відкату вагонеток, причеплення та відчеплення навантажених і порожніх вагонеток з підкаткою їх до каната повітряно-канатної дороги. Приймає вагонетки з каната підвісної дороги на монорейку і відвозить їх по монорейках у потрібних напрямках з розвантаженням та подаванням порожняка на канат. Здійснює підкату і розподілення вагонеток по бункерах, розвантаження їх та підкату до місця підключення на трасу канатної дороги. Дотримується встановлених інтервалів між вагонетками, які виходять на лінію дороги. Стежить за сигналами, лічильником кількості відвантажених вагонеток і станом каната. Оглядає вагонетки та механізм повітряно-канатної дороги, перевіряє і регулює напругу каната. Змашує вагонетки, тягові та несучі канати. Прибирає розсипану породу і відвозить її до відвалу. Бере участь у ремонті повітряно-канатної дороги.

Повинен знати: будову механізмів повітряно-канатної дороги і вагонеток; правила приймання та відправлення вагонеток на канат підвісної дороги; вимоги щодо норм повноти завантаження вагонеток; типи і місткість вагонеток; установлену сигналізацію.

Кваліфікаційні вимоги. Базова чи неповна базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

2. ВИБУХОВИК

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує підривні роботи середньої складності під час проведення відкритих гірничих і геофізичних робіт. Проводить зривання шпурів у шлаківниках мартенівських печей, в остиглих "козлах" та охолодах у металургійному виробництві. Виконує підривні роботи з переділу негабаритів, з розпушування металевої стружки, змерзлих дров, корчування пнів, звалювання лісу, в металевих конструкціях і в бронях. Виготовляє патрони-бойовики. Підриває одиничні та групові шпури вогнеvim і електричним підриванням. Заряджає прострілювально-підривну апаратуру. Заряджає шпури, свердловини, камери та інші виробки, які проводяться для підривних робіт. Отримує, навантажує, розвантажує, доставляє підривні матеріали з базових та роздавальник складів до місць робіт. Готує забивку. Перевіряє виконання заходів щодо безпечного ведення робіт і технології, відповідності розташування, глибини і направлення шпурів і свердловин до проектів і паспортів на підривні роботи. Проводить заряджання шпурів і свердловин

пневмозарядниками різних типів, замірювання метану у вибої перед заряджанням шпурів і свердловин та перед кожним зриванням зарядів. Перевіряє якість осланцювання. Проводить механізоване забивання свердловин. Визначає безпечні зони і розставляє пости охорони небезпечної зони. Перевіряє встановлення загородження і попереджувальних знаків. Подає установлені сигнали про проведення підричних робіт, монтує підричну мережу, перевіряє її справність, перевіряє опір електричної мережі. Визначає придатність вибухових матеріалів до використання, знищує непридатні. Проводить огляд місця після підричних робіт, ліквідацію невибухлих зарядів. Проводить полігонні випробування вибухових матеріалів, обліковує їх витрати і підтверджує їх, здає залишки на склад. Веде журнал підричних робіт. На геофізичних роботах - виготовляє електрозапали для перфорації та торпедування свердловин. Перевіряє справність, підготовку до заряджання, заряджання і розряджання вогнепальної апаратури.

Повинен знати: властивості вибухових речовин і засоби підривання; правила безпечного ведення підричних робіт; будову пневмозарядників та підричних машинок усіх типів, електровимірювальних приладів, прострілювально-підричної апаратури, ґрунтоносів, торпед; види пристроїв для монтажу підричних мереж; порядок заряджання та підривання шпурів при вогневому, електричному, електровогневому способах підривання з застосуванням детонуючого шнура; основні методи проведення підричних робіт; перфорування і торпедування свердловин; схеми з'єднання під час електропідривання; правила підключення підричних мереж до джерела струму; величину блукаючого струму; склад рудникового повітря; властивість рудникових газів, допустимий процент їх вмісту; запобіжні заходи у разі виявлення газів; способи замірювання газів у рудниковому повітрі; порядок перевірки осланцювання виробок, норми витрат, способи і правила зберігання, транспортування, випробовування і знищення вибухових матеріалів; способи і правила ліквідації невибухлих зарядів; установлену сигналізацію під час проведення підричних робіт; правила установлення загородження; властивості гірських порід; способи буріння шпурів і розміщення їх залежно від геологічних і технічних умов.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи помічником підричника не менше 2 років.

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує складні підричні роботи під час проведення відкритих і підземних гірничих робіт: під час проходки та поглиблення стовбурів, похилих і підняттяєвих виробок, у транспортних і гідротехнічних тунелях, під час спорудження будівель ГЕС, підземних споруд спеціального призначення, боротьби з лісовими пожежами. Монтує підричні мережі, заряджає, підриває шпури і свердловини під час масових вибухів. Виконує підричні роботи поблизу різних споруд, у пластах (стрічках) з відкритим очисним простором висотою більше 3 м, на очисних роботах жильних родовищ при заряджанні з помостів, встановлених на кріпленні. Проводить підривання роззосереджених зарядів для утворення котлованів під опори контактної мережі в скельних породах та нескельних ґрунтах. Заряджає і підриває камерні, свердловинні та котлові заряди. Заряджає і підриває шпури, свердловини, камери, накладні заряди серіями вогневим і електровогневим способами з застосуванням електродетонаторів і детонуючого шнура в умовах наявності кріплення, обладнання, механізмів, комунікацій. Перевіряє стан вентиляції, кріплення, течок грохотів, перекриттів, помостів. Виконує підричні роботи методом "контурного підривання". Монтує електропідричну і дублювальну мережу із змішаним з'єднанням зарядів. Визначає небезпечну зону з сейсмічним впливом, розлітанням уламків (шматків гірничої маси) та ударної хвилі. Переробляє вибухові речовини на механізованому комплексі. Проводить механізоване зарядження свердловин, шпурів, камер зарядними і зарядно-доставними машинами, керує ними, здійснює технічне обслуговування їх.

Повинен знати: особливості проведення підривних робіт під час проходки, поглиблення стовбурів, похилих і підняттявих виробок, у транспортних і гідротехнічних тунелях, під час спорудження будівель ГЕС та підземних споруд спеціального призначення, виконання масових вибухів та при веденні інших складних відкритих гірничих робіт; порядок дублювання підривної мережі; схеми монтажу і порядок розрахунку складних мереж; порядок розрахунку зони, небезпечної за сейсмічним впливом, розлітанням уламків (шматків гірської породи) та ударною хвилею; будову зарядних та зарядно-доставних машин, правила їх експлуатації; методи боротьби з статичною електрикою під час пневмозарядження гранульованими вибуховими речовинами; особливості уповільненого підривання; правила вибору ефективних конструкцій зарядів і схем уповільненого відривання залежно від гірничо-геологічних умов; механізацію внутрішньоскладових вантажно-розвантажувальних і транспортних робіт у сховищах вибухових речовин другої групи; технологію, засоби автоматизації для механізованого заряджання гірничих виробок вибуховими речовинами; технологію контейнерної доставки, зберігання і розташування вибухових речовин; будову динамореактивних систем.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією вибуховика 4 розряду не менше 1 року.

6-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує особливо складні підривні роботи під час будівництва унікальних споруд, урізання в діючі споруди; визначає число, розміщення і глибину шпурів, монтує електропідривну мережу. Виконує підривні роботи поблизу фундаментів унікальних будов, постійних підземних комунікацій, діючих тунелів, метрополітенів, магістральних залізниць та автомобільних доріг, ліній електропередач, газо- і нафтопроводів, мостів, що будуються. Підриває заряди на крутоспадних схилах, під час днозаглиблювальних робіт, посадки насипів на мінеральне дно, ліквідації перегородок, забивання паль, підривання криги в період льодоходу, реконструкції доменних і мартенівських цехів. Виконує підривні роботи для обвалення будов і споруд. Здійснює спорядження торпед, опускання їх у свердловини і підривання.

Повинен знати: правила ведення підривних робіт під час будівництва унікальних будов і споруд, цінних угідь, на крутоспадних схилах, поблизу магістральних залізниць та автомобільних доріг, під час забивання паль вибухом, посадки насипів на мінеральне дно та інших найскладніших роботах; правила підривання для подрібнювання металу, гарячих масивів, під час криголамних і підводних робіт, для обвалення будов і будівельних конструкцій; порядок спорядження торпед і виготовлення зарядів для торпедування свердловин.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією вибуховика 5 розряду не менше 1 року.

Примітки.

1. За наявності Єдиної книжки майстра-вибуховика професію найменувати "Майстер-вибуховик."
2. Помічники підривників, що доставляють вибухові матеріали, тарифікуються за 2 розрядом, а при одночасній участі під керівництвом підривника у виконанні комплексу робіт щодо підготовки до підривання шпурів, свердловин, мінних камер - за 3 розрядом.

3. ВИВАНТАЖУВАЧ НА ВІДВАЛАХ

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Приймає вантажні автосамоскиди на відвалах, регулює рух до місць розвантаження. Вивантажує породу, жужіль, закладний матеріал та інші відходи виробництва з транспортних засобів. Стежить за утворенням відвалу, вирівнюванням його плугом, стругом, бульдозером чи скрепером, роздільним розвантаженням кондиційних та некондиційних корисних копалин. Проводить нарощування відвалу. Здійснює очищення приймальних посудин від налиплої і намерзлої гірничої маси та інших матеріалів після розвантаження чи зливання. Проводить вибивання з ковша застиглої жужелі та "козлів". Здійснює очищення габаритів доріг від розсипаної гірничої маси, прибирання місць зливання жужелі. Бере участь в укладанні помосту під екскаватор. Стежить за безпекою маневрів автосамоскидів під час їзди їх понад брівкою відвалів і подає попереджувальні сигнали. Споруджує дренажні канавки і плотові загорожі під час роботи на промивальних приладах. Розкайловує негабарити. Відгороджує сигналами небезпечні місця. Стежить за освітленням доріг у межах робочого місця (відвалу). Обліковує розвантажені транспортні засоби. Проводить обладнання необхідних пристроїв для розвантаження автосамоскидів. Пускає і зупиняє пересувний компресор і стежить за його роботою.

Повинен знати: правила ведення відвальних робіт і рух транспорту; конструкцію гальм, відкритих пристроїв автосамоскидів; принцип роботи компресорів; вантажність розвантажувальних автосамоскидів; профіль і напрям відвалу; схему розташування транспортних шляхів на відвалі; діючу систему сигналізації; зовнішні ознаки відмінності корисних копалин від породи; основи електрослюсарної справи.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Короткострокове виробниче навчання. Без вимог до стажу роботи.

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Приймає вантажні залізничні ешелони, регулює їх рух до місць розвантаження. Вивантажує породу та інші відходи виробництва з думпкарів, вагонів, вагонеток. Стежить за утворенням відвалу. Подає сигнали про початок і кінець розвантаження залізничних ешелонів. Здійснює очищення габаритів залізничних колій від розсипаної гірничої маси. Бере участь у підбиванні, пересуванні, нарощуванні та підніманні відкотних відвальних колій, здійснює поточний ремонт залізничних колій робочої частини тупика і тримає його в належному стані. Бере участь у поставленні рухомого складу, що зійшов з рейок. Закриває і відкриває люки, борти і двері вагонів. Відгороджує сигналами небезпечні місця. Обліковує розвантажені вагони. Вмикає повітряну магістраль для перекидання думпкарів.

Повинен знати: правила ведення відвальних робіт і рух залізничного транспорту; конструкції вагонів, думпкарів, гальм, перекидних пристроїв і компресорів; вантажність розвантажувальних транспортних посудин; способи та умови розвантажування і закріплення кузовів, думпкарів; основні знання про будову залізничних колій і стрілкових переводів; схему розташування транспортних колій на відвалі; порядок нарощування і пересування рейкових колій залізничного тупика.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Короткострокове виробниче навчання. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією вивантажника на відвалах 2 розряду не менше 1 року.

4. ГІДРОМОНІТОРНИК

Завдання та обов'язки. Керує гідромонітором під час розбирання (підрізування, обвалення), змивання, розливання, транспортування ґрунтів і гірських порід, оформлення виробки, занурювання кесонів і спускних колодязів, намівання дамб та інших земельних споруд і відвалів. Керує потоком пульпи і підтримує необхідну для неї консистенцію. Забезпечує

рівномірний розлив, необхідний напрям і тиск струменя. Проводить розбирання, збирання, нарощування та укорочування водоводів і пульпопроводів. Проводить заміну насадок і приладів. Кріпить вироблений простір. Здійснює подрібнення великих шматків гірських порід і ґрунту, бутування їх у штреку і пропускання по жолобах. Відкриває і закриває засувки високонапірного стояка. Стежить за станом жолобів пульпопровідних і водовідних комунікацій, виловлює сторонні предмети. Здійснює обслуговування і профілактичний ремонт гідромоніторів.

Повинен знати: будову, конструкцію і принцип дії обслуговуваних гідромоніторів, приладів, засувок, високонапірних стояків, пульпопроводів і водопроводів; технічні характеристики гідромоніторів, правила їх розбирання, збирання, установлення і балансування; правила ведення розроблення розмивом; фізичні властивості гірських порід і ґрунтів у сухому та мокрому вигляді; класифікацію гірських порід і корисних копалин за міцністю; способи, прийоми та основні схеми розмиву і гідравлічного транспортування гірських порід і ґрунту; форми насадок і способи їх заміни; гранулометричний склад розмиваних порід; основні особливості роботи у вибої та кріплення виробок; типи і види кріплення; властивості кріпильних матеріалів; будову жолобів на акумулювальних штреках; схему пульпопроводів і водоводів на дільниці; причини неполадок у роботі гідромоніторів і способи їх усунення; електрослюсарну справу; основи гідравліки; правила експлуатації гідромоніторів; основні правила охорони навколишнього середовища.

3-й розряд

- під час розмивання, змивання та розроблення гірських порід і ґрунтів гідромоніторами продуктивністю, за максимальної насадки, до 1000 м³/г води.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта або підготовка безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

- під час розроблення, розмивання, змивання гідравлічного транспортування гірських порід і ґрунтів гідромоніторами продуктивністю, за максимальної насадки, понад 1000 до 3000 м³/г води.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією гідромоніторника 3 розряду не менше 1 року.

5-й розряд

- під час розроблення, розмивання, змивання гідравлічного транспортування гірських порід і ґрунтів гідромоніторами продуктивністю, за максимальної насадки, понад 3000 м³/г води; під час розроблення і транспортування ґрунтів у пульпопідготовчих бункерах (пристроях) і занурювання кесонів та колодязів при будівництві гідротехнічних споруд незалежно від продуктивності гідромоніторів; під час розроблення, дезінтеграції та транспортування гірських порід на промивальні установки.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією гідромоніторника 4 розряду не менше 1 року.

5. ГІРНИК

1-й розряд

Завдання та обов'язки. Проводить очищення вагонів, вагонеток, автошляхів і залізничних колій в кар'єрах та розрізах, відкотних колій, водостічних каналів від сміття, породи, мулу. Перевіряє повноту завантаження вагонеток, вагонів та інших транспортних засобів. Обліковує видобування корисних копалин і порід. Забезпечує набір, доставку та облік проб. Оформляє акти на бракування і документи з обліку видобування корисних копалин. Переводить стрілки. Тимчасово охороняє вибухові матеріали на місці провадження підривних робіт, заряджуваних блоків, свердловин, вибухонебезпечної зони під час провадження підривних робіт у кар'єрах та інших об'єктах. Установлює загороджування та попереджувальні знаки, подає і приймає сигнали. Обмотує шланги. Проводить змащування вагонеток, машин і механізмів. Здійснює збирання відпрацьованих масел та здавання їх на регенерацію. Бере участь у підніманні вагонеток і вагонів, що зійшли з рейок, та навантаженні, розвантаженні і транспортуванні вантажів. Бере участь у приготуванні глинистих, цементних, вапняних та інших розчинів. Підбирає за комплектністю і підносить інструмент до місця роботи. Збирає затуплений буровий інструмент і доставляє його в майстерню. Під час ожеледі посипає піском автодороги в кар'єрах, прибирає пил, хлорує каналізаційні мережі та виконує інші аналогічні роботи, що не вимагають навчання. Веде облік робочого часу і чисельності працівників в шахті, видає та приймає жетони із зазначенням часу спуску і виїзду працівників під час спуску в шахту та їх виїзду.

Повинен знати: принцип роботи застосовуваних механізмів, пристроїв та інструментів, правила поводження з ними, застосовувані комплекти бурів, їх розміри, форми головок, маршрут доставляння, правила перенесення; способи укладання вантажу і стосу; порядок утримання стрілкових переводів та сигналів; назву та розміщення гірничих виробок і правила безпечного пересування по них; зовнішні ознаки відмінності корисних копалин від породи; встановлену сигналізацію; сорти і властивості мастильних матеріалів, способи їх застосування; порядок обліку виданої корисної копалини; правила ставлення вагонеток, що зійшли з рейок; ознаки класифікації корисних копалин і порід.

Кваліфікаційні вимоги. Базова загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві без вимог до стажу роботи.

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Проводить підкочування і відкочування вантажних і порожніх вагонеток вручну і механізмами. Керує штовхачами, лебідками, встановленими на робочому місці. Зчіплює, розчіплює вагонетки, причіплює їх до каната лебідок і електровоза та відчіплює. Встановлює і закріплює вагонетки в кліті. Надає допомогу стовбуровому щодо забезпечення правильного і безпечного навантаження та розвантаження кліті. Проводить навантаження і вивантаження матеріалів та їх доставку. Підвозить та підносить матеріали і прилади для сланцювання і білення виробок. Готує розчини. Проводить зачищення, обмивання, осланцювання, білення галерей, навантажувальних пунктів, технологічних приміщень. Виконує допоміжні роботи під час пересування рейкових колій рейкопересувачами, формуванні і розформуванні ешелонів та інших аналогічних робіт. Дезінфікує вигрібні ями. Вибирає породи і сторонні предмети із корисної копалини вручну на конвеєрах, породовідбірних стрічках, майданчиках, у вагонах, сортує корисну копалину з розбиванням великих шматків. Вибирає корисну копалину з гірничої маси, складає, завантажує у транспортні засоби, розвантажує вагонетки перекидачем. Постачає вибухові речовини під наглядом підривника до місць проведення підривних робіт. Готує і подає матеріали забійки. Обслуговує гідроелеватори, ковшові елеватори, землесоси. Стежить за рівномірним надходженням пульпи в зумпф елеваторів і землесосів. Усуває забиття всмоктувача або повітряні пробки. Видаляє із пульпи сторонні та великі предмети вручну або за допомогою пристроїв. Очищає горловини всмоктувача, всмоктувальних рукавів, колосникового грохота над зумпфом. Очищає і ремонтує колодязі. Усуває дрібні неполадки в роботі обслуговуваного обладнання та механізмів.

Відбирає товарні, облікові і контрольні проби вугілля із залізничних вагонів, відвалів, конвеєрів вручну та за допомогою пробовідбирачів і спеціальних пристроїв. Спостерігає за роботою пробовідбирачів і пробообробних машин при відбиранні та обробленні проб. Приймає, зберігає і видає малоцінний інвентар. Забезпечує підготовку проб до лабораторних випробувань. Проводить попередній контроль проби на електроаналізаторі зольності. Разом зі споживачами приймає участь у спільному випробуванні поставленої їм вугільної продукції. Проводить облік перероблених проб.

Повинен знати: будову і правила експлуатації штовхачів, лебідок, затворів бункерів та інших обслуговуваних механізмів; принцип роботи гідроелеваторів, ковшових елеваторів, землесосів; будову всмоктувача і схему пульпопроводів; типи і призначення вагонеток та інших посудин, переміщення, правила і порядок їх відкачування; схему шляхових маршрутів; види зчепів; способи зчеплення вагонеток і причеплення їх до каната, електровоза; сорти корисних копалин; зовнішні ознаки відмінності корисної копалини від пустої породи; допустимі норми втрат під час вибірки корисної копалини; способи розбирання і відділення породи без пошкодження корисної копалини; призначення інертного пилу, норми його витрат і правила зберігання; призначення розчинів і методи їх приготування; правила роботи на транспорті; правила поводження, зберігання і перенесення вибухових матеріалів; властивості вибухових матеріалів; вимоги Державного стандарту до корисної копалини; правила установа загородження; установлену сигналізацію, правила експлуатації пробооброблювальних машин, правила експлуатації радіоізотопного електроаналізатора зольності, вимоги Держстандарту України до методу відбору та підготовки проб до лабораторних випробувань і порядку приймання вугільної продукції у споживача.

Кваліфікаційні вимоги. Базова загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією гірника 1 розряду - не менше 0,5 року.

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Проводить розвантаження і навантаження гірничої маси на механізованих естакадах, керує механізмами естакади, регулює навантаження і розвантаження. Бере участь під керівництвом підривника в зарядженні свердловин і шпурів, у доставлянні вибухових речовин до місця проведення вибухових робіт. Проводить буріння шпурів і підбурків вручну. Виконує підсобно-допоміжні роботи під час буріння стовбурів шахт і шурфів повним перерізом. Підбирає і заготовляє елементи кріплення та опалубки. Виготовляє і ремонтує елементи кріплення для обшивання вентиляційних стовбурів шахт, дерев'яних труб, трапів, люків, драбин, помостів та інших облаштувань ходових відділень гірничих виробок. Відновлює деформоване металеве кріплення (елементів кріплення) на пресах та веде облік їх кількості. Обладнує і ремонтує естакади, дозувальні пристрої, виконує інші теслярські роботи на відкритих гірничих роботах.

Повинен знати: будову механізованих естакад; правила регулювання розвантаження гірничої маси на естакадах у відвал; види і розміри застосовуваного кріплення та супутних матеріалів; основні правила, пов'язані з зарядженням шпурів і свердловин; конструкції дерев'яних споруд; властивості та сорти дерева різних порід; вади дерева і причини його псування.

Кваліфікаційні вимоги. Базова загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією гірника 2 розряду - не менше 1 року.

6. ГІРНИК БІЛЯ ЕКСКАВАТОРІВ, ВІДВАЛЬНИХ МОСТІВ І ВІДВАЛОУТВОРЮВАЧІВ

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Готує дороги для пересування екскаваторів, відвальних мостів і відвалоутворювачів у кар'єрах. Очищає габарити залізничних колій та автодоріг. Розчищає майданчики та викладає настили під екскаватор. Намотує на барабан кабель і бере участь у його перенесенні. Зачищає укоси верхньої брівки уступів. Робить вибірку лінії вибою після екскавації чи підривних робіт. Доставляє паливо, воду, мастильні, пальні, обтиральні матеріали. Вибирає пні, валуни з вибою. Бере участь у змащуванні вузлів екскаваторів, відвальних мостів і відвалоутворювачів.

Повинен знати: порядок і способи підготовки доріг для пересування екскаваторів, відвальних мостів та відвалоутворювачів; габарити залізничних колій; типи екскаваторів, відвальних мостів, відвалоутворювачів та правила роботи поблизу них; властивості розроблюваних гірських порід; кут природного укосу корисної копалини і породи; прийоми робіт під час зачищення укосів і вибирання вибою; правила поводження з електричним кабелем; сорти і властивості мастильних матеріалів; систему сигналізації; основи слюсарної справи.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Короткострокове виробниче навчання. Без вимог до стажу роботи.

7. ГІРНИК НА ГЕОЛОГІЧНИХ РОБОТАХ

1-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує роботи під керівництвом геолога або гідрогеолога. Розчищає і оголює корінні породи. Відбирає, упаковує, переносить, в разі потреби зважує, парафінує зразки гірських порід. Заповнює і наклеює етикетки на зразки та проби, реєструє їх і відправляє у лабораторію. Відбирає і переносить проби води, реєструє їх у журналі. Проводить контрольне промірювання глибини свердловини. Відбирає проби з відвалів порожніх порід та іншої гірничої маси. Виконує та розмножує найпростіші креслення.

Повинен знати: основні уявлення про умови залягання гірських порід, розміщення і призначення гірничих виробок; порядок і правила відбору зразків гірських порід з свердловин і гірничих виробок, порядок і правила їх зберігання; порядок відбору, оформлення і зберігання проб води; відмінні ознаки корисних копалин від порожньої породи; установлену класифікацію гірських порід; порядок заповнення та зберігання журналів реєстрації проб і зразків гірських порід та іншої установленої документації; найпростіші геологічні плани.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Проводить відбір проб і зразків гірських порід та корисних копалин із гірничих виробок, природних оголень, бурових свердловин. Бере участь у визначенні фізичних властивостей гірських порід. Класифікує гірські породи за категоріями. Заміряє за допомогою гірничого компаса елементи залягання пластів і площин тектонічних порушень, заміряє гідростатистичні напори підземних вод і розходження по свердловинах, канавах тощо. Копіює графічні матеріали.

Повинен знати: основи ведення гірничих робіт; назви та основні властивості гірських порід; геологічну будову і гідрологічні умови родовища; правила користування гірничим компасом та іншими застосовуваними пристроями та інструментами; порядок і правила відбору зразків

гірських порід та проб з гірничих виробок, оголень, бурових свердловин; методи вимірювання елементів залягання порід і тріщин гірничим компасом; правила користування світлокопіювальною установкою та аміаком.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією гірника на геологічних роботах 1 розряду не менше 0,5 року.

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Проводить розмічання місць випробування гірничих виробок і свердловин. Відбирає контрольні проби, сушить, дробить і подрібнює, квартує проби, готує до хімічного аналізу. Збирає і оформляє геологічні колекції зразків гірських порід та корисних копалин. Заміряє потужності продуктивного пласта корисних копалин і вмісних гірських порід. Заміряє тектонічні тріщини та тріщинуватості. Стежить за повнотою і якістю виймання з надр корисної копалини, за осувними проявами і своєчасним попередженням про них. Заміряє рівні підземних вод у бурових свердловинах і приплив їх у гірничі виробки. Замальовує й оформляє первинну і чистову геологічну документацію гірничих виробок та бурових свердловин (паспортів, стратиграфічних колонок свердловини, журналів, робочих планів випробування), графічних матеріалів-планів, розрізів. Виконує камеральні роботи. Класифікує гірські породи і корисні копалини за відібраними пробамі відповідно до еталонної колекції.

Повинен знати: класифікацію гірських порід; петрографічні різновиди порід; постмагматичні зміни вмісних порід, їх вплив на технологію збагачування; правила складання сортових паспортів на відвантаження корисної копалини; причини виникнення втрат, збіднювання і способи їх скорочення; правила відбору борозенних, задиркових, горсткових проб; основи фаціального аналізу осадових порід; елементи тектоніки; структурно-текстурну характеристику порід; методи вивчення гірських порід і корисних копалин у полі та в лабораторії; методи гідрогеологічних вимірювань; елементи інженерної геології; правила побудови розрізів, профілів, стратиграфічних колонок; порядок заповнення, обліку та зберігання документації; правила експлуатації лічильно-обчислювальної техніки; прийняту методику оперативного підрахунку запасів корисних копалин.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або одержання професії безпосередньо на виробництві, підвищення кваліфікації і стаж роботи за професією гірника на геологічних роботах 2 розряду не менше 1 року.

Примітка. У разі виконання робіт у складних гідрогеологічних і тектонічних умовах у підземних гірничих виробках за наявності залишкових напорів підземних вод або у виробках, небезпечних за гірничими ударами, тарифікація проводиться на один розряд вище.

8. ГІРНИК НА МАРКШЕЙДЕРСЬКИХ РОБОТАХ

1-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує роботи під керівництвом маркшейдера під час знімання, нівелювання, вимірювання, замірах під час проведення гірничих виробок, будівництва шахтових стовбурів, під час спорудження об'єктів шахтової поверхні, споруд спеціального призначення. Проміряє відстані. Встановлює рейки, тички, штативи та виски. Освітлює лінії виски і позначок нівелірної рейки. Очищає, протирає, переносить, установлює геодезичні та маркшейдерські інструменти і прилади. Закріплює репери і маркшейдерські пункти. Бере участь в оформленні документації.

Повинен знати: назви, призначення і правила поводження з геодезичними та маркшейдерськими приладами, вимірювальними інструментами і правила догляду за ними; маркшейдерські та геодезичні знаки й правила їх установа основні поняття про рельєф місцевості; розташування і призначення гірничих виробок; найпростіші маркшейдерські плани; систему сигналізації; порядок зберігання, видавання і приймання інструментів і приладів.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Встановлює маркшейдерські та геологічні прилади на місці робіт. Установлює маркшейдерські та геологічні знаки і репери. Закладає тимчасові і постійні пункти маркшейдерського улаштування і репери, виконує їх зовнішнє оформлення. Бере участь у детальному маркшейдерському зніманні гірничих виробок. Замальовує та оформляє документацію прохідних гірничих виробок, бере участь в обробленні матеріалів, обчислює висотні позначки (перевищення) точок і горизонтальні відстані до точок знімання. Бере участь у нанесенні результатів знімання на маркшейдерський план. Переносить позначки на місцевість за допомогою рівня. Вираховує або вимірює планіметром площі діляниць. Виконує роботи з засічки знімних точок і тахеометричної зйомки. Заготовляє та встановлює розпізнавальні знаки для стереофото-грамметричних зйомок. Стежить за тріщинами і заміряє їх у гірничих виробках. Виконує підготовчі роботи під час фотознімальних і фотолабораторних робіт. Бере участь у замірюванні виїмкових потужностей очисного простору, в проміжному замірюванні просування гірничих виробок і обсягу їх ремонту, замірюванні щілин у гірничих виробках. Розбиває пікети у другорядних гірничих виробках, доглядає за геодезичними і маркшейдерськими приладами та інструментами. Ставить і центрує візирні цілі за допомогою висків.

Повинен знати: призначення теодоліта, нівеліра, гірничого компаса, спеціальних геодезичних і маркшейдерських приладів та устаткування; порядок і способи установа геодезичних і маркшейдерських приладів, знаків та реперів; основні методи і порядок виконання маркшейдерської зйомки та нівелювання; основи ведення гірничих робіт; основні поняття про зрушення гірських порід; методи опрацювання матеріалу маркшейдерської зйомки; найпростіші маркшейдерські плани; правила перенесення позначок на місцевість; способи центрування візирних цілей за допомогою висків; правила проведення і методи фотолабораторних робіт; правила поводження з переносними низьковольтними джерелами електроенергії.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією гірника на маркшейдерських роботах 1 розряду не менше 0,5 року.

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Визначає габарити гірничих виробок, виїмкові потужності очисного простору, глибину і напрям буропідривних свердловин, лінійні параметри зрушення гірських порід. Контролює оперативні проміри проектних параметрів гірничих виробок. Бере участь у відповідальних зйомках стереофотограмметричним, звуколокаційним методами, а також з застосуванням гідроскопічних, лазерних приладів, радіо- і світлодалекомірів під керівництвом маркшейдера. За вказівкою маркшейдера знімає зсувні деформації бортів розрізів, кар'єрів, відвалів. Виконує роботи щодо фотоконтролю за завантаженням транспортних посудин. Визначає об'єми завантаження посудин за фотознімками. Здійснює інструментальний поділ геологорозвідувальних виробок. Виконує світлокопіювальні роботи, бере участь у визначенні

обсягу виконаних гірничих робіт, фактичних розмірів перерізу споруджуваних гірничих виробок, оформленні маркшейдерської документації, графічних матеріалів - планів, розрізів. Розбиває пікети в капітальних гірничих виробках. Спрямовує гірничі виробки і свердловини за висками або за допомогою нескладних інструментів (кутомірів). Бере участь у побудові опорних маркшейдерських мереж, у зйомках підвищеної точності під час проведення гірничих виробок зустрічними вибоями і біля небезпечних зон, у перевірці профільної зйомки вертикальних стовбурів, горизонтальних положень і перевищень під час теодолітної зйомки. Установлює і визначає місцезнаходження шляхових реперів. Бере участь у встановленні та приведенні до належного стану найточніших маркшейдерських інструментів і приладів.

Повинен знати: основні методи маркшейдерської зйомки і обчислення; технологію ведення маркшейдерських робіт; застосовувані прилади і правила їх експлуатації; правила ведення стереофотограмметричних робіт; способи визначення виконаного обсягу гірничих робіт і фактичних розмірів перерізу здійснюваних гірничих виробок; методику обчислення гірничої маси в транспортних посудинах за фотознімками; основні поняття про зрушення гірських порід; порядок заповнення, облік і зберігання документації; правила експлуатації лічильно-обчислювальної техніки; порядок встановлення і визначення стану шляхових реперів; будову світлокопіювальної установки і правила роботи з аміаком; правила інструментального створення напрямів.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або одержання професії безпосередньо на виробництві, підвищення кваліфікації і стаж роботи за професією гірника на маркшейдерських роботах 2 розряду не менше 1 року.

Примітка. Уразі проведення маркшейдерських зйомок підземних гірничих виробок у складних гідрогеологічних і тектонічних умовах за наявності залишкових напорів підземних вод або небезпечних за гірничими ударами тарифікація проводиться на один розряд вище.

9. ГІРНИК ОЧИСНОГО ЗАБОЮ

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує комплекс робіт під час очисного виймання корисної копалини, робіт, пов'язаних з проведенням печей, просіків, гезенків, ортів, розрізів лав, монтажних камер (шарів), передбачених технологією ведення робіт. Оглядає забій і доводить до безпечного стану, підтримує безпечні умови праці на робочому місці. Виконує роботи згідно з технічною, технологічною документацією (проектом, паспортом) і змінним завданням. Оформлює забій, відбиває верхню пачку (несправжню покрівлю) вручну або відбійним молотком, обирає забій, зриває земник і підриває ґрунт по лаві. Планує ділянку вибою, проводить прибирання, зачищення підосви (ґрунту) пласта, жолоба кабелеукладача і основ секцій, навантаження та доставку гірничої маси різними способами в зоні забою і виробках, прилеглих до очисних забоїв. Установлює тимчасове і постійне кріплення забою відповідно до технологічної і технічної документації, паспорта кріплення забою та керування покрівлею. Встановлює кріплення у місцях сполучення забою з прилеглими виробками, у місцях геологічних порушень та зонах підвищеного гірничого тиску. Вивільняє затиснуті секції механізованого кріплення. Виконує роботи з керування покрівлею, примусової посадки покрівлі, викладення і перенесення кострів, пересування стояків (стійок) спеціального привибійного кріплення. Проводить проходку ніш. Виконує розбивання великих шматків, брил породи, скреперування, перекидання, навантаження гірничої маси на конвеєр, листи та закладання породи у вироблений простір. Викладає бутові смуги, установлює запобіжні і оконтурювальні стійки. Зміцнює породи покрівлі очисного забою і сполучення з ним полімерними матеріалами. Встановлює упорні та розпірні стояки. Викладає помости. Бурить шпури і свердловини

самохідними буровими установками (крім дизельних), каретками і перфораторами вагою до 35 кг (разом з пневмопідтримкою), електросвердлами та пневмосвердлами. Керує установками, що нагнітають воду в пласт, виконує роботи щодо запобігання несподіваним викидам гірничої маси і газів. Керує гідромоніторами, вантажно-доставними машинами з електричним і пневматичним приводом та дизельним двигуном потужністю до 147,2 кВт (200 к. с.), закладними машинами, скреперними лебідками та іншими застосовуваними в роботі машинами і механізмами, здійснює їх технічне обслуговування. Керує гідросистемою, гідродомкратами, гідростійками під час пересування риштаків і головок конвеєра, посадного кріплення та секцій механізованого кріплення, забійним конвеєром. Проводить вирівнювання нахилених секцій. Бере участь у керуванні гірничими виїмковими комбайнами та надає допомогу з ремонту та технічного обслуговування очисних комбайнів. Керує забійним конвеєром, пересуває і кріпить привідні головки конвеєра та виносної системи подачі, пересуває опірні балки, запобіжні лебідки, переставляє ролики під час роботи стругових установок і вузькозахватних комбайнів, бере участь у їх обслуговуванні та ремонті. Усуває неполадки, які зустрічаються в роботі обслуговуваних машин і механізмів; володіє видами, способами виявлення та усунення неполадок у їх роботі. Бере участь у поточному ремонті та технічному обслуговуванні механізованих комплексів, вибійного гірничошахтного обладнання, змащує і заправляє паливно-мастильними матеріалами та емульсією обслуговуване обладнання. Розштибовує, нарощує та укорочує конвеєри у забої. Бере участь у монтажі, демонтажі, перенесенні, пересуванні, установленні обладнання в зоні забою і виробках, прилеглих до очисних забоїв (лав, блоків, заходок). Монтує гнучкі перекриття з металевої сітки. Бере участь у доставці кріпильних матеріалів та обладнання у забій від штреку, доставляє і розкладає їх у забої, видає з очисного забою на штрек. Проводить навантаження, вивантаження матеріалів та устаткування у гірничих виробках, біля очисних забоїв. Навішує люки, нарощує зрубові хідники. Нарощує водо- і повітропровідні магістралі у забої. Може виконувати складніші роботи у забої під керівництвом більш кваліфікованих робітників.

Повинен знати: безпечні методи роботи у вугільних шахтах, будову, технічні характеристики обладнання, машин, механізмів і пристроїв, застосовуваних на очисній виїмці корисної копалини, правила приймання, випробування і догляду за ними; пускову та регульовальну апаратуру; порядок монтажу та демонтажу обслуговуваних машин; схему розведення повітропроводів і водопроводів, системи зрошування, гідравлічної системи; властивості гірничих порід; властивості бокових порід та структуру пласта: кліваж, тріщинуватість, віджимання, наявність породових прошарків, несправжньої покрівлі, твердих вкраплень, схильність до несподіваних викидів і гірничих ударів, багатогазовість відпрацьованого пласта; застосовувані системи розробки; технологію ведення робіт у забої та правила ведення розробки гірничих виробок за напрямками; схеми раціонального розміщення шпурів, паспорти буровибухових робіт; Єдині правила безпеки при вибухових роботах стосовно вимог до робітника; способи приймання і основні схеми розмиву корисної копалини і породи; види кріплень і способи кріплення забою; основи гірничої справи; паспорти кріплення і керування покрівлею; план ліквідації аварій дільниці; способи керування покрівлею і умови їх застосування; способи закладання відпрацьованого простору та основні знання про закладні матеріали; види і властивості полімерних матеріалів, застосовуваних для укріплення порід покрівлі, правила поводження з ними; сортамент лісу та типорозміри металевих стояків; способи проведення горизонтальних і похилих виробок у різних умовах; основні правила безпечного ведення підривних робіт; вимоги до якості заточування і заправлення різального інструменту; електрослюсарну справу в обсязі знань електрослюсаря 3-го розряду.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією гірника очисного забою 4 розряду - не менше 1 року.

Примітка. У разі неповного освоєння комплексу очисних робіт, або недостатнього досвіду при виконанні робіт, передбачених кваліфікаційною характеристикою, тарифікація гірників очисного забою проводиться на один розряд нижче.

6-й розряд

Завдання та обов'язки. Бурить шпури, свердловини перфораторами масою понад 35 кг (разом з пневмопідтримкою), самохідними буровими установками (каретками) з дизельним двигуном. Навантажує і доставляє гірничу масу вантажно-доставними машинами з дизельним двигуном потужністю понад 147,2 кВт (200 к. с.). Проводить виймання вугілля відбійним молотком в очисних забоях і під час проведення ніш, гезенків, печей, просіків, штреків на похилих пластах. Упорядковує перекриття і помости. Підбиває, нарізає "кутки" відбійним молотком або вугільною пилюкою. Проводить кріплення забою відповідно до паспорта кріплення. Продуває і приєднує шланги до відбійного молотка. Замінює піки і різці, гнучкі шланги. Виявляє та усуває неполадки в роботі відбійних молотків, вугільних пилюк.

Повинен знати: конструктивні особливості бурових самохідних установок різних типів; будову, технічні характеристики застосовуваних вантажно-доставних машин з дизельним двигуном; раціональні способи ведення робіт з очисного виймання корисної копалини; систему керування обслуговуваних машин; особливості залягання гірничих порід, умови і можливості їх розроблення; основи електротехніки, геології; правила і способи ведення підризних робіт; системи змащування, живлення, охолодження вузлів обслуговуваних машин; властивості бокових порід і структуру пласта: кліваж, тріщинуватість, віджимання вугілля, наявність породних прошарків і несправжньої покрівлі, наявність твердих вкраплень, схильність до несподіваних викидів і гірничих ударів; будову і правила експлуатації відбійних молотків, вугільних пилюк, неполадки, які зустрічаються в їх роботі та способи їх усунення; способи виїмки вугілля; види і способи кріплення забою; паспорт кріплення і керування покрівлею.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією гірника очисного забою 5 розряду - не менше 1 року.

(пункт 9 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

10. ГІРНИК ПІДЗЕМНИЙ

1-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує роботи на плитах і заїздах з видаванням на робочому місці гірничої маси з планом до 100 т протягом зміни. Підкочує і відкочує навантажені і порожні вагонетки за допомогою лебідок, штовхачів та вручну. Приймає і спрямовує вагонетки через заїзди і плити. Зчіплює і розчіплює вагонетки та площадки, переводить стрілки. Спостерігає за правильною посадкою людей у кліть, вагонетки та виходом з них. Супроводжує вагонетки з людьми під час пересування по похилих виробках, ешелони і окремі вагони. Приймає і подає звукові та видимі сигнали. Обліковує спускання і підймання вантажу. Підіймає вагонетки і вагони, що зійшли з рейок. Очищає вагонетки, машини, механізми, відкаточні виробки і колії, плити, площадки, водостічні канавки від вугілля, породи та інших сторонніх предметів з навантаженням у вагони. Оглядає і змащує підшипники вагонеток, обмазує перегородки, щити, труби глиною. Проводить зачищення, обмивання, осланцювання, білення навантажувальних пунктів, місця скупчення пилу, гірничих виробок. Готує глинистий, цементний, вапняний розчини. Розштибовує конвеєри, зачищає гірничі виробки, колії, конвеєри від гірничої маси. Відчиняє і зачиняє двері вентиляційних перегородок. Обмотує шланги. Обслуговує фільтросітки на зумпфах. Очищає обкладку підземних споруд вручну. Відкачує воду ручними насосами. Обліковує і перевіряє забрудненість корисної копалини видимою породою.

Вибирає породу. Перевіряє наповнення вантажем вагонеток. Обліковує видобування корисної копалини і породи. Відбирає експлуатаційні проби корисної копалини з вагонеток і конвеєрів поза очисними і підготовчими вибоями за допомогою пробовідбірників і спеціальних пристроїв. Обробляє проби. Тимчасово охороняє вибухові матеріали на місці проведення підривних робіт, висаджуваних блоків та інших об'єктів. Встановлює загородження і попереджувальні знаки. Підготовляє емульсію. Приймає і здає для відмітки виїзні жетони. Доставляє буровий інструмент, підносить матеріали, виготовляє і підносить забивку, виконує інші допоміжні роботи, що не вимагають навчання (підготовки). Прибирає підземні службові приміщення.

Повинен знати: принцип роботи вантажно-розвантажувальних пристроїв, лебідок, штовхачів, конвеєрів, застосовуваних механізмів, пристроїв, правила поводження з ними; типи вагонеток і зчіплювальних пристроїв, приладів для осланцювання і білення виробок; правила експлуатації канатної відкатки; правила перевезення людей і вантажу; способи підймання вагонеток, що зійшли з рейок; правила встановлення колійних сигналів і переведення стрілок; установлену сигналізацію; положення про приймання і бракування корисної копалини; призначення інертного пилю, норми його витрат і порядок зберігання; призначення і правила приготування глинистого, цементного, вапнистого розчинів; призначення і розташування гірничих виробок, правила пересування по них; сорти і властивості мастильних матеріалів, способи їх застосування; правила експлуатації і порядок утримання стрілкових переводів; правила і способи відбору та оброблення експлуатаційних проб; вимоги до якості проб; будову пробовідбірників; порядок обліку видобутої корисної копалини; положення про охорону вибухових матеріалів на місці проведення підривних робіт та інших об'єктів; будову фільтросіток, зумпфів, всмоктувальних рукавів.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує роботи на плитах та заїздах з видаванням на робочому місці гірничої маси з планом понад 100 т протягом зміни. Підкочує і відкочує вантажні та порожні вагонетки поза зоною вибою вручну та механізмами. Розвантажує гірничу масу в бункер або конвеєр перекидачем. Прибирає розсипану гірничу масу. Надає допомогу стовбуровому в його роботі з спостереження за правильним і безпечним проведенням навантаження та розвантаження кліті. Зачищає ґрунт, листи, дерев'яні настили скатів, пропускає по них корисну копалину. Перестеляє і замінює листи (риштаки) і дерев'яні настили. Відбирає пластові та експлуатаційні проби в очисних і підготовчих вибоях. Виконує допоміжні роботи під час скреперування гірничої маси, формування і розформовування ешелону. Керує гальмівною бремсберговою установкою, стежить за її роботою, станом каната, роликів, колії, гальмівного шківів і сигнального пристрою, змащує підшипники гальмівного шківів. Контролює дотримання технології виймання корисної копалини. Доставляє вибухові речовини під наглядом вибуховика до місць провадження підривних робіт. Керує і обслуговує гідроелеватор, проводить запуск і зупиняє його, усуває дрібні неполадки в його роботі. Стежить за переходом пульпи в зумпф гідроелеваторів і землесосів, видаляє з пульпи сторонні предмети. Очищає горловини всмоктувача. Бере участь у ремонті обслуговуваних машин, механізмів, пристроїв. Перевіряє справність вагонів, поставлених для заливання емульсією, вмикає і вимикає насоси під час закачування емульсії по трубах, закриває отвори у вагонах пробками (за їх відсутності - виготовляє нові). Повідомляє гірничому диспетчеру про закінчення заливання і подавання порожніх вагонів. Дезінфікує убиральні і вивозить нечистоти з шахти.

Повинен знати: раціональні та безпечні способи спускання гірничої маси по скату; способи улаштування дерев'яних настилів; схеми відкочування і дорожніх маршрутів; профіль колії на обслуговуваній ділянці; правила регулювання руху поїздів; навантажування, розвантажування і відкочування вагонеток; схему вентиляції і спрямування вихідного струменя на шахті; правила зберігання, транспортування, перенесення вибухових матеріалів по гірничих виробках; властивості вибухових матеріалів; улаштування загороджень і правила розставляння постів; встановлену сигналізацію під час проведення підривних робіт; стандарти на відбір і оброблення проб; положення про приймання і бракування вугілля, робіт; будову і принцип роботи пробовідбірних та пробообробних механізмів, пристроїв, гідроелеваторів, бремсбергової установки та іншого обслуговуваного обладнання; схему пульпопроводів.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією гірника підземного I розряду - не менше 0,5 року.

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Приймає біля стовбура, шурфа або свердловини кріпильні, вибухові, будівельні, мастильні матеріали, запасні частини та обладнання, проводить навантаження і розвантаження їх вручну або за допомогою такелажних механізмів і пристроїв у вагонетки, на площадки, в бадді, кліть; доставляє на гірничі виробки до місця призначення, з ділянки на ділянку, до стовбура (шурфа), видає із шахти. Проводить, кріпить, відновлює і чистить дренажні канали та колодязі вручну від породи і шламу, прибирає шлам, відкочує вантажні вагонетки. Обслуговує обладнання під час проведення дренажних робіт. Оглядає стан гірничих виробок, оббирає боки і покрівлі за допомогою перфоратора, відбійного молотка або вручну, проводить дрібний ремонт перфораторів і відбійних молотків. Очищає стрічкові та скребкові конвеєри, а також вагонетки від налиплої і спресованої маси з застосуванням пневмоінструменту. Бере участь у заміні риштаків і ланцюгів на конвеєрах, заміні барабанів, а також допомагає в ремонтуванні стрічкових конвеєрів. Допомагає машиністу електровоза в проведенні маневрової роботи. Бере участь у формуванні ешелонів та виконанні маневрових робіт на вантажних і обмінних пунктах та естакадах, розташуванні вагонеток на місцях вантаження та розвантажування. Бере участь у роботі під час підняття й ставлення електровозів, що зійшли з рейок. Виконує роботи на підземних пристроях. Затягує боки і покрівлю виробок, міняє затяжку, забутовує пустоти поза кріпленням. Піддирає і зачищає боки виробки. Виконує роботу по настиланню і зніманню рейкової колії. Підготовляє вруб для перемичок вручну або за допомогою буровибухових робіт. Бурить шпури ручними електросвердлами. Будує всі види перегородок і їх ремонтує. Упорядковує і ремонтує кросинги, вентиляційні двері, вікна, замірювальні станції, дерев'яні щити, труби, заслони, помости, встановлює дверні коробки, навішує двері, встановлює стелажі. Виготовляє, встановлює, розбирає і ремонтує трапи, люки, драбини, помости, загорожі, перила, бункери в гірничих виробках з кутом нахилу до 45 градусів. Обшиває вентиляційні стовбури шахт. Заготовляє штанги, готує бетонну суміш, доставляє до місця роботи. В'яже арматуру, встановлює і цементує болти, гаки. Підбирає і заготовляє елементи кріплення та опалубки. Доставляє породу вагонетками до місця сухого закладання виробленого простору. Бурить шпури і підбурки вручну. Заготовляє і забиває пробки у пробурені шпури. Підбирає бури й коронки. Бере участь під керівництвом вибуховика в зарядженні свердловин, шпурів, мінних камер з доставкою підривних речовин до місця проведення підривних робіт. Очищає зумпфи, уловлювальні камери (під кліттю, скіпом), водозбірники від мулу, розсипаної гірничої маси, з навантаженням у вагонетки і вивантаженням з них. Розбиває великі шматки породи. Обслуговує водяні і сланцеві заслони (перенесення, доставляння, установлення підвісних полиць, полків, ємкості, заливання водою, завантаження сланцевим пилом). Збирає, вантажить і вивантажує металобрухт у шахті. Здійснює роботи щодо запобігання і гасіння пожеж у шахтах:

збирає, розбирає, переносить, укладає постави (стояки) труб, готує вруби для перемичок, бурить шпури, кріпить виробки, канали і колодязі різними видами кріплення; виймає вугілля і породу в зоні масиву, що горить. Виконує допоміжні роботи під час проходки і очисного виймання корисної копалини.

Повинен знати: будову транспортних засобів, пристроїв, застосовуваних під час навантажування і розвантажування важких деталей та обладнання; сорти, породи і розміри лісових матеріалів; способи і правила проведення та кріплення дренажів, водовідливних каналів і колодязів у різних умовах; прийоми й правила такелажних робіт; призначення і будову перемичок різних типів; способи й прийоми гасіння вугілля, яке горить; правила проведення робіт під час горіння вугілля у гірничих виробках; правила пожежної безпеки для підприємств вугільної промисловості України стосовно професії; схему дільничних і шахтових водовідливів; правила зарядження шпурів, свердловин, мінних камер; будову і розміщення водозбірників, зумпфів; графіки роботи клітей і скіпів; будову і призначення помостів, трапів, драбин, люків та інших обладнань гірничих виробок; способи виконання теслярських робіт у шахті; механічні властивості та сорти дерева різних порід; види і типи застосовуваного кріплення; слюсарні та монтажні роботи; основні знання про будову газорізальної апаратури.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією гірника підземного 2 розряду - не менше 1 року.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Керує дренажними машинами під час проведення, відновлення дренажних, водовідливних каналів і колодязів. Обслуговує машини під час проведення дренажних робіт. Улаштовує і ремонтує кросинги, трапи, завантажувальні люки, драбини, полиці, перила, ляди, огорожі, бункери в гірничих виробках з кутом нахилу більше 45 градусів. Очищає стовбур шахти від льоду, обшиває стіни і ремонтує обшивку баддьевого і драбинного відділень стовбура, підняттявих виробок з кутом нахилу більше 45 градусів. Надає допомогу в керуванні самохідним устаткуванням, вантажними машинами, іншими машинами та установками під час видобування корисної копалини і проходки гірничих виробок. Закладає вироблений простір закладкою, що твердне. Регулює і спрямовує по трубопроводах закладний матеріал. Стежить за показаннями засобів вимірювання. Нарощує і вкорочує трубопроводи. Приводить місця роботи в безпечний стан до початку роботи і протягом зміни. Обліковує кількість прийнятої закладки. Керує скреперною лебідкою на закладних роботах. Улаштовує опалубку і перегородки з дерева, металу та інших матеріалів. Установлює металеві штанги для кріплення перегородок і опалубки. Виконує кріпильні та монтажні-демонтажні роботи поза очисним простором. Здійснює навантаження у кліть і зняття з-під кліті негабаритних матеріалів, обладнання і запасних частин. Виконує роботи на підвісному помості під час проходження чи заглиблення вертикальних стовбурів: пропускання баддів, матеріалів, обладнання через розтруби підвісного помосту; пропускання поставів труб через ляди помосту під час спускання та підняття помосту або поставів труб.

Повинен знати: будову, технічні характеристики застосовуваних машин і обладнання; порядок проведення дренажних каналів машинами; види кріплення; порядок виконання робіт щодо зведення та ремонту кріплення; закладання виробленого простору; характеристику гірничих виробок різних типів; особливості будови і ремонту обладнання ходових відділень гірничих виробок з кутом нахилу більше 45 градусів; фізичні властивості гірничих порід; комунікаційні схеми трубопроводів; графіки організації робіт з армування стовбурів; розміри баддів, розтрубів, труб, що проходять через поміст, основи електротехніки і слюсарної справи.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією гірника підземного 3 розряду - не менше 1 року.

(пункт 10 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

ПІ. ДОРОЖНЬО-КОЛІЙНИЙ РОБІТНИК

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує нескладні роботи під час будівництва, ремонту і поточного утримання рейкових колій та автодоріг у шахті й на шахтовій поверхні. Прибирає породу вручну під час очищення основи рейкової колії та автодороги. Перекидає і розподіляє щебінь вручну. Ріже рейки. Демонтує рейкові стики. Кріпить рейки до дерев'яних шпал. Укріплює болти, підбиває костилі, підносить і розкладає шпали, рейки, бруси, костилі, кріплення, інструменти та матеріали. Ремонтує колійні сигнали, очищає виробки та водостічні канавки після ремонту. Заготовляє матеріали для бетонних сумішей, завантажує їх у дозувальні пристрої та бетонозмішувачі. Вкладає бетонну суміш у водостічні канали і пішохідні доріжки. Перекидає і розподіляє щебінь чи бетонну суміш під час роботи з профілювання основи колії або автодороги. Підбиває шпали вручну і механізованим ручним інструментом. Ущільнює бетонні суміші вібраторами. Антисептує шпали і бруси вручну. Обходить і перевіряє стан обслуговуваної ділянки колії. Приводить до безпечного стану гірничу виробку на робочому місці. Очищає колії від сторонніх предметів.

Повинен знати: основні властивості гірських порід і способи приведення до безпечного стану гірничих виробок; розміщення гірничих виробок; колійні знаки і сигнали; правила огорожування місць проведення робіт установленими сигналами; матеріали, застосовувані для улаштування основи колій і доріг, верхньої будови колії; способи і прийоми проведення робіт з застосуванням ручного, електрифікованого і пневматичного інструменту та їх будови; склад, способи приготування бетонних сумішей; призначення, будову та правила експлуатації обладнання для приготування, транспортування та ущільнювання бетонних сумішей; способи доставлення по гірничих виробках на робочі місця матеріалів для упорядкування колій та автодоріг; способи і прийоми виконання робіт під час спорудження основи і верхньої будови колії та автодоріг; профіль колії та автодороги, що укладається; правила читання нескладних робочих креслень; назви основних елементів основи, верхньої будови колії; види дорожніх основ та покриттів.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує роботи під час будівництва, ремонту і поточного утримання рейкових колій та автодоріг у шахті й на шахтовій поверхні. Готує основу під верхню будову колії та автодороги, укладає бетонну суміш в основу. Проводить облаштування водостічних канав і пішохідних доріжок. Монтує і демонтує рейкошпалову будову колії на прямолінійних і криволінійних ділянках. Здійснює розбивання, монтаж, демонтаж стрілкових переводів, кріплення їх до шпал, перевірку за епюрою. Монтує рейкові стики з регулюванням проміжків. Заміряє криві за стрілами прогину. Здійснює розбивку кривих, регулює рейкошпальні решітки в плані гідравлічними або гвинтовими рихтувальними приладами. Проміряє і регулює ширину рейкової колії за шаблоном на прямих і криволінійних ділянках. Проміряє і регулює положення рейкових колій по висоті, за рівнем. Промірює і вирівнює за профілем за допомогою маяків, шаблонів і рівнем поверхні автодороги та пішохідної доріжки, регулює шпали за епюрою. Здійснює одиночну заміну елементів рейкошпальної решітки. Встановлює

струмопідвідні перегородки на стиках. Обслуговує вагони-бункери, самохідні колієремонтні машини з гідравлічним інструментом, виявляє та усуває неполадки в їх роботі.

Повинен знати: призначення, будову й правила експлуатації механізмів, ручного інструменту, пристроїв, установок та іншого обладнання, застосовуваного під час виконання робіт; організацію і технологію робіт під час обладнання й ремонту рейкових колій та автодоріг; способи і правила регулювання елементів верхньої будови колії; правила виготовлення ескізів і читання креслень; види застосовуваних матеріалів та їх властивості; способи розрахунку кількості матеріалів, необхідних для виконання робіт; технічні вимоги до якості обладнання і ремонту рейкової колії та автодоріг; основні вимоги до якості бетонних робіт; способи заміру і розбивки кривих; допустимі радіуси заокруглень; способи та прийоми проведення робіт з застосуванням гідравлічних приладів і їх будову.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта, професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або одержання професії безпосередньо на виробництві, підвищення кваліфікації і стаж роботи за професією дорожньо-колійного робітника 2 розряду не менше 1 року.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує складні роботи під час будівництва, ремонту та поточного утримання рейкових колій в належному стані з типом рейок Р-43 і вище в шахті й на шахтовій поверхні. Проводить розбивання, монтаж стрілкових переводів, кріплення їх до шпал і брусів вручну та костилезабивачами. Перевіряє правильність укладеного стрілкового переводу за епюрою згідно з його маркою і типом. Промірює і регулює за шаблоном, рівнем і направленням стрілкові переводи, горизонтальні та похилі колії. Здійснює візування і розбивання кривих під час ставлення в проектне положення за підрахунком зрушенням. Установлює і регулює перевідний механізм. Здійснює візування в профілі під час установлення рейкошпальної решітки в проектне положення з застосуванням оптичних приладів (нівелірів). Установлює, кріпить контрорейки. Монтує і демонтує зрівняльні прилади.

Повинен знати: будову, конструкції і норми тримання колій у належному стані та стрілкових переводів; способи розбивання стрілкових переводів і їх регулювання; правила проведення робіт щодо обладнання колій та стрілкових переводів; вимоги до якості будови колій і стрілкових переводів; призначення, будову і правила експлуатації застосовуваного обладнання, ручного та механізованого інструменту; правила користування оптичними приладами для візування колій за профілем.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією дорожньо-колійного робітника 3 розряду не менше 1 року.

12. ЕЛЕКТРОСЛЮСАР (СЛЮСАР) ЧЕРГОВИЙ ТА З РЕМОНТУ УСТАТКУВАННЯ

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує монтаж, демонтаж, ремонт, випробовування й технічне обслуговування механічної та електричної частини простих машин, вузлів і механізмів, засобів сигналізації та освітлення, розподільних, абонентських кабельних і телефонних мереж, заземлення. Проводить ремонт та монтаж повітряних ліній електропередач, установок грозозахисту; пересування опор ліній електропередачі, монтаж і демонтаж пересувних ЛЕП. Замінює й підключає контрольно-вимірювальні прилади: манометри, вольтметри, амперметри. Здійснює замір сили струму, напруги, опору у ланцюгах змінного й постійного струму низької напруги; облаштування заземлювальних контурів; вулканізацію гнучких кабелів. Виконує електрогазозварювальні роботи, за наявності відповідного посвідчення, під час ремонту та

виготовлення загороджень, кожухів для машин і механізмів. Фарбує обладнання, наносить написи. Змащує обслуговуване обладнання. Відбирає проби масла та його замінює. Проводить заряджання акумуляторних батарей, доливання та заміну електроліту; навішування сигнальних пристроїв, зміну електроламп, електричних патронів. Робить огляд та ремонт ручного електроінструменту та низьковольтного електрообладнання, електротехнічного обладнання неавтоматизованих лампових, лазень, навантажувальних пристроїв лісового складу, поверхневих майстерень. Виконує роботи відповідно до Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів (ПТЕ) з додержанням норм безпечної експлуатації електроустановок в обсязі вимог до II групи з електробезпеки. Розбирає, збирає, промиває, випробовує, змащує, приймає, видає, здійснює профілактичний ремонт пневматичного інструменту. Виконує такелажні та стропальні роботи. Робить розмітку поверхонь, ремонт нарізних, шпонкових та заклепкових з'єднань, пасових і ланцюгових передач.

Повинен знати: призначення, технічні характеристики обслуговуваних машин, механізмів та електроапаратури, норми та обсяг їх технічного обслуговування; основи електротехніки, слюсарної і монтажної справи; будову та правила технічної експлуатації низьковольтних електроустановок; схеми первинної комутації розподільних пристроїв і підстанцій, силової розподільної мережі на ділянці; технічні вимоги до експлуатації машин, механізмів та електроапаратів; способи і прийоми оброблення металів та деталей; порядок монтажу силових електроапаратів, нескладних металоконструкцій і механізмів; інструкцію з монтажу сухих оброблень броньованих кабелів; Правила технічної експлуатації електроустановок споживачів (ПТЕ) з додержанням норм безпечної експлуатації електроустановок в обсязі вимог до II групи з електробезпеки; призначення й правила користування контрольно-вимірювальними приладами та інструментом; правила виконання такелажних та стропальних робіт; правила допуску до робіт в електротехнічних установках та нагляду за іншими працюючими особами; правила надання першої допомоги; системи та правила дії світлової, звукової й автоматичної сигналізації в шахті; правила приймання та подавання звукових і видимих сигналів; правила биркової системи; основні правила оформлення креслень, прості геометричні побудови (ділення відрізків, кутів, кіл, проведення перпендикуляра); рознімні та нерознімні з'єднання деталей; метали та їх властивості; мастильні матеріали.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

Приклади робіт:

1. Арматура пароводяна - набивання сальників; заміна втулок, ущільнювальних кілець; підтяжка з'єднувальних болтів на фланцях та стиках.
2. Арматура електроосвітлювальної та сигнальної мережі низької напруги - монтаж та встановлення приладів, світильників, звукових сигнальних пристроїв, рубильників, вимикачів тощо.
3. Апарати телефонні - ремонт.
4. Вагонетки шахтові і для доставляння людей по гірничих виробках - заміна скатів, підшипників, зчепів, буферів; виправлення кузовів.
5. Газоаналізатори, газовизначники типів ШІ-3, ШІ-5, АСМТ - огляд, поточний ремонт.
6. Грохоти - заміна сит.
7. Барабани сушильні, труби-сушарки - перевірка й усунення порушень герметичності сушильного тракту; ремонт мішалок та живильників.

8. Дробарки, вагоноперекидачі (в підземних умовах) - поточний ремонт і технічне обслуговування.
 9. Електродвигуни низьковольтні - розбирання, збирання із заміною підшипників; встановлення й підключення.
 10. Кабелі гнучкі та броньовані - прокладання, підвішування, кріплення, сухе оброблення кабелів низької напруги.
 11. Конвеєри - заміна роликів, роликоопор, електродвигунів, редукторів, барабанів приводних і натяжних головок; регулювання натягу стрічки та ланцюгів.
 12. Конвеєри скребкові - монтаж, демонтаж.
 13. Машини навантажувальні - заміна шківів, пальців; кріплення канатів.
 14. Машини навантажувально-доставні - розбирання ведучих мостів; регулювання зазорів головної передачі блокового редуктора; зняття й промивання баків гідравліки, нейтралізації та палива.
 15. Насоси - заміна втулок, з'єднувальних пальців муфт; набивання сальників; встановлення та кріплення запобіжних щитків; перевірка справності заземлення; приєднання трубопроводів; підключення електродвигунів; технічне обслуговування.
 16. Перекидачі, живильники, штовхачі, стаціонарні водозливні установки, вибійні молотки, перфоратори, гідромонітори - монтаж, демонтаж, ремонт, технічне обслуговування.
 17. Пробовідбірники - заміна ланцюга й ковша.
 18. Пускачі типу ПМ - ремонт із заміною контактів та катушок.
 19. Світильники, інтерферометри шахтові, респіратори - ремонт.
 20. Станції повітряно-канатних доріг - технічне обслуговування; встановлення роликів та шківів для направлення тягового каната.
 21. Трубопроводи діаметром до 6" - прокладання; виготовлення, встановлення опор; заміна окремих секцій та запірної арматури.
 22. Трубопроводи для виробництва закладних робіт - монтаж, демонтаж, ремонт.
 23. Установки бурові першого класу для буріння геологорозвідувальних свердловин на тверду корисну копалину - ремонт, технічне обслуговування.
 24. Щитки освітлювальні, рубильники та контакти магнітних пускачів - ремонт.
- Примітка.** У разі виконання робіт під керівництвом електрослюсаря (слюсаря) чергового та з ремонту устаткування вищої кваліфікації встановлювати 2 розряд.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Проводить монтаж, демонтаж, ремонт, випробовування та технічне обслуговування механічної й електричної частини машин, вузлів та механізмів середньої складності, обладнання високовольтних підстанцій. Здійснює перевірку ізоляції електрообладнання та сушіння високовольтних двигунів і трансформаторів. Робить ремонт, оброблення та вулканізацію високовольтних гнучких кабелів і конвеєрних стрічок, а також ремонт освітлення з груповими прожекторами. Проводить заміну тягового каната, з'єднувальних муфт канатів підвісних доріг, огляд і ремонт обладнання автоматизованих лампових. Здійснює технічне обслуговування й ремонт насосних установок, обладнання з

чищення водозбірників, ремонт і заміну обладнання хімводоочищення. Спостерігає та контролює стан трубопроводів, роботу транспортерів, розподільних пристроїв, електродвигунів, трансформаторів, генераторів, гальмових електромагнітів, апаратури газового контролю, стан сполучення металоконструкцій, тросів і блоків, визначає ступінь спрацьованості та їх ремонтує з заміною окремих елементів. Виконує роботи відповідно до Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів (ПТЕ) з додержанням норм безпечної експлуатації електроустановок в обсязі вимог до III - IV групи з електробезпеки. Виконує технічне обслуговування перетворювальних установок, підстанцій, засобів СЦБ та автоматичного світлофорного блокування (АСБ) рейкового транспорту. Проводить випробування засобів електричного захисту при напрузі до 1000 В. Здійснює слюсарне оброблення та виготовлення простих вузлів і деталей, обслуговування розсільної сітки і заморожувальних колонок під час заморожування ґрунтів. Робить прихватку деталей, виробів і конструкцій у всіх просторових положеннях зварювального шва, центрування машин; ремонт станцій для рідкого та густого змащування, редукторів, шліцьових і пресових з'єднань, муфт з'єднувальних, зубчатих і черв'ячних передач.

Повинен знати: основи гірничої електротехніки в обсязі технічного мінімуму; способи та правила монтажу, демонтажу, ремонту, випробовування й налагодження обслуговуваного обладнання; конструкції та монтажні схеми пускорегулювальної апаратури; Правила технічної експлуатації електроустановок споживачів (ПТЕ) з додержанням норм безпечної експлуатації електроустановок в обсязі вимог до III - IV групи з електробезпеки, правила безпечної експлуатації електроустановок; правила зняття й вмикання струму високої напруги; систему вентиляції та напрямок вихідного струменя; схеми комутації поверхневої електропідстанції; схеми з'єднань статорних і роторних обмоток електродвигунів; розрахунок і вибір перерізу проводів та кабелів; призначення окремих вузлів та елементів металоконструкцій, тросів, підвісок; систему змащування вузлів; систему допусків і посадок; способи ведення такелажних робіт та спуску в шахту гірничих машин і механізмів; інструкції з налагодження та пробного пуску електромеханічного обладнання, що не вимагає монтажу; технологію оброблення металів і правила проведення електрогазозварювальних робіт; інструкції з проведення електрозварювальних робіт у підземних виробках, надшахтових будівлях, з улаштування заземлення, з застосуванням електроенергії в тупикових виробках газових шахт, з огляду, ремонту та випробовування шахтових гнучких кабелів, з огляду та ревізії вибухобезпечного електрообладнання; читання загальних видів, складання збірних креслень; типи та конструктивні різновиди підшипників кочення; основи взаємозамінності деталей; правила безпечної експлуатації електроустановок в обсязі вимог до 4 групи з електробезпеки.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією електрослюсаря (слюсаря) чергового та з ремонту обладнання 3 розряду - не менше 1 року.

Приклади робіт:

1. Апаратура пускорегулювальна - розбирання, збирання із заміною або відновленням, підгонкою деталей.
2. Вантажно-доставні машини - розбирання, збирання та встановлення системи гідравліки, циліндрів, кермового керування; ремонт головної рами, стріли, ковша, кабіни водія, металевих кожухів, ведучих валів.
3. Грохоти інерційні та самобалансувальні - заміна вібраторів, пружин, корпусу короба, регулювання.
4. Дробарки валкові, корпусні, щокові - заміна сегментів і валків у складеному вигляді, конуса, що подрібнює, у складеному вигляді, ексцентрика, приводного вала в зборі, заміна щоки, що

подрібнює.

5. Екскаватори, відвалоутворювачі, транспортно-відвальні мости - монтаж, демонтаж, ремонт, технічне обслуговування; ремонт гідравлічної системи; заміна й ремонт гідравлічних домкратів, гідроциліндрів, маслопроводів, запірної арматури та приладів.

6. Елеватори зневоднювальні - заміна ківшового ланцюга.

7. Електродвигуни високовольні - розбирання, збирання, заміна підшипників, щіткотримачів, щіток, ремонт колекторів, усунення пошкоджень обмоток.

8. Компресори - заміна поршневих кілець, металевих сальників, шатунних болтів, клапанів.

9. Конвеєри стрічкові з шириною стрічки до 1400 мм - заміна й ремонт стрічок з обробленням кінців, зчалуванням та вулканізацією.

10. Крани, електровози - ремонт.

11. Машини гірничі самохідні, бурові верстати й установки, самохідні вагони, підймальні машини (лебідки) - розбирання, ремонт, збирання, випробування та регулювання вузлів середньої складності; технічне обслуговування; ремонт двигуна, самохідних кареток.

12. Преси брикетні - заміна комплектів формувального інструменту.

13. Системи потоково-транспортні - перевірка стану технологічного і резервного захисту, датчиків, електромагнітів храпових зупинників, роботи кінцевих вимикачів, електроблокувань; встановлення датчиків.

14. Станції телефонні автоматичні - ремонт, налагодження, обслуговування.

15. Трансформатори та розподільні пристрої - ревізія.

16. Трубопроводи діаметром понад 6" - прокладання; виготовлення та встановлення підпор; заміна окремих секцій трубопроводів і запірної арматури.

17. Установки бурові другого-п'ятого класів для буріння геологорозвідувальних свердловин на тверді корисні копалини, установки для буріння гідрогеологічних і геофізичних свердловин - ремонт, технічне обслуговування.

18. Установки вентиляційні - обслуговування й ремонт; заміна напрямних лопаток.

19. Установки дегазаційні та аспіраційні стаціонарні - монтаж, ремонт, демонтаж.

20. Центрифуги зневоднювальні - заміна конусного щита, скребків, шнека, насоса.

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Проводить монтаж, демонтаж, ремонт, налагодження, випробовування, технічне обслуговування механічної та електричної частин складних машин, вузлів і механізмів, апаратури, контрольно-вимірювальних приладів, установок автоматичної дії, засобів телемеханіки. Виконує верхозазні роботи на висоті понад 50 м з використанням запобіжного пояса та інших пристроїв під час монтажу, демонтажу й ремонту обладнання. Здійснює монтаж і ремонт засобів керування, монтаж і налагодження блоків високочастотного телефонування, випробовування засобів електричного захисту при напрузі понад 1000 В. Виявляє та усуває дефекти в схемах автоматичного керування і регулювання пересувних та стаціонарних установок. Перевіряє час спрацьовування апаратів захисту від витікання струму на землю та величину вставки, максимальнострумового захисту фідерних автоматів і пускачів; здійснює монтаж, демонтаж, ремонт, налагодження, випробовування уніфікованих телекомунікаційних систем диспетчерського контролю за аерогазовим станом рудникової атмосфери і роботою

гірничошахтового обладнання та автоматизованого керування гірничими машинами, технологічними комплексами. Перевіряє правильність показників датчиків, похибку вимірювальних приладів. Виконує технічне обслуговування і поточний ремонт телекомунікаційних систем. Виконує прогнозування очисних і підготовчих робіт з акустичної емісії гірничого масиву. Виконує роботи відповідно до Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів (ПТЕ) з додержанням норм безпечної експлуатації електроустановок в обсязі вимог до V групи з електробезпеки. Виконує технічне обслуговування, ремонт і випробування посудин, що працюють під тиском; заміну головних і хвостових канатів підймальних посудин; перевірку причіпних пристроїв та підймальних посудин; перевірку та регулювання довжини канатів і парашутних пристроїв, завантажувальних і розвантажувальних пристроїв скіпового підйому. Виконує заміну підймальних посудин, перекидачів, бункерів, капітальний ремонт підймальних машин, насосних установок; статичне балансування і центрування машин; ремонт вантажопідймальних машин та ліфтів; встановлення машин на фундаменти; ремонт шатунно-поршневих, пневмо- і гідросистем.

Повинен знати: основи радіотехніки, телемеханіки, автоматики, радіоелектроніки; будову засобів автоматики й телемеханіки, радіоелектроніки; електротехнічні правила і норми; правила читання креслень, ескізів, схем; схему обслуговуваного обладнання і систему живлення його енергією; причини й ознаки неполадок у роботі установок, апаратів, приладів автоматики, телемеханіки та іншого обслуговуваного обладнання; класифікацію кабелів та електротехнічних матеріалів; правила виміру та випробовування ізоляції, ємності й омичного опору кабелів; правила комплектування й здавання на бази прокату шахтового обладнання; складання документації на відремонтоване обладнання; методи виконання робіт на лініях електропередач; способи відновлення складних деталей, вузлів; припустиме навантаження на працюючі деталі, вузли, механізми; профілактичні заходи щодо запобігання поломи́в та аварій; технічні умови на ремонт, випробовування й здавання складного обладнання; Правила технічної експлуатації електроустановок споживачів (ПТЕ) з додержанням норм безпечної експлуатації електроустановок в обсязі вимог до V групи з електробезпеки; правила безпеки праці під час роботи на висоті; правила випробовування захисних засобів, застосовуваних у технічних установках; порядок організації безпечного ведення робіт в електроустановках і нагляду за працюючими електроустановками; правила експлуатації та огляд посудин, що працюють під тиском, підймальних машин; конструктивні особливості різного самохідного гірничого обладнання; технічні умови на ремонт, випробовування і здавання складних та відповідальних агрегатів і вузлів; способи повного відновлення та зміцнювання спрацьованих деталей; вузловий та агрегатний способи ремонту машин; припустиме спрацьовування деталей; технологічні параметри обладнання; водоповітряне господарство; основи теорії пневматики і гідравліки.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією електрослюсаря (слюсаря) чергового та з ремонту обладнання 4 розряду - не менше 1 року.

Приклади робіт:

1. Апаратура диспетчерського пульта керування й контролю за режимом роботи механізмів - профілактичний огляд, монтаж, демонтаж, ремонт, налагодження, технічне обслуговування елементів електроніки; ремонт з'єднувальних кабелів; монтаж і налагодження схем керування.
2. Апаратура з контролю за витратами теплоносія (гарячої води й пари) - ремонт, налагодження та технічне обслуговування.
3. Стаціонарна апаратура по визначенню концентрації метану та звукоуловлююча апаратура - ремонт та технічне обслуговування.

4. Апаратура системи АСУТП та її аналогічні - ремонт та технічне обслуговування.
5. Уніфікована телекомунікаційна система диспетчерського і технологічного комплексу - ремонт та технічне обслуговування.
6. АТС квазіелектронні - монтаж та налагодження вузлів та блоків.
7. Блоки височастотні, передавачі і приймачі, радіостанції і радіорелейна апаратура зв'язку - монтаж та налагодження.
8. Вимикачі масляні високовольтні - профілактичний огляд, ремонт приводів; капітальний ремонт з частковою або повною заміною трансформаторного масла.
9. Гідророзподільвачі, клапанні блоки машин і механізмів, централізовані змащувальні системи - ремонт і налагодження.
10. Екскаватори, відвалоутворювачі, транспортно-відвальні мости - центрування двигунів та редукторів, їх балансування; ремонт гідравліки, регулювання всієї системи; монтаж і налагодження електричних схем; ремонт і налагодження компресорів.
11. Електровози з зчіпною вагою 25 т і більше - монтаж, технічне обслуговування.
12. Електропідстанції, турбокомпресори, вентилятори головного провітрювання, підймальні, холодильні установки в комплексі з автоматикою та контрольно-вимірювальними приладами - монтаж, демонтаж, ремонт, налагодження та технічне обслуговування.
13. Кабелі високовольтні - ремонт з встановленням з'єднувальних муфт.
14. Конвеєри стрічкові з шириною стрічки понад 1400 мм - заміна і ремонт стрічок з обробленням, зчалуванням та вулканізацією.
15. Машини вантажнодоставні - регулювання системи гідравліки; збирання й розбирання гідромеханічної коробки передач; ремонт важільного механізму, кермового приладу, автоматичного керування стрілою.
16. Машини гірничі самохідні, бурові, верстати й установки, самохідні вагони, підймальні машини (лебідки) - розбирання, складання, випробування та регулювання складних агрегатів і вузлів; ремонт електрообладнання, ремонт і налагодження пневмогідросистем.
17. Обладнання та апаратура керування підймачів і приводних станцій конвеєрів - монтаж та налагодження.
18. Сепаратори, відсаджувальні машини, електрофільтри, флотомашини, ліфти для підймання вантажів і людей, котли і парові машини, валкові грохоти з паровим підігріванням та резонансні, димососи - монтаж, ремонт, налагодження.
19. Установки шостого-восьмого класів для буріння геологорозвідувальних свердловин на тверді корисні копалини - ремонт і технічне обслуговування.
20. Механізоване кріплення - ремонт і налагодження вузлів.

6-й розряд

Завдання та обов'язки. Проводить монтаж, демонтаж, ремонт, налагодження, технічне обслуговування особливо складних машин і механізмів, апаратів, контрольно-вимірювальних приладів. Здійснює налагодження й випробування автоматичних систем електронної, телемеханічної, радіорелейної апаратури, ізотопних реле, датчиків, асинхронно-синхронізованого регульованого електропривода. Проводить випробування роботи і взаємодії всіх елементів контролю, автоматизації та захисту; осцилографування й аналіз

перехідних процесів у електричних схемах, визначення навантаження, швидкостей за осцилограмами. Збирає й перевіряє схеми на напівпровідникових елементах. Визначає фактичну надійність функціональних блоків і схем. Проводить монтаж, налагодження й перевірку схем, зібраних на безконтактних елементах, та апаратів на напругу понад 1000 В. Ремонтує, монтує та налагоджує апаратуру із застосуванням пневмоніки та логічних елементів. Налагоджує й випробовує елементи автоматики та контрольно-вимірювальних приладів у системах енергопостачання, автоматизації й дистанційного керування турбокомпресорів, вентиляторів головного провітрювання та підймальних установок. Виконує прогнозування очисних і підготовчих робіт з акустичної емісії гірничого масиву. Виконує роботи відповідно до Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів (ПТЕ) з дотриманням норм безпечної експлуатації електроустановок в обсязі вимог до V групи з електробезпеки. Налагоджує та випробовує елементи електроніки в системах захисту апаратів та станції керування. Здійснює ремонт, налагодження, статичне та динамічне балансування машин.

Повинен знати: будову апаратів на напівпровідниковій техніці, електронної і телемеханічної апаратури обслуговуваного обладнання; конструктивні особливості особливо складних систем агрегатів і вузлів самохідних гірничих машин; принцип встановлення режимів роботи особливо складних систем гідропневмоавтоматики самохідних гірничих машин; основи електротехніки, пневмоніки, телемеханіки, осцилографування; електронно-вимірювальні прилади високої точності; правила безпечної експлуатації електроустановок в обсязі вимог до 5 групи з електробезпеки.

Кваліфікаційні вимоги. Неповна вища освіта (молодший спеціаліст). Підвищення кваліфікації та стаж роботи у вугільній галузі - не менше 3 років, у т. ч. електрослюсарем (слюсарем) черговим та з ремонту обладнання 5 розряду - не менше 1 року.

Приклади робіт:

1. Апаратура з контролю за роботою парових котлів - налагодження, випробування.
2. Апаратура радіоізотопна - зняття й установлення на технологічному обладнанні; поточний ремонт, дозиметричний, радіометричний контроль.
3. Апаратура телемеханіки типу "Вітер" - монтаж і налагодження вузлів та блоків.
4. Вагоноперекидачі, обладнані гідравлічними приводами та автоматичним зважувальним пристроєм - налагодження.
5. Екскаватори, відвалоутворювачі, транспортно-відвальні мости - випробування електричних схем.
6. Електровози, бурові установки з тиристорними схемами керування - монтаж і налагодження промислових кондиціонерів, ремонт вузлів і електронної апаратури.
7. Машини вантажнодоставні - збирання і регулювання трансмісії та гідротрансформатора; випробування вузлів та агрегатів.
8. Машини відсадні, сепаратори колісні - налагодження автоматичних систем.
9. Машини гірничі самохідні, бурові верстати й установки, підймальні машини (лебідки) - ремонт, налагодження, регулювання та комплексні випробування особливо складних агрегатів і вузлів, систем гідропневмоавтоматики; перевірка роботи приладів; ремонт паливної апаратури.
10. Машини флотаційні - балансування імпелерів.

11. Системи АСУТП - налагодження та випробування схем технологічної, радіорелейної та квазіелектронної апаратури.

12. Установки промислового телебачення - налагодження та випробування.

13. Центрифуги, повітродувки - динамічна балансовка роторів.

(пункт 12 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

13. КОВАЛЬ-БУРОЗАПРАВНИК

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Здійснює виготовлення, армування і заправку бурів за шаблоном на бурозаправних верстатах і вручну, термооброблення (гартування) бурів за заданою технологією. Армує бури або знімні головки твердими сплавами. Перевіряє і готує пази в головці бура для впаювання пластинки твердого сплаву. Впаює і виготовляє пластинки. Виготовляє бурові коронки і різальні зубці. Підбирає бури за комплекцією. Виявляє й усуває неполадки в роботі обслуговуваного верстата.

Повинен знати: будову і правила експлуатації бурозаправних верстатів, станків і горн; технологію армування і гартування бурів; властивості та якості бурової сталі і твердих сплавів; способи заправлення, армування та гартування бурів; температуру паяння і правила охолодження бурів; розміри бурів у комплекті; застосовувані пристрої та інструменти.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за технологічно суміжною професією 3 розряду не менше 1 року.

14. ЛАМПІВНИК

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Заправляє і заряджає шахтові лампи різних систем. Установлює акумуляторні батареї на заряджальні столи та їх заряджає. Готує електроліт необхідної густини, стежить за його рівнем в акумуляторах і доливає до встановленого рівня. Обслуговує зарядні агрегати, стежить за показаннями засобів виміру. Регулює процес заряджання за показаннями приладів. Чистить контактні частини акумулятора від іржі, бруду, солей і лугу. Чистить, перевіряє справність і пломбує шахтові лампи, здає їх у ремонт і одержує з ремонту. Приймає і оглядає лампи, саморятівники, газоаналізатори та видає їх робітникам. Обліковує лампи і саморятівники, здійснює їх поточне обслуговування і дрібний ремонт та веде журнал обліку. Перевіряє саморятівники на герметичність і стежить за термінами їх придатності. Приймає, промиває респіратори і видає їх робітникам. Проводить дроблення карбиду. Прибирає приміщення, стелажі, зарядні столи і обладнання лампової. Видає табельні жетони із зазначенням часу спуску і виїзду працівників і складає звітність.

Повинен знати: будову шахтових ламп різних систем, зарядних агрегатів, саморятівників, газоаналізаторів, респіраторів і контрольно-вимірювальних приладів, застосовуваних під час зарядження; правила заправлення, заряджання шахтових ламп і акумуляторних батарей; правила поводження з вогнегасниками, кислотами, лугами та іншими матеріалами для заправлення ламп; правила виготовлення електроліту; режим заряджання акумуляторів; правила розбирання, збирання, приймання і видавання ламп; правила зберігання карбиду, кислот, лугів та інших матеріалів, ламп і акумуляторів; основи електротехніки; інструкції з користування саморятівниками і газоаналізаторами; терміни придатності саморятівників.

Кваліфікаційні вимоги. Базова загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві без вимог до стажу роботи.

(пункт 14 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

15. ЛЮКОВИЙ (ГІРНИЧІ РОБОТИ)

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Вантажить з люків гірничу масу у вагонетки на транспортерну стрічку та автомашини на вантажному пункті з плановим навантаженням на одного працюючого до 100 т протягом зміни. Підкочує і відкочує вантажні й порожні вагонетки в межах зони обслуговування за допомогою лебідок, штовхачів і вручну. Керує штовхачами, лебідками та іншими механізмами навантажувальних і розвантажувальних пунктів. Контролює повноту навантажування відповідно до вагової норми. Перевіряє справність гальмівної системи обслуговуваних механізмів. Приймає, розміщує на складі видобуте дерево і вантажить його у вагонетки. Вмикає і вимикає конвеєр, гідрознепильовальні установки. Здійснює шурування гірничої маси в дюках, розрівнює її у вагонетках. Стежить за скреперним навантаженням і наповненням вантажних бункерів. Зчіплює і розчіплює вагонетки, переводить стрілки. У необхідних випадках супроводжує ешелон до вантажно-розвантажувального місця. Подає сигнали. Надає допомогу машиністу електровоза під час маневрів у вантажних пунктах. Формує і розчіплює ешелони. Розштибовує конвеєри. Навішує на вагонетки бирки. Відбирає видиму породу з корисних копалин. Чистить вагонетки, бункери, плити, приймальні майданчики і колії в місцях навантажування і розвантажування під люками і скреперними помостами. Зрошує гірничу масу. Гальмує і піднімає вагонетки, що зійшли з рейок. Усуває дрібні неполадки в роботі обслуговуваних механізмів, люків, люкових засувів. Прибирає розсипану породу під люками.

Повинен знати: будову вантажно-розвантажувальних механізмів, лебідок, штовхачів, конвеєрів; типи вагонеток і зчеплень, інструкції щодо догляду за ними; схему транспортування вантажу на обслуговуваній ділянці; профіль та стан колій, плит і стрілок на робочому місці; основні властивості, сорти і допустиму грудкуватість корисної копалини, ознаки її відмінності від пустої породи; встановлену сигналізацію; способи запобігання пошкоджень каната, зчіпних пристроїв і вагонеток.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

3-й розряд

- у разі навантажування гірничої маси із люків на вантажному пункті з плановим навантаженням на одного працюючого понад 100 до 300 т протягом зміни.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або одержання професії безпосередньо на виробництві, підвищення кваліфікації і стаж роботи за професією люкового (гірничі роботи) 2 розряду не менше 1 року.

4-й розряд

- у разі навантажування гірничої маси із люків на вантажному пункті з плановим навантаженням на одного працюючого понад 300 до 1500 т протягом зміни.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією люкового (гірничі роботи) 3 розряду не

менше 1 року.

5-й розряд

- у разі навантажування гірничої маси із люків на вантажному пункті з плановим навантаженням на одного працюючого понад 1500 до 3000 т протягом зміни.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією люкового (гірничі роботи) 4 розряду не менше 1 року.

6-й розряд

- у разі навантажування гірничої маси на вантажному пункті з плановим навантаженням на одного працюючого понад 3000 т протягом зміни.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією люкового (гірничі роботи) 5 розряду не менше 1 року.

16. МАШИНІСТ БУЛЬДОЗЕРА (ГІРНИЧІ РОБОТИ)

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Керує бульдозером потужністю двигуна до 44,2 кВт (60 к. с.). Виконує роботи згідно з технічною, технологічною документацією (проектом, паспортом) і змінним завданням під час переміщення гірничої маси, ґрунту, палива та інших матеріалів; під час виконання планувальних робіт в кар'єрі, на відвалах, складах; під час зачищення пласта, брівки; під час розрівнювання породи, ґрунту; під час профілювання і підчищення відкочувальних колій; під час проведення розкривних робіт; під час пересування залізничних колій; під час підтягування гірничої маси у вибої до екскаваторів; під час вирівнювання підшви вибою, крутих схилів, уступів; під час навантажування, розвантажування і перевезення вантажів; під час розорювання відвалів, снігоочищення та очищення території; під час розпушування ґрунту; під час штабелювальних робіт. Виконує технологічні і протипожежні заходи на вугільних складах і породних відвалах. Оглядає і заправляє бульдозер пальними і мастильними матеріалами. Змащує деталі, які труться. Здійснює технічне обслуговування і профілактичний ремонт та бере участь в інших видах ремонту. Складає відомість на ремонт бульдозера.

Повинен знати: будову, технічні характеристики обслуговуваного обладнання, його двигунів, пристроїв, систему керування; встановлену сигналізацію під час роботи і руху; види гірничих робіт, здійснюваних бульдозерами; марки і норми витрат пальних і мастильних матеріалів; основні знання про проведення окремих гірничих і дорожніх робіт; властивості гірничих порід; умови та можливості розроблення гірничих порід і допустимі кути спускання і піднімання машини; Правила пожежної безпеки для підприємств вугільної промисловості України стосовно професії; правила складання відомостей на ремонт обладнання; системи змазування, живлення й охолодження двигунів внутрішнього згоряння; правила експлуатації бульдозера на різних гірничих роботах.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

- у разі керування бульдозером з двигуном потужністю понад 44,2 до 73,6 кВт (60 до 100 к. с.).

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією машиніста бульдозера (гірничі роботи) 3 розряду - не менше 1 року.

- у разі керування бульдозером з двигуном потужністю понад 73,6 до 147,2 кВт (100 до 200 к. с.).

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією машиніста бульдозера (гірничі роботи) 4 розряду - не менше 1 року.

- у разі керування бульдозером з двигуном потужністю понад 147,2 кВт (200 к. с.).

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією машиніста бульдозера (гірничі роботи) 5 розряду - не менше 1 року.

Примітка. Розроблення, переміщення і планування ґрунтів під час облаштування виїмок і насипів резервів, кавальєрів і банкетів під час будівництва автомобільних та залізничних доріг, греблі, захисної земельної дамби, котлованів під будівлі та споруди, опор ліній електропередачі та контактної мережі, траншей для підземної комунікації, водовідливних кюветів, нагірних і забанкетних каналів, інших аналогічних за складністю споруд тарифікуються за випуском 64 ДКХП "Будівельні, монтажні та ремонтно-будівельні роботи".

(пункт 16 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

17. МАШИНІСТ БУРОВОЇ УСТАНОВКИ

Завдання та обов'язки. Керує буровими станками та установками різних типів під час буріння і розширення свердловин. Монтує, демонтує, переміщає, готує до роботи, установлює і регулює бурове обладнання, планує і розчищає майданчики для його встановлення. Керує процесом буріння залежно від геологічних умов, виникнення ускладнень, стану бурового обладнання та інструменту. Проводить цементування, тампонаж, кріплення свердловин обсадними трубами, виконує інші роботи, передбачувані технологічним регламентом і режимно-технологічною документацією. Виконує спуско-підймальні роботи, нарощування штанг, витягання труб. Вибирає осьове зусилля, частоту обертання інструменту, кількість подаваної промивної рідини, повітря для забезпечення оптимальних режимів буріння. Стежить за показаннями контрольно-вимірювальних приладів. Регулює параметри процесу буріння для забезпечення швидкісної проходки. Виконує роботи щодо запобігання і ліквідації кривизни, аварій та ускладнень у свердловинах. Готує промивальну рідину і тампонажні суміші. Контролює параметри промивальної рідини. Відновлює водовіддачу порід у свердловинах, установлює фільтри та водопіднімальні засоби. Підбирає бури, долота й бурові коронки, міняє їх у процесі буріння. Проводить очищення, промивання, желонення свердловини. Обслуговує компресори, що установлені на буровому обладнанні, пересувні компресори, що працюють в комплексі з буровою установкою (верстатом), газифіковані установки, що застосовуються під час вогневого буріння, насоси, місткості для рідкого кисню та іншого допоміжного обладнання. Здійснює ловильні роботи, закриває устя свердловини. Виявляє та усуває неполадки в роботі обслуговуваного обладнання, бере участь у його ремонті. Проводить заміну двигунів, автоматів, пускачів. Бере участь у підготовці приладів та устьових пристроїв для проведення спеціальних геофізичних, гідрогеологічних й інших досліджень. Проводить ліквідаційні роботи. У необхідних випадках - відбирає керни, зразки гірських порід і визначає категорії міцності порід по буримості. Здійснює рекультивацію земель після закінчення бурових робіт, стропальні та вантажно-розвантажувальні роботи на буровій. Веде первинну технічну документацію.

Повинен знати: призначення, будову, правила монтажу, демонтажу та експлуатації бурового та силового обладнання, його характеристики; конструкції бурових вишок і щогл, правила їх

збирання і розбирання; технологічні режими, правила і способи буріння та розширення свердловин з відбором і без відбору керна в нормальних та складних умовах; геолого-технічний наряд на свердловину; інструкцію з буровибухових робіт; мету і суть цементації, бітумізації, силікатизації, тампонажу та заморожування свердловин; призначення, склад, способи готування й оброблення промивних рідин, знижувачів твердості гірських порід і складних ін'єкційних розчинів; призначення, характеристику, види застосовуваних інструментів, пристроїв і матеріалів; вимоги до якості заправлення бурового інструменту залежно від міцності гірських порід; способи керування процесом буріння з урахуванням геологічних умов, виникнення труднощів залежно від стану бурового обладнання та інструменту; умови і форми залягання корисних копалин; причини виникнення технічних неполадок та аварій, заходи щодо їх запобігання та ліквідації; інструкцію з відбору і зберігання керна; способи виконання ловильних робіт; основи геології, гідрогеології, гірничих робіт, електротехніки, гідравліки, пневматики; назву і розміщення гірничих виробок; класифікацію і властивості гірських порід; методи рекультивації земель; правила ведення первинної технічної документації, її форми; будову і схему енергетичної мережі та методи ліквідації витікання струму; способи і правила ведення стропальних робіт.

3-й розряд

- у разі буріння геологорозвідувальних свердловин на тверді корисні копалини установками першого класу (вантажопідніманням до 0,5 т) мотобурами, ручними і переносними комплектами, штангами.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта або одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

- у разі буріння свердловин несамохідними верстатами ударно-обертального буріння, самохідними верстатами обертального буріння з потужністю двигуна до 50 кВт, верстатами зондувального буріння із підземних гірничих виробок; буріння геологорозвідувальних свердловин на тверді корисні копалини установками другого класу (вантажопідніманням на гаку від 0,5 до 1,5 т); буріння гідрогеологічних і геофізичних свердловин обертальним способом, без застосування очисного агента, ударно-канатними та іншими способами буріння; розбурювання негабаритів самохідними установками, перфораторами, електросвердлами.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста бурової установки 3 розряду не менше 1 року.

5-й розряд

- у разі буріння свердловин верстатами канатно-ударного буріння, самохідними верстатами обертального буріння з потужністю двигунів понад 50 кВт, самохідними верстатами ударно-обертального буріння з потужністю двигунів до 150 кВт, самохідними верстатами шарошкового буріння з потужністю двигунів до 300 кВт, збійно-буровими машинами і верстатами з підземних гірничих виробок, крім верстатів зондувального буріння; буріння гідрогеологічних свердловин на тверді корисні копалини установками третього, четвертого і п'ятого класів (вантажопідніманням на гаку від 1,5 до 15 т); буріння гідрогеологічних свердловин обертальним способом з застосуванням очисного агента; виїмання (вибурювання) корисних копалин з тонких пластів шнеко-буровими машинами і верстатами на підземних роботах.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста бурової установки 4 розряду не менше 1 року.

- у разі буріння свердловин самохідними верстатами ударно-обертального буріння з потужністю двигунів 150 кВт і більше (або обладнаних гідросистемами) самохідними верстатами шарошкового буріння з потужністю двигунів 300 кВт і більше; верстатами термічного буріння, верстатами віброобертального буріння; буріння геологорозвідувальних свердловин на тверді корисні копалини установками шостого, сьомого і восьмого класів (вантажопідніманням на гаку понад 15 т); виймання (вибурювання) корисної копалини з тонких пластів шнеко-буровими машинами і верстатами на відкритих гірничих роботах.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста бурової установки 5 розряду не менше 1 року.

Примітки.

1. За цією кваліфікаційною характеристикою тарифікуються роботи і робітники, що задіяні на бурінні свердловин усіх видів.
2. Під час буріння геологічних свердловин з використанням спеціальних технічних засобів, що забезпечують підвищення якості геологічного випробування і швидкості буріння, встановлення і підтримання заданого напрямку стовбура свердловини (буріння з застосуванням комплексів зі знімними керноприймачами, гідроударників і пневмоударників, з гідротранспортом керна, направлене і багатостовбурне буріння) тарифікація проводиться на один розряд вище.
3. Класи установок для буріння геологорозвідувальних свердловин на тверді корисні копалини, затверджені Державними стандартами, і містять: глибину буріння, початкові й кінцеві діаметри свердловин, вантажопіднімання на гаку, потужність приводного електродвигуна, частоту обертання бурового снаряду, кут нахилу, швидкість піднімання, довжину бурильної свічки.
4. Потужність двигуна бурового обладнання прийнята як сумарна електродвигунів, установлених на даному обладнанні.
5. Помічники машиністів бурової установки, що засвоїли весь комплекс робіт, передбачуваних у кваліфікаційній характеристиці, тарифікуються на один розряд нижче машиніста, з яким вони працюють, і на два розряди нижче, якщо весь комплекс робіт не засвоєний.
6. За відсутності помічників машиніста бурової установки пересувні компресори обслуговують машиністи пересувних компресорів (з різним двигуном), які тарифікуються за випуском 64 ДКХП "Будівельні, монтажні та ремонтно-будівельні роботи".

18. МАШИНІСТ ВІДВАЛОУТВОРЮВАЧА

Завдання та обов'язки. Керує відвалоутворювачем, самохідним перевантажувачем або штабелеукладачем усереднювально-вантажного комплексу продуктивністю до 1500 м³/г, що працюють в комплексі з екскаватором або з естакою за поточною технологією, під час переміщення гірничої маси і пересування по робочому майданчику, підшві уступу або залізничних коліях. Стежить за складанням гірничої маси у відвал, перевантаженням її на конвеєрну лінію, переміщенням на естакаді, станом тераси, відвалів, робочих майданчиків та уступів, за рівномірним навантаженням конвеєрів, стійкістю відвалоутворювача, перевантажувача, справністю їх механізмів. Регулює роботу обслуговуваної машини за показаннями засобів вимірювання. Бере участь у причіплюванні кабелю, контролює його стан і переміщення. Пересуває обслуговувану машину і стрілу за заданою схемою. Забезпечує

узгодженість дій з машиністом екскаватора. Забезпечує стійкість машини під час значних вітрових навантажень, приймає і оглядає її, виконує технічне обслуговування. Виявляє й усуває неполадки в роботі обслуговуваної машини та пересувної естакади. Веде облік роботи машини, бере участь в її ремонті. Складає відомість на ремонт.

Повинен знати: будову, технічні характеристики всіх агрегатів відвалоутворювача, самохідного перевантажувача, штабелеукладача усереднювально-вантажного комплексу та обслуговуваних споруд; пускову і контрольно-вимірювальну апаратуру; основні властивості гірських порід і схеми відвалоутворення; правила раціонального ведення робіт щодо розроблення вибоїв; способи виявлення й усунення неполадок у роботі обслуговуваної машини; системи обладнання сигналізації та зв'язку; основні знання про будову залізничних колій; систему змазування, застосовувані мастила та їх властивості; порядок нарощування і пересування рейкових колій; електрослюсарну справу.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією помічника машиніста відвалоутворювача 3 розряду не менше 1 року.

5-й розряд

- у разі керування відвалоутворювачем, самохідним перевантажувачем або штабелеукладачем усереднювально-вантажного комплексу продуктивністю понад 1800 до 4000 м³/г, що працюють в комплексі з екскаватором або з естакою за поточною технологією.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста відвалоутворювача 4 розряду не менше 1 року.

6-й розряд

- у разі керування відвалоутворювачем, самохідним перевантажувачем або штабелеукладачем усереднювально-вантажного комплексу продуктивністю 4000 м³/г і більше, що працюють з екскаватором або з естакою за поточною технологією.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста відвалоутворювача 5 розряду не менше 1 року.

Примітка. Помічники машиністів відвалоутворювача тарифікуються на один розряд нижче машиністів відвалоутворювача, з якими вони працюють.

19. МАШИНІСТ ВІДВАЛЬНОГО МОСТА

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Керує відвальним мостом і його механізмами з транспортування гірничої маси, відвалоутворення і пересування моста вздовж вибою при спільній роботі з розкривними екскаваторами. Забезпечує узгодженість виконавських дій з екскаваторами і зі всіма пультами керування мостом (головний, відвальної опори, ходових механізмів та інших). Стежить за укладанням ґрунту у відвал, станом траси і відвалу, робочого майданчика, справністю механізмів моста. Випробовує і регулює роботу відвального моста за показаннями контрольно-вимірювальних приладів. Пересовує відвальний міст за заданою схемою. Бере участь у обробленні кабелю, заміні стрічки. Перевіряє заземлення і стан гнучкого кабелю. Виявляє й усуває неполадки в роботі обслуговуваного обладнання. Виконує поточний ремонт і бере участь в інших видах ремонту. Приймає і оглядає відвальний міст після ремонту та під час приймання і здавання зміни. Бере участь у складанні відомості на ремонт обладнання.

Забезпечує безпечну роботу моста, що працює спільно з екскаваторами. Укріплює відвальний міст під час значних вітрових навантажень.

Повинен знати: технологічні процеси ведення відкритих гірничих робіт; фізико-механічні властивості розроблюваних гірських порід, поведінку їх у масиві та у відвалі; схеми відвалоутворювання; ознаки зсувних явищ; будову і правила технічної експлуатації машин і механізмів відвального моста, його механічного, гідравлічного, пневматичного та електричного обладнання, засобів вимірювання, електрозварювальних машин і апаратів, засобів вулканізації, системи упорядкування сигналізації та зв'язку; систему змазування, застосування мастил та їх властивості; основні знання про будову залізничних колій, порядок їх нарощування і пересування; електрослюсарну справу в обсязі знань електрослюсаря 3 розряду.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією технологічно суміжною 4 розряду не менше 1 року.

6-й розряд

- у разі обслуговування головного пульта керування.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи машиністом відвального моста 5 розряду не менше 1 року.

20. МАШИНІСТ ВІДВАЛЬНОГО ПЛУГА

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Керує механізмами причіпного відвального плуга (струга, скрепера) з одnobічним і двобічним розміщенням лемеша. Планує, розорює відвал, розробляє схили, скидає породу з берми відвалу на схил, нарізає кювет і чистить габарити залізничних колій. Утримує в належному стані частини і механізми відвального плуга. Складає відомості з усунення виявлених дефектів у роботі обслуговуваних механізмів й усуває дрібні неполадки. Проводить поточний профілактичний ремонт і бере; участь в інших видах ремонту, чистить і змашує механізми відвального, плуга.

Повинен знати: будову, призначення, технічні характеристики обслуговуваного обладнання; способи керування механізмами відвального плуга; основні знання про будову залізничних колій; установлену систему сигналізації і правила руху залізничними коліями; загальні відомості про ведення гірничих робіт відкритим способом.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта або підготовка безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

Примітка. У разі обслуговування самохідного плуга тарифікація проводиться на розряд вище.

21. МАШИНІСТ ГІРНИЧИХ ВІЙМКОВИХ МАШИН

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Керує гірничими виїмковими машинами; добувними і прохідницькими комбайнами, виїмковими агрегатами, в тому числі автоматизованими і з програмним керуванням, струговими установками, врубовими машинами. Стежить за станом секцій гідрофікованого кріплення, накатника і сітки агрегату в процесі посадки щита на забій. Розкріплює, пересуває опорні балки і приводні головки стругових установок за допомогою гідродомкратів та закріплює їх на новому місці. Проводить різні вруби врубовими машинами залежно від гірничотехнічних вимог і гірничо-геологічних умов; вирубує верхній "куток"

різними способами. Змащує вузли і деталі машин, перевіряє рівень і доливає масло в турбомуфти і маслостанції. Опробовує машини. Перевіряє і міняє зубки, клюваки, різці, ножі. Перевіряє стан покрівлі, кабелів, труб, шлангів, вантажних механізмів. Забезпечує правильний напрямок виймання (зарубки) корисної копалини і проведення виробки. Регулює виконавчий орган в процесі роботи. Оглядає і стежить в процесі роботи за станом тягового і запобіжного канатів або тягового ланцюга. Керує системою зрошення, запобіжними лебідками і маслостанціями. Виявляє й усуває неполадки машин, механізмів та іншого обладнання в процесі роботи. Бере участь у: технічному обслуговуванні обладнання; роботах з кріплення забою, у тому числі в місцях геологічних порушень, викладці кострів, перекріплюванні вуглеспускного ската і за необхідності у вивільненні затиснутих секцій кріплення. Розвертає, монтує, демонтує, спускає (підіймає) і переганяє машини в процесі роботи. Закріплює машини запобіжними стояками і покрівлю над нею в кінці роботи. Установлює розпірні та укісні стояки, вибиває і встановлює стояки, що заважають рухові машин, зачищає машинну дорогу. Бере участь в установленні та перенесенні упорного стояка. Бере участь у планово-запобіжних, поточних ремонтах, монтажі, демонтажі обслуговуваних машин, агрегатів, іншого обладнання з піднесенням, навантаженням і розвантаженням їхніх окремих частин і вузлів. Переганяє комбайн із вибою у вибій своїм ходом.

Повинен знати: безпечні методи роботи у вугільних шахтах, будову і технічні характеристики гірничих виїмкових машин: агрегатів, добувних і прохідницьких комбайнів, стругових установок, врубових машин; вимоги і порядок до ведення роботи з монтажу, демонтажу і ремонту обслуговуваного обладнання; будову і характеристику застосовуваного електрообладнання; будову заземлення; правила безпечної експлуатації гірничошахтного обладнання і електрообладнання; системи пиловідсмоктування і зрошення; термін спрацювання окремих деталей і вузлів; види мастильних матеріалів, емульсій гідросистем кріплення і машин, необхідну кількість їх для заправлення; системи змащування машин і механізмів; вимоги до якості заправлення і заточування зубків, клюваків, різців, ножів; інструкцію з кріплення і керування покрівлею; властивості гірничих порід і їх поведінку під час виймання; паспорти буровибухових робіт; єдині правила безпеки при вибухових роботах стосовно вимог до робітника; основи гірничої справи, електротехніки та гідравліки; електрослюсарну справу.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією гірника очисного забою або прохідника 4 розряду - не менше 1 року.

6-й розряд

- у разі керування гірничими виїмковими машинами з самостійним виконанням ремонтних робіт.

Кваліфікаційні вимоги. Неповна вища освіта (молодший спеціаліст). Підвищення кваліфікації та стаж на підземних роботах у вугільній галузі - не менше 3 років, в тому числі за професією машиніста гірничих виїмкових машин, гірника очисного забою або прохідника 5 розряду - не менше 1 року.

(пункт 21 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

22. МАШИНІСТ ЕЛЕКТРОВОЗА

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Керує електровозами, гіровозами зі зчіпною вагою до 10 т включно, дизелевозами, незалежно від зчіпної ваги, під час відкочування навантажених та порожніх ешелонів. Регулює швидкість руху залежно від профілю колій та ваги поїзда. Формує ешелони

та виконує маневрові роботи на вантажних і обмінних пунктах та естакадах. Розставляє вагони на місцях вантаження та розвантажування. Вивозить вантажі, завозить порожні вагони. Доставляє людей до місця роботи і назад. Зчіплює й розчіплює вагони. Здійснює підняття й ставлення електровозів та вагонеток, що зійшли з рейок. Здійснює дистанційне керування електровозами під час вантаження гірничої маси з люків дозаторів та під час розвантажування на перекидачі. Переводить стрілки в дорозі. Керує вентиляційними дверима, штовхачами, лебідками та іншими механізмами вантажних, розвантажувальних пунктів. Очищає, заряджає акумуляторні батареї, доливає електrolіт. Екіпірує електровози й заправляє пісочниці. Укріплює акумуляторні ящики та бере участь у заміні акумуляторних батарей. Заряджає гіровоз від енергосистеми. Здійснює механізоване білення гірничих виробок. Спостерігає за показаннями засобів вимірювань. Бере участь у ремонті контактної мережі у негазових шахтах. Оглядає та опробовує механізми керування й ходові частини. Усуває неполадки в роботі. Проводить технічне обслуговування засобів, якими він керує, бере участь у поточному ремонті.

Повинен знати: безпечні методи роботи у вугільних шахтах; будову, технічні характеристики електровозів, гіровозів, дизелевозів; графік руху поїздів та правила руху поїздів із вантажами й людьми; профіль колії, її стан та колійні знаки на обслуговуваній ділянці; тягові характеристики електровозів, гіровозів, дизелевозів за різних умов роботи; схеми колій, комунікації та живлення енергією; правила безпечної експлуатації гірничошахтного обладнання, транспортних засобів і електрообладнання; системи гальмових пристроїв; будову стрілкових переводів; правила зчеплення і розчеплення вагонів; способи й пристрої, застосовувані для підймання електровозів та вагонів, що зійшли з рейок, будову акумуляторних батарей, правила заряджання й догляду за ними; обладнання зарядних камер; правила заземлення та підвішування контактної мережі; встановлену сигналізацію, призначення сигналів і засобів сигналізації, централізації та блокування; способи перетворення струму; живлення контактної мережі; улаштування перегородок, заземлення рейкових колій; схему диспетчерської служби; розташування та найменування підземних гірничих виробок; порядок приймання й опробування обслуговуваних машин; системи змащування та застосовувані мастильні матеріали; основи електротехніки й слюсарної справи; порядок проведення ремонту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

- у разі керування електровозами і гіровозами зі зчіпною вагою понад 10 до 35 т.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією машиніста електровоза 3 розряду - не менше 1 року.

5-й розряд

- у разі керування електровозами і гіровозами зі зчіпною вагою 35 т і більше, а також при роботі на спарених електровозах.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією машиніста електровоза 4 розряду - не менше 1 року.

(пункт 22 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

23. МАШІНІСТ ЕЛЕКТРОВОЗА

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Керує електровозами, гіровозами зі зчіпною вагою до 10 т включно, дизелевозами, незалежно від зчіпної ваги, під час відкочування навантажених та порожніх ешелонів. Регулює швидкість руху залежно від профілю колій та ваги поїзда. Формує ешелони та виконує маневрові роботи на вантажних і обмінних пунктах та естакадах. Розставляє вагони на місцях вантаження та розвантажування. Вивозить вантажі, завозить порожні вагони. Доставляє людей до місця роботи і назад. Зчіплює й розчіплює вагони. Здійснює підняття й ставлення електровозів та вагонеток, що зійшли з рейок. Здійснює дистанційне керування електровозами під час вантаження гірничої маси з люків дозаторів та під час розвантажування на перекидачі. Переводить стрілки в дорозі. Керує вентиляційними дверима, штовхачами, лебідками та іншими механізмами вантажних, розвантажувальних пунктів. Очищає, заряджає акумуляторні батареї, доливає електроліт. Екіпірує електровози й заправляє пісочниці. Укріплює акумуляторні ящики та бере участь у заміні акумуляторних батарей. Заряджає гіровоз від енергосистеми. Здійснює механізоване білення гірничих виробок. Спостерігає за показаннями засобів вимірювань. Оглядає та опробовує механізми керування й ходові частини. Усуває неполадки в роботі. Робить ремонт.

Повинен знати: будову, технічні характеристики електровозів, гіровозів, дизелевозів; графік руху поїздів та правила руху ешелонів із вантажами й людьми; профіль колії, її стан та колійні знаки на обслуговуваній ділянці; тягові характеристики електровозів, гіровозів, дизелевозів за різних умов роботи; схеми колій, комунікації та живлення енергією; системи гальмових пристроїв; будову стрілкових переводів; правила зчеплення і розчеплення вагонів; способи й пристрої, застосовувані для підймання електровозів та вагонів, що зійшли з рейок, будову акумуляторних батарей, правила заряджання й догляду за ними; обладнання зарядних камер; правила заземлення та підвішування контактної мережі; встановлену сигналізацію, призначення сигналів і засобів сигналізації, централізації та блокування; способи перетворення струму; живлення контактної мережі; улаштування перегорожок, заземлення рейкових колій; схему диспетчерської служби; розташування та найменування підземних гірничих виробок; порядок приймання й опробування обслуговуваних машин; системи змащування та застосовувані мастильні матеріали; основи електротехніки й слюсарної справи; порядок проведення ремонту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта або підготовка безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

- у разі керування електровозами і гіровозами зі зчіпною вагою понад 10 до 35 т.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста електровоза 3 розряду не менше 1 року.

5-й розряд

- у разі керування електровозами і гіровозами зі зчіпною вагою 35 т і більше, а також при роботі на спарених електровозах.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста електровоза 4 розряду не менше 1 року.

24. МАШИНІСТ ЗМІШУВАЛЬНОЇ УСТАНОВКИ ГІДРОЗАКЛАДКИ

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Стежить за роботою змішувальної установки відповідно до технологічного режиму. Регулює подавання пульпи. Здійснює пуск і зупинку змішувачів. Виявляє й усуває неполадки, що не вимагають розбирання вузлів і деталей.

Повинен знати: будову, технічні характеристики і режим роботи змішувальної установки та пульпозбирачів; правила керування і способи регулювання її роботи; способи виявлення й усунення неполадок; основи електротехніки, слюсарної справи.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

25. МАШИНІСТ КОНВЕЄРА

Завдання та обов'язки. Керує конвеєрами, елеваторами, шнеками, живильниками, перевантажувальними візками, приводною станцією конвеєра. Підтримує безпечні умови праці на робочому місці, виконує роботи згідно з технічною, технологічною документацією (проектом, паспортом) та змінним завданням. Здійснює реверсування і перемикання руху конвеєрів, регулювання ступеня їх завантаження. Регулює натягувальні пристрої, натягування і рух стрічки, ковшів елеваторів, ланцюгів скребкових конвеєрів, привідних ременів. Стежить за справним станом перевантажувальних течок, натягувальних барабанів, редукторів живильників, автоматичних пристроїв, установлених на конвеєрі, за правильним розвантаженням матеріалів у приймальні агрегати. Бере участь у нарощуванні та перенесенні конвеєра, з'єднанні стрічок і ланцюгів. Координує роботу самохідного конвеєра з роботою екскаватора. Змазує ролики і приводи, чистить стрічки, ролики, роликоступи і течки. Замінює спрацьовані ролики. Видаляє з конвеєрної стрічки сторонні предмети, прибирає розсипану гірничу масу. Ліквідує затори в лотках. Виявляє й усуває неполадки в роботі обслуговуваного обладнання, що не потребують розбирання вузлів конвеєра, живильника. Перевіряє дію і обслуговує засоби захисту і сигналізації, справності заземлення механізмів та устаткування. Бере участь у: огляді, планово-попереджувальному ремонті обслуговуваного обладнання; зачищенні та розштибуванні конвеєрних ліній; обмиванні, осланцюванні, біленні місць скупчення вугільного пилу галерей, навантажувальних пунктів, технологічних приміщень. Проводить змивання зливних каналів у маслостанціях. Чистить обладнання. Обслуговує припливно-витяжну вентиляцію.

Повинен знати: безпечні методи роботи у вугільних шахтах; призначення і будову обслуговуваного обладнання, пускової і контрольно-вимірювальної апаратури, правила догляду за ними; встановлену сигналізацію і правила подавання сигналів; допустимі швидкості і навантаження для кожного виду обслуговуваного обладнання; способи виявлення і порядок усунення неполадок; правила пожежної безпеки для підприємств вугільної промисловості України стосовно професії; характеристику транспортованого матеріалу і порядок розміщення його за сортами; схему розміщення конвеєрів, живильників, натягувальних пристроїв і варіаторів швидкостей; способи регулювання швидкості руху стрічки і реверсування конвеєрів; правила безпечної експлуатації гірничошахового обладнання, транспортних засобів і електрообладнання.

2-й розряд

- у разі обслуговування конвеєрів з дистанційним керуванням; конвеєрів з продуктивністю до 200 т/г в підземних виробках і до 500 т/г на поверхневих роботах; конвеєрів, не передбачуваних вищими розрядами.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

3-й розряд

- у разі обслуговування конвеєрів з продуктивністю понад 200 т/г у підземних виробках і понад 500 т/г на поверхневих роботах; конвеєрів із розвантажувальним візком; конвеєрів відвалоутворювачів, багатоківшевих екскаваторів, транспортно-відвальних мостів продуктивністю до 1000 т/г.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією машиніста конвеєра 2 розряду - не менше 1 року.

4-й розряд

- у разі обслуговування конвеєрів відвалоутворювачів, багатоківшевих екскаваторів, транспортно-відвальних мостів продуктивністю понад 1000 до 5000 т/г; приводних станцій магістральних конвеєрів продуктивністю до 5000 м³/г, а також герметичних конвеєрів з нейтральним середовищем.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією машиніста конвеєра 3 розряду - не менше 1 року.

5-й розряд

- у разі обслуговування конвеєрів відвалоутворювачів, багатоківшевих екскаваторів, транспортно-відвальних мостів продуктивністю понад 5000 т/г; приводних станцій магістральних конвеєрів продуктивністю 5000 м³/г і більше; конвеєрів з двома і більше приводними станціями.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією машиніста конвеєра 4 розряду - не менше 1 року.

(пункт 25 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

26. МАШИНІСТ ПІДЙІМАЛЬНОЇ МАШИНИ

Завдання та обов'язки. Керує різними підймальними машинами під час спускання і підймання людей, вантажів, матеріалів та різного обладнання по вертикальних і похилих стовбурах, похилах, бремсбергах і штольнях. Стежить за технічним станом підйальної машини. Перевіряє стан сигналізації, захисних, пускових і контрольно-вимірювальних приладів, гальмівної системи, барабанів підйому, канатів і стежить за ними. Перевіряє роботу компресора і масляної системи. Стежить за температурою охолоджувальної води. Подає і приймає сигнали. Бере участь у технічному огляді обладнання, прибиранні виробничого приміщення. Змащує підшипники і вузли підйальної машини, передачі, електродвигун, компресор. Усуває дрібні неполадки підйальної машини, утримує робоче місце і обладнання у належному стані. Вносить відповідні записи в документацію, передбачену правилами експлуатації та безпеки.

Повинен знати: Правила експлуатації підймальних машин та установок; конструкцію, принцип роботи і кінематичну схему підйальної машини, комутаційну схему підймання; схему гальмів; конструкцію канатів і правила догляду за ними; систему сигналізації та умовні сигнали; принцип роботи і правила догляду за контрольно-вимірювальними приладами; графік роботи підймання; діаграму швидкості підйальної машини; конструкцію і вимоги щодо експлуатації шахтових підймальних посудин, парашутних пристроїв, провідників, армування стовбура; принцип автоматизації і дистанційного керування; конструкцію і принцип дії мастильних пристроїв; види мастильних матеріалів, їх властивості та

раціональний режим змащування обладнання; правила спускання і підймання людей, вибухових матеріалів; основи електрослюсарної справи; витрати електроенергії, що споживає підймальна машина; правила безпечної експлуатації гірничошахового обладнання, транспортних засобів і електрообладнання.

Тарифікація проводиться залежно від місцезнаходження підйому, часу його роботи за добу (в відсотках до загальної тривалості змін по графіку роботи підйому за добу) і групи підйомів:

До третьої групи підйомів відносяться: вантажні підйоми з добовим плановим навантаженням до 750 т вугілля, породи та іншої сировини; вантажнолюдські (людські) підйоми з добовим плановим навантаженням до 500 т або при спусканні-підйманні 500 чоловік за добу (за обліковим складом); підйоми по спусканню матеріалів і обладнання.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві за віком не менше ніж 22 роки, без вимог до стажу роботи.

До другої групи підйомів відносяться: вантажні підйоми з добовим плановим навантаженням від 750 до 1250 т вугілля, породи та іншої сировини; вантажнолюдські (людські) підйоми з добовим плановим навантаженням від 500 до 750 т або при спусканні-підйманні від 500 до 1000 чоловік за добу (за обліковим складом); підйоми по спусканню-підйманню матеріалів і обладнання.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією машиніста підйальної машини третьої групи підйомів - не менше 1 року.

До першої групи підйомів відносяться: вантажні підйоми з добовим плановим навантаженням більше 1250 т вугілля, породи та іншої сировини; вантажнолюдських (людських) підйомів з добовим плановим навантаженням більше 750 т або при спусканні-підйманні більше 1000 чоловік за добу (за обліковим складом); підйому на шахтах, що будуються.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією машиніста підйальної машини другої групи підйомів - не менше 1 року.

(пункт 26 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

27. МАШИНІСТ ПОВІТРЯНО-КАНАТНОЇ ДОРОГИ

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Керує лебідкою повітряно-канатної дороги під час транспортування навантажених і порожніх вагонеток. Стежить за роботою лебідки, електродвигуна, канатів, шківів, роликів, причіпних і гальмівних пристроїв, за станом колії. Регулює режим роботи механізмів. Обліковує видані навантажені вагонетки. Перевіряє гальма і футерівку барабана. Бере участь в ремонті обслуговуваного обладнання.

Повинен знати: будову обслуговуваних лебідок, електродвигунів, пускової апаратури та інших обслуговуваних механізмів, правила догляду за канатами; правила пуску та зупинки канатної дороги; режим і системи змащування; види застосовуваних мастильних матеріалів; установлену сигналізацію; основні види захисту від грозових розрядів; електрослюсарну справу.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта або підготовка безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

Примітка. У разі обслуговування пасажирської канатної дороги тарифікація проводиться на розряд вище.

28. МАШИНІСТ РЕАКТИВНОЇ УСТАНОВКИ

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Керує реактивною установкою, змонтованою на залізничній платформі, тракторі. Чистить колії, думпкари, стрічкові транспортери та інші механізми від налиплого і намерзлого льоду, снігу, породи, вугілля. Стежить за роботою установки, регулює режим роботи двигуна. Проводить дрібний ремонт установки. Проводить заміну реактивного двигуна, його налагодження.

Повинен знати: будову обслуговуваної реактивної установки; принцип роботи реактивних двигунів; норми витрат, властивості пальних і мастильних матеріалів; режим роботи реактивних двигунів.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за технологічно суміжною професією 4 розряду не менше 1 року.

Примітка. У разі обслуговування стаціонарної реактивної установки для підігрівання двигунів автомобілів у зимових умовах тарифікація установлюється на розряд нижче.

29. МАШИНІСТ РОЗМОРОЖУВАЛЬНОЇ УСТАНОВКИ

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Веде процес розморожування вугілля та інших сипких матеріалів на газових і парових розморожувальних установках під керівництвом машиніста вищої кваліфікації. Вмикає газові горілки на печах або парових установках під час ставлення вантажів на розігрівання. Регулює охолодження підшипників, вентиляторів і температуру в секціях розморожування. Установлює зрошувальну систему. Приймає і ставить вантажі для розігрівання і видає їх після розморожування. Стежить за щільністю закривання воріт секцій.

Повинен знати: принцип роботи газових і парових розморожувальних установок і їх обладнання; види і властивості використовуваних газів у розморожувальних установках.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Короткострокове виробниче навчання. Без вимог до стажу роботи.

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Веде процес розморожування вугілля та інших сипких матеріалів на газових і парових розморожувальних установках. Стежить за розігріванням печей, температурою, правильним пуском електродвигунів і роботою вентиляторів, тиском газу в печах, за газовими засувами та дроселями, станом паропроводів, вентилів, гумових шлангів, пік і тиском пари. Регулює подавання газу, пари і води. Перевіряє і забезпечує справність і безперервну роботу газових печей і парових установок. Виявляє та усуває неполадки в роботі обслуговуваного обладнання.

Повинен знати: будову розморожувальних установок і печей, вентиляторів водяного охолодження; правила користування газом і ведення розморожувальних робіт у нормальних

умовах і в загазованому середовищі; правила пуску і зупинення подачі газу в газопровід і топкове відділення; комунікацію газу, пари і води.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Короткострокове виробниче навчання. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста розморожувальної установки 2 розряду не менше 1 року.

30. МАШИНІСТ САМОХІДНОГО КАБЕЛЕПЕРЕСУВАЧА

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Керує самохідним кабелепересувачем з двигуном потужністю до 44,2 кВт (60 к. с.) під час проведення механічного укладання і підбирання гнучкого високовольного кабелю, що подає енергоживлення до екскаватора, відвалоутворювача. Стежить за правильним намотуванням кабелю. Перевіряє цілісність кабелю на головному і допоміжному барабанах. Стежить за показаннями засобів вимірювання, кріпленням двигунів та гальмівних пристроїв. Перевіряє заземлення і ввімкнення у мережу силового кабелю. Стежить за роботою механізмів, генераторів; електрообладнанням кабельного візка. Визначає трасу пересування. Оглядає і заправляє дизель-електричну установку паливно-мастильними матеріалами. Запускає дизель і керує його роботою. Забезпечує узгодженість дій з машиністом екскаватора, відвалоутворювача. Тримає кабелепересувач у непошкодженному стані, виявляє й усуває неполадки в його роботі. Проводить поточний ремонт, бере участь в інших видах ремонту і складає відомості на ремонт обладнання. Веде встановлену документацію.

Повинен знати: будову, технічні характеристики обслуговуваного обладнання, його двигунів, трансформаторів; систему керування; марки і норми витрат паливних і мастильних матеріалів; загальні знання про виробництво відкритих гірничих і дорожніх робіт; правила складання відомостей на ремонт обладнання; системи змащування, живлення та охолодження двигунів внутрішнього згоряння; принцип роботи електричного обладнання; правила підключення силового кабелю в електромережу; призначення і принцип роботи засобів вимірювання; правила ведення технічної документації; причини виникнення неполадок у роботі кабелепересувача і способи їх усунення; види ремонту; основи електротехніки; електрослюсарну справу.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта або підготовка безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

- у разі керування самохідним пересувачем з двигуном потужністю понад 44,2 до 73,6 кВт (від 60 до 100 к. с.).

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста самохідного кабелепересувача 3 розряду не менше 1 року.

5-й розряд

- у разі керування самохідним кабелепересувачем з двигуном потужністю понад 73,6 до 147,2 кВт (понад 100 до 200 к. с.).

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста самохідного кабелепересувача 4 розряду не менше 1 року.

6-й розряд

- у разі керування самохідним кабелепересувачем з двигуном потужністю понад 147,2 кВт (200 к. с.).

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста самохідного кабелепересувача 5 розряду не менше 1 року.

31. МАШИНІСТ СКРЕПЕРА (ГІРНИЧІ ТА ГІРНИЧО-КАПІТАЛЬНІ РОБОТИ)

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Керує причіпними і самохідними скреперами з двигуном потужністю 44,2 кВт (60 к. с.) під час розроблення, переміщення і складування гірничої маси, ґрунту на відкритих гірничих роботах. Забезпечує технічно правильне розроблення вибоїв і ефективне використання скрепера, укладає ґрунт у вибраний простір та у відвал. Оглядає і заправляє тягачі пальними і мастильними матеріалами. Стежить за засобами вимірювання, міцністю канатів, блоків, буксирів, кріпленням вузлів і гальмівними пристроями. Змазує тертьові частини і деталі. Бере участь в усіх видах ремонту тягача, причіпного або навісного обладнання. Веде журнал огляду і ремонтів обладнання. Складає дефектні відомості на ремонт.

Повинен знати: будову і технічні характеристики тягачів причіпного або навісного обладнання, двигунів, пристроїв; систему керування скреперами; установлену сигналізацію під час роботи і руху; правила дорожнього руху, розроблення і переміщення ґрунтів різної категорії при різній глибині розроблення; основні знання про ведення відкритих гірничих робіт; властивості гірських порід; допустимі кути спуску й піднімання обслуговуваного обладнання; правила складання дефектної відомості на ремонт обладнання; системи змащування, живлення й охолодження двигунів внутрішнього згоряння.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта або підготовка безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

- у разі керування самохідними скреперами з двигуном потужністю понад 44,2 до 73,6 кВт (60 до 100 к. с.).

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста скрепера 3 розряду не менше 1 року.

5-й розряд

- у разі керування самохідними скреперами з двигуном потужністю понад 73,6 до 147,2 кВт (100 до 200 к. с.).

Кваліфікаційні вимоги. Вища або професійно-технічна освіта (молодший спеціаліст, кваліфікований робітник). Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста скрепера 4 розряду не менше 1 року.

6-й розряд

- у разі керування самохідними скреперами з двигуном потужністю понад 147,2 кВт (200 к. с.).

Кваліфікаційні вимоги. Вища або професійно-технічна освіта (молодший спеціаліст, кваліфікований робітник). Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста скрепера 5 розряду не менше 1 року.

Примітка. Розроблення, переміщення і планування ґрунтів при упорядкуванні виїмок і насипів, резервів, кавальєрів і банкетів під час будівництва автомобільних і залізничних доріг, захисних земельних дамб, котлованів під будови і споруди, опор ліній електропередачі та контактної мережі, траншей для підземних комунікацій, водовідливних кюветів, нагірних і забанкетних каналів, інших аналогічних за складністю споруд тарифікуються за випуском 64 ДКХП "Будівельні, монтажні та ремонтно-будівельні роботи".

32. МАШІНІСТ СКРЕПЕРНОЇ ЛЕБІДКИ

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Керує скреперними лебідками потужністю до 55 кВт і скреперними лебідками до 38 кВт, обладнаних човниково-перекривальними пристроями, під час скреперування гірничої маси поза зоною вибою. Скреперує відходи збагачення. Зачищає і вирівнює покрівлю пласта корисних копалин після видалення покривних порід. Проводить кайлування гірничої маси і дрібнення великих шматків. Підкидає гірничу масу на скреперну доріжку. Кріпить лебідку. Закріплює і перевішує блоки, перевіряє заземлення, сточує і замінює канати, бере участь у монтажі, демонтажі, перенесенні і ремонті обладнання.

Повинен знати: будову, типи і технічні характеристики скреперних лебідок; принцип роботи гальмівних, запобіжних пристроїв і пускової апаратури, їх призначення і правила користування ними; конструкцію причіпних пристроїв і канатів; способи кріплення канатів і правила регулювання їх довжини; вимоги до канатів; способи скреперування у різних умовах; правила заземлення скреперної лебідки; розміщення гірничих виробок на обслуговуваній ділянці; ознаки, що відрізняють корисну копалину від породи; порядок монтажу, демонтажу, перенесення і ремонту обслуговуваного обладнання; принцип роботи двигуна; правила планування поверхні за кресленнями та ескізами; основи електротехніки; установлену сигналізацію; сорти і властивості мастильних матеріалів.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта або підготовка безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

- у разі керування скреперними лебідками потужністю 55 кВт і більше та скреперними лебідками потужністю 38 кВт і більше, обладнаними човниково-перекривальними пристроями, під час скреперування гірничої маси поза зоною вибою.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста скреперної лебідки 3 розряду не менше 1 року.

33. МАШІНІСТ УСТАНОВКИ ДЛЯ РУЙНУВАННЯ НЕГАБАРИТІВ ГІРНИЧОЇ МАСИ

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Керує установкою, яка руйнує негабаритні шматки гірничої маси струмами промислової частоти або спадним вантажем під керівництвом машиніста установки вищої кваліфікації. Постачає інструмент і пристрої до місця роботи, готує штанги до роботи, перевіряє заземлення, перемикає електричний кабель, приєднує до електричної мережі. Забезпечує охорону місця руйнування негабаритів, подає сигнали, оглядає, чистить, змащує обладнання, бере участь у ремонті та переміщенні установки. Веде технічну документацію.

Повинен знати: будову обслуговуваної установки; правила експлуатації, охорони праці і догляду за високовольтним обладнанням установки і силовими трансформаторами;

розміщення вибоїв; порядок загородження місць проведення робіт з руйнування негабаритних шматків гірничої маси; установлену сигналізацію.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за технологічно суміжною професією 3 розряду не менше 1 року.

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Керує установкою, яка руйнує негабаритні шматки гірничої маси струмами промислової частоти, спадним вантажем або бутобійною установкою. Здійснює керування вибуховогенераторною установкою під час руйнування порід, негабаритів, залізобетону, мерзлого вугілля та сипких матеріалів у залізничних вагонах та ін. Готує вибуховогенераторну установку до роботи, заповнює ємкості компонентами. Проводить переміщення установки у вибої. Підбирає режим роботи установки залежно від міцності гірських порід і видів негабаритів. Подає напругу на електроди штанг і знімає їх у разі необхідності. Контролює стан контактів та ізоляторів високовольтного обладнання, справність захисного заземлення блокувальних пристроїв, рівень масла в силовому трансформаторі. Виконує технічне обслуговування установки та бере участь у її ремонті.

Повинен знати: будову різних типів установок, що руйнують негабарити; принцип і режим роботи вибуховогенераторних установок; фізико-хімічні властивості застосовуваних компонентів; правила безпеки під час ведення підричних робіт установкою; схеми раціонального розміщення електродів на негабаритах; контрольно-вимірювальну апаратуру; властивості та твердість гірських порід; основи електротехніки.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста установки для руйнування негабаритів гірничої маси 4 розряду не менше 1 року.

34. МАШИНІСТ УСТАНОВКИ З ОБРОБЛЕННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Керує вапнувачем, солеварнею, шлакоподавальною, обмаслювальною, зрошувальною установками під час оброблення внутрішніх поверхонь транспортних засобів і товарної продукції речовинами, що запобігають змерзанню і прилипанню під час транспортування: соляним розчином, ніогрином, шлаком, вапном, креозотом, флотореагентом, тирсою, мастильними та іншими речовинами. Керує насосами, конвеєрами, скреперними лебідками й іншими механізмами. Готує і підтримує задану густоту соляного розчину. Регулює подавання профілактичних речовин у транспортні засоби. Чистить габарити залізничних колій та автодоріг у межах робочого місця. Виявляє і усуває неполадки в роботі обслуговуваного обладнання. Чистить і змащує деталі та вузли установки.

Повинен знати: будову і правила технічної експлуатації обслуговуваного обладнання й установок, способи виявлення й усунення неполадок; інструкції з оброблення транспортних засобів, гірничої маси і товарної продукції, фізичні властивості профілактичних речовин, які запобігають змерзанню і прилипанню; норми витрат речовин; способи визначення густоти розчинів; правила спалювання палива та поведіння з профілактичними речовинами; основи електрослюсарної справи.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта або підготовка безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

Примітка. У разі виконання робіт з оброблення транспортних засобів і товарної продукції профілактичними речовинами від змерзання і прилипання під керівництвом машиніста вищої

класифікації, машиніст установки для оброблення транспортних засобів тарифікується на один розряд нижче.

35. МАШИНІСТ ШЛЯХОКОЛІЄПЕРЕСУВАЧА

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Керує механізмами пересувача колії під час переміщення і пересування залізничної колії. Стежить за правильним зачепленням рейок рейкозахоплювачами, роботою механізмів пересувача колії, станом контактної мережі та високовольтного кабелю. Рихтує колії. Огороджує пересувача колії під час роботи попереджувальними знаками. Тримає механізми пересувача колії в справному стані. Заправляє паливно-мастильними матеріалами. Виявляє та усуває неполадки в роботі обслуговуваних механізмів. Проводить поточний ремонт і бере участь в інших видах ремонту, бере участь у складанні відомостей на ремонт обладнання.

Повинен знати: будову, призначення і технічні характеристики механізмів пересувача колії, схему керування; правила руху сигналізації на залізничному транспорті; систему змащування і сорти мастильних матеріалів; загальні знання про ведення гірничих робіт відкритим способом; будову верхньої структури залізничної колії.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією помічника машиніста пересувача колії 3 розряду не менше 1 року.

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Керує механізмами пересувача колії безперервної дії під час переміщення і пересування 6-ниткових екскаваторних колій. Стежить за роботою механізмів самохідної колієпересувної машини, дизеля, компресора, піднімального та повертального пристрою, показаннями засобів вимірювання під час пресування екскаваторних колій. Стежить за правильним зачепленням рейок рейкозахоплювачами під час зарядження самохідного пересувача колії і виведення рейкозахоплювачів з зачеплення під час розрядження пересувача колії. Стежить за станом контактної мережі та високовольтного кабелю, що живить екскаватори. Тримає механізми пересувача колії в справному стані. Заправляє паливно-мастильними матеріалами. Рихтує колії. Виявляє й усуває неполадки в роботі обслуговуваних механізмів. Бере участь у капітальному ремонті дизельного двигуна.

Повинен знати: будову, технічні характеристики обслуговуваного обладнання і його вузлів: електродвигуна, дизеля, генератора, компресора, пристрою ходового механізму, роликової головки, підіймального та повертального механізмів, лебідки; схему керування; загальну схему трубопроводів пневматичної системи; способи і правила регулювання запобіжних клапанів; основи електротехніки; електричну схему пересувної машини; будову засобів вимірювань, пускорегулювальної апаратури; елементи автоматики, захисту і блокування електрообладнання; інструкцію з ведення гірничих робіт; будову 6-ниткової екскаваторної колії та контактної мережі.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста пересувача колії 4 розряду не менше 1 року.

Примітка. Помічники машиністів пересувача колії тарифікуються на один розряд нижче машиністів, з якими вони працюють.

36. МОТОРИСТ ВЕНТИЛЯЦІЙНОЇ УСТАНОВКИ

Завдання та обов'язки. Обслуговує вентиляційні установки продуктивністю до 5000 м³/хв під час провітрювання гірничих виробок. Спостерігає за показаннями контрольно-вимірювальних приладів, станом реверсувальних пристроїв електродвигунів, пускової апаратури. Реверсує вентиляційний струмінь. Запускає і зупиняє вентилятор. Оглядає вентилятори, пускову апаратуру, реверсивні пристрої, пасову та редукторну передачі працюючої і резервної установок. Змащує підшипники й редуктори. Спостерігає за станом пасів та пальців сполучних муфт. Веде журнал обліку роботи вентиляційної установки. Обслуговує калориферну установку. Перевіряє щільність трубопроводів, перекриттів шийки стовбура.

Повинен знати: призначення, принцип дії та структуру вентиляційної установки, електродвигунів, пускової апаратури, контрольно-вимірювальних приладів; режим роботи вентилятора відповідно до плану запобігання та ліквідації аварій; режим змащування та застосовувані мастильні матеріали; способи та схему реверсування вентилятора.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

2-й розряд

- у разі обслуговування вентиляційних установок продуктивністю понад 5000 до 20000 м³/хв.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією моториста вентиляційних установок 1 розряду не менше 0,5 року.

3-й розряд

- у разі обслуговування вентиляційних установок продуктивністю понад 20000 м³/хв.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією моториста вентиляційних установок 2 розряду не менше 1 року.

37. ПЕРЕКИДАЛЬНИК**2-й розряд**

Завдання та обов'язки. Керує перекидачем із плановим навантаженням до 2000 т на добу. Спостерігає за поворотом перекидача до необхідної межі. Подає навантажені вагонетки та чаші на перекидач, закріплює їх, перекидає і викочує порожні. Підкочує навантажені й відкочує порожні вагонетки за допомогою лебідок та вручну. Перекидає вагонетки вручну. Спостерігає за роботою перекидача в автоматичному режимі. Здійснює дистанційне керування витягувальною лебідкою. Відчіплює навантажені вагонетки і подає їх до бункерів. Зчіплює вагонетки. Подрібнює великі шматки гірничої маси на ґратах бункерів. Видаляє порожню (пусту) породу та сторонні предмети. Зачищає колію і порожні вагонетки. Виявляє та усуває неполадки в роботі перекидача.

Повинен знати: будову, принцип роботи та способи керування перекидачем; технологічну схему обслуговуваної ділянки; способи закріплення вагонеток у перекидачі; правила керування витягувальною лебідкою та користування пусковою апаратурою; види зчіпних пристроїв вагонеток та електровозів, правила їхнього зчеплення і розчеплення; види корисних копалин; способи вивантаження гірничої маси з вагонеток у бункер; напрямки та розташування колій та виробок, стрілок і поворотних кругів; встановлені сигнали та правила користування ними; режим змащування й застосовувані мастильні матеріали; причини

виникнення неполадок у роботі обслуговуваного обладнання та способи їх усунення; основи слюсарної справи, електротехніки; схему підключення обладнання до електромережі; методи знепилювання під час розвантажування гірничої маси.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Короткострокове виробниче навчання. Без вимог до стажу роботи.

3-й розряд

- у разі керування перекидачем з плановим навантаженням понад 2000 т на добу.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією перекидальника 2 розряду не менше 1 року.

38. ПОСТАЧАЛЬНИК КРІПИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ У ШАХТУ

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Вантажить у вагони, вагонетки та інші транспортні засоби кріпильні, будівельні, мастильні матеріали, запасні частини, труби, рейки, різне обладнання й інші супутні матеріали, постачає їх до стовбурів шахт, устя штольні та інших об'єктів шахтової поверхні, завантажує і розвантажує матеріали вручну, за допомогою блоків, лебідок, домкратів, різноманітних такелажних механізмів і пристроїв у кліті, скіпи. Здійснює спускання матеріалів у шахту. Зчалює, сточує трос. У разі потреби - супроводжує вантаж до місця вивантаження. Забезпечує виконання робіт і кваліфіковане управління машинами, механізмами, обладнанням, приладами. Приймає і спрямовує вагонетки через заїзди і плити. Зчіплює, розчіплює вагонетки, керує стрілковими переводами. Підіймає вагонетки і вагони, що зійшли з рейок. Здійснює розмітку та розроблення лісу, розпилювання колод на бруси, пластини й дошки. Відбраковує лісові матеріали. Вивантажує матеріали, обладнання і складає їх у місцях призначення. Приймає і подає установлені сигнали. Обліковує спускання і підймання вантажу.

Повинен знати: види і розміри застосовуваного кріплення та супутніх матеріалів; призначення і будову застосовуваних у роботі такелажних пристроїв, піднімально-транспортного обладнання, правила їх установлення та користування ними; способи кріплення обладнання й інших вантажів на транспортних засобах; способи перевіряння надійності стропувальних снастей; обмеження норм навантаження піднімально-транспортного обладнання і пристроїв; установлену сигналізацію; правила навантаження, розвантажування, транспортування кріпильних та інших матеріалів, правила їх спускання у шахту; габарити транспортних засобів, клітей; сорти, породи і розміри лісових матеріалів; улаштування лісоспускання; правила безпечної експлуатації гірничошахтного обладнання і електрообладнання.

Кваліфікаційні вимоги. Базова загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

(пункт 38 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

39. ПРОХІДНИК

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Здійснює виконання всього комплексу робіт з проходження горизонтальних, похилих та вертикальних гірничих виробок по пласту, породі, змішаним забоєм вручну або із застосуванням гірничих машин та механізмів, крім робіт, передбачених у робітників вищої кваліфікації. Оглядає забій і доводить його до безпечного стану. Підтримує

безпечні умови праці на робочому місці, виконує роботи згідно з технічною, технологічною документацією (проектом, паспортом виробки) і змінним завданням. Здійснює буріння шпурів та свердловин усіма типами перфораторів та самохідних бурових установок (кареток), електросвердлами, пневмосвердлами та колонковими свердлами. Виконує роботу з навантаження гірничої маси та буріння шпурів з застосуванням навантажувальних машин продуктивністю до 60 м³/г з навісним буровим обладнанням. Здійснює розбирання великих шматків, брил підірваної та іншої породи, прибирання, перекидання, скреперування й вантаження гірничої маси навантажувальними машинами, крім передбачених у 6-му розряді, та вручну в зоні забою на транспортні засоби. Виконує закладання (перекидання) породи у вироблений простір вручну або механізованим способом, викладає бутові смуги, установлює запобіжні і оконтурювальні стійки. Здійснює розштибування гірничої маси та супроводження на виробки до пульпозбірника самопливним способом транспортування. Виконує роботу з проходження гірничих виробок з застосуванням відбійних молотків, пневмолотків, підричним, механізованим (комбайном) або гідравлічним способами та вручну. Готує забій до кріплення, обирає і вирівнює боки та покрівлю, зачищає ґрунт (підшву) виробки, установлює, пересуває, ремонтує тимчасове запобіжне кріплення, улаштовує помости. Зводить усі види: кріплення (металеве (аркове), дерев'яне, залізобетонне, анкерне, зрубове, змішане та інше) в горизонтальних, похилих та вертикальних виробках, окрім кріплення, передбаченого для прохідників вищої кваліфікації. Здійснює зведення збірного тубінгового, блокового та бетонного кріплення у виробках криволінійного обрису площиною перерізу до 20 м². Проходить та кріпить шурфи. Проходить гірничі виробки у місцях геологічних порушень, підвищеного гірничого тиску, по завалу. Здійснює затягування боків, покрівлі або всього периметру забою різноманітними матеріалами, разом з забутовкою (забученням) порожнечі породою. Проводить облаштування ходових відділень у стовбурах та помостів на розстрілах під час проходження вертикальних виробок і стовбурів, переміщує та закріплює полиці, люльки, натяжні рами. Проводить скріплення гірничих порід у зоні забою полімерними матеріалами, встановлює арматуру. Встановлює та розбирає опалубку, готує бетонну суміш вручну або за допомогою бетономішалки. Здійснює зрошення гірничої маси після підричних робіт. Керує бурильним устаткуванням, навантажувальними машинами, перевантажувачами, конвеєрами у забої, гідромоніторами, скреперними лебідками, дробильно-закладним обладнанням, установками, що нагнітають спеціальні розчини та при проведенні противикидних заходів, прохідницькими комплексами з немеханізованим щитом, транспортними засобами (дизель-електровози, лебідки, моноканатні і монорейкові дороги, підйомно-розвантажувальні засоби) у забої іншими застосовуваними в роботі машинами й механізмами та їх обслуговує незалежно від потужності двигуна. Бере участь у керуванні прохідницькими комбайнами та їх перегоні своїм ходом з вибою у вибій. Проводить вручну або за допомогою буровибухових робіт (БВР) і кріпить водовідливні канавки, укладає жолоби та забутовує пустоти. Навішує і знімає тимчасові і постійні вентиляційні труби з їх заземленням, установлює (демонтуює) вентилятори місцевого провітрювання. Збирає, розбирає, переносить, пересуває, нарощує та укорочує, розштибовує конвеєри, риштаки, приводні та натяжні головки у виробках, що проводяться. Настиляє, розбирає та ремонтує постійні й тимчасові рейкові колії, укладає шпали з видовбуванням канавок, стрілкові переводи та конструкції рейкових роз'їздів, рихтує та підбиває баластом колію, перевіряє профіль колії при проведенні виробки. Нарощує у забої постави водогінних та інших за призначенням труб з швидкорознімальними накидними замками або фланцевим з'єднанням. Укладає труби різного діаметру в тунелях, підвішує їх у стовбурах із бетонуванням та замуруванням стиків. Вмонтовує залізобетонні шлюзові камери (в кесонах). Монтуює і демонтуює прохідницькі комплекси. Здійснює технічне обслуговування та бере участь у монтажі, демонтажі й планово-запобіжному ремонті забійного обладнання. Завантажує, розвантажує, доставляє матеріали та обладнання, відкочує навантажені й підкочує порожні вагонетки в зоні вибою за допомогою електровозів, лебідок або вручну. Доставляє вибухові матеріали під наглядом майстера-підричника.

Ремонтує кріплення виробки, що проводиться зачищає її від розсипаної гірничої маси. Проходить гірничі виробки по завалу. Осланцьовує гірничі виробки поблизу забою. Проводить скріплення гірничих порід у зоні вибою полімерними матеріалами.

Повинен знати: безпечні методи роботи у вугільних шахтах, властивості гірничих порід та їх класифікацію за міцністю; правила й способи розбирання гірничої породи механізованим інструментом та вручну; способи проведення горизонтальних, похилих та вертикальних виробок; форми перерізу гірничих виробок; види постійного й тимчасового кріплення, способи його зведення; типи й властивості полімерних матеріалів, правила користування ними, способи їх застосування; властивості спеціальних розчинів та способи їх нагнітання; будову та правила експлуатації обладнання машин і механізмів, застосовуваних під час проходження гірничих виробок; правила та способи збирання й встановлення арматури; будову відкотних колій; способи розбирання та укладання стрілкових переводів, перевірку профілю колії; розміри підвісного обладнання; способи укладання, кріплення, підвішування труб; технологію ведення робіт у вибої; правила ведення розробки гірничих виробок за напрямками; правила доставляння вибухових речовин до вибою та ведення підривних робіт; встановлену сигналізацію; схеми раціонального розміщення шпурів; паспорти буровибухових робіт; єдині правила безпеки при вибухових роботах стосовно вимог до прохідника; план ліквідації аварій дільниці; вимоги до якості заточування та заправлення бурів, коронок, їх форми і розміри; організацію і способи виконання робіт під час переганяння прохідницьких комбайнів та іншої самохідної техніки своїм ходом з вибою у вибій; правила й способи вантаження, вивантаження та доставляння матеріалів і обладнання в зону вибою; види неполадок у роботі обслуговуваних машин і обладнання та способи їх усунення; електрослюсарну справу в обсязі знань електрослюсаря 3 розряду.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за технологічно суміжною професією 4 розряду - не менше 1 року.

Примітка. Для робітників, що отримали професійно-технічну освіту за спеціальністю "прохідник" і не мають достатніх професійних навичок або достатнього досвіду при виконанні робіт, а також не засвоїли весь комплекс робіт, передбачених кваліфікаційною характеристикою, тарифікація проводиться на один розряд нижче.

6-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує основні роботи під час проходження, поглиблення, реконструкції, переоснащування вертикальних стовбурів: керує механізованими комплексами, стовбуропрохідницькими машинами, агрегатами і комбайнами, навантажувальними машинами та агрегатами; бурить шпури й свердловини; зводить постійне кріплення; армує, укладає і розклинає основний вінець з вивіренням його положення за маркшейдерськими виском та рівнем; монтує, демонтує запобіжні полиці й натяжні рами; бере участь у процесі заряджання й підривання шпурів та свердловин. Виконує роботи з навантаження гірничої маси та буріння шпурів з застосуванням навантажувальних машин продуктивністю понад 60 м³/г з навісним буровим обладнанням. Зводить віялоподібне й багатокутне кріплення у гірничих виробках, що проходяться, збірного тубінгового, блокового та бетонного кріплення у виробках криволінійного обрису площиною перерізу понад 20 м², кріплення на сполученнях гірничих виробок змінного перерізу й криволінійного обрису, в камерах та виробках пристовбурного двору, кріплення металокріпленням важкого профілю виробок перерізом понад 18 м² з одночасним проведенням тампонажних робіт. Керує механізованими прохідницькими комплексами у гірничих виробках, що проходяться. Виконує прохідницькі роботи в пливунах, карстах, сипких пісках із застосуванням спеціального кріплення.

Повинен знати: конструктивні особливості всіх типів прохідницьких агрегатів, застосовуваних під час проведення вертикальних стовбурів, установок, застосовуваних під час буріння в стовбурах; пристрої, використовувані під час буріння, кріплення та армування вертикальних стовбурів, сферу їх застосування та правила експлуатації; способи розсікання сполучення стовбура горизонтальними виробками; способи зведення полімерного екрана під час проходження вертикальних стовбурів.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією прохідника 5 розряду - не менше 1 року.

(пункт 39 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

40. РОЗДАВАЛЬНИК ВИБУХОВИХ МАТЕРІАЛІВ

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Отримує вибухові матеріали та засоби підривання, завантажує їх у транспортні засоби і супроводжує до місця призначення: базисних, кар'єрних, підземних та інших роздавальних складів, сховищ. Розвантажує і здає вибухові матеріали та засоби підривання. Оформляє документи. Розкладає, зберігає, просушує, розморожує вибухові матеріали. Визначає придатність вибухових матеріалів та засобів підривання. Маркує патрони. Щозміни налагоджує і регулює маркувальну головку відповідно до типу електродетонаторів; маркує всі електродетонатори, що видаються майстрам-підривникам та підривникам з наступною їхньою перевіркою на опір і цілісність містка; оглядає, очищає, протирає уайт-спіритом та мастилом всі деталі, що труться; робить профілактичний ремонт маркіратора. Заготовляє та нарізає вогнепровідний шнур. Видає вибухові матеріали та засоби підривання, приймає залишки. Бере участь у випробуванні та знищенні непридатних вибухових матеріалів. Веде облік кількості надходження та видавання вибухових матеріалів. Упаковує та укладає патрони в пакети та ящики. Насичує гільзи і пакети гідроізолювальною речовиною. Контролює черговість витрат вибухових матеріалів та засобів підривання в порядку надходження на склади та їх випуску. Розфасовує розсипні вибухові речовини на повторне подрібнення. Повертає тару з-під вибухових матеріалів на базисний склад. Виготовляє та маркує запалювальні трубки, прибирає приміщення складу.

Повинен знати: типи та властивості вибухових матеріалів, засобів підривання; правила зберігання, видавання, випробування і знищення вибухових матеріалів та засобів підривання, правила їх транспортування на поверхню, по стовбуру шахти і до складу; правила розморожування нітрогліцеринових та сушіння аміачно-селітрових вибухових матеріалів, їх патронування та нумерацію; будову та правила технічного обслуговування обтискного маркіратора; робочу інструкцію з маркування електродетонаторів маркувальною головою; систему й порядок обліку вибухових матеріалів та засобів підривання; облаштування складів та сховищ; правила освітлення складів та їх охорони; встановлену сигналізацію; будову та правила користування вогнегасником; правила ведення підривних робіт.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

Примітки

1. У разі добової видачі вибухових матеріалів одним робітником на підземних складах понад 1 т і понад 10 т на поверхневих тарифікація встановлюється на розряд вище.
2. На підземних роботах будівництва метрополітенів професію іменувати "Роздавальник вибухових матеріалів на підземних складах".

41. СТОВБУРОВИЙ (ПІДЗЕМНИЙ)

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Приймає та подає сигнали з шахти на поверхню і з поверхні машиністу підіймальної машини стосовно підймання та спускання людей і вантажів на стовбурах з добовою плановою видачею корисної копалини та породи: під час вантажного підймання до 1250 т; вантажно-людського - до 750 т; скіпового - до 6000 т; під час обслуговування підймачів для спускання-підймання людей - незалежно від навантаження; під час вантажного підймання на стовбурах шахт, що будуються. Встановлює та закріплює вагонетки й платформи в кліті та вивантажує їх. Забезпечує виконання робіт і кваліфіковане управління машинами, механізмами, обладнанням, приладами. Зчіплює, розчіплює вагонетки, керує стрілковими переводами. Спостерігає за справною роботою механізмів та пристроїв шахтового стовбура. Керує кулачковими пристроями, штовхачами, хитними площадками, стопорами та іншими механізмами з навантаження клітей, скіпів і баддів. Приймає навантажені та відправляє порожні вагонетки на приймальній площадці похилих стовбурів. Приймає участь у підкочуванні та відкочуванні вагонеток та інших транспортних засобів у приствольному дворі. Відкриває і закриває ляди під час проходження стовбурів, запобіжні ґрати, дозувальні пристрої та спостерігає за їхньою справністю, веде облік виданих з шахти та спущених в шахту матеріалів. Бере участь у спусканні, підйманні й вивантаженні довгомірних матеріалів та важкого обладнання. Забезпечує встановлений порядок і правила підймання та спускання. Приймає і видає виїзні жетони. Спостерігає за справним станом засобів підймання, гальмових та запобіжних пристроїв, засобів сигналізації. Спостерігає за вантажними кривими та правильною посадкою скіпа. Робить дрібний ремонт сигнальних пристроїв, клітей, люків та засувів. Керує запобіжними пристроями. Прибирає розсипану гірничу масу, очищає скіпи, кліті, бадді, штовхачі. Відкачує воду, обслуговує насоси, утримує робоче місце у належному стані.

Повинен знати: будову клітей, скіпів, баддів, засувів, площадок, дозаторів, запобіжних ґрат, люків; принцип дії штовхачів і компенсаторів висоти, стопорів, кулачкових механізмів; безпечні методи роботи у вугільних шахтах; правила спускання і підймання людей та вантажів по стовбуру; типи вагонеток; звукову та світлову сигналізацію під час спускання і підймання людей та вантажів; способи й засоби навантаження, розвантаження, підймання і спускання довгомірних матеріалів, громіздкого обладнання, вибухових речовин та засобів підривання; правила експлуатації лебідок, штовхачів та перекидачів; правила обліку кількості піднятого вантажу; графік роботи стовбура; зовнішні ознаки, що відрізняють корисну копалину від пустих порід; способи виявлення й усунення неполадок у роботі дозаторної установки, усунення заторів; допустиме навантаження під час підймання і спускання вантажів та людей; Правила безпечної експлуатації гірничошахового обладнання (ГШО) і електрообладнання.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

3-й розряд

- у разі обслуговування стовбурів з добовим плановим видаванням корисної копалини і породи: під час вантажного підймання - 1250 т і більше: вантажнолюдського - 750 т і більше; скіпового - понад 6000 т; під час обслуговування вантажнолюдського підймання на стовбурах шахт, що будуються; під час обслуговування автоматизованих комплексів з видавання корисної копалини шахт на головному стовбурі.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта без вимог до стажу работ або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві.

Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією стовбурового (підземного) 2 розряду - не менше 1 року.

Примітки.

1. У разі обслуговування допоміжних стовбурів зі спускання і підймання тільки матеріалів, обладнання, запасних частин встановлюється 1 розряд.

2. На стовбурах з великим припливом води за встановленими переліками, затвердженими органами вищого рівня та за погодженням з відповідними профспілковими комітетами, розряд стовбурового може бути встановлений на один розряд вище передбаченого, залежно від навантаження на стовбур.

(пункт 41 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

42. ГІРНИК НА ДОПОМІЖНИХ РОБОТАХ В ШАХТАХ¹

¹ Дана професія є інтегрованою та об'єднує за техніко-технологічними параметрами і трудовими функціями такі професії, як-от: гірник підземний, машиніст підземних установ, стовбуровий підземний (для 3 розряду), гірник підземний, машиніст підземних установ, стовбуровий підземний, гірник з ремонту гірничих виробок (для 4 розряду), гірник з ремонту гірничих виробок (для 5 та 6 розрядів).

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує прості допоміжні роботи у шахтах. Здійснює комплекс робіт з утримання гірничих виробок, дренажних систем, рейкової колії, рухомого складу, управлінню допоміжним гірничо-шахтним обладнанням, конвеєрами, насосними установками, комплексом обміну вагонеток низької продуктивності. Встановлює загородження та приймає участь в постах охорони на місці ведення підривних робіт. Забезпечує зберігання вибухових матеріалів на місці проведення підривних робіт та інших об'єктів. Здійснює відбір пластових проб в очисному та підготовчому забої. Навантажує-розвантажує рухомий состав шахтного транспорту з гірничою масою, матеріалами, обладнанням вручну або за допомогою засобів малої механізації. Зчіплює-розчіплює, підкочує-відкочує вагонетки, площадки, супроводжує ешелони і окремі вагони, переводить стрілки. Здійснює доставку шпал, рейок, елементів рейкового шляху, інструменту та матеріалів. Здійснює настилення та ремонт рейкового шляху по встановленому профілю з повним комплексом робіт. Планує баласт, укладає шпали та брус, пришиває рейки, з'єднує рейкові секції. Проводить розштибовку та очищає стрічкові та скребкові конвеєри, а також вагонетки від налиплої і спресованої маси із застосуванням пневмоінструменту, прибирає розсипану гірничу масу. Приймає участь у скреперуванні гірничої маси. Очищує водовідливні канавки та інші дренажні системи. Складає матеріали у гірничих виробках. Здійснює приготування емульсії. Руйнує породи підшви відбійним молотком, відвантажує відбиту гірничу масу на конвеєри та в вагони, здійснює зачищення гірничих виробок. Керує лебідками, вагоноперекидачами, пристроями для очищення вагонеток, штовхачами з плановим навантаженням до 2000 т/добу. Керує конвеєрами, живильниками, перевантажувачами продуктивністю до 200 т/год. Керує вентиляторами місцевого провітрювання. Слідкує за показниками контрольно-вимірювальних приладів. Виконує чищення, змащування вузлів, деталей обладнання що експлуатується. Контролює параметри сталевих канатів, що використовуються. Керує насосними установками дільничних водовідливів. Здійснює, за командою диспетчера, включення-виключення високовольтних розподільних пристроїв. Приймає-подає сигнали стовбурової сигналізації в різних режимах. Керує комплексом обміну вагонеток, огорожувальними решітками стовбурів, стопорами, дверями клітей при спуску-підйманню людей, матеріалів, обладнання в штатному режимі в

вантажних стовбурах з вантажопотоком до 1250 т і вантажолюдських стовбурах до 750 т. Закочує в кліті вагонетки та площадки, розвантажує кліті. Наглядає за вантажопотоком в оперативному режимі.

Повинен знати: технологію, порядок, правила буріння та заряджання шпурів та свердловин; правила зберігання, транспортування, перенесення вибухових матеріалів по гірничим виробкам; властивості вибухових матеріалів, загальні відомості про буро підривні роботи; правила влаштування огорожень та розставляння постів; положення про приймання та відбракування корисних копалин, засоби відбивання та відбору пластових проб; будову та принцип роботи пробовідбірних та пробооброблювальних механізмів; типи шахтного транспорту; схеми відкатки та дорожніх маршрутів на дільниці, що обслуговується, правила регулювання руху поїздів, встановлення шляхових сигналів та переведення стрілок, навантаження та відкатки вагонеток, встановлену сигналізацію; Правила експлуатації канатної, локомотивної відкатки, перевезення людей та вантажів, способи постановки вагонеток, що зійшли з рейок; технічні вимоги до настилання, будові та ремонту рейкового шляху, укладці стрілочних переводів, поворотних кругів, хрестовин, глухих пересічень, плит; види та властивості матеріалів, що використовуються для баластування шляху; типи рейок, стрілочних переводів, шпал; вимоги до утримання та правила експлуатації конвеєрних, відкаточних та вентиляційних гірничих виробок; будову стрічкових та скребкових конвеєрів; будову, способи та правила проведення і кріплення дренажних систем; будову, типи та технічні характеристики машин, механізмів та установок, що обслуговуються, правила їх експлуатації та догляду за ними; будову клітей, скипів, баддів, засувів, площадок, дозаторів, запобіжних ґрат, люків, типи вагонеток; принцип дії штовхачів, стопорів, кулачкових механізмів; правила спускання і підймання людей та вантажів по стовбуру; звукову та світлову сигналізацію під час спускання і підймання людей та вантажів; засоби і способи навантаження, розвантаження, підймання і спускання довгомірних матеріалів, громіздкого обладнання, вибухових речовин та засобів підривання; правила обліку кількості піднятого вантажу; графік роботи стовбуру; зовнішні ознаки, що відрізняють корисну копалину від пустих порід; освітлення гірничих виробок, сигналізація та зв'язок.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна (професійно-технічна) освіта без вимог до стажу роботи або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, підвищення кваліфікації та стаж роботи за спорідненою професією 2-го розряду не менше ніж 1 рік.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує допоміжні роботи середньої складності у шахтах. Здійснює комплекс робіт по утриманню гірничих виробок, дренажних систем, рейкової колії, рухомого складу, управлінню допоміжним гірничо-шахтним обладнанням, конвеєрами, насосними установками, комплексом обміну вагонеток високої продуктивності. Підбирає бур, коронки для проведення буровибухових робіт. Бурить шпури. Приймає участь під керівництвом майстра-підричника в зарядці шпурів, мінних камер. Приймає участь в постановці вагонеток, що зійшли з рейок. Приймає, подає звукові та світлові сигнали на рельсовому транспорті, допомагає машиністу в проведенні маневрових робіт. Здійснює орієнтацію полотна колії в гірничій виробці відповідно до габаритів транспортних засобів та виробки. Перевіряє правильність укладки рельсового полотна. Готує укладку рельсового шляху, згинає пресом, обрубують кінці, свердлить отвори в рельсах. Збирає, монтує стрілочні переводи, глухі пересічення, поворотні круги, хрестовини, з'єднання з рельсовим шляхом, з'єднує струмопровідні перемички. Приймає участь у заміні риштаків, ланцюгів, барабанів. Бере участь у ремонті стрічкових конвеєрів. Виконує кріплення дільниць виробки різними видами кріплення в аварійних зонах. Виконує допоміжні роботи при проведенні гірничих виробок та вийманні корисної копалини. Монтує-демонтує робочі полки, влаштовує захисну

огорожу кабельної продукції і шахтних комунікацій. Виконує заміну окремих рам та елементів кріплення, затягує борти і покрівлю гірничої виробки, забутовує простір за кріпленням. Виготовляє, встановлює та ремонтує вентиляційні двері, трапи, сходи і поручні ходових відділень гірничих виробок. Заготовлює штанги, бетонну суміш, доставляє до місця робіт. Встановлює опалубку, в'яже арматуру, бетонує анкерні болти, крюки. Приймає участь у тампонажі простору за кріпленням. Керує лебідками, вагоноперекидачами, пристроями для очищення вагонеток, штовхачами з плановим навантаженням віще 2000 т/добу. Керує конвеєрами, живильниками, перевантажувачами з продуктивністю вище 200 т/год. Керує вентиляторами місцевого провітрювання. Керує обладнанням центральних насосних, вуглесосних установок, ерліфтними підйомами, обладнанням змішувальних камер гідрозакладки. Виконує чистку зумпфів та водозбірників від пульпи, просипів гірничої маси з завантаженням-розвантаженням вагонеток. Нарощує-скорочує лінії трубопроводів, виконує монтаж всасов, запірної арматури. Будує та обслуговує водяні заслони. Оцінює справність стану засобів підйому, тормозних та попереджувальних пристроїв, засобів сигналізації. Приймає-подає сигнали стовбурової сигналізації в різних режимах. Керує комплексом обміну вагонеток, кулачковими пристроями, штовхачами, хитними площадками, стопорами, огорожувальними ґратами стовбурів, стопорами, дверима клітей при спуску-підйомі людей, матеріалів, устаткування в штатному режимі в вантажних стовбурах з вантажопотоком понад 1250 т і вантажно-людських стовбурах понад 750 т. Керує комплексом обміну вагонеток при транспортуванні довгомірних матеріалів та крупногабаритного обладнання. Приймає-відправляє вагонетки на приймальних площадках похилих стовбурів, стовбурів шахт, що будуються. Керує механізмами автоматизованих завантажувальних комплексів головних стовбурів.

Повинен знати: будову транспортних засобів, пристроїв, що застосовуються під час навантажування і розвантажування важких деталей та обладнання; Правила збирання-розбирання трубопроводів; Правила підготовки врубів для перемичок, буріння шпурів; технологію білення гірничих виробок; технічні вимоги до настилання, улаштування й ремонту рейкової колії, укладання стрілкових переводів, поворотних кругів, хрестовин, глухих пересічень, плит та кріплення гірничих виробок; правила настилання рейкової колії на заокругленнях та в похилих виробках; допустимі уклони та радіуси кривих ділянок колії; правила погашення гірничих виробок, зведення вентиляційних споруд; будову, технічні характеристики машин та обладнання, що використовується, правила роботи з ними; порядок виконання робіт по взведенню та ремонту кріплення, закладки відпрацьованого простору; типи та види кріплення, що застосовується, способи його ремонту; основні поняття про гірничий тиск та характер його прояву; правила і раціональні прийоми заміни окремих рам та елементів кріплення; способи виявлення та усунення несправностей у роботі устаткування; принцип дії і призначення пускової апаратури, контрольно-вимірювальних приладів; схему транспортування вантажів на дільниці, що обслуговується; способи скреперування гірської маси; вигідні режими роботи насосних і вуглесосних установок і способи запобігання гідравлічних ударів; влаштування заземлення устаткування, що обслуговується; будову пульпозбірників, водозбірників, колекторів, колодязів для всмоктування; порядок проведення дренажних каналів машинами; допустимі навантаження при підйомі і спуску вантажів і людей; правила експлуатації штовхачів, перекидачів, лебідок.

Кваліфікаційні вимоги. Професійна (професійно-технічна) освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією гірника на допоміжних роботах в шахтах 3 розряду - не менше ніж 1 рік.

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує складні допоміжні роботи у шахтах. Здійснює комплекс робіт з ремонту горизонтальних та похилих гірничих виробок: перекріплення, підбивку, погашення,

закладку тощо. Управляє породонавантажувальними та штрекопіддиральними машинами, обладнанням камер відновлення елементів кріплення. Проводить огляд гірничої виробки з оборкою боків, покрівлі вручну або за допомогою засобів малої механізації. Виконує проведення ремонту дренажних споруд. Демонтує замки, витягує арочне кріплення за допомогою засобів малої механізації. Виконує підтримання експлуатаційних виробок поза очисним забоєм. Проводить підготовку врубу для перемичок, зведення й ремонт усіх видів перемичок, улаштування і ремонт замірних станцій, кросингів, трапів, завантажувальних люків, полків, огорож, бункерів. Керує та виконує технічне обслуговування і приймає участь у ремонті штрекопіддиральної машини. Керує пресами при відновленні арочного кріплення. Обслуговує центральні вуглесосні станції або (установки), головні гідропідйомники шахт. Керує породонавантажувальними машинами та іншим обладнанням по очищенню водозбірників та інших дренажних споруд. Виконує зведення кріплення при перекріпленні похилих гірничих виробок. Зводить всі види кріплення та приймає участь у ліквідуванні гірничих виробок перерізом у просвіті понад 16 м². Проводить збільшення перерізу гірничої виробки. Улаштовує та ремонтує помости, ляди, драбини у виробках з кутом нахилу понад 45 °. Бурить шпури ручними та колонковими електросвердлами в складних гірничо-геологічних умовах. Проводить заміну окремих рам та елементів усіх видів кріплення у виробках перерізом в просвіті понад 16 м², затягує борти, покрівлю гірничої виробки, виконує забутування пустот за кріпленням та встановлення елементів затягання. Проводить кладку кострів над рамами, розбирання і кріплення місць завалів виробок. Виконує монтажні-демонтажні роботи поза очисним та прохідницькими забоями. Здійснює тампонаж закріпного простору гірничих виробок перерізом у просвіті понад 16 м². Виконує технічне обслуговування та усунення дрібних неполадок в роботі машин, що експлуатуються. Підвішує під кліть та знімає довгомірні матеріали та великогабаритне обладнання.

Повинен знати: технічні умови ведення ремонтних робіт в гірничих виробках; призначення і порядок використання маркшейдерських позначок для перевірки напрямку виробки; типорозміри та види застосовуваного кріплення, а також способи його ремонту; армування похилих виробок; особливості пристрою і ремонту устаткування ходових відділень похилих гірничих виробок; будову механізмів, інструментів, пристроїв та правила роботи з ними; порядок ведення бетонних робіт у гірничих виробках; порядок виконання робіт по зведенню та ремонту кріплення, закладання відпрацьованого простору; види та властивості полімерних матеріалів, що застосовуються для кріплення порід, правила поводження з ними; основні поняття про гірничий тиск та характер його прояву.

Кваліфікаційні вимоги. Професійна (професійно-технічна) освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією гірника на допоміжних роботах в шахтах 4 розряду - не менше ніж 1 рік

6-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує особливо складні допоміжні роботи у шахтах. Здійснює комплекс робіт по ремонту гірничих виробок в складних гірничо-геологічних умовах та утриманню і ремонту кріплення, армування, обладнання вертикальних стовбурів. Оцінює стан кріплення гірничої виробки, армування та обладнання стовбуру. Виконує нагнітання полімерних матеріалів в масив гірських порід. Очищує стовбур, шурф шахти від льоду. Виконує очищення вугільних та породних бункерів від налиплої гірничої маси. Виконує чистку елементів кріплення, армування вертикальних стовбурів. Виконує обшивання бадьового, сходового відділення стовбурів. Видаляє старе й зводить нове кріплення у вертикальних стовбурах та на сполученні стовбурів з рудниковими дворами. Проводить монтаж-демонтаж робочих, запобіжних полків у вертикальних стовбурах. Виконує роботи на підвісному полку при проведенні або поглибленні ствола. Пропускає бадді, матеріали через розтруби підвісних

помостів. Пропускає став вертикального трубопроводу через ляди при спуску-підйомі помосту або трубопроводу. Проводить монтаж-демонтаж комунікацій: повітряних, водовідливних трубопроводів (ставів), кабельних ліній в стовбурах.

Повинен знати: технічні умови ведення робіт у гірничих виробках, характеристики гірничих виробок різних типів; види кріплення та армування вертикальних виробок; засоби відновлення кріплення; порядок ведення бетонних робіт у вертикальних гірничих виробках; особливості будови та ремонту обладнання ходових відділень гірничих виробок; схеми трубопроводів; графіки організації робіт по армуванню стовбурів; розміри баддів, розтрубів, труб, що проходять через поміст; правила експлуатації та технічного обслуговування обладнання вертикальних стовбурів, кріплення та армування.

Кваліфікаційні вимоги. Професійна (професійно-технічна) освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією гірника на допоміжних роботах в шахтах 5 розряду - не менше ніж 1 рік.

(розділ доповнено пунктом 42 згідно з наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 21.01.2019 р. N 25)

ПЕРЕЛІК

назв професій, передбачених цим підрозділом, із зазначенням їх назв за випуском 4 ЕТКС видання 1986 р.

N п/п	Назви професій, що вказані у цьому підрозділі	Діапазон розрядів	Назви професій за випуском 4 ЕТКС видання 1986 р.	Діапазон розрядів
1	2	3	4	5
1.	Вагонетник повітряно-канатної дороги	2	Вагонетчик воздушно-канатной дороги	2
2.	Вибуховик	4 - 6	Взрывник	4 - 6
3.	Вивантажувач на відвалах	2 - 3	Выгрузчик на отвалах	2 - 3
4.	Гідромоніторник	3 - 5	Гидромониторщик	3 - 5
5.	Гірник	1 - 3	Горнорабочий	1 - 3
6.	Гірник біля екскаваторів, відвальних мостів і відвалоутворювачів	2	Горнорабочий у экскаваторов, отвальных мостов и отвалообразователей	2
7.	Гірник на геологічних роботах	1 - 4	Горнорабочий на геологических работах	1 - 4
8.	Гірник на маркшейдерських роботах	1 - 4	Горнорабочий на маркшейдерских работах	1 - 4
9.	Гірник очисного забою	4 - 6	Горнорабочий очистного забоя	4 - 6
10.	Гірник підземний	1 - 4	Горнорабочий подземный	1 - 4

11.	Дорожньо-коліїний робітник	2 - 4	Дорожно-путевой рабочий	2 - 4
12.	Електрослюсар (слюсар) черговий та з ремонту устаткування	2 - 6	Электрослесарь (слесарь) дежурный и по ремонту оборудования	2 - 6
13.	Коваль-бурозаправник	4	Кузнец-бурозаправщик	4
14.	Лампівник	2	Ламповщик	2
15.	Люковий (гірничі роботи)	2 - 6	Люковой	2 - 6
16.	Машиніст бульдозера (гірничі роботи)	2 - 6	Машинист бульдозера	2 - 6
17.	Машиніст бурової установки	3 - 6	Машинист буровой установки	3 - 6
18.	Машиніст відвалоутворювача	3 - 6	Машинист отвалообразователя	3 - 6
19.	Машиніст відвального моста	5 - 6	Машинист отвального моста	5 - 6
20.	Машиніст відавального плуга		Машинист отвального плуга	
21.	Машиніст гірничих виїмкових машин	5 - 6	Машинист горных выемочных машин	5 - 6
22.	Машиніст екскаватора	4 - 6	Машинист экскаватора	4 - 6
23.	Машиніст електровоза	3 - 5	Машинист электровоза	3 - 5
24.	Машиніст змішувальної установки гідрозакладки	3	Машинист смесительной установки гидрозакладки	3
25.	Машиніст конвеєра	2 - 5	Машинист конвейера	2 - 5
26.	Машиніст підіймальної машини	-	Машинист подъемной машины	-
27.	Машиніст повітряно-канатної дороги	3 - 4	Машинист воздушно-канатной дороги	3 - 4
28.	Машиніст реактивної установки	4 - 5	Машинист реактивной установки	4 - 5
29.	Машиніст розморожувальної установки	2 - 3	Машинист размораживающей установки	
30.	Машиніст самохідного кабелепересувача	3 - 6	Машинист самоходного кабелепередвижчика	3 - 6
31.	Машиніст скрепера (гірничі	3 - 6	Машинист скрепера	3 - 6

	та гірничо-капітальні роботи)			
32.	Машиніст скреперної лебідки	3	Машинист скреперной лебедки	3 - 4
33.	Машиніст установки для руйнування негабаритів гірничої маси	4 - 5	Машинист установки по разрушению негабаритов горной массы	4 - 5
34.	Машиніст установки з оброблення транспортних засобів	2 - 3	Машинист установки по обработке транспортных средств	2 - 3
35.	Машиніст шляхо-колієпересувача	3 - 5	Машинист путепередвигателя	3 - 5
36.	Моторист вентиляційної установки	1 - 3	Моторист вентиляционной установки	1 - 3
37.	Перекидальник	2 - 3	Опрокидчик	2 - 3
38.	Постачальник кріпильних матеріалів в шахту	3	Доставщик крепежных материалов в шахту	3
39.	Прохідник	4 - 6	Проходчик	4 - 6
40.	Роздавальник вибухових матеріалів	2 - 3	Раздатчик взрывчатых материалов	2 - 3
41.	Стовбуровий (підземний)	1 - 4	Стволовой	1 - 4

ПЕРЕЛІК

назв професій, передбачених випуском 4 ЕТКС видання 1986 р., із зазначенням їх назв за цим підрозділом

N п/п	Назви професій за випуском 4 ЕТКС видання 1986 р.	Діапазон розрядів	Назви професій, що вказані у цьому підрозділі	Діапазон розрядів
1	2	3	4	5
1.	Вагонетчик воздушно-канатной дороги	2	Вагонетник повітряно-канатної дороги	2
2.	Взрывник	4 - 6	Вибуховик	4 - 6
3.	Выгрузчик на отвалах	2 - 3	Вивантажувач на відвалах	2 - 3
4.	Гидромониторщик	3 - 5	Гідромоніторник	3 - 5
5.	Горнорабочий	1 - 3	Гірник	1 - 3
6.	Горнорабочий у экскаваторов, отвальных мостов и	2	Гірник біля экскаваторів, відвальних мостів і	2

	отвалообразователей		відвалоутворювачів	
7.	Горнорабочий на геологических работах	1 - 4	Грник на геологічних работах	1 - 4
8.	Горнорабочий на маркшейдерских работах	1 - 4	Грник на маркшейдерських работах	1 - 4
9.	Горнорабочий очистного забоя	4 - 6	Грник очисного забою	4 - 6
10.	Горнорабочий подземный	1 - 4	Грник підземний	1 - 4
11.	Дорожно-путевой рабочий	2 - 4	Дорожньо-колійний робітник	2 - 4
12.	Электрослесарь (слесарь) дежурный и по ремонту оборудования	2 - 6	Електрослюсар (слюсар) черговий та з ремонту устаткування	2 - 6
13.	Кузнец-бурозаправщик	4	Коваль-бурозаправник	4
14.	Ламповщик	2	Лампівник	2
15.	Люковой	2 - 6	Люковий (гірничі роботи)	2 - 6
16.	Машинист бульдозера	3 - 6	Машиніст бульдозера (гірничі роботи)	3 - 6
17.	Машинист буровой установки	3 - 6	Машиніст бурової установки	3 - 6
18.	Машинист отвалообразователя	3 - 6	Машиніст відвалоутворювача	3 - 6
19.	Машинист отвального моста	5 - 6	Машиніст відвального моста	5 - 6
20.	Машинист отвального плуга	3 - 4	Машиніст відвального плуга	3 - 4
21.	Машинист горных выемочных машин	5 - 6	Машиніст гірничих виїмкових машин	5 - 6
22.	Машинист экскаватора	4 - 6	Машиніст екскаватора	4 - 6
23.	Машинист электровоза	3 - 5	Машиніст електровоза	3 - 5
24.	Машинист смесительной установки гидрозакладки	3	Машиніст змішувальної установки гідрозакладки	3
25.	Машинист конвейера	2 - 5	Машиніст конвеєра	2 - 5
26.	Машинист подъемной машины	-	Машиніст підіймальної машини	-
27.	Машинист воздушно-канатной дороги	3 - 4	Машиніст повітряно-канатної дороги	3 - 4
28.	Машинист реактивной установки	4 - 5	Машиніст реактивної установки	4 - 5

29	Машинист размораживающей установки	2 - 3	Машиніст розморожувальної установки	2 - 3
30.	Машинист самоходного кабелепередвижчика	3 - 6	Машиніст самохідного кабелепересувача	3 - 6
31.	Машинист скрепера	3 - 6	Машиніст скрепера (гірничі та гірничо-капітальні роботи)	3 - 6
32.	Машинист скреперной лебедки	3 - 4	Машиніст скреперної лебідки	3 - 4
33.	Машинист установки по разрушению негабаритов горной массы	4 - 5	Машиніст установки для руйнування негабаритів гірничої маси	4 - 5
34.	Машинист установки по обработке транспортных средств	2 - 3	Машиніст установки з оброблення транспортних засобів	2 - 3
35.	Машинист путепередвижателя	3 - 5	Машиніст шляхоколієпересувача	3 - 5
36.	Моторист вентиляционной установки	1 - 3	Моторист вентиляційної установки	1 - 3
37.	Опрокидчик	2 - 3	Перекидальник	2 - 3
38.	Доставщик крепежных материалов в шахту	3	Постачальник кріпильних матеріалів в шахту	3
39.	Проходчик	4 - 6	Прохідник	4 - 6
40.	Раздатчик взрывчатых материалов	2 - 3	Роздавальник вибухових матеріалів	2 - 3
41.	Стволовой	1 - 4	Стовбуровий (підземний)	1 - 4

ЗАГАЛЬНІ ПРОФЕСІЇ РОБІТНИКІВ ЗБАГАЧЕННЯ, АГЛОМЕРАЦІЇ, БРИКЕТУВАННЯ

1. АВТОКЛАВНИК НА ЗАПАРЮВАННІ БРИКЕТІВ

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Веде процес пропарювання брикетів у автоклавах. Спостерігає за температурним режимом пропарювання. Визначає готовність брикетів. Проводить вивантаження пропарених брикетів та очищення автоклавів від дріб'язку. Виявляє та усуває неполадки у роботі обслуговуваних автоклавів і трубопроводів.

Повинен знати: схему трубопроводів; вимоги до якості пропарених брикетів; призначення й правила користування засобами вимірювань та їх показаннями; види й основні властивості брикетованої сировини та матеріалів; основи слюсарної справи.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Короткострокове виробниче навчання. Без вимог до стажу роботи.

2. АПАРАТНИК ЗГУЩУВАЧІВ

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Веде процес освітлювання й промивання пульпи, шламу в радіальних та пірамідальних згущувачах, гідроциклонах. Спостерігає за роботою обслуговуваного обладнання, за технологічним процесом, температурою, концентрацією розчинів, шламу, пульпи, чистотою зливання. Регулює подання розчину, процес освітлювання оборотної води та згущення шламу. Переключає комунікації. Заміряє густину зливання. Розподіляє розчин за згущувачами. Підтримує певний рівень води у водозбірниках. Виявляє та усуває неполадки, бере участь у підготовці та ремонті обслуговуваного обладнання.

Повинен знати: схему шламового господарства; будову та принцип роботи обслуговуваного обладнання; вимоги до якості пульпи, шламів, розчинів, основні їхні властивості; взаємозв'язок апаратів з іншими технологічними агрегатами, порядок розвантажування згущувача; методи усунення неполадок у роботі обслуговуваного обладнання.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Короткострокове виробниче навчання. Без вимог до стажу роботи.

Примітка. У разі виконання робіт під керівництвом апаратника вищої кваліфікації встановлювати 2 розряд.

3. АПАРАТНИК ПРИГОТУВАННЯ БРИКЕТНОЇ СУМІШІ

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Здійснює приготування брикетної суміші з гашеного вапна, вапняку, кварцу та інших компонентів згідно з завданням складом шихти. Керує змішувальними, гасильними апаратами та допоміжним обладнанням. Проводить дозування компонентів суміші, регулювання подачі матеріалів у апарати, замірювання та регулювання температури, випуск готової суміші. Вмикає та вимикає подання пари і води. Відбирає проби. Веде встановлену документацію. Бере участь у ремонті обслуговуваного обладнання.

Повинен знати: схему комунікацій; склад суміші та допустимі межі вологості готової суміші; вимоги до якості суміші та її компонентів; правила користування засобами вимірювання та їх показаннями; будову обслуговуваного обладнання; технологію приготування брикетної суміші; основи слюсарної справи.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією автоклавника на запарюванні брикетів 3 розряду не менше 1 року.

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Веде процес приготування суміші для брикетування на автоматизованій змішувальній установці. Спостерігає за роботою лагер-танка, перекачувальних насосів. Забезпечує безперебійну роботу термальної печі, контроль за роботою дозувальних пристроїв. Встановлює програми на приготування суміші заданого складу. Спостерігає за станом автоматизованої установки з ваговим дозатором, за бітумопроводом, маслопроводом, паро- та повітропроводом. Здійснює завантаження вугільної шихти та бітуму, вивантажування готової суміші, дотримання температурного режиму приготування брикетної суміші. Подає дизельне паливо в термальну піч та в резервуари печі.

Пускає та налагоджує печі відповідно до заданого температурного режиму. Контролює показання засобів вимірювання. Проводить обслуговування компресорної установки, повітряної магістралі змішувальної установки, витратної ємкості бітуму, бітумних насосів. Змащує механізми, замінює окремі деталі та прилади.

Повинен знати: будову автоматизованої змішувальної установки, автоматичного пальника, перекачувальних бітумних насосів, компресорних установок, термальної печі та іншого обслуговуваного обладнання; принцип роботи застосовуваних засобів вимірювань; технологічні процеси приготування суміші для брикетування та брикетування; властивості бітуму; схему ланцюга апаратів; рецептуру приготування брикетної шихти; державні стандарти та норми на брикет; основи електротехніки, слюсарної справи.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією апаратника приготування брикетної суміші 4 розряду не менше 1 року.

4. ВИВАНТАЖУВАЧ ПИЛУ

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує очищення циклонів, жолобів, труб, пилових камер, печей, що обертаються, скруберів, холодильних барабанів, рукавних фільтрів і площадок від пилу. Збирає й навантажує пил. Випускає пил через лійки вручну або механічним способом. Транспортує пил й очищає колії. Здійснює усунення підсосів, нещільностей у пилових камерах. Знімає рукави з фільтрів, їх очищає, ремонтує. Виготовляє нові, сортує та замінює рукави. Виявляє та усуває неполадки в роботі обслуговуваного обладнання.

Повинен знати: основні властивості пилу; будову камер, лійок, рукавних фільтрів, скруберів, циклонів та іншого пиловловлювального обладнання; схему руху пилу, газів, вентиляції й сполучення газопроводів, водоводів і установок з печами, що обертаються, та бункерами; основи слюсарної справи.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Короткострокове виробниче навчання. Без вимог до стажу роботи.

5. ГРОХОТНИК

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Веде процес мокрого та сухого грохочення (розсівання) матеріалу на грохотах (ситах) продуктивністю до 100 м³/г. Спостерігає за роботою грохотів, сит та іншого обладнання в зоні обслуговування, рівномірним надходженням та розподіленням матеріалу на грохоти, сита, живильники, конвеєри, за проходженням підгратного й надгратного матеріалу в наступну апаратуру. Видаляє сторонні предмети. Здійснює контроль за якістю грохочення. Регулює роботу грохотів, сит, живильників та подання води при мокрому грохоченні. Проводить відбір проб для аналізу, розбивання великих кусків злежаної та змерзлої маси, чищення і змащування частин обслуговуваного обладнання, що труться. Виконує встановлення, чищення і зміну сит та колосників. Виявляє та усуває неполадки в роботі обслуговуваного обладнання, бере участь у його ремонті.

Повинен знати: будову, принцип дії та правила експлуатації грохотів, сит, двигунів, живильників, транспортерів, аспіраційних систем; технологію грохочення; технічні умови, стандарти та допустимі відхилення від стандартів; найвигідніші режими грохочення та розсівання; фізико-механічні властивості продукту; схеми автоматизації та сигналізації;

призначення засобів виміру та їхні показання; способи кріплення та зміни сит; слюсарну справу.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

3-й розряд

- у разі ведення процесу грохочення матеріалів на вібраційних грохотах продуктивністю понад 100 м³/г до 500 м³/г.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або одержання професії безпосередньо на виробництві, підвищення кваліфікації і стаж роботи за професією грохотника 2 розряду не менше 1 року.

4-й розряд

- у разі ведення процесу грохочення матеріалів на вібраційних грохотах продуктивністю понад 500 м³/г.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією грохотника 3 розряду не менше 1 року.

6. ДОЗУВАЛЬНИК

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Керує дозувальними пристроями (установками) продуктивністю до 60 т/г. Проводить дозування компонентів шихти, маси. Регулює рівномірне подавання сировини на дозувальні та змішувальні пристрої. Здійснює періодичний замір правильності подавання складових частин шихти або маси на транспортувальні пристрої або живильники, у форми, тару або до технологічного обладнання. Змішує концентрати і шихту для отримання заданого складу. Пускає, зупиняє та спостерігає за роботою дозувальних і змішувальних пристроїв (установок) різних видів та допоміжного обладнання. Наповнює мішки й контейнери концентратом та зважує їх. Заповнює форми масою, укладає мішки в штабелі. Виявляє та усуває дрібні неполадки в роботі обслуговуваного обладнання. Здійснює контроль якості матеріалів, що шихтуються.

Повинен знати: склад шихти; способи та методи розрахунку складу шихти; методику визначення якісних показників сировини (фракційний склад, вологість тощо); будову та принцип роботи дозувальних, змішувальних пристроїв і допоміжного обладнання; технологічну схему ланцюга апаратів; правила пуску, зупинки та регулювання роботи обслуговуваного обладнання; правила пакування й маркування концентратів та зважування на вагах; призначення засобів вимірювань та їх показань; схему сигналізації та автоблокування обслуговуваного обладнання; методи усунення неполадок обладнання.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

3-й розряд

- у разі керування дозувальними пристроями продуктивністю понад 60 т/г до 400 т/г.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або одержання професії безпосередньо на виробництві, підвищення кваліфікації і стаж роботи за професією дозувальника 2 розряду не менше 1 року.

4-й розряд

- у разі керування дозувальними пристроями продуктивністю понад 400 т/г.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією дозувальника 3 розряду не менше 1 року.

7. ДОЗУВАЛЬНИК РЕАГЕНТІВ

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Здійснює обслуговування живильників, реагентопроводів, дозувальних установок до чотирьох секцій та забезпечення їх безперебійної роботи. Переносить та розподіляє розчини реагентів, що надходять, за витратними бочками і точками живлення. Проводить контрольні заміри концентрації розчинів реагентів. Веде облік витрат розчинів реагентів за одиницю часу і на тонну перероблюваного вугілля. Виявляє та усуває неполадки в роботі обслуговуваного обладнання. Проводить періодичне очищення баків живильників реагентів від нерозчинного осаду.

Повинен знати: призначення реагентів під час флотації та їх номенклатуру; схему реагентопроводів та точки подавання реагентів; способи заміру концентрації реагентів; облік і правила зберігання реагентів; умовну сигналізацію; способи застосування токсичних реагентів при великій кількості точок дозування; методи проведення розрахунків та встановлення на приладах заданих режимів дозування автоматичними системами.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

3-й розряд

- у разі обслуговування реагентопроводів, дозувальних установок з чотирьох і більше секцій за сумарними витратами реагентів на одну секцію до 20 м³/г.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або одержання професії безпосередньо на виробництві, підвищення кваліфікації і стаж роботи за професією дозувальника реагентів 2 розряду не менше 1 року.

4-й розряд

- у разі обслуговування реагентопроводів, дозувальних установок з чотирьох і більше секцій за сумарними витратами реагентів на одну секцію понад 20 м³/г.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або одержання професії безпосередньо на виробництві, підвищення кваліфікації і стаж роботи за професією дозувальника реагентів 3 розряду не менше 1 року.

8. ДРОБИЛЬНИК (ЗБАГАЧЕННЯ, АГЛОМЕРАЦІЯ, БРИКЕТУВАННЯ)

Завдання та обов'язки. Веде процес крупного, середнього й дрібного дробіння сировини, матеріалів, напівфабрикатів сухим та мокрим способом на дробарках, дробильних агрегатах, дробильно-сортувальних установках різних систем, дезінтеграторах, копрах, розтирачах з сортуванням (розсіванням), грохоченням на ручних або механічних ситах, грохотах, з сушінням, різанням, рубанням (або без них). Здійснює спостереження за технічним станом обладнання та його масло-господарством; огляд і чищення обладнання; прийняття й подавання сигналів, пуск і зупинку дробарок, живильників, конвеєрів, що живлять дробарку; регулювання подання води на зрошування, рівномірного завантаження та швидкості, продуктивності, зазорів між

робочими механізмами дробарок залежно від виду сировини, матеріалів та їхньої величини; контроль за якістю сировини, матеріалів (за зовнішніми ознаками або ситовим аналізом), рівномірною вологістю шихти, системою змащування обладнання, системою автоматичного контролю та регулювання. Виконує дистанційне керування роботою дробарок, керування підйомально-транспортним обладнанням під час сортування і вилучення негабаритів, сторонніх предметів, неякісної сировини з дробарок. Визначає закінчення процесу дробіння та розподілення подрібненого матеріалу за бункерами залежно від сортності. Вмикає і вимикає системи гідрообезпилювання. Передає подрібнену сировину, матеріали на повторне дробіння, наступне оброблення або зберігання; спостерігає за сигналами, заправляє машини паливом під час роботи з двигунами внутрішнього згоряння; подрібнює проби, підносить і розбирає проби, готує бирки, мотузки та мішечки для проб; зважує, перемішує, скорочує проби; видаляє відквартовані проби у відвал, розфасовує, етикетує й пакує проби; прибирає просип у зоні обслуговування. Виявляє та усуває неполадки в роботі обслуговуваного обладнання, бере участь у його ремонті. Виконує стропальні роботи.

Повинен знати: будову, принцип роботи дробарок, дробильних агрегатів, дробильно-сортувальних установок, дезінтеграторів, копрів, грохотів, транспортних та аспіраційних пристроїв, допоміжного обладнання (сушарок, елеваторів тощо); схему подавання сировини на дробильні установки; технологічну схему обслуговуваної ділянки, правила і способи регулювання та налагодження обслуговуваного обладнання; режим дробіння, просівання; призначення та принцип роботи засобів вимірювань; вимоги до якості та ступеня дробіння; вплив засміченості й домішок на якість подрібнюваної сировини та матеріалів, напівфабрикатів; норми виходу готового продукту, відходів; допустимі втрати; класифікацію подрібненої сировини, матеріалів, напівфабрикатів за властивостями, видами, призначенням, диференційними ознаками; номери сит; норми навантажень на обладнання; послідовність пуску та зупинки, правила регулювання й налагодження, умови ефективного використання обслуговуваного обладнання; рецептуру (номенклатуру) компонентів та правила складання шихти; системи й режим змащування; види мастильних матеріалів; схеми підключення обладнання до електромережі, блокування, сигналізації; методи обезпилювання під час дробіння й транспортування; засоби герметизації обладнання; технічні умови на продукцію, що випускається; правила зберігання, складування, нанесення трафаретів (маркування), ведення ситового аналізу; будову ваг та правила користування вагами й іншим застосовуваним обладнанням та інструментом; правила користування пусковою апаратурою та засобами автоматизації й сигналізації; мету, правила та конкретні схеми забору проб; прилади, пристрої та апаратуру, що застосовується на різних стадіях оброблення проб; причини виникнення неполадок та способи їх усунення; основи слюсарної справи.

2-й розряд

- у разі обслуговування дробарок, подрібнювальних агрегатів, подрібнювально-сортувальних установок усіх систем продуктивністю до 50 т/г, а з подрібнення вугілля і сланцю до 400 т/г; ручного подрібнення проб.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

3-й розряд

- у разі обслуговування дробарок, подрібнювальних агрегатів, подрібнювально-сортувальних установок усіх схем продуктивністю понад 50 т/г до 200 т/г, а з подрібнювання вугілля та сланцю понад 400 т/г; подрібнення каміння у пересувних каменедробарках; механічного подрібнення проб.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або одержання професії безпосередньо на виробництві, підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією дробильника 2 розряду не менше 1 року.

4-й розряд

- у разі обслуговування дробарок, подрібнювальних агрегатів, подрібнювально-сортувальних установок усіх систем продуктивністю понад 200 т/г до 700 т/г (крім вугілля та сланцю).

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією дробильника 3 розряду не менше 1 року.

5-й розряд

- у разі обслуговування дробарок, подрібнювальних агрегатів, подрібнювально-сортувальних установок усіх систем продуктивністю понад 700 т/г до 1500 т/г (крім вугілля та сланцю).

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією дробильника 4 розряду не менше 1 року.

6-й розряд

- у разі обслуговування дробарок, подрібнювальних агрегатів, подрібнювально-сортувальних установок усіх систем продуктивністю понад 1500 т/г (крім вугілля та сланцю).

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією дробильника 5 розряду не менше 1 року.

Примітка. У разі обслуговування кількох дробарок тарифікація проводиться за сумарної продуктивності дробарок, що перебувають у роботі.

9. ЗАВАНТАЖУВАЧ

1-й розряд

Завдання та обов'язки. Робить завантажування матеріалів вручну в приймальні лійки приладу або агрегату, часткове розкайлування породи та її перекидання.

Повинен знати: технологію процесу промивання матеріалів; конструкцію обслуговуваного обладнання та принцип його роботи.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Короткострокове виробниче навчання. Без вимог до стажу роботи.

10. ЗНІМАЧ БРИКЕТІВ

1-й розряд

Завдання та обов'язки. Знімає брикет зі столу брикетного преса або транспортерної стрічки, укладає їх у касети, стелажі, штабелі, вагонетки або на транспортерну стрічку. Спостерігає за сушінням брикетів. Виконує відкатку навантажених стелажів, вагонеток у сушарку, підкочування вагонеток, що звільнилися, стелажів до місця завантаження брикетів. Робить вертикальне та горизонтальне перев'язування брикетів. Бере участь в усуненні дрібних неполадок у роботі преса.

Повинен знати: принцип роботи преса та транспортерів, режим сушіння брикетів; порядок укладання брикетів; правила користування пристроями та інструментом; призначення та періодичність змащування; сорти й властивості мастил.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Короткострокове виробниче навчання. Без вимог до стажу роботи.

11. КОНТРОЛЕР ПРОДУКЦІЇ ЗБАГАЧЕННЯ

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Здійснює контроль за виконанням встановленої технології під час добування, переробки, складування, зберігання та вантаження сировини, напівфабрикатів і готових продуктів збагачення на дробильно-сортувальних та збагачувальних фабриках, що мають у схемах: до двох стадій дробіння, до двох класів класифікації за величиною і одну стадію сухого та мокрого збагачення; приймання вихідної сировини за якістю. Застосовує під час контролю електрофізичні прилади. Проводить добір, оброблення, пакування, маркування, доставку, зберігання проб, ситові та інші аналізи, а також механічне випробовування. Робить перевірки відповідності якості продукції діючим технічним умовам та стандартам. Спостерігає за станом і роботою вимірювальної апаратури. Проводить атестацію відвантажуваної продукції. Випишує партійні сертифікати. Веде журнал з випробовування сировини і продукції за класом та сортаментом. Складає акти на сировину, що не відповідає встановленим технічним вимогам. Веде облік корисної копалини, що видобувається або відвантажуються.

Повинен знати: будову і принцип роботи комплексних випробовувальних установок, пробообробного обладнання, засобів вимірювань та іншої апаратури, застосовуваної для випробовування і контролю якості, правила користування ними; технологічні схеми переробки сировини; діючі технічні умови або стандарти на сировину, що надходить, та готову продукцію; способи контролю якості; види браку під час видобування, переробки, складування та некондиції; методи добору, оброблення та випробовування проб, а також правила атестації продукції; правила підготовки, маркування, вивантажування сировини.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

3-й розряд

- у разі ведення контролю технології та якості сировини, напівфабрикатів та продуктів збагачення на дробильно-сортувальних і збагачувальних фабриках, що мають у схемах: понад дві стадії дробіння, понад два класи класифікації за величиною, понад однієї стадії мокрого й сухого збагачення.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією контролера продукції збагачення 2 розряду не менше 1 року.

12. КОНЦЕНТРАТОРНИК

Завдання та обов'язки. Веде процес концентрації матеріалів збагачення на відсаджувальних машинах, концентраційних столах та іншому збагачувальному обладнанні. Здійснює регулювання рівномірного живлення машин, столів водою та вихідним матеріалом, перевірку стану сіток та штучної постелі відсаджувальної машини, контроль за якістю розділення матеріалу збагачення на підставі аналізу відібраних проб усіх продуктів відсадження та інших видів збагачення. Виконує пуск та зупинку відсаджувальних машин і допоміжного обладнання. Спостерігає за роботою механізмів столу та відсаджувальних машин. Виявляє та усуває несправності в роботі обслуговуваного обладнання.

Повинен знати: конструкцію та принцип роботи концентраційних столів відсаджувальних машин; технологічний процес відсадження, основні фізичні й хімічні властивості сировини, що обробляється, концентратів та продуктів; стан постілі в кожній камері відсаджувальних машин; методи регулювання обслуговуваних механізмів та установок, основні принципи збагачення; норми виходу та вимоги до якості кінцевих продуктів; основи слюсарної справи.

3-й розряд

- у разі обслуговування концентраційних столів.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта або одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

- у разі обслуговування відсаджувальних машин продуктивністю до 100 т/г.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією концентраторника 3 розряду не менше 1 року.

5-й розряд

- у разі обслуговування відсаджувальних машин продуктивністю понад 100 т/г.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією концентраторника 4 розряду не менше 1 року.

Примітка. У разі виконання робіт під керівництвом концентраторника вищої кваліфікації встановлювати 2 розряд.

13. МАШИНІСТ БРИКЕТНОГО ПРЕСА

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Здійснює пресування вугілля, шихти та інших вихідних для брикетування матеріалів і сировини на вальцьових пресах та штемпельних пресах із електроприводом, регулювання режиму пресування. Спостерігає за роботою пресів та виходом брикету або напівбрикету, системою вентиляції, температурним режимом. Проводить підготовку шихти та охолодних лотків (жолобів) до прийняття готових брикетів і напівбрикетів; переведення преса на пресування сухим способом; обслуговування обладнання пресового цеху; спостерігає за показаннями засобів вимірювань, системами обезпилювання, охолодження, обігрівання пресової головки та системою транспортерів; здійснює контроль за якістю продукції, що випускається; підготовку пресів до роботи, пуск та зупинку їх; прийняття пресів після встановлення формувальних деталей (матриць). Виявляє та усуває неполадки в роботі обслуговуваного обладнання.

Повинен знати: основи технології брикетування; властивості вихідних для брикетування матеріалів і сировини; будову, режим роботи та правила експлуатації пресів, парових машин (двигунів); принцип дії, режим роботи, систему керування автоматизованої вальцьової установки та допоміжного обладнання пресового цеху; склад технологічної сировини, застосовуваної під час пресування сухим і мокрим способами; розрахунок усадки шихти; правила розігрівання, пуску та обслуговування пресів та парової машини під час роботи, правила керування механізмами та принцип роботи запобіжних пристроїв і засобів вимірювань; порядок збирання й встановлення матриць; схеми енергопостачання, подання

пари й води на обігрівання та охолодження преса, систему обезпилювання; основи електроніки, теплотехніки, електротехніки; слюсарну справу.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за технологічно суміжною професією 3 розряду не менше 1 року.

5-й розряд

- у разі пресування вугілля на штемпельних пресах із паровим двигуном.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста брикетного преса 4 розряду не менше 1 року.

Примітка. У разі виконання робіт під керівництвом машиніста брикетного преса вищої кваліфікації тарифікація проводиться на один розряд нижче.

14. МАШИНІСТ ЖИВИЛЬНИКА

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Спостерігає за роботою пластинчастих, стрічкових, вібраційних, тарілчастих та інших живильників, проводить пуск та зупинку обладнання. Регулює рівномірне подавання матеріалів у дробарки, конвеєри, грохоти, млини, класифікатори, сушильні барабани та інші механізми. Видаляє з матеріалів, що подаються, сторонні предмети. Усуває затори матеріалів. Виконує пуск та зупинку живильників і конвеєрів, чищення та змащування обслуговуваного обладнання. Виявляє та усуває дрібні неполадки в роботі обслуговуваного обладнання.

Повинен знати: будову і принцип роботи обслуговуваного обладнання; схеми автоматичного блокування обладнання та сигналізації; порядок зупинки і пуску живильників та конвеєрів; властивості концентратів, що надходять у сушарку; систему змащування; основи слюсарної справи.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Короткострокове виробниче навчання. Без вимог до стажу роботи.

Примітка. У разі обслуговування живильників вугільних ям, первинних бункерів на крупному дробінні встановлювати 3 розряд.

15. МАШИНІСТ МЛИНІВ (ЗБАГАЧЕННЯ ТА БРИКЕТУВАННЯ ВУГІЛЛЯ)

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Веде процес подрібнення, класифікації, сепарації та просівання матеріалів на обладнанні, крім указанного у вищих розрядах. Регулює подавання матеріалів або різних компонентів, реагентів та повітря в млин. Обслуговує і спостерігає за роботою млинів, розтиральних машин, класифікаторів, сепараторів, гідроциклонів, конвеєрів, куледозаторів, тріскоуловлювачів, автоматичних приладів контролю та регулювання; за наявністю і температурою масла у масляній системі млинів. Здійснює завантаження матеріалів, куль, стрижнів у млини; регулювання ступеня подрібнення матеріалів; обслуговування процесу подрібнення та класифікації на автоматичному контролі; видалення сторонніх предметів, добір проб; спостереження за виходом продукції та контроль за її якістю. Налагоджує млини відповідно до заданого грануляційного складу матеріалів; проводить заміну сит і футерування млинів; вивантаження продукту з млинів та зливання пульпи; у разі потреби - осадження, згущення, фільтрацію, промивання, сушіння, розфасовку, зважування матеріалів, готового

продукту. Визначає якість подрібненого матеріалу за приладами та аналізом. Регулює подання подрібнених матеріалів на грохоти, живильники, конвеєри, елеватори, бункери. Виконує чищення та змащування обладнання, виявляє та усуває неполадки в його роботі. Виконує стропальні роботи.

Повинен знати: будову і принцип роботи млинів, класифікаторів, сепараторів та іншого обслуговуваного обладнання; схему ланцюга апаратів, принципи роботи приладів автоматичного контролю та регулювання, правила користування ними; технологію подрібнення матеріалів; блокувальні та пускові пристрої; призначення подрібнення, класифікації та обезводнення; властивості матеріалів, що подаються на подрібнення; задану тонкість помелу та густоту пульпи; вимоги до сировини, шламу, подрібненого матеріалу; встановлену сигналізацію; призначення реагентів, що подаються до циклу подрібнення; способи визначення густоти шламів; слюсарну справу.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта або одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

- у разі ведення процесів сухого подрібнення матеріалів; ведення процесу подрібнення, класифікації матеріалів, сировини на декількох секціях млинів або одній секції, що складається з чотирьох або більше млинів; ведення процесу подрібнення вибуховонебезпечної сировини.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста млинів (збагачення та брикетування вугілля) 3 розряду не менше 1 року.

5-й розряд

- у разі ведення процесу подрібнення графіту, талька; ведення процесу сухого подрібнення мінеральної сировини на установках струминного помелу з сепарацією та уловлюванням продуктів; ведення процесу подрібнення матеріалів на аеросушильних млинах, безкульових млинах з замкненим циклом подрібнення та класифікації матеріалів, на млинах самоподрібнення типу "Каскад"; ведення процесу подрібнення й класифікації матеріалів з складною схемою збагачування; одночасного обслуговування автоматизованих систем керування секціями, що складаються з чотирьох або більше млинів, та іншого збагачувального обладнання: сепараторів, гідроциклонів, класифікаторів, конвеєрів, живильників тощо.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста млинів (збагачення та брикетування вугілля) 4 розряду не менше 1 року.

6-й розряд

- у разі ведення процесу подрібнення алмазовмісних матеріалів у безшарових млинах.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста млинів (збагачення та брикетування вугілля) 5 розряду не менше 1 року.

Примітка. У разі виконання робіт з подрібнення матеріалів під керівництвом машиніста млинів вищої кваліфікації тарифікація проводиться на один розряд нижче.

16. ОПЕРАТОР ПУЛЬТА КЕРУВАННЯ

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Керує технологічними процесами та обладнанням з пульта керування на дробильних, збагачувальних, брикетних фабриках, цехах, дільницях, установках продуктивністю до 50 т/г за показаннями засобів вимірювань та даними, що отримуються через засоби зв'язку. Забезпечує подавання сировини та матеріалів, підтримку заданого режиму роботи обладнання, дистанційний пуск та зупинку його. Контролює взаємозв'язок робіт на дільницях. Веде облік та розрахунок кількісних та якісних показників роботи. Спостерігає за станом пульта керування та комунікацій. Забезпечує виконання робіт і кваліфіковане керування машинами, механізмами, обладнанням, приладами, системами захисту і контролю параметрів безпеки. Утримує робоче місце, обладнання і приміщення у належному стані. Вносить відповідні записи в документацію, передбачену правилами експлуатації та безпеки.

Повинен знати: схему технологічного процесу; принцип роботи автоматики та блокування; розташування технологічного обладнання та аспіраційних систем, режим роботи; правила користування засобами вимірювань та сигналізацією пульта керування; системи сигналізації та зв'язку; правила безпечної експлуатації машин, механізмів і електрообладнання.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві без вимог до стажу роботи.

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Керує технологічними процесами й обладнанням з пульта керування на дробильних, збагачувальних, брикетних фабриках, цехах, дільницях, установках продуктивністю понад 50 т/г до 300 т/г. Керує з пульта шахтовим сортуванням, поверхневим комплексом на вугільних шахтах та розрізах незалежно від продуктивності. Здійснює контроль за окремими параметрами технологічного процесу в автоматизованому виробництві з пульта керування за показаннями приладів, коректування, регулювання параметрів процесу. Спостерігає за автоматичними регуляторами та приладами.

Повинен знати: основи технологічного процесу на дільниці; принцип роботи обслуговуваного пульта керування технологічного обладнання; методи контролю перебігу технологічного процесу, освітлювальну схему процесу; основи електротехніки, механіки.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією оператора пульта керування 2 розряду - не менше 1 року.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Керує технологічними процесами та обладнанням з пульта керування на дробильних, збагачувальних, брикетних фабриках, цехах, дільницях, установках продуктивністю від 300 т/г до 800 т/г. Керує технологічним процесом та роботою обладнання з пульта керування в автоматизованих виробництвах під час здійснення повного циклу технологічного процесу однієї дільниці, виробництва. Здійснює контроль за обслуговуванням системи автоматичного регулювання, а також контроль за кількістю та якістю сировини й матеріалів, що завантажуються та витрачаються, виходу готового продукту за показаннями засобів вимірювань та автоматики. Здійснює оперативний зв'язок з технологічними робочими дільницями. Усуває порушення щодо ведення технологічного процесу. Реєструє показання приладів у виробничому журналі. Усуває дрібні неполадки в роботі систем автоматики.

Повинен знати: технологічну схему обслуговуваної дільниці, виробництва; будову обслуговуваного обладнання, засобів вимірювань та автоматики; схему комунікацій на обслуговуваній дільниці; можливі неполадки в роботі автоматичних систем, приладів, способи

їх усунення; вимоги до вихідних та готових продуктів, технічні умови й державні стандарти на них; основи технології у межах виконуваної роботи.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією оператора пульта керування 3 розряду - не менше 1 року.

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Керує технологічними процесами та обладнанням з пульта керування на дробильних, збагачувальних, брикетних фабриках, цехах, дільницях, установках продуктивністю понад 800 т/г. Керує технологічним процесом та роботою обладнання продуктивністю до 500 т/г переробленої сировини з головного (об'єднаного) пульта керування за показаннями засобів вимірювань та даними, що видає електронно-обчислювальна машина. Регулює параметри технологічного процесу. Підтримує заданий режим роботи технологічного процесу і технологічного обладнання за показаннями сигнальних пристроїв та поданням команд виконавцям на робочі місця. Здійснює взаємодію технологічних операцій різних дільниць; контроль та регулювання витрат сировини, допоміжних матеріалів, електроенергії та інших показників технологічного процесу; розрахунок та облік витрат сировини, матеріалів, напівфабрикатів, виходу готової продукції за всіма стадіями виробництва; перевірку інформації приладів. Веде облік кількісних та якісних параметрів технологічного процесу, завантаженості технологічного обладнання. Виявляє та усуває неполадки в роботі обладнання та порушення технології виробництва. Координує роботу дільниць та забезпечує безперебійну роботу всіх автоматичних пристроїв пульта керування технологічним процесом.

Повинен знати: технологічну схему обслуговуваного виробництва; конструктивні особливості обслуговуваного з пульта керування обладнання та засобів автоматики; схему автоматизації виробничого процесу; причини порушення нормального перебігу технологічного процесу та способи усунення виявлених відхилень; основи електротехніки, теплотехніки, електроніки.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією оператора пульта керування 4 розряду - не менше 1 року.

6-й розряд

- у разі керування технологічним процесом та роботою обладнання продуктивністю понад 500 т/г переробленої сировини з головного (об'єднаного) пульта керування за показаннями засобів вимірювань та даними, що видаються електронно-обчислювальною машиною.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією оператора пульта керування 5 розряду - не менше 1 року.

(пункт 16 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

17. СЕПАРАТОРНИК (ЗБАГАЧЕННЯ)

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Веде процес сепарації на електромагнітних, електростатичних, гвинтових, поліградієнтних сепараторах, гідросепараторах. Спостерігає за роботою обслуговуваних сепараторів, промивальників, гідрозмішувачів. Регулює магнітне поле і силу струму залежно від якості одержуваного концентрату та втрати у відходах. Здійснює пуск та зупинку обладнання; регулювання подання матеріалів, води, виходу продуктів збагачування; рівномірний розподіл та регулювання подання матеріалів на сепаратори. Спостерігає за показаннями засобів вимірювань. Визначає лужність пульпи під час гідросепарації. Виявляє та усуває неполадки в роботі обслуговуваного обладнання.

Повинен знати: будову і принцип роботи обслуговуваних сепараторів, промивальників, гідрозмішувачів та іншого обладнання; основи процесу сепарації; технологію та режим збагачення; магнітні властивості продуктів збагачення, що видобуваються; схему ланцюга апаратів фабрики; правила настроювання потоку променів реле приймача; класифікацію корисних копалин та вміст золи в них; основи електротехніки; електрослюсарну справу; правила технічної експлуатації обслуговуваних сепараторів; порядок оформлення технічної документації; властивості збагачуваної сировини і супутніх порід та мінералів; технологію приготування та регенерації важких суспензій; режим збереження продуктів збагачення, що видобуваються; склади жирових мазей та їх зміни залежно від температури технологічної води.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта або одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

- у разі ведення процесу сепарації на магнітних, пневматичних, адгезійно-липкісних сепараторах; на електромагнітних валкових сепараторах продуктивністю до 15 т/г; коронноелектростатичних і трубоелектричних сепараторах з сумарною продуктивністю до 50 т/г.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією сепараторника (збагачення) 3 розряду не менше 1 року.

5-й розряд

- у разі ведення процесу сепарації на магнітних сепараторах, що працюють у автоматичному режимі, на рентгеносепараторних установках або сепараторах з елеваторним колесом; на коронноелектростатичних і трубоелектричних сепараторах з сумарною продуктивністю понад 50 т/г; на електромагнітних валкових сепараторах продуктивністю понад 15 т/г; ведення процесу сепарації на геологорозвідувальних роботах на сепараторах різних типів; ведення процесу сепарації рудкольорових металів, гірничохімічної сировини, алмазовмісного концентрату у важких суспензіях та рідинах на сепараторах різних типів з прийманням, обробленням, перевіркою, веденням обліку, оформленням та здаванням продуктів збагачення.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією сепараторника (збагачення) 4 розряду не менше 1 року.

6-й розряд

- у разі ведення процесу збагачення на сепараторах різних типів, зберігання, здавання продукції в касу, оформленні документації на геологорозвідувальних роботах.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією сепараторника (збагачення) 5 розряду не менше 1 року.

Примітка. Уразі виконання робіт під керівництвом сепараторника вищої кваліфікації тарифікація проводиться на один розряд нижче.

18. СОРТУВАЛЬНИК (ЗБАГАЧЕННЯ)

1-й розряд

Завдання та обов'язки. Проводить сортування корисної копалини, сировини, напівфабрикатів, готової продукції, відходів виробництва за зовнішніми ознаками вручну; вибирання пустої породи й сторонніх предметів з корисної копалини та кусків товарної продукції з породи; оброблення матеріалів за сортами; вантаження відібраної породи, корисної копалини та інших матеріалів, що сортуються, у транспортні засоби; прибирання породи з перекиданням і спусканням у бункери та люки; дробіння негабаритних кусків. Виконує обслуговування сортувалок, бункерів готової продукції та транспортерів під бункерами. Бере участь в обслуговуванні грохотів, живильників. Виконує роботи, пов'язані з перекищенням і підсортуванням корисної копалини, заповненням та очищенням бункерів готової продукції. Спостерігає за рівномірним живленням транспортерів. Здійснює приймання, здавання та зважування відсортованих матеріалів, укладання в штабелі або на транспортні засоби; бракування вагонів з корисною копалиною через недовантаження або засміченість пустої породи; перевірку шаблоном повноти завантаження; вносить опправки на недовантаження за прийнятою шкалою. Веде облік прийнятої корисної копалини та її засміченості.

Повинен знати: зовнішні ознаки, що відрізняють корисну копалину від пустих порід; основні властивості, сорти та марки корисної копалини; зовнішні ознаки різних сортів продукції; допустиму величину кусків корисної копалини; правила укладання в штабелі та на транспортні засоби; вимоги Державного стандарту до корисної копалини, правила її здавання, приймання та оформлення документації; розміщення бункерів з сортами корисної копалини; принцип роботи грохотів, сортувалок, транспортерів, елеваторів, систему змашування їх; місця встановлення пускових пристроїв; установлену сигналізацію; правила зважування гірських порід та ведення обліку.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Короткострокове виробниче навчання. Без вимог до стажу роботи.

2-й розряд

- у разі сортування на сортувальних столах, пневмокласифікаторах.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією сортувальника (збагачення) 1 розряду не менше 0,5 року.

19. СТРИЧКОВИЙ ПРИБИРАЛЬНИК

1-й розряд

Завдання та обов'язки. Прибирає вугілля, сировину та інші сипкі матеріали на площадках галерей і під стрічками транспортерів, прибирає брикетні кришки з-під охолодних жолобів та в підвалах, а також на сходових клітках.

Повинен знати: призначення та будову транспортерів.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Короткострокове виробниче навчання. Без вимог до стажу роботи.

20. СУШИЛЬНИК (ЗБАГАЧЕННЯ)

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Веде процес сушіння у шафах, плитах, подових печах, стелажах, у сушильних барабанах з сумарною продуктивністю до 100 т/г. Заповнює сушарки матеріалом для сушіння. Переміщує концентрат на поду. Регулює температуру печі. Спостерігає за

роботою печі. Топить сушильні печі. Проводить вивантаження матеріалів, сировини після сушіння, засипання їх у тару, укладання у відведеному місці.

Повинен знати: принцип роботи обслуговуваних сушильних печей; види палива; основи технології та режими сушіння; вимоги до якості концентратів, що просохли, та інших матеріалів сушіння.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Веде процес сушіння в трубчастих, багатоподових печах, камерах тунельних, електровібраційних сушарках, вакуум-сушарках та інших сушильних і випалювальних установках (крім сушильних барабанів) з сумарною продуктивністю до 100 т/г, у сушильних барабанах продуктивністю понад 100 т/г. Здійснює завантаження матеріалу, напівфабрикатів у сушильні печі, чищення газопроводів, колосників, патрубків, топок та усунення заторів у течах живильників. Замірює температуру в печах, завантажувальних та розвантажувальних камерах. Регулює вологість продукту, розрідження, температуру згідно з інструкціями. Здійснює перекриття шиберів та течок для розподілу продуктів різних сортів за бункерами; розрахунок витрат пального; забезпечення заданого теплового режиму та швидкості потоку повітря, пари, газів. Спостерігає за режимом сушіння та роботою живильників, транспортерів, дезінтеграторів, пиловловлювачів та іншого обладнання, а також за показаннями засобів вимірювань. Визначає ступінь готовності матеріалів сушіння, виконує їх вивантаження з установок у транспортні посудини, на транспортери або виштовхування вагонеток. Веде технічну документацію. Виявляє та усуває неполадки в роботі обслуговуваного обладнання.

Повинен знати: будову обслуговуваних сушильних установок; види палива; технологію процесу сушіння (випалу); улаштування й технологічну схему ланцюга апаратів та установок; порядок вмикання та регулювання калориферів, електрофільтрів та вентиляторів; марки та якість застосовуваного палива; фізично-хімічні властивості матеріалів, що надходять на сушіння; вимоги до якості просушених продуктів, матеріалів, виробів, сировини; правила користування засобами вимірювань та їх показаннями; основи автоматизації процесу сушіння, слюсарну справу.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або одержання професії безпосередньо на виробництві, підвищення кваліфікації і стаж роботи за професією сушильника (збагачення) 2 розряду не менше 1 року.

4-й розряд

- у разі ведення процесу сушіння в сушильних установках (крім сушильних барабанів) з сумарною продуктивністю понад 100 т/г, у баштових розпилювальних сушарках продуктивністю до 120 т/г.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією сушильника (збагачення) 3 розряду не менше 1 року.

5-й розряд

- у разі обслуговування баштових розпилювальних сушарок продуктивністю 120 т/г і більше.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією сушильника (збагачення) 4 розряду не менше 1 року.

Примітка. Уразі виконання роботи під керівництвом сушильника вищої кваліфікації тарифікація проводиться на один розряд нижче.

21. ФІЛЬТРУВАЛЬНИК

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Веде процес фільтрації пульпи без тиску на нутч-фільтрах, вакуум-фільтрах періодичної дії, рамних фільтрпресах, мішкових фільтрах. Регулює завантаження і навантаження фільтрів відповідно до заданого режиму. Виконує пуск і зупинку фільтрів, очищення їх від шламу, промивання фільтрувальних рам, трубопроводів. Здійснює контроль та регулювання тиску, вакууму, чистоти відфільтрованої рідини подання пульпи, промивальної води, за показаннями засобів вимірювань та результатів аналізів; добір проб; обслуговування фільтрувальних апаратів, комунікацій, збірників та допоміжного обладнання, заміну, розбирання рам і полотен, дезінфекцію сіток, фільтрів, трубопроводів, бере участь у ремонті обслуговуваного обладнання, веде технічну документацію.

Повинен знати: основи процесу фільтрації; режим фільтрації; фізико-хімічні властивості сировини; вимоги до сировини та готової продукції; будову, принцип роботи та правила експлуатації основного й допоміжного обслуговуваного обладнання; схему комунікацій трубопроводів та сигналізації.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Веде процес фільтрації пульпи на стрічкових, барабанних фільтрувальних апаратах, вакуум-фільтрах безперервної дії, на дискових фільтрах та фільтрпресах з площиною фільтрації до 100 м². Виконує керування та обслуговування фільтрувальних апаратів, вмикання їх у вакуумну та компресорну системи. Спостерігає за роботою насосів та іншого обслуговуваного обладнання. Здійснює контроль і регулювання розрідження залежно від товщини осажденного шару, інтенсивності подання пульпи, навантаження на фільтри, тиску та режиму фільтрації, ступеня очищення розчинів за показаннями засобів вимірювань і результатами аналізів. Проводить пуск і зупинку обладнання; чищення фільтрів; промивання фільтрувальних рам і трубопроводів; періодичне віддування осілого гідрату стислим повітрям, виявляє та усуває неполадки в роботі обслуговуваного обладнання. Здійснює обслуговування автоматичних фільтрів; заміну, розбирання рам, полотен, секторів фільтрів; прибирання зон обслуговування.

Повинен знати: технологію фільтрації; будову фільтрувальних апаратів, вакуум-насосів та іншого обслуговуваного обладнання; способи регулювання тиску, розрідження; способи знезолення пеку; властивості концентратів; вимоги до якості відфільтрованих розчинів; фізичні властивості продукції; схему комунікацій трубопроводів, систему сигналізації; схему автоматичного ведення процесу; правила безпечної експлуатації посудин, що працюють під тиском; правила користування приладами контролю та регулювання процесом.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або одержання професії безпосередньо на виробництві, підвищення кваліфікації і стаж роботи за професією фільтрувальника 2 розряду не менше 1 року.

4-й розряд

- у разі ведення процесу фільтрації пульпи на свічкових фільтрах, що працюють під тиском в автоматичному режимі за заданою програмою та комплексі з барабанними фільтрами; на дискових фільтрах з площею фільтрації понад 100 до 200 м² та фільтр-пресах з площею фільтрації понад 100 до 500 м².

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією фільтрувальника 3 розряду не менше 1 року.

5-й розряд

- у разі ведення процесу фільтрації пульпи на дискових фільтрах, з площею фільтрації понад 200 м² і фільтр-пресах з площею фільтрації понад 500 м², оснащених засобами вимірювань та автоматики.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією фільтрувальника 4 розряду не менше 1 року.

22. ФЛОТАТОР

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Веде процес флотації за заданою схемою. Забезпечує встановлений режим флотації та підтримання густоти пульпи. Спостерігає за рівномірним надходженням пульпи у флотаційні машини різних типів, виходом та якістю продуктів збагачення, навантаженням на флотаційні машини, кількістю пінного продукту, що знімається, та кількістю витрачених реагентів. Регулює тиск стислого повітря в пневматичних флотаційних машинах. Спостерігає за роботою автоматичних приладів. Проводить випуск хвостів флотації, здійснює керування й обслуговування флотаційного та допоміжного обладнання, виявляє та усуває неполадки в його роботі, робить чищення та змащування, облік витрат реагентів. Веде технічну документацію.

Повинен знати: технологію і схему флотації; будову й принцип роботи флотаційного обладнання; призначення, номенклатуру реагентів, правила користування ними та їх зберігання; властивості реагентів та їх вплив на процес флотації; діючі технічні умови на концентрат та хвости; правила випробовування продуктів флотації; встановлену сигналізацію; слюсарну справу.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією флотатора 3 розряду не менше 1 року.

3-й розряд

- у разі ведення процесу флотації за нескладною схемою, на лабораторному обладнанні та на концентраційних столах.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта або підготовка безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

5-й розряд

- у разі ведення процесу флотації за складною схемою, вилучення двох і більше компонентів та керівництва процесом флотації.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією флотатора 4 розряду не менше 1 року.

Примітка. У разі виконання робіт під керівництвом флотатора вищої кваліфікації тарифікація проводиться на один розряд нижче.

23. ЦЕНТРИФУГУВАЛЬНИК (ЗБАГАЧЕННЯ)

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Веде процеси зневоднення (віджимання) твердих продуктів або розділення суспензії з кристалічною або зернистою твердою фазою на нормальних центрифугах із вивантаженням осаду вручну або підтиском сили тяжіння. Наповнює барабан центрифуги продуктом вручну. Гальмує, розвантажує та зупиняє центрифугу. Визначає момент закінчення процесу центрифугування візуально або за результатами аналізу. Виконує очищення, промивання та заміну фільтрувальних матеріалів, чищення течок та оглядового скла, заливання мастила. Виявляє та усуває неполадки в роботі обслуговуваного обладнання. Веде технічну документацію.

Повинен знати: принцип роботи центрифуг; основи процесу центрифугування; допустимий відсоток вологості продукту; зовнішні ознаки або показання результатів аналізів, що визначають момент закінчення процесу центрифугування.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Веде процеси: відбілювання забруднених рідин або твердих продуктів, розділення неоднорідних сумішей, які погано фільтруються, з невеликим вмістом твердої фази або відділення рідини від твердих продуктів за допомогою відцентрових сил на осаджувальних (відстійних) швидкісних або надшвидкісних центрифугах періодичної та безперервної дії з автоматичним вивантаженням (ножове або скребкове знімання, шнекове або пульсуюче вивантаження). Здійснює автоматичне вивантаження та завантаження під дією відцентрової сили, промивання, пропарювання. Здійснює контроль та регулювання за показаннями засобів вимірювань завантаження продуктів, вивантаження подрібненого або промитого осаду та подання води за кількістю, рівнем, питомою вагою; налагодження центрифуг на заданий режим; пуск і зупинку центрифуг, насосів та транспортувальних пристроїв; проведення контрольних аналізів. Визначає закінчення процесу центрифугування візуально та за результатами аналізів. Виконує приготування дезінфікуючих розчинів, санітарне оброблення обладнання.

Повинен знати: будову обслуговуваних центрифуг, допоміжного обладнання, арматури, комунікацій; технологічний режим центрифугування та способи його регулювання за показаннями засобів вимірювань; правила користування засобами вимірювань; методи проведення контрольних аналізів.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або одержання професії безпосередньо на виробництві, підвищення кваліфікації і стаж роботи за професією центрифугувальника (збагачення) 2 розряду не менше 1 року.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Веде процес розділення (або освітлення) рідин, що мають різну питому вагу, на складові частини; розділення однорідних сумішей або концентрування продукту на

надцентрифугах (трубчастих або тарілчастих сепараторах) або центрифугах із програмним керуванням та вивантаженням підтиском відцентрової сили. Виконує регулювання послідовності й тривалості окремих елементів повного циклу центрифугування та процесу в цілому. Робить ремонт обладнання.

Повинен знати: властивості відокремлюваних продуктів та їх питому вагу; тривалість процесу розділення або концентрування продуктів; слюсарну справу; правила керування центрифугами з програмним керуванням.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією центрифугувальника (збагачення) 3 розряду не менше 1 року.

24. ШЛАМІВНИК-БАСЕЙНИК

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Проводить обслуговування і перевірку стану шламобасейнів з об'ємом шламу 50 млн. м³ рік та шламопроводів, наповнення басейнів шламом, перемішування шламу в басейнах за допомогою стислого повітря, регулювання рівня води в шламосховищі, підняття й спускання за допомогою лебідки затворів спускних вікон башт. Здійснює спостереження за греблею, водоскидними пристроями, роботою насосів; забезпечення своєчасного спускання шламу з відстійника та промивання спускових пристроїв; очищення шламових басейнів та шламопроводів від згуслого осаду шламу, що затвердів, та накопичених твердих домішок за допомогою інструменту; промивання шламопроводів водою. Веде облік шламу, який надходить у басейн та випускається з нього. Виявляє та усуває неполадки в роботі обслуговуваного обладнання. Спостерігає за станом гідропоруди, технічним станом трубопроводів і насосів. Здійснює замірювання п'єзометричної сітки, контроль рівня освітленої води в ставку - мулонагромаджувачеві з наступним записом у журналі. Виявляє деформації в тілі греблі або в рельєфі прилеглої місцевості з реєстрацією в журналі.

Повинен знати: будову та схеми басейнів, шламопроводів, водопроводів і каналізації; будову та принцип роботи електродвигунів, шламової комунікації, насосів, лебідок; способи розбирання й збирання шламопроводів; інструкції з експлуатації греблі та водоскидних пристроїв; вимоги з експлуатації насосів, електродвигунів і лебідок щодо піднімання та спускання затворів спускних вікон; основи технології змішування шламу; склад сировини, що входить до шламу; основи слюсарної справи.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або одержування професії безпосередньо на виробництві. Підвищення кваліфікації і стаж роботи за професією шламівника-басейника 2 розряду не менше 1 року.

4-й розряд

- у разі обслуговування шламових басейнів з об'ємом шламу, що випускається, понад 50 млн. м³ в рік.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією шламівника-басейника 3 розряду не менше 1 року.

2-й розряд

- у разі обслуговування шламових басейнів на вуглезбагачувальних фабриках та установках.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

ПЕРЕЛІК

назв професій, передбачених цим підрозділом, із зазначенням їх назв за випуском 4 ЕТКС видання 1986 р.

N п/п	Назви професій, що вказані у цьому підрозділі	Діапазон розрядів	Назви професій за випуском 4 ЕТКС видання 1986 р.	Діапазон розрядів
1	2	3	4	5
1.	Автоклавник на запарюванні брикетів	3	Автоклавщик на запарке брикетов	3
2.	Апаратник сгущувачів	2 - 3	Аппаратчик сгустителей	2 - 3
3.	Апаратник приготування брикетної суміші	4 - 5	Аппаратчик приготовления брикетной смеси	4 - 5
4.	Вивантажувач пилу	2	Выгрузчик пыли	2
5.	Грохотник	2 - 4	Грохотовщик	2 - 4
6.	Дозувальник	2 - 4	Дозировщик	2 - 4
7.	Дозувальник реагентів	2 - 4	Дозировщик реагентов	2 - 4
8.	Дробильник (збагачування, агломерація й брикетування)	2 - 6	Дробильщик	2 - 6
9.	Завантажувач	1	Загрузчик	1
10.	Знімач брикетів	1	Съемщик брикетов	1
11.	Контролер продукції збагачення	2 - 3	Контролер продукции обогащения	2 - 3
12.	Концентраторник	2 - 5	Концентраторщик	2 - 5
13.	Машиніст брикетного преса	3 - 5	Машинист брикетного пресса	3 - 5
14.	Машиніст живильника	2 - 3	Машинист питателя	2 - 3
15.	Машиніст млинів (збагачення та брикетування вугілля)	2 - 6	Машинист мельниц	2 - 6
16.	Оператор пульта керування	2 - 6	Оператор пульта управления	2 - 6
17.	Сепараторник (збагачення)	2 - 6	Сепараторщик	2 - 6
18.	Сортувальник (збагачення)	1 - 2	Сортировщик	1 - 2
19.	Стрічковий прибиральник	1	Центровой уборщик	1
20.	Сушильник (збагачення)	2 - 5	Сушильщик	2 - 5

21.	Фільтрувальник	2 - 5	Фильтровальщик	2 - 5
22.	Флотатор	2 - 5	Флотатор	2 - 5
23.	Центрифугувальник (збагачення)	2 - 4	Центрифуговщик	2 - 4
24.	Шламівник-басейник	2 - 4	Шламовщик-бассейнщик	2 - 4

ПЕРЕЛІК

назв професій, передбачених випуском 4 ЕТКС видання 1986 р., із зазначенням їх назв за цим підрозділом

N п/п	Назви професій за випуском 4 ЕТКС видання 1986 р.	Діапазон розрядів	Назви професій, що вказані у цьому підрозділі	Діапазон розрядів
1	2	3	4	5
1.	Автоклавщик на запарке брикетов	3	Автоклавник на запарюванні брикетів	3
2.	Аппаратчик сгустителей	2 - 3	Апаратник згущувачів	2 - 3
3.	Аппаратчик приготовления брикетной смеси	4 - 5	Апаратник приготування брикетної суміші	4 - 5
4.	Выгрузчик пыли	2	Вивантажувач пилу	2
5.	Грохотовщик	2 - 4	Грохотник	2 - 4
6.	Дозировщик	2 - 4	Дозувальник	2 - 4
7.	Дозировщик реагентов	2 - 4	Дозувальник реагентів	2 - 4
8.	Дробильщик	2 - 6	Дробильник (збагачування, агломерація й брикетування)	2 - 6
9.	Загрузчик	1	Завантажувач	1
10.	Съемщик брикетов	1	Знімач брикетів	1
11.	Контролер продукции обогащения	2 - 3	Контролер продукції збагачення	2 - 3
12.	Концентраторщик	2 - 5	Концентраторник	2 - 5
13.	Машинист брикетного пресса	3 - 5	Машиніст брикетного преса	3 - 5
14.	Машинист питателя	2 - 3	Машиніст живильника	2 - 3
15.	Машинист мельниц	2 - 6	Машиніст млинів (збагачення та брикетування вугілля)	2 - 6

16.	Оператор пульта управления	2 - 6	Оператор пульта керування	2 - 6
17.	Сепараторщик	2 - 6	Сепараторник (збагачення)	2 - 6
18.	Сортировщик	1 - 2	Сортувальник (збагачення)	1 - 2
19.	Лентовой уборщик	1	Стрічковий прибиральник	1
20.	Сушильщик	2 - 5	Сушильник (збагачення)	2 - 5
21.	Фильтровальщик	2 - 5	Фільтрувальник	2 - 5
22.	Флотатор	2 - 5	Флотатор	2 - 5
23.	Центрифуговщик	2 - 4	Центрифугувальник (збагачення)	2 - 4
24.	Шламовщик-бассейнщик	2 - 4	Шламівник-басейник	2 - 4

ПРОФЕСІЇ РОБІТНИКІВ З ВИДОБУВАННЯ ТА ЗБАГАЧЕННЯ ВУГІЛЛЯ, БУДІВНИЦТВА ВУГІЛЬНИХ ШАХТ І РОЗРІЗІВ

1. АПАРАТНИК ВУГЛЕЗБАГАЧЕННЯ

Завдання та обов'язки. Веде технологічні процеси збагачення вугілля: відсаджування, флотацію, сепарацію на відсаджувальних, флотаційних машинах, сепараторах, мийних комбайнах та жолобах, концентраційних столах, збагачувальних циклонах у режимі дистанційного або ручного керування. Здійснює сепарацію вугільного гранульованого порошку в аерофонтанувальних та відцентрових сепараторах, контролює і регулює процеси за даними технічного та експрес-аналізу рядового вугілля й продуктів збагачення, оборотної води та суспензії. Проводить експрес-аналіз розшаровування відібраних проб рядового вугілля та продуктів збагачення. Виконує обслуговування збагачувального обладнання, живильників, дозувальних пристроїв та реагентопроводів; пуск та зупинку обладнання і систем автоматичного контролю й регулювання, періодичний контроль їх роботи відповідно до затвердженої технологічної інструкції. Виконує та усуває неполадки в роботі обслуговуваних апаратів, машин і бере участь у їх ремонті.

Повинен знати: основи автоматизації технології процесів збагачення вугілля (шламів); будову, конструктивні особливості, технічні характеристики й режими роботи відсаджувальних, флотаційних та пневматичних машин, мийних жолобів, вуглемийних комбайнів, сепараторів, грохотів, концентраційних столів та допоміжного обладнання; правила пуску та зупинки обслуговуваного обладнання; технологію збагачення вугілля, виробництво вугільного гранульованого порошку; схему ланцюга збагачувального обладнання; принцип відсаджування, розшарування вугілля у збагачувальних машинах; класифікацію та збагачуваність вугілля; схему руху вугілля, продуктів збагачення та шламу; порядок керування механізмами; принцип дії запобіжних і гальмових пристроїв та контрольно-вимірjuвальних приладів; питоме навантаження для вихідного вугілля; виробничі норми виходу кінцевих продуктів збагачення та вимоги до їх якості; обладнання та способи регенерації магнетитової суспензії, властивості реагентів; правила зберігання й поводження з реагентами; фізико-хімічні основи процесів збагачення вугільних штамів флотацією; інструкцію з відбору, оброблення (розшарування) проб продуктів збагачення; принцип роботи, особливості та способи пуску, зупинки системи автоматичного контролю й регулювання; методи оцінки перебігу

технологічного процесу заданими системи автоматичного контролю, хімічного аналізу та введення коректури в установки регуляторів; особливості ведення технологічного процесу в режимі дистанційного й ручного керування; систему сигналізації; систему змащування та вимоги до змащувальних матеріалів; способи виявлення та усунення неполадок у роботі машин і механізмів; електрослюсарну справу.

2-й розряд

- у разі обслуговування магнітних сепараторів.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

3-й розряд

- у разі обслуговування концентраційних столів.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або одержання професії безпосередньо на виробництві, підвищення кваліфікації і стаж роботи за професією апаратника вуглезбагачення 2 розряду не менше 1 року.

4-й розряд

- у разі обслуговування мийних жолобів, збагачувальних циклонів, однієї відсаджувальної машини, до трьох флотаційних аерофонтанувальних та відцентрових сепараторів.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією апаратника вуглезбагачення 3 розряду не менше 1 року.

5-й розряд

- у разі обслуговування двох і більше відсаджувальних машин, більше трьох флотаційних машин, обладнання регенерації магнетитової суспензії, важкосередніх сепараторів, вуглемийних комбайнів, пневматичних сепараторів та машин сепараторів із елеваторним колесом, важкосередніх трипродуктових комплексів.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією апаратника вуглезбагачення 4 розряду не менше 1 року.

2. ГІРНИК З ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ГАСІННЯ ПОЖЕЖ

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Проводить замулювання осередків пожеж крізь свердловини, виконує роботи згідно з технічною, технологічною документацією (проектом, паспортом) і змінним завданням, промулювання поверхневого шару породного відвалу з використанням ін'єкторів, забивання ін'єкторів у зоні осередку пожежі породного відвалу, обгородження ділянки із замулювальними свердловинами та осередку пожежі, засипання й замулювання тріщин та провалів. Здійснює виймання та викладення породи, кріплення канав і траншей; підтримування старих пульповодних і водоводних канав, колодязів, насосних і пульпоперекачувальних станцій; збирання, розбирання, ремонт та переставлення ін'єкторів бурових вишок, збирання й розбирання трубопроводів. Виконує протипожежні заходи на вугільних складах і породних відвалах. Виконує зачищення й збирання відкосів уступу та бортів кар'єру; приготування глинястого, цементного, вапняного розчинів і пульпи у змішувачах;

взяття проб пульпи на визначення складу. Завантажує, розвантажує, доставляє матеріали та обладнання, відкочує навантажені й підкочує порожні вагонетки у виробках за допомогою лебідок або вручну. Виявляє та усуває неполадки, що не потребують розбирання обладнання, бере участь у поточному ремонті обслуговуваного обладнання.

Повинен знати: основні знання про ґрунти, їх класифікацію; тепловий і газовий стан породного відвалу, правила проходження й ремонтів каналів і траншей; види та способи їх кріплення; правила користування інструментом; вимоги до якості кріпильних матеріалів; конструкції і габарити дерев'яних та металевих вишок; розміри ін'єкторів, схеми монтажу та ремонту бурового обладнання й циркуляційної системи; основи слюсарних і теслярських робіт; правила засипання тріщин та провалів, ліквідації "навісів"; кути природного відкосу порід; правила пожежної безпеки для підприємств вугільної промисловості; правила огороження ділянок з замулювальними свердловинами та ін'єкторами, консистенцію пульпи для замулювання; будову змішувальної камери; правила визначення складу пульпи ваговим способом; види приймальних воронкоподібних свердловин; способи відновлення замулених пульповодних магістралей, групових замулювальних свердловин; порядок подання замулювання в об'єкти, що замулюються; способи відбору проб пульпи.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Керує гідромонітором і потоком пульпи під час гасіння пожежі. Проводить збирання, розбирання, пересування й встановлення гідромонітора; встановлення засувки, укладання та з'єднання труб різних діаметрів; визначення та підтримання необхідної консистенції пульпи, відбір проб пульпи; підмулювання перемичок. Виявляє та усуває неполадки в роботі обладнання. Здійснює проведення пульповодних і водоводних каналів, колодязів; кріплення колодязів різними видами кріплення: зведення глинястих, бетонних повітронепроникних перемичок.

Повинен знати: будову, правила встановлення, збирання й розбирання гідромоніторів; будову засувки, різних замків, перемичок різних типів; види кріплення та сорти кріпильних матеріалів; консистенції пульпи для замулювання; правила вантаження й транспортування вугілля, що горить; способи і прийоми відбивання вугілля та породи залежно від їх властивостей; класифікацію гірничих порід за міцністю; основи слюсарної справи.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією гірника з попередження й гасіння підземних пожеж 3 розряду - не менше 1 року.

(пункт 2 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

3. ГІРНИК З РЕМОНТУ ГІРНИЧИХ ВИРОБОК

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує настилення постійної, за встановленим профілем з використанням шаблонів та ватерпасів, або тимчасової колії в гірничих виробках. Здійснює орієнтацію полотна колії в гірничій виробці відповідно до габаритів транспортних засобів та виробки; планування баласту, укладання шпал, брусів, пришивання рейок, з'єднання секцій рейкової колії за допомогою планок та болтових з'єднань, перестилання та відсування колій; установлення струмопровідних перемичок; збирання, укладання, зривання та демонтаж стрілкових переводів; глухих пересічень та плит, поворотних кругів, хрестовин, з'єднання їх з рейковими коліями; перевірка правильності укладання колії. Під час настилення тимчасової

колії в гірничих виробках проводить: зняття або піднімання секцій тимчасової колії, підривання ґрунту виробки вручну або за допомогою відбійних молотків; заміну окремих шпал та рейок; підсилення й підбивання шпал баластом; улаштування та відновлення водостічних канавок; розбирання, чищення, ремонт з заміною окремих деталей стрілкових переводів, глухих пересічень та плит, поворотних кругів, хрестовин; засипання баластом місць укладання колій. Приводить заготовлю рейок: вигинання пресом, відрубання кінців, свердління отворів, виконує підношення шпал, рейок, брусів, костилів, планок, необхідних матеріалів та інструментів; обхід та перевірку стану колії на обслуговуваній ділянці; підтягання болтових з'єднань, підбивання костилів, перевірку колії шаблоном; встановлення огорожі й попереджувальних знаків на ділянці колії, що ремонтується, у місцях, безпечних для руху; ремонт колійних сигналів, очищення колії та водостічної канавки від сторонніх предметів. Здійснює підготовку елементів кріплення й встановлення проміжних рам; затягування боків та покрівлі виробок, прибирання породи; забутовування порожнин за кріпленням, відкочування вагонеток із породою та підкочування порожняка. Виконує розбивання великих шматків, брил породи, скреперування, перекидання, навантаження породи на транспортні засоби та закладання її у вироблений простір. Проводить підготовку врубу для перемичок. Зведення й ремонт усіх видів перемичок, закачування гіпсів, в'язучих розчинів між перемичками та приготування цих розчинів, улаштування й ремонт замірних станцій, кросингів без розширення виробок; виготовлення, встановлення та ремонт вентиляційних дверей, дерев'яних щитів, помостів, сланцевих та водяних заслонів, трапів, люків, драбин та поручнів у ходових відділеннях гірничих виробок с кутом нахилу до 45°, здійснює відновлення елементів металевих аркового кріплення на пресах. Завантажує, розвантажує вручну або за допомогою такелажних механізмів, доставляє матеріали, обладнання, запасні частини та інші вантажі; відкочує навантажені й підкочує порожні вагонетки у виробках за допомогою лебідок або вручну; обслуговування та поточний ремонт механізмів та пристроїв, що застосовуються у процесі робіт. Виконує роботи під керівництвом гірника вищої кваліфікації.

Повинен знати: технічні вимоги до настилання, улаштування й ремонту рейкової колії, укладання стрілкових переводів, поворотних кругів, хрестовин, глухих пересічень, плит та кріплення гірничих виробок; правила настилання рейкової колії на заокругленнях та в похилих виробках; допустимі уклони та радіуси кривих ділянок колії; будову й правила користування шаблонами та іншими інструментами для перевірки рейкової колії, систему сигналізації на шахтовому транспорті та правила встановлення колійних сигналів і знаків; види та властивості матеріалів, що застосовуються для баластування колії; типи рейок, стрілкових переводів, глухих пересічень, шпал та основні види шахтового кріплення, види та призначення різних замкових з'єднань елементів дерев'яного кріплення; правила і порядок забутовування пустот за кріпленням та встановлення елементів затягання; основні поняття про гірничий тиск та характер його прояву; правила й раціональні прийоми заміни окремих рам та елементів кріплення; схеми раціонального розміщення шпурів; паспорти буровибухових робіт; Єдині правила безпеки при вибухових роботах стосовно вимог до гірника з ремонту гірничих виробок; план ліквідації аварій ділянці; правила поводження з кабельною та контактною мережею; види, способи проведення й кріплення водовідливних канавок; види конструкцій та призначення вентиляційних перемичок, дверей, сланцевих заслонів, кросингів; правила обладнання ходових відділень гірничих виробок; паспорт кріплення виробки, що ремонтується.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Підтримує безпечні умови праці на робочому місці, виконує роботи згідно з технічною, технологічною документацією (проектом, паспортом) і змінним завданням.

Перекріплює горизонтальні та похилі гірничі виробки перерізом у просвіті за проектом до 16 м² з повним видаленням старого кріплення, випусканням породи або розширенням перерізу виробки за допомогою відбійних молотків, підривним способом або вручну та встановленням нового кріплення всіх видів і типів. Здійснює буріння шпурів усіма типами перфораторів і електросвердлами, пневмосвердлами та колонковими свердлами. Готує забій до кріплення, обирає і вирівнює боки та покрівлю, зачищає ґрунт (підшову) виробки, установлює, пересуває, ремонтує тимчасове запобіжне кріплення, зводить помости. Перекріплює гірничі виробки у місцях геологічних порушень, підвищеного гірничого тиску. Виконує підривання ґрунту виробок піддиральною машиною типу "Унізенк". Проводить витягання кріплення вручну або за допомогою лебідок з частковим вирубуванням затяжок й ліквідацію гірничих виробок, заміну рам та елементів усіх видів кріплення, кладку кострів над рамами, розбирання й кріплення місць завалів виробок; укріплення порід гірничих виробок полімерними матеріалами. Здійснює обслуговування застосовуваних машин та усунення дрібних неполадок у їх роботі; улаштування та ремонт помостів, ляд, драбин у виробках з кутом нахилу 45°. Виконує очищення вугільних та породних бункерів, чищення зумпфів та водозбірників, очищення стовбурів та шурфів від льоду. Доставляє вибухові матеріали під наглядом майстра-підривника.

Повинен знати: безпечні методи роботи у вугільних шахтах; схеми раціонального розміщення шпурів, паспорти буро вибухових робіт; Єдині правила безпеки при вибухових роботах стосовно вимог до гірника, план ліквідації аварій дільниці; технічні умови ведення ремонтних робіт у гірничих виробках; призначення й порядок використання маркшейдерських позначок для перевірки напрямку виробки; типорозміри та види застосовуваного кріплення, а також способи його ремонту; будову застосовуваних механізмів, інструментів, пристроїв та правила роботи з ними; способи й правила розбирання завалів; види та властивості полімерних матеріалів, застосовуваних для кріплення порід, правила поводження з ними; способи й правила очищення бункерів; основні поняття про гірничий тиск та характер його прояву; правила й раціональні прийоми заміни окремих рам та елементів кріплення.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією гірника з ремонту гірничих виробок 3 розряду - не менше 1 року.

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Перекріплює горизонтальні та похилі гірничі виробки перерізом у просвіті за проектом 16 м² і більше, сполучень, камер з зведенням усіх видів кріплення. Видаляє старе й зводить нове кріплення у вертикальних стовбурах та стовбурах з кутом нахилу понад 45°, інших вертикальних виробках, у виробках з кутом нахилу понад 45° та на сполученнях стовбурів з рудниковими дворами. Здійснює розбирання в стовбурах вибійними молотками та вручну бетону й породи. Виконує роботи з ліквідації аварії у зимові періоди в стовбурах та інших виробках. Проводить монтаж і демонтаж запобіжних помостів під час ремонту кріплення, армування, повітряних та водовідливних поставів, навішування кабелів та інших робіт у вертикальних виробках і виробках з кутом понад 45°.

Повинен знати: види кріплення й армування вертикальних та похилих виробок з кутом нахилу понад 45°; способи відновлення кріплення; порядок ведення бетонних робіт у гірничих виробках; будову, технічні характеристики й правила експлуатації застосовуваних машин та механізмів.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією гірника з ремонту гірничих виробок 4 розряду - не менше 1 року.

4. ГІРНИК РОЗРІЗУ

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Готує дороги для пересування екскаваторів, відвальних мостів та відвалоутворювачів у розрізах. Проводить очищення габаритів залізничних колій та автодоріг; розчищення площадок і укладання настилу під екскаватор; намотування на барабан кабелю та бере участь у його перенесенні. Виконує зачищення укосів верхньої брівки уступів, вибирання лінії вибою після екскавації або підривних робіт; доставляння пального, води, мастильних, горючих та обтиральних матеріалів. Здійснює вибирання пнів та валунів з вибою; очищення габаритів колії, місткостей ковшів, стрічок, роликів, видалення з конвеєрної стрічки сторонніх предметів; прибирання розсипаної гірничої маси, ліквідацію заторів. Розподіляє потік пульпи й регулює рівень водозливних колодязів та відстійників на гідровідвалі. Проводить очищення горловини всмокту, канал, приймального колодязя; зміну напрямку руху пульпи, спостереження за дамбами та пульповодом; обгороджування поверхні зони, що розробляється, нарощування труб пульпо- та водоводів. Бере участь у збиранні, розбиранні й пересуванні гідромеханізмів, проведенні та кріпленні дренажних канал і приймальних колодязів, вантаженні, розвантаженні й доставлянні матеріалів та обладнання, змашуванні вузлів екскаваторів, відвальних мостів та відвалоутворювачів.

Повинен знати: порядок підготовки доріг для пересування екскаваторів, відвальних мостів, відвалоутворювачів; габарити залізничних колій; типи екскаваторів, відвальних мостів і відвалоутворювачів та правила роботи поблизу екскаваторів, відвальних мостів, відвалоутворювачів; властивості гірських порід, що розробляються; кут природного укосу корисної копалини та породи; прийоми робіт під час зачищення укосів і вибирання вибою, очищення пульповодних канал; правила поводження з електричним кабелем; будову водоскидів, пульповодів та водоводів; призначення дренажних канал та приймальних колодязів, способи проведення й кріплення їх; систему сигналізації та основи слюсарної справи.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Короткострокове виробниче навчання. Без вимог до стажу роботи.

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Бере участь у плануванні нової траси для конвеєрних ліній. Виконує очищення, розбирання, пересування, перенесення, встановлення й нарощування конвеєрів та основ під конвеєри. Спостерігає за роботою конвеєрної лінії, за справним станом перевантажувальних течок, пересувних пристроїв та відбивачів, встановлених на конвеєрі, за правильним розвантаженням матеріалів у приймальні агрегати. Проводить очищення стрічок, роликкоопор, площадок під конвеєрами та перевантажувальними пристроями; ліквідацію заторів, випробовування конвеєрів після встановлення або нарощування.

Повинен знати: будову й технічні характеристики обслуговуваних конвеєрів, перевантажувальних пристроїв, відбивачів; схему розміщення конвеєрів та правила догляду за ними; допустиме навантаження на транспортерну стрічку; прийоми й правила користування підймальними та іншими пристроями, що застосовуються під час пересування, встановлення, нарощування конвеєрів.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією гірника розрізу 2 розряду не менше 1 року.

5. ГІРНИЧОМОНТАЖНИК ПІДЗЕМНИЙ

Завдання та обов'язки. Виконує монтаж, демонтаж, поточний ремонт трубопроводів та запірної арматури, конвеєрних поставів, допоміжного обладнання, пристроїв, що застосовуються під час монтажу гірничошахтового обладнання, монтаж приводних станцій, лійок, течок та бункерних засувів; прокладання кабелів, настилення риштаків у горизонтальних і похилих гірничих виробках. Ремонтує скребкові, стрічкові конвеєри з шириною стрічки до 900 мм, з'єднує гумовотканинні стрічки за допомогою дротових дужок. Керує допоміжним обладнанням під час піднімання, переміщення вузлів, що монтуються, деталей на монтажних дільницях. Здійснює улаштування настилів для встановлення апаратури та іншого обладнання; підготовку матеріалів і обладнання на приймально-відправних площадках гірничих виробок, вантаження, доставку й розвантаження їх за допомогою механізмів та вручну у встановлених місцях; технічне обслуговування машин, механізмів та пристроїв, що застосовуються у роботі; пофарбування обладнання та нанесення написів за трафаретом. Проводить електрогазозварювальні роботи. Виконує монтаж і демонтаж вентиляторів місцевого провітрювання, засобів для гасіння пожеж та подавлення пилу, та інші роботи з монтажу, демонтажу гірничошахтового обладнання під керівництвом гірничомонтажника вищої кваліфікації.

Повинен знати: безпечні методи роботи у вугільних шахтах; основи гірничої справи; будову, призначення й технічні характеристики машин, що монтуються та обслуговуються, механізмів і пристроїв; правила встановлення та кріплення такелажних механізмів; прийоми та правила такелажних робіт; правила безпечної експлуатації вантажних лебідок, гірничошахтного обладнання, електроустаткування; способи стропування та кріплення вантажів, деталей, вузлів; допустимі навантаження на машини, механізми, пристрої, причіпні пристрої; правила проведення електрогазозварювальних; порядок ведення монтажних робіт; технічні умови з прокладання кабелів, монтажу трубопроводів і запірної арматури; застосовувані матеріали та їх властивості; основні неполадки в роботі обслуговуваного обладнання та способи їх усунення; застосовувані фарбники; способи фарбування та нанесення написів; способи перевірки габаритів фундаментів під обладнання; слюсарну справу, правила і способи вивірення змонтованого обладнання.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує монтаж, демонтаж, поточний ремонт, технічне обслуговування скребкових конвеєрів, гідророзведень, вузлів гідравліки, гідророзподілювачів, гідрозамків, блоків керування, бункерів, баків, конденсаторів холодильників, теплообмінників та випарників холодильних установок, штовхачів. Проводить монтаж, демонтаж, налагодження та випробовування стаціонарних стрічкових конвеєрів, кругових перекидачів вагонеток, встановлених у головних виробках, стаціонарних водовідливних та вуглесосних установок, підіймальних машин, гальмівних канатів та парашутних пристроїв, лебідок, стовбурової механічної сигналізації, пускорегулюючої апаратури, високовольтних електроустановок, елементів електронної (напівпровідникової) техніки, пневмоавтоматики, радіоелектроніки, телемеханіки та ізотопних приладів у системах енергопостачання, гідравліки, автоматизації та дистанційного керування на роботах, що не вказуються в характеристиці робіт 5-го розряду. Ремонтує стрічкові конвеєри з шириною стрічки понад 900 мм, з'єднує гумовотканинні стрічки за допомогою дротових дужок, а гумовотросові за допомогою гарячої вулканізації. Виконує роботи відповідно до Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів (ПТЕ) з додержанням норм безпечної експлуатації електроустановок в обсязі вимог до II групи з електробезпеки. Здійснює монтаж, демонтаж налагодження та випробовування

навантажувальних машин, бурових і бурильних установок, монорейкових доріжок; оформлення й кріплення вибоїв тимчасовим кріпленням; будову перекриття; зняття й встановлення кріплення в очисних вибоях та підготовчих виробках; викладання та розбирання кострів, вантаження вугілля й породи на конвеєри та інші транспортні засоби; переміщення та встановлення лебідок, монтажних верстатів, пристроїв та керування ними під час доставки та монтажних робіт в очисних і підготовчих вибоях; улаштування помостів, укосин, настилів та доставку по них матеріалів, деталей, вузлів, секцій кріплення у вибій, буріння шпурів ручними і колонковими електросвердлами. Виконує пристрілювання конструкцій будівельно-монтажним пістолетом.

Повинен знати: будову, призначення, технічні характеристики машин, що монтуються та обслуговуються, механізмів та іншого обладнання, правила випробовування та налагодження їх; причини та ознаки неполадок у роботі монтованого обладнання і порядок їх усунення; допустимі навантаження на обладнання; порядок, правила та способи виконання монтажних робіт; будову контрольно-вимірювальних приладів та правила користування ними; властивості застосовуваних матеріалів; основи електротехніки та гірничої справи; умови ведення монтажних робіт в очисних та підготовчих вибоях; види застосовуваного кріплення, порядок і способи його встановлення й зняття; правила здавання в експлуатацію складного обладнання, будову й правила технічної експлуатації монорейкової доріжки.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією гірничомонтажника підземного 3 розряду - не менше 1 року.

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Оглядає і доводить до безпечного стану робоче місце, підтримує безпечні умови праці на робочому місці, виконує роботи згідно з технічною, технологічною документацією (проектом, паспортом) і змінним завданням. Виконує монтаж, демонтаж, поточний ремонт, технічне обслуговування та налагодження елементів електронної (напівпровідникової) техніки, пневмоавтоматики, радіоелектроніки, телемеханіки та ізотопних приладів у системах енергопостачання, гідравліки, автоматизації й дистанційного керування; в очисних вибоях, обладнаних вузькозахватними комбайнами, стругами, виїмковими комплексами та агрегатами; у підготовчих вибоях, обладнаних комбайнами; у підіймальних машинах, встановлених у головних похилах, бремсбергах, сліпих стовбурах; центральних гідропідйомах. Здійснює всі роботи з монтажу і демонтажу щитових агрегатів та інших комплексів у лавах на пластах крутого падіння; відновлення (кріплення) сполучень лав з бремсбергами й штреками; монтаж і демонтаж механічної частини виїмкових і прохідницьких комбайнів, секцій механізованого кріплення та маслостанцій; транспортування обладнання, механізованих комплексів по лаві лебідкою, укладання настилу, встановлення упорних, розпірних стояків. Розробляє, перекидає і навантажує вугілля, породу (гірничу масу); установлює тимчасове і постійне кріплення забою відповідно до технологічної і технічної документації, паспорта кріплення забою та керування покрівлею, установлює кріплення у місцях сполучення забою з прилеглими виробками, у місцях геологічних порушень та зонах підвищеного гірничого тиску під час ведення робіт з монтажу, демонтажу, ремонту гірничошахтового обладнання, механізмів, вивільняє затиснуті секції механізованого кріплення під час монтажу, демонтажу механізованих комплексів, гірничошахтного обладнання. Монтаж, демонтаж, поточний ремонт, технічне обслуговування і налагодження породовантажних машин та бурових установок; навішування посудин і канатів на багатоканатні підйоми; монтаж обмінних пристроїв, дробильно-закладного комплексу. Керує комплексами, агрегатами, комбайнами, гідросистемою під час пересування секцій кріплення та конвеєра, під час виймання смуги вугілля у процесі випробовування механізмів під навантаженням після монтажу. Проводить відбивання породи й виймання вугілля відбійними молотками та пневмолотоми під час відбивання порід покрівлі, ґрунту і боків виробок для переміщення

крупногабаритного обладнання та створення умов для його монтажу в очисних і підготовчих вибоях; буріння шпурів ручними й колонковими електросвердлами; оформлення й кріплення вибоїв тимчасовим кріпленням. Здійснює улаштування перекриттів, зняття й встановлення кріплення в очисних вибоях та підготовчих виробках; викладання й розбирання кострів; вантаження гірничої маси на транспортні засоби; перенесення, підвищення або укладання кабелів і шлангів зрошування; навішування вентиляційних труб; здавання змонтованого обладнання в експлуатацію.

Повинен знати: безпечні методи роботи у вугільних шахтах; будову, призначення, технічні характеристики машин, що монтуються, механізмів, електроустановок, засобів автоматики, дистанційного керування та іншого обладнання, способи їх монтажу, демонтажу, регулювання, налагодження та випробування в роботі; способи перевірки режимів роботи, навантажень і зняття експлуатаційних характеристик та діаграм у процесі випробовування; будову контрольно-вимірювальних приладів високої точності та правила користування ними; будову, призначення й технічні характеристики машин, механізмів та інструментів, що застосовуються під час ведення монтажних та пов'язаних з ними гірничих робіт; властивості гірничих порід та їхню класифікацію; способи керування покрівлею; види постійного й тимчасового кріплення; способи кріплення очисних і підготовчих вибоїв; порядок ведення робіт із зарубки; схеми раціонального розміщення шпурів; паспорти буровибухових робіт; Єдині правила безпеки при вибухових роботах стосовно вимог до гірничомонтажника; Правила технічної експлуатації електроустановок споживачів (ПТЕ); план ліквідації аварій дільниці; відбивання вугілля відбійними молотками та підривним способом; правила ведення підривних робіт; встановлену сигналізацію.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією гірничомонтажника підземного 4 розряду - не менше 1 року.

(пункт 5 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

6. ЕЛЕКТРОСЛЮСАР ПІДЗЕМНИЙ

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує монтаж, демонтаж, ремонт, випробування, здає в експлуатацію та технічне обслуговування нестационарні насосні установки, дільничні вуглесосні установки, повітроводи, протипожежні та дегазаційні трубопроводи, шахтові вагонетки, електровози, гіровози, дизелевози, канатно-кресельні і надґрунтові дороги, стрічкові конвеєри з шириною стрічки до 900 мм, скребкові конвеєри, бурові верстати, перекидачі, живильники, штовхачі, лебідки з діаметром барабана до 1000 мм, обладнання розвантажувальних ям, вентилятори місцевого провітрювання, установки для очищення вагонеток, обладнання для нагнітання води в пласт, низьковольтні кабельні мережі, місцеві заземлення електроапаратів та установок. Виконує монтаж, демонтаж, підключення низьковольтної пускової апаратури, підвіска кабельної продукції, підготовка суміші для заливки кабельних муфт, щозмінне обслуговування електрокабелів. Виконує роботи відповідно до Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів (ПТЕ) з додержанням норм безпечної експлуатації електроустановок в обсязі вимог до II групи з електробезпеки. Відбирає проби масла та його заміняє в обслуговуваному обладнанні. Керує електровозами при їх пересуванні під час ремонту. Проводить електрогазозварювальні роботи в шахті. Виконує: технічне обслуговування і планово-попереджувальні, та поточні ремонти; виявляє та усуває неполадки обслуговуваного обладнання; навантаження, розвантаження доставляння обладнання, запасних частин, деталей та мастильних речовин до місць ремонту, монтажу та демонтажу обладнання. Виконує більш складні роботи під керівництвом електрослюсаря вищої кваліфікації.

Повинен знати: безпечні методи роботи у вугільних шахтах; призначення, норми та об'єми технічного обслуговування пускозахисного обладнання та електроапаратури; призначення конструкції, принцип роботи, норми та обсяги технічного обслуговування; вимоги до монтажу, регулювання, приймання та випробовування машин, механізмів та пристроїв, правила і способи проведення цих робіт; правила проведення електрогазозварювальних робіт; будову і призначення контрольно-вимірювальних приладів, інструментів та правила користування ними; будову і правила технічної експлуатації низьковольтних електроустановок; правила поведінки робітників у шахтах; правила безпечної експлуатації гірничошахтного обладнання, транспортних засобів і електрообладнання; основи електротехніки; слюсарні і монтажні роботи.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Проводить монтаж, демонтаж, ремонт, ревізію, налагодження, випробування; здає в експлуатацію та технічне обслуговування машини, механізми та інше обладнання, застосовуване в очисних, підготовчих забоях, машин типу "Хаусхер" на ремонті гірничих виробок, вулканізаторів типу "ВШ-1А", підймальних машин (лебідок) з діаметром барабана більше 1000 мм, стаціонарних водовідливних установок, вуглесосних установок, центральних гідропідйомів, стрічкових конвеєрів з шириною стрічки понад 900 мм; шахтових холодильних установок, завантажувальних пристроїв скіпових підйомів, вантажолюдських монорейкових і канатних доріг, самохідних вагонеток, обладнання високовольтних підстанцій, дільничного пилогазового захисту та температури повітря, високочастотних установок зв'язку і аварійного сповіщення, тягових і перетворювальних підстанцій, зарядних пристроїв, засобів сигналізації та освітлення, розподільних абонентських кабельних та телефонних мереж, розподільних шаф і коробок, прохідних муфт, телефонних апаратів, тролейних мереж. Здійснює монтаж, демонтаж, ремонт налагодження, випробування та здавання в експлуатацію елементів електронної (напівпровідникової) техніки, пневмоавтоматики, радіоелектроніки, телемеханіки та ізотопних приладів у системах електропостачання, гідравліки, автоматизації та дистанційного керування на машинах, механізмах і обладнанні, які не передбачені в розділі "Завдання та обов'язки" 5-го розряду. Виконує ремонт кабелю з заливкою муфт спеціальної сумішшю або його вулканізацію (з напругою більш 1000 В). Проводить заряджання акумуляторних батарей з встановленням їх на зарядні столи і електровоз; перевірку стану акумуляторних батарей; доливання або заміну електроліту. Виконує роботи відповідно до Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів (ПТЕ) з дотриманням норм безпечної експлуатації електроустановок в обсязі вимог до III групи з електробезпеки. Перевіряє, ремонтує та налагоджує дихальну апаратуру РВЛ-1 і Р-34. Виконує стропальні і такелажні роботи під час монтажу та ремонту обладнання, оброблення, з'єднання та зварювання стиків гумово-тросових стрічок, обслуговування та ремонт електричних пресів. Перевіряє час спрацювання апаратів захисту при витіканні струму на землю; перевіряє та налагоджує величини вставки максимального струмового захисту фідерних автоматів і пускачів, ремонт та випробування посудин і трубопроводів, що працюють під тиском. Проводить електрозварювальні роботи в стовбурах. Виконує: технічне обслуговування, планово-попереджувальні та поточні ремонти, виявляє та усуває неполадки обслуговуваного обладнання. Виконує інші роботи під керівництвом електрослюсаря вищої кваліфікації.

Повинен знати: конструкцію, технічні характеристики та принцип роботи обслуговуваних машин, механізмів та іншого обладнання; правила випробування машин і механізмів; основи електротехніки; класифікацію кабелів та електротехнічних матеріалів; правила вимірювання та випробування ізоляції, ємкості та електричного опору кабелів; способи відновлення деталей; допустимі навантаження на працюючі деталі, вузли і механізми; профілактичні заходи щодо

запобігання поломок і аварій; технічні умови на ремонт, випробування та здавання обладнання; правила вмикання і вимикання струму високої напруги; комутацію електропідстанцій; розрахунок та вибір проводів і кабелів; порядок монтажу силових електроапаратів; вимоги до монтажу, регулювання, прийняття та випробування монтованого обладнання машин, механізмів, правила і способи проведення цих робіт; будову і правила технічної експлуатації високовольних електроустановок; правила проведення електрогазозварювальних робіт; технологію виготовлення гумово-тросових стрічок, зчалювання і зварювання стиків, властивості гуми і клеїв.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією електрослюсаря підземного 3 розряду - не менше 1 року.

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Проводить монтаж, демонтаж, ремонт, ревізію, налагодження, випробування та здавання в експлуатацію елементів електронної (напівпровідникової) техніки, пневмоавтоматики, радіоелектроніки, телемеханіки і ізотопних приладів у системах енергопостачання, гідравліки, автоматизації та дистанційного керування: в очисних вибоях, обладнаних широкозахватними і вузькозахватними комбайнами, стругами, виїмковими комплексами і агрегатами; в підготовчих вибоях, обладнаних породонавантажувальними машинами, прохідницькими механізованими комплексами, бурильними установками та прохідницькими комбайнами, магістральними стрічковими конвеєрами; підймальних машин (лебідок); в підземних виробках шахт понадкатегорних і третьої категорії з газу, обладнаних пристроями централізованого контролю пилогазового режиму; в комплектних високовольних розподільних пристроях підстанцій типу ЯВ, КРУВ, КРУН і аналогічних; у підймальних машинах, установлених у головних похилах, бремсбергах, сліпих шахтах; центральних гідро підйомах. Здійснює монтаж, демонтаж, ремонт, налагодження, випробування уніфікованих телекомунікаційних систем диспетчерського контролю за аерогазовим станом рудничної атмосфери і роботою гірничошахтового обладнання та автоматизованого керування гірничими машинами, технологічними комплексами. Перевіряє правильність показників датчиків, похибку вимірювальних приладів, час спрацьовування включення аварійної сигналізації охоронних систем та видавання команди на відключення обладнання. Проводить технічне обслуговування та поточний ремонт телекомунікаційних систем. Проводить розроблення в стовбурах відбійними молотками і вручну бетону і породи; монтаж, заміну і ремонт армування вертикальних стовбурів, провідників; заміну головних і хвостових канатів підймальних посудин. Проводить перевірку причіпних пристроїв та підймальних посудин; перевірку і регулювання довжини канатів і парашутних пристроїв, візуальну перевірку на зменшення перерізу канатів; завантажувальних і розвантажувальних пристроїв скіпових підйомів; рихтування провідників у вертикальних стовбурах з кутом нахилу понад 45°. Проводить роботи відповідно до Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів (ПТЕ) з додержанням норм безпечної експлуатації електроустановок в обсязі вимог до IV, V груп з електробезпеки.

Повинен знати: будову, технічні характеристики і принцип роботи машин, механізмів і обладнання, застосовуваних у шахті, включаючи механізовані комплекси, агрегати, гірничі комбайни, струги, породонавантажувальні машини, бурильні установки, підймальні машини (лебідки), а також засоби автоматизації, телемеханіки і радіоелектроніки, конвеєрного транспорту, систем централізованого контролю пилогазового режиму, комплектних високовольних розподільних пристроїв, підймальних гідросистем, способи їх монтажу, демонтажу, ремонту, налагодження та випробування; основи електротехніки і осцилографування; причини й ознаки неполадок в роботі установок, апаратів, приладів, автоматики, телемеханіки, радіоелектроніки обслуговуваного обладнання; правила включення в роботу машин, механізмів, обладнання і засобів автоматизації, телемеханіки і

радіоелектроніки; принцип дії гідросистем; способи перевірки режимів роботи, навантажень і знімання експлуатаційних характеристик і діаграм у процесі випробувань і роботи під навантаженням; правила складання технічної документації на відремонтоване і налагоджене обладнання; правила експлуатації електронно-вимірювальних і ізотопних приладів високої точності; правила й способи розроблення гірничої породи механізованим інструментом і вручну; пристрої, застосовувані при армуванні вертикальних стовбурів і стовбурів з кутом нахилу понад 45°, їх застосування та правила експлуатації; правила та особливості експлуатації, технічне обслуговування і ремонт уніфікованої телекомунікаційної системи захисту і контролю роботи гірничошахтового обладнання, аерогазового контролю шахти та автоматизованого диспетчерського керування гірничими машинами і технологічними комплексами.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи на підземних роботах у вугільній галузі не менше 3 років в тому числі за професією електрослюсаря підземного 4 розряду - не менше 1 року.

(пункт 6 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

6.1. ЕЛЕКТРОМЕХАНІК ГІРНИЧОГО УСТАТКУВАННЯ ПІДЗЕМНИЙ

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує монтаж, демонтаж, ремонт, випробування, технічне обслуговування та здає в експлуатацію насосні установки, дільничні вуглесосні установки, протипожежні й дегазаційні трубопроводи, засоби для гасіння пожеж та подавлення пилу, шахтові вагонетки, електровози, гіровози, дизелевози, канатно-кресельні та надґрунтові дороги, стрічкові конвеєри з шириною стрічки до 900 мм, скреперні конвеєри, бурові верстати, перекидачі, живильники, штовхачі, лебідки з діаметром барабана до 1000 мм, устаткування розвантажувальних ям, вентилятори місцевого провітрювання, установки для очищення вагонеток, устаткування для нагнітання води в пласт, низьковольтні кабельні мережі, місцеві заземлення електроапаратів та установок, приводних станцій, лійок, течок та бункерних засувів; допоміжного устаткування, пристроїв, що застосовуються під час монтажу гірничошахтного обладнання. Виконує монтаж, демонтаж, підключення низьковольтної пускової апаратури, підвіску кабельної продукції, підготовку суміші для заливки кабельних муфт, щозмінне обслуговування електрокабелів, фарбування устаткування та нанесення написів за допомогою трафаретів. Здійснює прокладання кабелів, настилення риштаків у горизонтальних і похилих гірничих виробках, з'єднує гумовотканеві стрічки за допомогою дротових дужок. Керує допоміжним устаткуванням під час підйому, переміщення вузлів, що монтуються, та деталей на монтажних дільницях. Здійснює улаштування настилів для встановлення апаратури та іншого устаткування. Проводить підготовку матеріалів і устаткування на приймально-відправних площадках гірничих виробок, навантаження, доставку й розвантаження за допомогою механізмів та вручну. Відбирає проби масла та проводить його заміну. Керує електровозами під час їх пересування до місця ремонту. Здійснює зчіплювання, розчіплювання, підкочування та відкочування навантажених і порожніх вагонеток. Здійснює формування поїздів, подання сигналів, підняття вагонеток, що зійшли з рейок. Забезпечує пересування маневрових й скреперних лебідок та їх закріплення на новому місці; очищення вагонеток, транспортних механізмів, приймальних майданчиків та колій в місцях навантаження й розвантаження. Проводить електрогазозварювальні роботи. Виконує роботи відповідно до Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів (ПТЕ) з додержанням норм безпечної експлуатації електроустановок в обсязі вимог до II групи з електробезпеки. Виконує інші роботи аналогічної складності та роботи під керівництвом електромеханіка гірничого устаткування підземного, робітника суміжної професії вищої кваліфікації.

Повинен знати: призначення конструкції, принцип роботи, норми та обсяги технічного обслуговування; вимоги до монтажу, регулювання, приймання та випробовування машин, механізмів та пристроїв, правила і способи проведення цих робіт; будову і призначення контрольно-вимірювальних приладів, інструментів та правила користування ними; будову і правила технічної експлуатації низьковольтних електроустановок; правила проведення електрогазозварювальних робіт; правила поведінки робітників у шахтах; основи електротехніки, слюсарних і монтажних робіт; основи гірничої справи; будову, призначення й технічні характеристики машин, що монтуються та обслуговуються, механізмів і пристроїв; правила встановлення та кріплення такелажних механізмів; прийоми та правила такелажних робіт; способи стропування та кріплення вантажів, деталей, вузлів; допустимі навантаження на машини, механізми, пристрої, причіпні пристрої; порядок ведення монтажних робіт; технічні умови з прокладання кабелів, монтажу трубопроводів і запірної арматури; застосовувані матеріали та їх властивості; основні неполадки в роботі обслуговуваного устаткування та способи їх усунення; застосовувані фарбники; способи фарбування та нанесення написів; способи перевірки габаритів фундаментів під устаткування; правила і способи вивірення змонтованого обладнання.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві та стаж роботи у підземних умовах - не менше 1 року.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Проводить монтаж, демонтаж, ремонт, налагодження, випробування, технічне обслуговування та здавання в експлуатацію машин, устаткування, яке застосовується в очисних і підготовчих вибоях (крім того, що передбачено для робітників вищої кваліфікації), механізмів гідророзведень, вузлів гідравліки, гідророзподільовачів, гідрозамків, блоків керування, бункерів, баків, конденсаторів холодильників, теплообмінників та випарників холодильних установок, штовхачів, навантажувальних машин, бурових і бурильних установок, машин типу "Хаусхер" на ремонті гірничих виробок, підймальних машин (лебідок) з діаметром барабана більше 1000 мм, гальмівних канатів та парашутних пристроїв, лебідок, стовбурової механічної сигналізації, пускорегулюючої апаратури, високовольтних електроустановок, стаціонарних водовідливних установок, вуглесосних установок, центральних гідропідйомів, стрічкових конвеєрів з шириною стрічки понад 900 мм, вулканізаторів типу "ВШ-1А", шахтних холодильних установок, завантажувальних пристроїв скіпових підйомів, вантажолюдських монорейкових і канатних доріг, самохідних вагонеток, устаткування високовольтних підстанцій, дільничного пилогазового захисту та температури повітря, високочастотних установок зв'язку і аварійного сповіщення, тягових і перетворювальних підстанцій, зарядних пристроїв, засобів сигналізації та освітлення, розподільних абонентських кабельних та телефонних мереж, розподільних шаф і коробок, прохідних муфт, телефонних апаратів, тролейних мереж та іншого обладнання, що застосовується в очисних і підготовчих вибоях. Проводить заряджання та перевірку стану акумуляторних батарей, доливання або заміну електроліту. Здійснює буріння шпурів ручними й колонковими електросвердлами, оформлення й кріплення вибоїв тимчасовим кріпленням; будову перекриття; зняття й встановлення кріплення в очисних вибоях та підготовчих виробках. Забезпечує викладання та розбирання кострів, завантаження вугілля й породи на конвеєри та інші транспортні засоби. Здійснює переміщення та встановлення лебідок, монтажних верстатів, пристроїв та керування ними під час доставки та монтажних робіт в очисних і підготовчих вибоях; улаштування помостів, укосин, настилів та доставку по них матеріалів, деталей, вузлів, секцій кріплення у вибій. Виконує пристрілювання конструкцій будівельно-монтажним пістолетом. Налагоджує, перевіряє та ремонтує дихальну апаратуру РВЛ-1 і Р-34. Виконує стропальні і такелажні роботи під час монтажу та ремонту обладнання, оброблення, з'єднання та зварювання стиків гумово-тросових стрічок,

обслуговування та ремонт електричних пресів. Перевіряє час спрацювання апаратів захисту при витіканні струму на землю. Перевіряє та налагоджує величини вставки максимального струмового захисту фідерних автоматів і пускачів, виконує ремонт кабелю з заливкою муфт спеціальною сумішшю або його вулканізацію (з напругою більш 1000 В). Проводить ремонт та випробування посудин і трубопроводів, що працюють під тиском. Виконує роботи відповідно до Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів (ПТЕ) з додержанням норм безпечної експлуатації електроустановок в обсязі вимог до III групи з електробезпеки. Керує високовольтними розподільними пристроями. Проводить електрозварювальні роботи в стовбурах. Виконує планово-попереджувальні, поточні ремонти, виявляє та усуває неполадки обслуговуваного устаткування. Виконує інші роботи під керівництвом електромеханіка гірничого устаткування підземного робітника суміжної професії вищої кваліфікації.

Повинен знати: конструкцію, технічні характеристики та принцип роботи машин, що ремонтуються та обслуговуються, механізмів та іншого устаткування; правила випробування машин і механізмів; основи електротехніки; класифікацію кабелів та електротехнічних матеріалів; правила вимірювання та випробування ізоляції, ємкості та електричного опору кабелів; способи відновлення деталей; допустимі навантаження на працюючі деталі, вузли і механізми; профілактичні заходи щодо запобігання поломок і аварій; технічні умови на ремонт, випробування та здавання устаткування; правила вмикання і вимикання струму високої напруги; комутацію електропідстанцій; розрахунок та вибір проводів і кабелів; порядок монтажу силових електроапаратів; вимоги до монтажу, регулювання, прийняття та випробування монтованого устаткування машин, механізмів, правила і способи проведення цих робіт; будову і правила технічної експлуатації високовольтних електроустановок; технологію виготовлення гумово-тросових стрічок, зчалювання і зварювання стиків, властивості гуми і клеїв; правила проведення електрогазозварювальних робіт; будову контрольно-вимірювальних приладів та правила користування ними; властивості застосовуваних матеріалів; основи електротехніки та гірничої справи; умови ведення монтажних робіт в очисних та підготовчих вибоях; види застосовуваного кріплення, порядок і способи його встановлення і зняття; правила здавання в експлуатацію складного устаткування, будову й правила технічної експлуатації монорейкової доріжки; правила безпечної експлуатації гірничошахтного обладнання, транспортних засобів.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта, підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією електромеханіка гірничого устаткування підземного 3 розряду - не менше 1 року.

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Проводить монтаж, демонтаж, технічне обслуговування і планово-попереджувальні, поточні ремонти, налагодження, випробування та здавання в експлуатацію устаткування, яке застосовується в очисних і підготовчих забоях, вугільних і прохідницьких комбайнів, стругів і конвеєро-стругів, вугільних механізованих комплексів і щитових агрегатів, елементів електронної (напівпровідникової) техніки, пневмоавтоматики, радіоелектроніки, телемеханіки й ізотопних приладів у системах енергопостачання, гідравліки, автоматизації та дистанційного керування; в очисних, підготовчих вибоях, в підземних виробках шахт понадкатегорних і третьої категорії з газу, в комплектних високовольтних розподільних пристроях підстанцій типу ЯВ, КРУВ, КРУН і аналогічних; у підймальних машинах. Розробляє вугілля, породу відбійними молотками та пневмолотоми під час відбивання порід покрівлі, ґрунту і боків виробок для переміщення крупногабаритного устаткування та створення умов для його монтажу, демонтажу в очисних і підготовчих вибоях, перекидає і навантажує гірничу масу на конвеєр, транспортні засоби, у вироблений простір. Знімає і установлює тимчасове і постійне кріплення забою відповідно до технологічної і технічної документації, паспорта кріплення забою та керування покрівлею, викладає й розбирає костри, установлює кріплення у місцях сполучення забою з прилеглими виробками, у місцях геологічних порушень та зонах

підвищеного гірничого тиску, вивільняє затислі секції механізованого кріплення під час демонтажу, монтажу, ремонту механізованих комплексів, гірничошахтного обладнання. Керує комплексами, агрегатами, комбайнами, гідросистемою під час пересування секцій кріплення і конвеєра та іншим змонтованим устаткуванням у процесі випробовування механізмів під навантаженням (у робочому режимі) після монтажу. Проводить електрогазозварювальні роботи, монтаж, заміну і ремонт армування вертикальних стовбурів, провідників, розроблення в стовбурах відбійними молотками і вручну бетону і породи; заміну головних і хвостових канатів підймальних посудин. Проводить перевірку причіпних пристроїв та підймальних посудин, навішування посудин і канатів на багатоканатні підйоми, монтаж обмінних пристроїв, дробильно-закладного комплексу. Здійснює регулювання й перевірку довжини канатів та парашутних пристроїв, завантажувальних і розвантажувальних пристроїв скіпових підйомів. Виконує рихтування провідників у вертикальних стовбурах з кутом нахилу понад 45 град. Проводить монтаж, технічне обслуговування і поточний ремонт автоматизованих систем газового захисту, уніфікованих телекомунікаційних систем диспетчерського контролю за аерогазовим станом рудничної атмосфери і роботою гірничошахтового устаткування, та автоматизованого керування гірничими машинами і технологічними комплексами. Перевіряє правильність показників датчиків, похибку вимірювальних приладів, час спрацьовування включення аварійної сигналізації охоронних систем та видавання команди на відключення устаткування. Проводить роботи відповідно до Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів (ПТЕ) з дотриманням норм безпечної експлуатації електроустановок в обсязі вимог до IV, V груп з електробезпеки.

Повинен знати: будову, технічні характеристики, способи монтажу, демонтажу, ремонту, налагодження та випробування, принцип роботи, правила запуску машин, механізмів і устаткування, застосовуваних у шахті; засоби автоматизації, телемеханіки і радіоелектроніки, конвеєрного транспорту, систем централізованого контролю пилогазового режиму, правила та особливості експлуатації, технічне обслуговування і ремонт уніфікованої телекомунікаційної системи захисту і контролю роботи гірничошахтового устаткування, аерогазового контролю шахти та автоматизованого диспетчерського керування гірничими машинами і технологічними комплексами; комплектних високовольтних розподільних пристроїв підймальних гідросистем, встановлену сигналізацію; основи електроніки і осцилографування; причини й ознаки неполадок в роботі устаткування, що обслуговується; принцип дії гідросистем; способи перевірки режимів роботи, навантажень і знімання експлуатаційних характеристик і діаграм; правила складання технічної документації; правила експлуатації електронно-вимірювальних та ізотопних приладів високої точності; правила і способи розроблення гірничої породи механізованим інструментом і вручну; пристрої, застосовувані при армуванні вертикальних стовбурів і стовбурів з кутом нахилу понад 45 град.; правила проведення електрогазозварювальних робіт; будову, призначення й технічні характеристики машин, механізмів та інструментів, що застосовуються під час ведення монтажних та пов'язаних з ними гірничих робіт; властивості та класифікацію гірничих порід; способи керування покрівлею; види та способи постійного й тимчасового кріплення очисних і підготовчих вибоїв; порядок ведення робіт із зарубки, відбивання вугілля, правила ведення підривних робіт.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією електромеханіка гірничого устаткування підземного 4 розряду - не менше 1 року (загальний стаж на підземних роботах у вугільній галузі - не менше 3 років).

(розділ доповнено пунктом 6.1 згідно з наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

7. ЗАБІЙНИК НА ВІДБІЙНИХ МОЛОТКАХ

Завдання та обов'язки. Оглядає забій і доводить до безпечного стану, підтримує безпечні умови праці на робочому місці, виконує роботи згідно з технічною, технологічною документацією (проектом, паспортом) і змінним завданням. Виконує виймання вугілля та розробку породи відбійним молотком в очисних вибоях та під час проведення гезенків, печей, просіків, штреків на пластах крутого й крутопохилого падіння; улаштування перекриттів та помостів; підбій, нарізування "кутків" відбійним молотком або вугільною пилкою. Установлює тимчасове і постійне кріплення забою відповідно до технологічної і технічної документації, паспорта кріплення забою та керування покрівлею. Встановлює кріплення у місцях сполучення забою з прилеглими виробками, у місцях геологічних порушень та зонах підвищеного гірничого тиску. Проводить продування та приєднання шланга до відбійного молотка; відбивання породи, розбивання великих шматків вугілля й породи, пропускання вугілля і породи в межах робочого місця; скреперування, перекидання, навантаження гірничої маси на конвеєр, листи; заміну пік та різців, гнучких шлангів. Виявляє та усуває неполадки в роботі відбійного молотка, вугільної пилки.

Повинен знати: безпечні методи роботи у вугільних шахтах; властивості бокових порід та структуру пласта: кліваж, тріщинуватість, віджимання вугілля, наявність породних прошарків та несправжньої покрівлі, наявність твердих вкраплень, схильність до раптових викидів та гірничих ударів; будову та правила експлуатації відбійних молотків, вугільних пилок, неполадки, що зустрічаються в їх роботі, та способи їх усунення; способи виймання вугілля; види і способи кріплення вибою; паспорт кріплення та керування покрівлею; заходи щодо боротьби з раптовими викидами вугілля й газу на небезпечних пластах.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією гірника очисного забою 5 розряду - не менше 2 років.

(пункт 7 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

8. КОНТРОЛЕР ВУГЛЕПРИЙМАННЯ

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Здійснює контроль маркування вугілля у вагонах, що надійшли, підготовку приймальних ям або складів для розвантажування вугілля, сортування вагонів із вугіллям за шахтогрупами, перевірку усереднення вугілля на складі та розміщення вагонів відповідно до розмічування. Спостерігає за розвантаженням вагонів, ретельним очищенням ям перед розвантаженням вугілля нової марки або шахтогрупи, роботою пробовідбирачів та пробообробних машин під час відбору й оброблення проб. Проводить завантажування, етикетування, пломбування, забезпечує збереження проб та оформлення необхідної документації.

Повинен знати: будову і принцип роботи пробовідбірної та пробообробної обладнання; правила і способи (методи) відбору та оброблення проб; марки та групи вугілля; склад шихти; способи шихтування вугілля; норми простою вагонів під розвантажування; діючу сигналізацію.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Короткострокове виробниче навчання. Без вимог до стажу роботи.

9. МАЙСТЕР-ПІДРИВНИК

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Бере участь у маркуванні патронів та підбиранні електродетонаторів. Проводить підривні роботи згідно з паспортом буропідривних робіт. Здійснює виписування,

отримування та підношення до місця роботи вибухових матеріалів; замірювання вмісту метану у вибої безпосередньо перед зарядженням шпурів та перед кожним підриванням зарядів; подачу сигналів; визначення небезпечної зони та наявності постів. Контролює виконання заходів щодо забезпечення безпеки у шахтах 1 - 3 категорії та надкатегорійних з метану. Виконує перевірку стану кріплення та якості осланцювання, кількості та розміщення шпурів, їх глибини й напрямку; улаштування огорожень, приготування бойових патронів, внутрішньої забивки; заряджання й підривання поодиноких та групових шпурів під час електричного підривання. Проводить монтаж підривної мережі та перевірку її опору; величини заряду, що вимагається; визначає придатність вибухових матеріалів до використання, проводить огляд місця після підривних робіт, ліквідацію зарядів, що не вибухнули. Складає звіт про витрачання й здавання невикористаних вибухових матеріалів.

Повинен знати: правила ведення підривних робіт; додаткові правила ведення підривних робіт на шахтах, небезпечних з газу й пилу; паспорти буровибухових робіт; Єдині правила безпеки при вибухових роботах, властивості вибухових речовин та засобів підривання, що застосовуються у шахтах, небезпечних з газу й пилу, під час підривання вугілля, породи, та за інших умов, норми їх витрат та способи випробовування; будову підривних машинок та вимірювальних приладів; порядок отримання, способи й правила зберігання, транспортування та знищення вибухових матеріалів; порядок заряджання й підривання шпурів при вогневому та електричному способах підривання; схеми з'єднання мережі при електрозриванні; способи буріння шпурів та розміщення їх у вибої залежно від геологічних та технічних умов; способи і правила ліквідації зарядів, що не вибухнули; встановлену сигналізацію під час ведення підривних робіт; правила улаштування захисних засобів; склад рудникового повітря та допустимий процент вмісту в ньому рудникових газів; властивості рудникових газів: метану, вуглекислоти, окису вуглецю та ін.; способи визначення й правила замірювання вмісту газу в рудниковому повітрі; будову газоаналізаторів, індикаторів; запобіжні заходи під час виявлення у виробках газу; заходи щодо забезпечення безпеки в шахтах I - III категорії та надкатегорійних з метану.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж підземної роботи (за професією гірника з ремонту гірничих виробок 3 розряду) - не менше 2 років, з віком не менше ніж 22 роки.

Примітка. У разі незначного обсягу підривних робіт майстрам-підривникам, які щойно поступили на шахти, безпечні з газу й пилу, негазові, але небезпечні з пилу, I і II категорій з газу, а також робітникам, яким вперше присвоюється ця професія, на цих шахтах за погодженням з шахтовим комітетом профспілок можуть установлювати розряд на один нижче передбаченого.

(пункт 9 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

10. МАШИНІСТ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНИХ МАШИН

Завдання та обов'язки. Керує дорожньо-транспортними машинами під час виконання робіт з планування майданчиків, профілювання трас, доріг, переміщення ґрунтів та сипких матеріалів, укочування дорожнього полотна, пересування залізничних колій, розпушування гірничої маси та інших аналогічних робіт із застосуванням основного й змінного навісного обладнання. Проводить заправлення машин горючими та мастильними матеріалами, змащування вузлів машин, навісного та причіпного обладнання. Уявляє та усуває неполадки машин та механізмів у процесі роботи. Виконує профілактичний ремонт і бере участь у інших видах ремонту обслуговуваного обладнання.

Повинен знати: будову й технічні характеристики дорожньо-транспортних машин, навісного обладнання та пристроїв; правила монтажу й демонтажу навісного обладнання, принцип

роботи та систему керування ними; системи змащування, живлення та охолодження двигунів внутрішнього згоряння; граничне навантаження на обслуговуване обладнання; правила дорожнього руху; встановлену сигналізацію під час виконання робіт; допустимі кути спуску та підйому машини; види робіт, що виконуються дорожньо-транспортними машинами, порядок і способи їх виконання, правила виконання робіт з причіпним та навісним обладнанням; технічні вимоги до матеріалів, які застосовуються під час улаштування доріг та майданчиків; марки й норми витрачання горючих та мастильних матеріалів; способи визначення та усунення неполадок; порядок оформлення приймально-здавальних документів на виконані роботи; слюсарну справу.

2-й розряд

- у разі керування причіпним грейдером.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

3-й розряд

- у разі керування автогрейдером з двигуном потужністю до 44,2 кВт (60 к. с.), моторним котком масою до 5 т.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або одержання професії безпосередньо на виробництві, підвищення кваліфікації і стаж роботи за професією машиніста дорожньо-транспортних машин 2 розряду не менше 1 року.

4-й розряд

- у разі керування автогрейдером з двигуном потужністю понад 44,2 кВт до 73,5 кВт (60 до 100 к. с.), моторним котком масою понад 5 т.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста дорожньо-транспортних машин 3 розряду не менше 1 року.

5-й розряд

- у разі керування автогрейдером з двигуном потужністю понад 73,5 кВт до 147,2 кВт (100 до 200 к. с.).

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста дорожньо-транспортних машин 4 розряду не менше 1 року.

6-й розряд

- у разі керування автогрейдером з двигуном потужністю понад 147,2 кВт (200 к. с.).

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста дорожньо-транспортних машин 5 розряду не менше 1 року.

II. МАШИНІСТ ДРОБИЛЬНО-НАВАНТАЖУВАЛЬНОГО АГРЕГАТА

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Керує дробильно-навантажувальним агрегатом під час дробіння, транспортування породи, його переміщенні, а також відвантажувально-відвальним

транспортером, проводить випробовування й регулювання ходових механізмів та перевантажувальної частини агрегату, спостереження за показаннями контрольно-вимірювальних приладів. Бере участь у планово-запобіжному ремонті. Виявляє неполадки агрегату в процесі роботи.

Повинен знати: будову й технічну характеристику дробильно-навантажувального агрегату, гідравлічного й електричного обладнання; раціональні режими роботи агрегату; властивості гірських порід; встановлену сигналізацію; причини виникнення неполадок у роботі обслуговуваного обладнання та способи їх усунення; схему змащування, мастильні матеріали й технічні вимоги до них; електрослюсарну справу.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Стаж роботи за професією дробильника (збагачування, агломерація й брикетування) 4 розряду не менше 2 років.

12. МАШИНІСТ ЗЕМЛЕСОСНОЇ УСТАНОВКИ

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує обслуговування землесосних станцій, установок (агрегатів), крім привибійних, з сумарною продуктивністю до 1000 м³/г гідросуміші (пульпи, суспензії) під час застосування їх у гідромеханізації на відкритих гірничих роботах; огляд, пуск, встановлення необхідного режиму роботи та зупинку двигунів, установок (агрегатів), землесосів (ґрунтових насосів) усіх систем; регулювання подавання води та гідросуміші (пульпи, суспензії). Проводить підтримування заданого режиму роботи й тиску рідин, концентрації твердих частинок у гідросуміші; координацію режиму роботи гідромонітора та насосної станції. Спостерігає за показаннями контрольно-вимірювальної апаратури. Здійснює перевірку стану обслуговуваного обладнання й арматури, закріпленої ділянки трубопроводів та догляд за ними; промивання землесосів та трубопроводів; огляд, регулювання землесосів, гідронапірних систем, контрольних приладів, автоматики та запобіжних пристроїв. Спостерігає за станом всмоктувального трубопроводу, приймальних зумпфів, пульповодних каналів та виконує їх очищення. Проводить набивання сальників. Виявляє та усуває неполадки в роботі обслуговуваного обладнання. Бере участь у ремонтах та на роботах із пересування обладнання та трубопроводів на нове місце. Веде встановлену документацію.

Повинен знати: будову й принцип роботи обслуговуваних землесосів (ґрунтових насосів) та іншого застосовуваного обладнання, контрольно-вимірювальної апаратури; конструкцію та схему розміщення пускової запірної арматури, зумпфів, пульпозбірників, трубопроводів; правила пуску й зупинки землесосів, обслуговування працюючого обладнання та пристроїв, промивання трубопроводів; найвигідніший режим роботи; способи запобігання гідравлічному удару, виявлення та усунення неполадок; фізико-механічні властивості гірських порід, що розробляються; фізичні й хімічні властивості води та гідросуміші; допустиму концентрацію твердих частинок у гідросуміші; характеристику землесосів та приводів до них, допустиме навантаження в процесі їх роботи; основні знання з електротехніки, гідравліки та механіки; основи електрослюсарної справи.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

3-й розряд

- у разі обслуговування землесосних станцій, установок (агрегатів), крім привибійних, з сумарною продуктивністю від 1000 до 3000 м³/г гідросуміші.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або одержання професії безпосередньо на виробництві, підвищення кваліфікації і стаж роботи за професією машиніста землесосної установки 2 розряду не менше 1 року.

4-й розряд

- у разі обслуговування землесосних станцій, установок (агрегатів), крім привибійних, з сумарною продуктивністю гідросуміші понад 3000 до 10000 м³/г або привибійних землесосних установок з сумарною продуктивністю до 2000 м³/г.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста землесосної установки 3 розряду не менше 1 року.

5-й розряд

- у разі обслуговування землесосних станцій, установок (агрегатів), крім привибійних з сумарною продуктивністю гідросуміші понад 10000 м³/г або привибійних землесосних установок з сумарною продуктивністю 2000 м³/г і більше.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста землесосної установки 4 розряду не менше 1 року.

13. МАШИНІСТ З ОБСЛУГОВУВАННЯ СИЛОСІВ ТА ВУГІЛЬНОЇ БАШТИ

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Керує механізмами щодо завантаження та розподілу вугілля за силосами, вугільними баштами або секціями за шахтогрупами. Спостерігає за роботою автоматичного пробовідбирача. Контролює газовий режим у ємкостях. Виконує замір кількості вугілля в баштах і силосах, очищення жолоба. Виявляє та усуває неполадки в роботі обслуговуваного обладнання.

Повинен знати: будову вугільних башт, силосів та обслуговуваних механізмів; марки і групи вугілля та закріплені за ними бункери; склад шихти за компонентами; основи слюсарної справи.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

14. МАШИНІСТ ПІДЗЕМНИХ УСТАНОВОК

Завдання та обов'язки. Керує насосними та вуглесосними установками, ерліфтними підйомами, скреперними та маневровими лебідками, перекидачами, конвеєрами, живильниками, перевантажувачами, міжвагонними перекривачами, пристроями для механічного очищення вагонеток та іншими аналогічними машинами й механізмами. Спостерігає за режимом роботи й технічним станом обслуговуваних машин, механізмів та іншого обладнання, регулює ступінь їх завантаження, виявляє та усуває дрібні неполадки установок у процесі роботи. Проводить змащування вузлів і деталей; вантаження вугілля з конвеєра, живильника або люка у вагонетки; вибирання з вагонеток та конвеєрів сторонніх предметів, складування їх; вантаження гірничої маси, що розсипається з конвеєра, люка, живильника, на доставні засоби; зчеплення, розчеплення, підкочування та відкочування навантажених і порожніх вагонеток у межах зони обслуговування. Здійснює формування поїздів, подання сигналів, піднімання вагонеток, що зійшли з рейок; кайлування, дробіння та

підкидання гірничої маси на скреперну доріжку в процесі скреперування; пересування маневрових і скреперних лебідок та закріплення їх на новому місці; очищення вагонеток, транспортних механізмів, приймальних майданчиків та колій у місцях вантаження й розвантаження, під люками та скреперними полицями. Проводить зачищення, обмивання, осланцювання, білення навантажувальних пунктів, місця скупчення пилу у робочій зоні. Бере участь у розштибовуванні конвеєрів, зачищенні гірничих виробок, водозбірників, колій, конвеєрів від гірничої маси, шламу. Керує високовольтними розподільними пристроями. Забезпечує якісне виконання робіт і кваліфіковане керування машинами, механізмами, обладнанням, приладами. Бере участь у технічному обслуговуванні та планово-попереджувальному ремонті, виявляє та усуває неполадки, що не потребують розбирання обладнання, бере участь у поточному ремонті обслуговуваного обладнання. Під час обслуговування навантажувальних пунктів, перекидачів веде облік гірничої маси, вугілля та породи, що відвантажується.

Повинен знати: безпечні методи роботи у вугільних шахтах, будову, типи й технічні характеристики обслуговуваних машин, механізмів і установок, правила їх експлуатації та догляду за ними; систему сигналізації і правила подання сигналів; способи виявлення та усунення неполадок в роботі обслуговуваного обладнання; порядок обліку видобутого вугілля та породи, що видається; принцип дії та призначення пускової апаратури, контрольно-вимірювальних приладів; улаштування заземлення обслуговуваного обладнання; схему транспортування вантажів на обслуговуваній ділянці; профіль і стан колій та стрілок на робочому місці; способи піднімання вагонеток, що зійшли з рейок; найвигідніші режими роботи насосних і вуглесосних установок та способи запобігання гідравлічних ударів; будову пульпозбірників, водозбірників, колекторів, колодязів для всмоктування; конструкції канатів, способи їх кріплення та регулювання довжини; способи скреперування в різних умовах; основи гідравліки та електрослюсарної справи; правила безпечної експлуатації гірничошахтного обладнання, транспортних засобів і електрообладнання.

2-й розряд

- у разі обслуговування вантажних пунктів з плановим навантаженням на одного працюючого: стаціонарних - до 250 т вугілля і породи за зміну та нестаціонарних - до 100 т за зміну; конвеєрів продуктивністю до 200 т/г (крім конвеєрів у печах і просіках); живильників незалежно від навантаження; перекидачів з плановим навантаженням до 2000 т вугілля і породи за добу; під час виконання інших робіт, не вказаних в умовах тарифікації 3 і 4 розрядів.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві без вимог до стажу роботи.

3-й розряд

- у разі обслуговування вантажних пунктів з плановим навантаженням на одного працюючого: стаціонарних - понад 250 т вугілля і породи за зміну та нестаціонарних - понад 100 т за зміну; конвеєрів продуктивністю понад 200 т/г (включаючи конвеєри похилих шахт і штолень); перекидачів з плановим навантаженням понад 2000 т вугілля і породи за добу; змішувальних камер гідрозакладання; центральних вуглесосних станцій (установок) головних гідропідйомів шахт з продуктивністю вуглесосів та насосів до 900 м³/добу; скреперних лебідок з транспортування вугілля й породи в підготовчих виробках.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві.

Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією машиніста підземних установок 2 розряду - не менше 1 року.

- у разі обслуговування центральних вуглесосних станцій (установок) головних гідропідйомів шахт з продуктивністю вуглесосів і насосів **понад** 900 м³/добу та ерліфтних підйомів.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією машиніста підземних установок 3 розряду - не менше 1 року.

(пункт 14 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

15. МАШИНІСТ СОРТУВАЛКИ

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Керує механізмами, установками та спостерігає за їх технічним станом і нормальною роботою. Спостерігає за захисними, контрольно-вимірними приладами, пусковою апаратурою, реверсивними та сигнальними пристроями, заземленням і з'єднанням живильного кабелю. Усуває неполадки в роботі обслуговуваних механізмів та установок.

Повинен знати: будову обслуговуваних механізмів та установок; основні види електричного захисту механізмів та пристроїв, заземлення електрообладнання; режими й системи змащування, застосовувані мастильні матеріали; встановлену сигналізацію; основи електротехніки, слюсарної справи.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

16. МАШИНІСТ СУШИЛЬНОЇ УСТАНОВКИ

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Веде процес сушіння в режимі ручного та дистанційного керування на установках різного типу. Проводить завантаження й розвантаження сушильних установок, обслуговування та контроль за роботою обладнання, регулювання процесу сушіння згідно з технологічною інструкцією, подавання палива в приймальні бункери. Здійснює регулювання режиму процесу спалювання палива та підтримання заданої температури газів, що подаються на сушіння; очищенню топок від попелу та шлаку, замір температури в печах, завантажувальних і розвантажувальних камерах; визначення якості продуктів сушіння, пуск та зупинку сушильних установок, систем автоматичного контролю й регулювання; облік витраченого палива. Виявляє та усуває неполадки в роботі обслуговуваного обладнання, бере участь у його ремонті. Обслуговує припливно-витяжну вентиляцію.

Повинен знати: технологію процесу сушіння; будову обслуговуваних сушильних установок, топок, систем автоматичного контролю та регулювання, а також застосовуваного допоміжного обладнання; порядок та правила завантаження й розвантаження сушильних установок; фізичні властивості палива, матеріалів, що надходять на сушіння, та вимоги до продуктів сушіння; якість, норми витрат, режими спалювання палива та правила регулювання його подавання; системи сигналізації, змащування; вимоги до мастильних матеріалів; способи виявлення та усунення неполадок у роботі обслуговуваного обладнання; основи теплотехніки та слюсарної справи.

Кваліфікаційні вимоги. Повна, або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта або підготовка безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

- у разі обслуговування двох і більше установок.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста сушильної установки 3 розряду не менше 1 року.

5-й розряд

- у разі обслуговування установок з системою автоматичного контролю й регулювання.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста сушильної установки 4 розряду не менше 1 року.

17. МАШИНІСТ УСТАНОВКИ ДЛЯ БУРІННЯ СТОВБУРІВ ШАХТ ПОВНИМ ПЕРЕРІЗОМ

6-й розряд

Завдання та обов'язки. Керує буровою установкою під час буріння стовбура (шурфа) шахт і в спуско-підймальних операціях. Спостерігає за роботою та станом усього комплексу бурового обладнання. Здійснює збирання й розбирання бурової колони, огляд бурового інструменту, зміну шарошок та заміну відпрацьованих долот. Спостерігає за показаннями контрольно-вимірювальних приладів. Дотримується режиму буріння. Керує консольно-поворотними кранами, пересувними візками, талевою системою, електротельферами під час кріплення й армування стовбура (шурфа). Проводить установлення та збирання тюбінгового кріплення, подавання до стовбура елементів армування тощо. Бере участь у планово-профілактичному ремонті обслуговуваного обладнання.

Повинен знати; технічні правила буріння вертикальних стовбурів (шурфів) буровими агрегатами всіх систем; конструкцію, кінематичну схему, тип та технічну характеристику бурової установки, агрегатів для загвинчування й розгвинчування бурових труб, поворотних кранів та консолей, механізмів для подання, встановлення та збирання тюбінгового кріплення; конструкцію бурової дворядної колони; технологію буріння та кріплення вертикальних стовбурів (шурфів); режими роторного буріння, грязьових насосів, компресорів; роботу долот різних типів, пристроїв малої механізації, механізмів для подання та збирання тюбінгів, механізмів тампонажу та чеканення швів; режими змащування механізмів; ознаки неполадок бурових механізмів та способи їх усунення; способи раціонального використання потужності бурового обладнання; властивості гірських порід та їх поведінка під час буріння шахтових стовбурів; причини скривлення стовбурів шахт; методи вимірювання кривизни стовбура та заходи її запобігання; види аварій під час буріння стовбурів, заходи щодо їх запобігання та способи ліквідації; режими та графіки буріння й промивання свердловин; правила і порядок обліку роботи бурової установки та ведення бурового журналу; способи заміру глибини стовбура; порядок складання геологотехнічного наряду; основи прикладної механіки, електротехніки; слюсарну справу.

Кваліфікаційні вимоги. Вища освіта (молодший спеціаліст). Стаж роботи за спеціальністю у вугільній промисловості не менше 3 років, у тому числі за професією помічника машиніста установки з буріння стовбурів шахт повним перерізом 5 розряду - не менше 1 року.

Примітка. Помічники машиністів установки з буріння стовбурів шахт повним перерізом тарифікуються залежно від їх кваліфікації та складності виконуваної роботи на 1 - 2 розряди нижче машиністів, з якими вони працюють.

18. МАШИНІСТ УСТАНОВОК ЗБАГАЧЕННЯ ТА БРИКЕТУВАННЯ

Завдання та обов'язки. Веде процеси освітлення, згущення, промивання пульпи та шламу, грохочення, дробіння, дозування, фільтрації, зневоднення, транспортування сировини та готової продукції на технологічних установках усіх типів. Проводить завантаження й розвантаження обслуговуваного обладнання; періодичний контроль та регулювання тиску, вакууму, чистоти фільтрату, подавання реагентів, пульпи, води, режимів роботи обладнання за показаннями контрольно-вимірювальних приладів та результатами аналізів; усунення підсосів, заторів, прибирання просипу. Обслуговує насосні установки. Виконує періодичний контроль за наявністю мастила в маслonaсосах і редукторах, пасів у передачах та їх натягом, цілістю сит; усунення зашламовок сит; пуск та зупинку, чищення й промивання обладнання, виявляє та усуває несправності у його роботі, бере участь у ремонті.

Повинен знати: конструкції, технічні характеристики та режими роботи обслуговуваного обладнання; схему комунікацій; технологічну схему ланцюга апаратів; контрольно-вимірювальні прилади та пускову апаратуру, правила догляду за ними; схему автоматичного блокування обладнання; технічні умови; марки та групи вугілля; склад шихти, методи її розрахунку; методику визначення якісних показників сировини; схеми паропостачання та відведення конденсату від грохотів; систему, періодичність змащування та вимоги до мастильних матеріалів; причини виникнення неполадок у роботі обслуговуваного обладнання та способи їх усунення; основи електрослюсарної справи.

2-й розряд

- у разі обслуговування дозувальних пристроїв продуктивністю до 60 т/г; вакуумфільтрів періодичної дії, дробарок з сумарною продуктивністю до 400 т/г; зневоднюючих установок гідрошахт; центрифуг періодичної дії з ручним вивантаженням; класифікаційних та зневоднюючих (вібраційних) грохотів продуктивністю до 100 т/г; живильників, не вказаних у 3 розряді.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

3-й розряд

- у разі обслуговування класифікаційних та зневоднюючих (вібраційних) грохотів продуктивністю понад 100 т/г; дисковалькових грохотів з паровим обігріванням; дозувальних пристроїв продуктивністю від 60 до 400 т/г; фільтр-пресів з площиною фільтрації до 100 м² швидкісних та надшвидкісних центрифуг періодичної й безперервної дії з автоматичним вивантаженням; живильників вугільних ям; первинних бункерів на крупному дробінні; фільтрувальних апаратів безперервної дії, дробарок з сумарною продуктивністю понад 400 т/г; грохотів і живильників фабрики гранульованого вугільного порошку; згущувачів та гідроциклонів.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або одержання професії безпосередньо на виробництві, підвищення кваліфікації і стаж роботи за професією машиніста установок збагачення та брикетування 2 розряду не менше 1 року.

4-й розряд

- у разі обслуговування дозувальних пристроїв продуктивністю понад 400 т/г; фільтр-пресів з площиною фільтрації від 100 до 500 м²; млинів і дозувальних пристроїв фабрики гранульованого вугільного порошку; надшвидкісних центрифуг (трубчастих, тарілчастих рідинних сепараторів) під час розділення однорідних сумішей або концентрування продукту; центрифуг з програмним керуванням.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста установок збагачення та брикетування 3 розряду не менше 1 року.

5-й розряд

- у разі обслуговування фільтр-пресів площиною фільтрації понад 500м².

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста установок збагачення та брикетування 4 розряду не менше 1 року.

Примітка. У разі обслуговування установок збагачення та брикетування під керівництвом машиніста більш високої кваліфікації тарифікація проводиться на один розряд нижче.

19. МАШИНІСТ ШАХТОВИХ ХОЛОДИЛЬНИХ УСТАНОВОК

Завдання та обов'язки. Виконує обслуговування всього комплексу обладнання шахтових холодильних установок; пуск та підтримування найвигіднішого режиму роботи холодильних установок. Здійснює встановлення температурного режиму установок залежно від температури повітря, що подається до шахти. Спостерігає за показаннями контрольно-вимірювальних приладів, за справністю двигунів, трубопроводів, арматури, приладів та апаратури. Виявляє та усуває неполадки в роботі агрегатів і апаратури холодильних установок. Бере участь у всіх видах ремонтних робіт. Веде встановлену документацію.

Повинен знати: будову шахтових холодильних установок; основні закони фізики щодо холодильного процесу; вплив різних факторів та температурний режим роботи установок; схему розміщення трубопроводів, арматури та приладів; правила заповнення системи холодоагентом: систему й режим змащування механізмів; правила вмикання й вимикання електроприладів; ознаки неполадок обладнання та способи їх усунення; порядок та правила ведення обліку роботи установок.

2-й розряд

- у разі обслуговування шахтових холодильних установок сумарною холодопродуктивністю до 200 тис. ккал/г.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

3-й розряд

- у разі обслуговування шахтових холодильних установок сумарною холодопродуктивністю від 200 тис. ккал/г до 1200 тис. ккал/г.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або одержання професії безпосередньо на виробництві, підвищення кваліфікації і стаж роботи за професією машиніста шахтових холодильних установок 2 розряду не менше 1 року.

4-й розряд

- у разі обслуговування шахтових холодильних установок сумарною холодопродуктивністю від 1200 тис. ккал/г до 4000 тис. ккал/г.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста шахтових холодильних установок 3 розряду не менше 1 року.

- у разі обслуговування шахтових холодильних установок сумарною холодопродуктивністю понад 4000 тис. ккал/г.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією машиніста шахтових холодильних установок 4 розряду не менше 1 року.

Примітка. У разі обслуговування шахтової холодильної установки під керівництвом машиніста більш високої кваліфікації тарифікація проводиться на один розряд нижче.

20. ОПЕРАТОР АВТОМАТИЧНОГО ГАЗОВОГО ЗАХИСТУ

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Обслуговує апаратуру автоматичного контролю вмісту метану в гірничих виробках, спостерігає за режимом провітрювання тупикових виробок. Перевіряє справність реєструючих, сигнальних і пускових пристроїв об'єктів, що контролюються. Веде періодичні записи в журналі показань реєструючих приладів, передбачені правилами експлуатації та безпеки. Реєструє інформацію, що надходить від гірничих майстрів та маршрутних електрослюсарів підземних, зіставляє її з показаннями апаратури автоматичного контролю. Повідомляє відповідним керівникам про порушення або зміни нормального режиму провітрювання, перевищення концентрації метану в місцях встановлення датчиків вище допустимих норм, неполадки, що виникли, або відказ на пульті. Утримує робоче місце, обладнання і приміщення у належному стані.

Повинен знати: загальну схему розміщення засобів аерогазового контролю в шахтових виробках; принцип улаштування та призначення пультів; призначення та положення рукояток, кнопок і сигнальних пристроїв; призначення реєструючих приладів та спеціальних пристроїв; методи і засоби контролю рудникової атмосфери; порядок приймання та передавання оперативної інформації; правила ведення встановленої документації.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

3 розряд

- у разі використання при обробці інформації апаратури автоматичного контролю вмісту метану та провітрювання гірничих виробок персональних комп'ютерів, оснащених спеціальними програмами.

Повинен знати: правила експлуатації і користування персональними комп'ютерами, причини збоїв роботи комп'ютерів, робочі програми, складення звітів на різних носіях інформації.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією оператора автоматичного газового захисту 2 розряду - не менше 1 року.

(пункт 20 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

21. ОПЕРАТОР СЕЙСМОПРОГНОЗУ

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Реєструє та відбирає сейсмоакустичну інформацію для запобігання раптових викидів вугілля й газу, контролює її якість, визначає глибину модуляції та форми несучої частоти за допомогою електронно-променевого осцилографа. Веде безперервне спостереження за показаннями приладів. Проводить розрахунок прогнозів потенційно небезпечних зон для всіх типів виробок з застосуванням спеціальної апаратури. Здійснює магнітофонний запис інформації в режимі безпечного рівня шумності. Веде робочу документацію, періодичні записи в журналі показань реєструючих приладів, передбачені правилами експлуатації та безпеки. Визначає радіус дії сейсмоприймача. Сповіщає гірничого диспетчера та безпосереднього керівника при зміні прогнозу на дільниці, про вхід вибою в небезпечну зону або переривання зв'язку. Утримує робоче місце, обладнання і приміщення у належному стані.

Повинен знати: призначення, технічну характеристику та принцип роботи обслуговуваної звукоуловлюючої апаратури для запобігання раптового викиду вугілля й газу; вимоги до монтажу та робочих режимів звукоуловлюючої апаратури; принцип вибору оптимальних режимів роботи й приймання передавальних звуків залежно від параметрів каналів зв'язку; основні принципи алгоритму та його параметри під час прогнозування за акустичною емісією гірничого масиву; вимоги охорони праці під час роботи з апаратурою та нормативні документи, що регламентують застосування прогнозу стану гірничого масиву за акустичною емісією.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві без вимог до стажу роботи.

3 розряд

- у разі використання для реєстрації та обробки сейсмоінформації персональних комп'ютерів, оснащених спеціальними програмами.

Повинен знати: правила експлуатації і користування персональними комп'ютерами, причини збоїв роботи комп'ютерів, робочі програми, складання звітів на різноманітних носіях.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві.

Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією оператора сейсмопрогнозу 2 розряду - не менше 1 року.

(пункт 21 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

ПЕРЕЛІК

назв професій, передбачених цим підрозділом, із зазначенням їх назв за випуском 4 ЕТКС видання 1986 р.

N п/п	Назви професій, що вказані у цьому підрозділі	Діапазон розрядів	Назви професій за випуском 4 ЕТКС видання 1986 р.	Діапазон розрядів
1	2	3	4	5
1.	Апаратник вуглезбагачення	2 - 5	Аппаратчик углеобогащения	2 - 5
2.	Гірник з попередження та гасіння пожеж	3 - 4	Горнорабочий по предупреждению и тушению пожаров	3 - 4

3.	Гірник з ремонту гірничих виробок	3 - 5	Горнорабочий по ремонту горных выработок	2 - 5
4.	Гірник розрізу	2 - 3	Горнорабочий разреза	2 - 3
5.	Гірничомонтажник підземний	3 - 5	Горномонтажник подземный	3 - 5
6.	Електрослюсар підземний	3 - 5	Электрослесарь подземный	3 - 5
7.	Забійник на відбійних молотках	6	Забойщик на отбойных молотках	6
8.	Контролер вуглеприймання	2	Контролер углеприема	2
9.	Майстер-підривник	3 - 4	Мастер-взрывник	3 - 4
10.	Машиніст дорожньо-транспортних машин	2 - 6	Машинист дорожно-транспортных машин	2 - 6
11.	Машиніст дробильно-навантажувального агрегата	5	Машинист дробильно-погрузочного агрегата	5
12.	Машиніст землесосної установки	2 - 5	Машинист землесосной установки	2 - 5
13.	Машиніст з обслуговування силосів та вугільної башти	2	Машинист по обслуживанию силосов и угольной башни	2
14.	Машиніст підземних установок	2 - 4	Машинист подземных установок	2 - 4
15.	Машиніст сортувалки	2	Машинист сортировки	2
16.	Машиніст сушильної установки	3 - 5	Машинист сушильной установки	3 - 5
17.	Машиніст установки для буріння стовбурів шахт повним перерізом	6	Машинист установки по бурению стволов шахт полным сечением	6
18.	Машиніст установок збагачення та брикетування	2 - 5	Машинист установок обогащения и брикетирования	2 - 5
19.	Машиніст шахтових холодильних установок	2 - 5	Машинист шахтных холодильных установок	2 - 5
20.	Оператор автоматичного газового захисту	2	Оператор автоматической газовой защиты	2
21.	Оператор сейсмопрогнозу	2	Оператор сейсмопрогноза	2

ПЕРЕЛІК

назв професій, передбачених випуском 4 ЕТКС видання 1986 р., із зазначенням їх назв за цим підрозділом

N п/п	Назви професій за випуском 4 ЕТКС видання 1986 р.	Діапазон розрядів	Назви професій, що вказані у цьому підрозділі	Діапазон розрядів
1	2	3	4	5
1.	Аппаратчик углеобогащения	2 - 5	Апаратник вуглезбагачення	2 - 5
2.	Горнорабочий по предупреждению и тушению пожаров	3 - 4	Грник з попередження та гасіння пожеж	3 - 4
3.	Горнорабочий по ремонту горных выработок	2 - 5	Грник з ремонту гірничих виробок	3 - 5
4.	Горнорабочий разреза	2 - 3	Грник розрізу	2 - 3
5.	Горномонтажник подземный	3 - 5	Грничомонтажник підземний	3 - 5
6.	Электрослесарь подземный	3 - 5	Електрослюсар підземний	3 - 5
7.	Забойщик на отбойных молотках	6	Забійник на відбійних молотках	6
8.	Контролер углеприема	2	Контролер вуглеприймання	2
9.	Мастер-взрывник	3 - 4	Майстер-підривник	3 - 4
10.	Машинист дорожно-транспортных машин	2 - 6	Машиніст дорожньо-транспортних машин	2 - 6
11.	Машинист дробильно-погрузочного агрегата	5	Машиніст дробильно-навантажувального агрегата	
12.	Машинист землесосной установки	2 - 5	Машиніст землесосної установки	2 - 5
13.	Машинист по обслуживанию силосов и угольной башни	2	Машиніст з обслуговування силосів та вугільної башти	2
14.	Машинист подземных установок	2 - 4	Машиніст підземних установок	2 - 4
15.	Машинист сортировки	2	Машиніст сортувалки	2
16.	Машинист сушильной установки	3 - 5	Машиніст сушильної установки	3 - 5
17.	Машинист установки по бурению стволов шахт полным сечением	6	Машиніст установки для буріння стовбурів шахт повним перерізом	6
18.	Машинист установок обогащения	2 - 5	Машиніст установок збагачення	2 - 5

	и брикетирования		та брикетування	
19.	Машинист шахтных холодильных установок	2 - 5	Машиніст шахтових холодильних установок	2 - 5
20.	Оператор автоматической газовой защиты		Оператор автоматичного газового захисту	2
21.	Оператор сейсмопрогноза		Оператор сейсмопрогнозу	2

ПРОФЕСІЇ РОБІТНИКІВ ГІРНИЧОРЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ

1. НАБИРАЧ ПРОБ У ШАХТІ

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Відбирає проби рудникового повітря в гірничих виробках на загазованість та запиленість, своєчасно доставляє їх у лабораторію для проведення аналізу. Виконує вимір складу рудникової атмосфери переносними приладами тощо. Доповідає керівництву шахти та командирові взводу про всі виявлені порушення правил і норм охорони праці. Утримує закріплене майно і контрольно-вимірювальну апаратуру у справному стані та чистоті.

Повинен знати: схеми вентиляції, характеристику і специфіку виробок обслуговуваних шахт, оптимальні маршрути пересування в шахті; маршрути запасних виходів; правила поведінки у разі виникнення аварії; способи і методи відбирання проб рудникового повітря на вміст шкідливих газів та пилу; використовуване лабораторне обладнання, принцип дії та порядок використання необхідної контрольно-вимірювальної апаратури та приладів; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Стаж підземної роботи у вугільній промисловості - не менше 1 року.

(пункт 1 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

2. РЕСПІРАТОРНИК

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує гірничорятувальні роботи в шахтах і на поверхневих об'єктах (в тому числі з застосуванням засобів захисту органів дихання і спеціального спорядження); розвідування аварійних виробок та зон; рятування людей; гасіння пожеж активним способом, будівництва ізоляційних, водотривких та фільтрувальних споруд, постійних та тимчасових перемичок; розгазування гірничих виробок та відновлення вентиляційних пристроїв, відбирання проб рудникового повітря для контролю загазованості та запиленості, заміряння параметрів шахтної атмосфери; розбирання завалів; відновлення виробок, проведення та кріплення пошукових та рятувальних печей; доставку аварійних матеріалів та обладнання по гірничих виробках. Утримує в справному стані та постійній готовності до застосування захисні засоби, киснево-дихальну, теплозахисну та оживляючу апаратуру, прилади контролю складу рудникового повітря, вимірювання його витрати, температури та вологості; інше гірничорятувальне оснащення. Виконує планові тренування з застосуванням газотеплозахисних засобів в обслуговуваних та навчальних шахтах, теплових камерах, на

полігонах та тренажерах щодо відпрацювання прийомів рятування людей, способів та варіантних методів ліквідації аварій, раціонального застосування гірничорятувального оснащення з метою підвищення професійної майстерності, фізичної працездатності та теплової витривалості. Бере участь у тактичних навчаннях з відпрацювання практичної взаємодії в аварійній обстановці; в технічних, профілактичних та інших роботах на обслуговуваних шахтах щодо перевіряння стану запасних виходів та справності засобів протипожежного захисту, ремонту вентиляційного устаткування та будування ізоляційних споруд, перекріплення та розширення гірничих виробок, прокладання пожежних трубопроводів, обстеження діючих виробок з метою їх вивчення. Проводить профілактичний огляд і ремонт, налаштування та перевірку гірничорятувальної техніки для застосування в аварійній ситуації. Дотримується розпорядку дня, графіка змінності та розкладу навчальних занять. Виконує господарські та інші роботи.

Повинен знати: положення, інструкції та статuti, які регламентують діяльність підрозділу; правила експлуатації, перевірки та користування киснево-дихальною теплозахисною та оживляючою апаратурою, приладами контролю складу рудникового повітря, вимірювання його витрат, температури та вологості, засобами оперативного зв'язку та іншим гірничорятувальним оснащенням; способи і методи відбирання проб рудникового повітря на загазованість і запиленість, способи ліквідації аварій та заходи безпеки при цьому; прийоми надання першої допомоги потерпілим (в тому числі в загазованій атмосфері) та їх евакуації; плани ліквідації аварій обслуговуваних об'єктів, місце знаходження засобів протипожежного захисту та порядок їх застосування; правила й норми охорони праці, промислової санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Перепідготовка та стаж роботи за технологічно суміжними професіями (на підземних роботах вугледобувних шахт) - не менше 2 років.

Особисті вимоги. Придатність за станом здоров'я й результатами стажування до роботи з використанням засобів захисту органів дихання та спеціального спорядження.

(пункт 2 розділу у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.10.2013 р. N 710)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Українською державною корпорацією
промисловості будівельних матеріалів
від 3 січня 2000 р.

ПОГОДЖЕНО

з Міністерством праці та соціальної
політики України

ВИДОБУВАННЯ ТА ОБРОБЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ БУДІВНИЦТВА

(див. окремо в базі)